

Stjórnkerfið fær falleinkunn í fæðuöryggismálum

Starfar sem sjálfbóðaliði á sauðfjárbúi í Bandaríkjunum

Jakuxi – húsdýr Himalajafjalla

Bændablaðið

7. tölublað 2017 • Fimmtudagur 6. apríl • Blað nr. 488 • 23. árg. • Upplag 32.000

Nýr hestalitur kominn fram í íslenska hrossastofninum

— Eini hesturinn í heiminum með þennan erfðaeiginleika

Ellert frá Baldurshaga er ýruskjóttur. Hann er með bleikálóttan grunn, lappinar og kviðurinn hvítur. Bakið er dökkklitt, en síðurnar yrjóttar eins og hálsinn. Auk þess er hann með stóra afurða undirstrikuð.
Mynd / Daniel Ingi Larsen

Einstakt afbrigði

Bændablaðið fregnaði af því að á Íslandi væri nú til graðfoli sem kominn er á fjórða vetur og með einstakan lit. Freyja Imsland, doktor í erfðafræði, og Baldur Eidsönn, eigandi folans, staðfestu að svo væri.

Folinn sem um ræðir heitir Ellert og er frá Baldurshaga. Hann er óvanalegur á lit, bleikálóttur, breið-blesóttur, með stórt og mikið vagl í báðum augum. Lappinnar og kviðurinn hvítur. Bakið er dökkklitt, en síðurnar yrjóttar eins og hálsinn. Litmynstrið á Ellerti er kallað ýruskjótt.

Gerð var sameindaerfðafræðileg rannsókn á Ellerti, og leiddi hún í ljós að hann ber glænýjan erfðaeiginleika sem kemur svona fram í litnum.

„Enn sem komið er er Ellert eini hesturinn í gervallri veröld sem ber nákvæmlega þessar literfðir. En þó vitum við eitthvað um litinn, út frá sameindafræðilegum skyldleika við hóp þekktra literfða sem finna má í ýmsum erlendum hrossakynjum. Þessi hópur lita nefnist ríkjandi hvítt, og er þekktastur þannig að fullorðin hross eru oft alhvít, með bleika húð en dökk augu,“ segir Freyja Imsland.

/GHP

— Sjá nánar á bls. 23

Aðalfundur Landssamtaka sauðfjárbænda samþykkti stefnu með háleitum markmiðum til tíu ára:

Öll sauðfjárrækt á Íslandi verði kolefnisjöfnuð fyrir 2027

— Fyrir árslok 2017 verður allt íslenskt lambakjöt framleitt án erfðabreytts fódurs

Aðalfundur Landssamtaka sauðfjárbænda (LS), sem haldinn var í Bændahöllinni við Hagatorg 30. og 31. mars 2017, samþykkti stefnu til ársins 2027 um að kolefnisjafna skuli alla greinina eins fljótt og auðið er.

Stefnan er í tíu liðum og í henni er það líka gert að markmiði að lágmarka umhverfisfótspor greinarnar. Umhverfisstefna verði vottuð. Að allar afurðir verði rekjanlegar. Öll framleiðsla afurða verði án erfðabreytts fódurs. Stefnt er að því að gera sauðfjárrækt sjálfbæra til framtíðar. Greinin verði vottuð fyrir dýravelferð. Að öll viðskipti verði á sanngjörnum notum. Sett stefna um samfélags-

ábyrgð greinarnar og að sérstaða íslenskrar sauðfjárræktar fái staðfestinguna á alþjóðavísu.

Greinin verði kolefnisjöfnuð fyrir 2027

Fyrir árið 2027 skal íslensk sauðfjárrækt verða kolefnisjöfnuð. Þetta verður gert með landgræðslu, skógrækt, endurheimt votlendis, eldsneytisskiptum og fleiri leiðum samkvæmt aðgerðaáætlun Umhverfissráðgjafar Íslands ehf. frá mars 2017, sem unnin var fyrir Landssamtök sauðfjárbænda. Leitað verður samstarfs og stuðnings stjórnvalda og annarra aðila. Stefnt er að því að allar afurðir frá

íslenskum sauðfjárbændum verði vottaðar sem kolefnishlutlausar eins fljótt og kostur er.

Víðtæk stefnumótunarvinna var unnin hjá Landssamtökum sauðfjárbænda í aðdraganda búvörusamninga sem undirritaðir voru 19. febrúar 2016. Þessi vinna var nauðsynleg við mótun samningsmarkmiða þar sem sérstök áhersla var lögð á jafnrétti, nýliðun, verðmætasköpun og umhverfismál. Byggt var á eldri stefnu og samþykktum um leið og lagðar voru nýjar áherslur á fjölmörgum sviðum. Að baki liggja úttektir, minnisblöð, skýrslur og vinna bænda, starfsfólks, ráðgjafa og sérfræðinga.

Án erfðabreytts fódurs

Fyrir árið 2027 skulu allar íslenskar sauðfjárafurðir verða vottaðar sem afurðir sem framleiddar eru án erfðabreytts fódurs. Með því er sérstaða þeirra sem náttúrulegra og hreinna afurða undirstrikuð.

Í kjölfar samþykktu aðalfundar Landssamtaka sauðfjárbænda var erfðabreytt fódur bannað í íslenskri sauðfjárrækt. Bannið tók gildi 26. október 2016 með undirritun og gildistöku reglugerðar um bann við notkun á erfðabreyttu fódri í sauðfjárrækt. Þá var grundvöllur bannins styrktur enn frekar 15. desember 2016 með reglugerðarbreytingum um gæðastýrða sauðfjárframleiðslu.

Talsmenn LS segja að frá og með haustinu 2017 verði hægt að fullyrða að allt íslenskt lambakjöt, gætur og ull eru af dýrum sem aldrei hafa fengið erfðabreytt fódur. Ekki heldur mjólk úr dýrum sem alin eru á erfðabreyttu fódri. Stefnt er að því að þessi sérstaða verði alþjóðlega vottuð fyrir árið 2019.

Með þessari samþykkt á aðalfundi 2017 eru festar í sessi þær áherslur sem hafa rutt sér til rúms í starfsemi samtakanna og íslenskri sauðfjárrækt á undanförunum misserum og árum. Tilgangurinn er að efla íslenska sauðfjárrækt í sátt við samfélag og náttúru þar sem sérstaða, sjálfbærni, fjölbreytni og verðmætasköpun eru höfð að leiðarljósi./Hkr.

FRÉTTIR

Embla 2017

Þessa dagana er verið að safna tilnefningum til norrænu matarverðlaunanna Emblu. Skráningarfrestur er til 17. apríl.

Verðlaununum er ætlað að upphefja allt það sem norrænt er í mat og matarmenningu. Það eru bændasamtök á Norður-löndunum í samvinnu við Norrænu ráðherranefndina sem veita verðlaunin við hátíðlega athöfn í Kaupmannahöfn síðsumars.

Á vefsíðunni emblafoodaward.com er tekið við tilnefningum í sjö flokka sem eru:

- Matvælaíðnaðarmaður Norðurlanda 2017
- Hráefnisframleiðandi Norðurlanda 2017
- Norðurlandaverðlaun fyrir mat fyrir marga 2017
- Matarblaðamaður Norðurlanda 2017
- Mataráfangastaður Norðurlanda 2017
- Matvælafrumkvöðull Norðurlanda 2017
- Norðurlandaverðlaun fyrir mat fyrir börn og ungmenni 2017.

Hægt er að skrá þátttakendur í Emblu til hádegis þann 17. apríl 2017. Skráningareyðublað fyrir flokkana sjö (á íslensku) er að finna á www.emblafoodaward.com, en þar má einnig fræðast betur um verðlaunin og tilurð þeirra.

Goðafoss.

Mynd / HKr.

Stóraukið álag á náttúruperlur

Álag á ferðamannastaði hefur aukist mjög samfara sprengingu í heimsóknum erlendra ferðamanna til Íslands og er ekkert lát á.

Umhverfisstofnun hefur viðtækt verndunarhlutverk þegar kemur að náttúru Íslands og þá einkum er varðar friðlýst svæði. Á vefsíðu stofnunarinnar eru raktar nokkrar tölur um áætlaðan fjölda á ýmsa viðkomustaði hér á landi og álag af mannavöldum.

Ferðamálastofa áætlafrá svörum úr ferðavenjluönnun erlendra gesta að sumarið 2016 hafi fjöldi erlendra ferðamanna um Keflavíkurflugvöll verið 664.113 talsins. Í könnun Ferðamálastofu, svo eitt dæmi sé nefnt, sögðust 71,2% aðspurðra hafa heimsótt Suðurland. Má því gróflga áætla að tæplega 473 þúsund þeirra erlendu ferðamanna sem til landsins komu hafi heimsótt landshlutann.

Með sömu aðferð heimsótti nálega annar hver erlendur ferðamaður Norðurland sumarið 2016, eða 333.400 gestir. Tæplega tvöfalt fleiri erlendir ferðamenn heimsóttu Reykjavík. Alls 95,6% allra erlendra ferðamanna höfðu viðdvöl í höfuðborginni sumarið 2016, alls um um 635.000 erlendir gestir.

Svo nokkrir vinsælir viðkomustaðir séu valdir af handahófi út frá tölum Ferðamálastofu má áætla að 23,4% erlendra gesta hafi sumarið 2016 sótt Bláa lónið, eða 155.400 manns.

Um 40% heimsóttu Ásbyrgi-Dettifoss, 62,6% erlendra gesta sóttu Geysi-Gullfoss heim sumarið 2016, eða hvorki fleiri né færri en 415.700 manns. Er þá íslenskir gestir ónefndir. /MÞ

Aðalfundur Landssambands kúabænda:

Staðinn verði vörður um bann við innflutningi á hráu og ófrosnu kjöti

Aðalfundur Landssambands kúabænda samþykkti tillögu þar sem þess er krafist að Alþingi standi vörð um bann við innflutningi á hráu og ófrosnu kjöti, sem kveðið er á um í 10. gr. laga um dýrasjúkdóma og varnir gegn þeim nr. 25/1993.

Þá segir að innflutningi á hráu kjöti fylgi bæði aukin hætta á matarsýkingum og verulega aukin hætta á sýkingum af völdum lyfjaónæmum bakteríum, auk hætta á að nýir búfjárjúkdómar nái föttestu hérlandis.

Um árabíl hefur innflutningur verið bannaður á hráu, ófrosnu kjöti, en nú sýnist tvísýnt um það bann, bæði vegna alþjóðlegra skuldbindinga og vegna þrýstings frá þeim sem telja sig hafa hag af auknum innflutningi búvara.

Góður árangur hér á landi í baráttu gegn sjúkdómum

Í greinargerð með tillögunni segir að góður árangur hafi náðst hér á

Arnar Árnason, formaður stjórnar Landssambands kúabænda. Mynd / MBÞ

landi í baráttu gegn sjúkdómum sem borist geta með hráu, ófrosnu

kjöti, s.s. salmonellu- og kamfýlóbakttersýkingum, sem breytast

með innflutningi á fersku kjöti, en frýsting veikir mjög smitefni í kjöti. Meiru varði þó að mjög strangar reglur gildi um notkun fúkkalyfja í landbúnaði hér og notkun þeirra ein sú minnsta sem þekkist í heiminum. Það endurspeglar í lágrí tíðni sýkinga með fúkkalyfjaónæmun sýklum, en slíkar sýkingar eru taldar mikil ógn við lýðheilsu á komandi árum. Loks er í greinargerðinni minnt á að búfjárjúkdómar geta hæglega borist með innflutnu fersku kjöti en vegna langvarandi einangrunar íslenskra búfjárstofna eru þeir afar berskjaldaðir gagnvart framandi smitefnum.

„Því er svo við að bæta að oft er mjög erfitt að greina upprunaland innfluttra matvæla og þar með átta sig á við hvaða aðstæður framleiðslan fer fram. Með innflutningi á fersku kjöti er því bæði verið að tefla í nokkra tvísýnu lýðheilsu þjóðarinnar og taka áhættu varðandi heilbrigði búfjárstofna,“ segir í ályktun frá aðalfundi LK. /MÞ

Aðalfundur Landssambands landeigenda:

Löggjafinn verður strax að setja skorður við uppkaupum útlendinga á heilu byggðarlögunum á Íslandi

Örn Bergsson, formaður Landssambands landeigenda (LLÍ), var ómyrkur í máli gagnvart mögulegum uppkaupum erlendra einstaklinga eða fyrirtækja á fjölda jarða í sveitum landsins á nýlegum aðalfundi samtakanna í Reykjavík.

Örn sagði meðal annars í skýrslu sinni til félagsmanna á fundinum:

„Kaup breska auðjöfursins á Grímsstöðum og nokkrum jörðum í Vopnafirði, þar sem hann að auki falast eftir hálfri sveit í Þistilfirði, vekur mig til umhugsunar. Er þetta það sem við viljum, erum við tilbúnir að selja landið? Heilu sveitirnar til erlendra auðjöfra? Leggja þær þess vegna í eyði? Eða að við verðum leiguliðar í eigin landi?“

Þarf að setja skorður

„Erlendir aðilar hafa gegnum árin fjárfest í jörðum og reist myndarlega hestabúgarða hér á landi. Það hefur verið bara jákvætt, ég geri enga athugasemd við það, en að auðjöfrar fari að kaupa upp heilar sveitir til að drottna yfir þeim og þá sérstaklega veiðihlunnindum hlýtur að vekja mann til umhugsunar. Ég tel að þarna þurfi að setja skorður við áður en stefnir í óefni.

Örn Bergsson varar við uppkaupum erlendra einstaklinga og fyrirtækja á jörðum í sveitum landsins. Mynd / HKr.

Búseta og atvinna í sveitum landsins hlýtur í framtíðinni sem hingað til að byggja á því að bændur eigi ábúðarjarðir sínar. Verði sveitirnar keyptar af erlendum auðmönnum munu þær eyðast til lengri tíma lítið. Fram hjá þessu verður ekki lítið og þótt skiptar skoðanir kunni að vera innan okkar samtaka um

hvernig skuli bregðast við má öllum vera ljóst að höfðinu verður ekki stungið í sandinn. Hjáseta er einfaldlega ekki í boði.”

Uppkaup munu eyða sveitunum

Við verðum að horfast í augu við þá staðreynd að uppkaup jarða í sveit

um mun til lengri tíma eyða þeim. Það er almennt viðurkennt að það sé óaðskiljanlegur hluti sjálfstæðis ríkis að eignarréttur á landi og auðlindum hvíli almennt hjá þegnum þess.“

Stjórnvöld bregðist strax við hættunni

Örn sagði í samtali við Bændablaðið að loknum fundinum að afar brýnt væri að knýja stjórnvöld til að bregðast strax við hættunni á að heilu og hálfu byggðarlögin yrðu í eigu útlenskra auðmanna sem gætu farið sínu fram án þess að landsmenn gætu rönd við reist. Þetta ætti ekki einungis við um búskap og veiðiréttindin heldur væri mun meira í húfi, til að mynda vatnsréttindi, aðgangur að ferðamannastöðum, uppgræðsla og vernd náttúrunnar, svo fátt eitt væri nefnt.

Visaði Örn meðal annars til forðemis Dana í þessu efni, sem sett hefðu ríkar skorður við eignarhaldi útlendinga á jarðnaði í Danmörku. Engan tíma mætti missa, eins og Vopnafjarðarmálið sýndi, yfirvöld yrðu strax að taka málið föstum tókum í samráði við hlutadeigandi aðila. /HP

Þingsályktunartillaga um landakaupamál lögð fram í fjórða sinn á sex árum:

Endurskoðun á lagaumhverfi varðandi uppkaup á landi

Þingsályktunartillaga um endurskoðun á lagaumhverfi er varðar uppkaup á landi var lögð fram á Alþingi 20. mars síðastliðinn.

Er þetta í fjórða skiptið á síðustu sex löggjafarþingum sem málið er lagt fram í óbreyttri mynd og í greinargerð með henni kemur fram að tilefnið sé enn hið sama; að enn kaupir erlendir auðmenn mikilvægar landareignir á Íslandi.

Flutningsmenn eru Svandís Svavarsdóttir, Lilja Rafney Magnúsdóttir, Steingrímur J. Sigfússon,

Bjarkey Olsen Gunnarsdóttir og Ari Trausti Guðmundsson.

Komið í veg fyrir uppkaup erlendra aðila á landi

Í þingsályktunartillögunni er gert ráð fyrir að ríkisstjórninni verði falið að láta endurskoða lög og reglugerðir er varða uppkaup á bújörðum og öðru nytjalandi, svo og öbyggðum. Markmið með endurskoðuninni verði meðal annars:

- a. Að setja skýrar reglur sem miði að því að koma í veg fyrir uppkaup erlendra aðila, sem ekki hafa hér lögheimili og fasta búsetu, á landi;
- b. Að huga að almennum viðmiðum, svo sem landstærð,

nýtingu landgæða og fjölda landareigna sem heimilt er að sé á hendi eins og sama aðila; c. að horfa til umhverfissjónarmiða og ákvæða um almannarétt í allri lagaumgjörð og taka þar m.a. mið af sérstökum aðstæðum varðandi landbúnaðarland, öbyggðir og náttúruauðlindir (svo sem vatn og jarðhita); d. að tryggja samræmi í réttarheimildum.

Ekki skipað í starfshóp Gunnars Braga

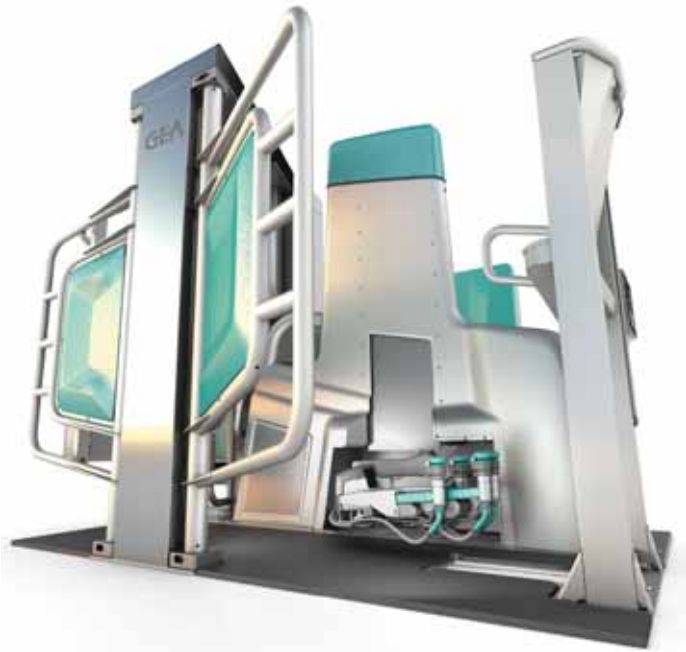
Eitt af síðustu embættisverkum Gunnars Braga Sveinssonar, fyrrverandi sjávarútvegs- og landbúnaðarráðherra, var að stofna

þriggja manna starfshóp til að leggja mat á það hvaða takmarkanir komi helst til greina til að viðhalda ræktanlegu landbúnaðarlandi og búsetu í sveitum landsins. Kom það í kjölfar áralangrar umræðu í þjóðfélöginu um kaup erlendra aðila á bújörðum á Íslandi.

Hópnum var ætlað að skoða þær takmarkanir sem er að finna í löggjöf nágrannalanda Íslands eins og Noregs, Danmörku og Möltu og rúmast innan EES-samningsins.

Bændasamtök Íslands tilnefndu Einar Ófeig Björnsson sem sinn fulltrúa í hópinn. Hann segir að það hafi enn ekki verið formlega skipað í hópinn. Gert var ráð fyrir að hópurinn skilaði tillögum sínum í júní 2017 í síðasta lagi. /smh

Heildarlausn í fjósið

Nýjung frá GEA GEA Monobox

- Ný kynslóð G4 innrarauðrar 3D myndavélar IP67 vottun
- Háþrýstipvær og þurrkar myndavél eftir hverjar mjaltir
- Einungis ein ásetning fyrir allt mjaltaferlið
- Hægt að fá eins fasa og þriggja fasa
- Lengd = 3,3 metrar. Breidd = 1,5 metrar
- Auðvelt að setja inn í eldri fjósbyggingar, kemur í 3 hlutum
- Tilbúinn fyrir flokkunarhlíð
- Einfalt viðmót og auðvelt að kalla fram og vinna með upplýsingar
- 12,1" snertiskjár
- Frátaka frá einum eða tveimur spenum
- Hraðvirkur og áreiðanlegur með nýjustu tækni
- Topp þjónusta allan sólarhringinn með aðgangi að tæknimönnum frá GEA

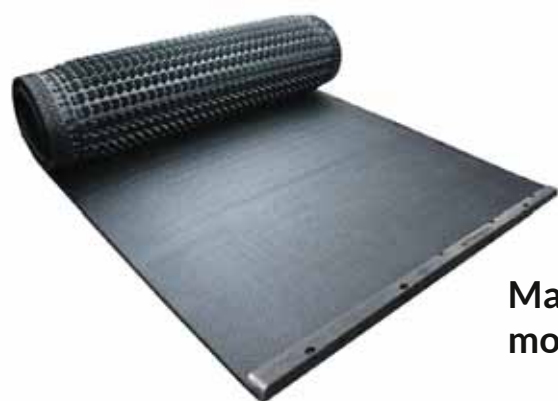
GEA Mlone

- Hljóðlátur og hraðvirkur
- Hægt að bæta við allt að 5 mjaltaklefum í sama mjaltþjóninn
- Einungis ein ásetning fyrir allt mjaltaferlið
- Silikon spenagúmmí, mýkri og betri ending
- G4 myndavél
- Frátaka frá einum eða tveimur spenum
- Hagkvæmur kostur
- Nýjar lausnir
- Topp þjónusta allan sólarhringinn með aðgangi að tæknimönnum frá GEA

Stálinnréttingar frá GEA

Steinbitar í miklu úrvali
frá Thye Lockenberg

Margverðlaunaðar
mottur frá Kraiburg

Mjólkurtankar frá GEA

- "Expert" viðmót - Auðveldir í notkun - 40 mínútur að þvo
- Hringrásarþvottur á tanki og þjóni sparar vatn
- Buffer tankar frá GEA taka við mjólk á meðan mjólkurtankur þvær

Sölumenn Líflands, Gunnar og Róbert veita frekari upplýsingar í síma: 540 1100.
gunnar@lifland.is, robert@lifland.is

Sala og ráðgjöf | www.lifland.is | Reykjavík | Akureyri | Borgarnes | Blönduós | Hvolsvöllur
Sími 540 1100 | lifland@lifland.is | Lynghals | Óseyri | Borgarbraut | Efstaðbraut | Ormsvöllur

LÍFLAND

FRÉTTIR

Lítið um landverði að störfum yfir veturinn:

Viðkvæm svæði liggja undir skemmdum

Landvarsla að vetri er erfiðari en á sumrin vegna tíðarfars. Svæðin eru viðkvæmari fyrir miklum fjölda ferðamanna þegar ekki er frost í jörðu eða hún snævi þakin.

Gróður verður berskjaldaður fyrir traðki þegar hann er í dvala og jörð ekki frosin eða undir snjó. Í mildu vetrarárferði eins og nú gæti tjón af völdum ágangs ferðamanna orðið meira en ella. Ýmis svæði liggja undir skemmdum.

Þetta kemur fram í máli Hákonar Ásgeirssonar, sérfræðings Umhverfisstofnunar á Suðurlandi, á vefsíðu stofnunarinnar. Hann telur einsýnt að spjöll gætu víða komið í ljós í vor, sem kalli á frekari verndun og uppbyggingu vegna ferðamannastraums. Einnig að huga þurfi betur að öryggi ferðamanna.

Grasflötin við Skógafoss illa farin

Dæmi um svæði sem hafa farið illa í vetur vegna bleytu og þiðu er við Skógafoss. Grasflötin fyrir framan fossinn er mjög illa farin, að sögn

Hákonar, þar sem gróðurinn gat ekki varið sig með frosinni jörð eða snjó. Mesta fjölgun ferðamanna er yfir vetrarmánuðina og er vart núorðið mikill munur á aðsókn milli sumars og vetrar.

Tímabært að huga að landvörslu árið um kring

Landverðir eru þó að sögn Hákonar vart sjáanlegir þar sem þeir starfa að mestu bara yfir sumarmánuðina. Ferðamannatímabilið stendur nú yfir allt árið og nauðsynlegt að landvarsla sé í takt við þá breytingu. Nefnir hann sem dæmi að þúsundir leggi leið sína að Skógafossi og Dyrhólaey en þar starfi ekki landverðir yfir veturinn.

Hákon segir löngu tímabært að hafa landvörslu allt árið um kring, einkum á fjölmennustu ferðamannastöðunum. Sem dæmi nefnir hann Gullfoss, Geysi, Skógafoss og Dyrhólaey, vetrarlandvarsla væri einnig brýn í Þjóðgarði Snæfellsjökuls, á friðlýst svæði í Borgarfirði og nágrenni og í Mývatnssveit.

/MDB

Rafbíl bóndans í Fagradal fyrir utan fjárhúsin.

Mynd / Jónas Erlendsson

Ferðapjónustubændur, Bí og Orkusetur:

„Hleðsla í hlaði“

– Bændur bjóði rafbílanotendum upp á hleðslu

Ferðapjónustubændur, Bændasamtökin og Orkusetur hafa á síðustu vikum rætt mögulegt samstarf sem lýtur að því að bjóða rafbílaeigendum upp á hleðslu á sveitabæjum. Hugmyndin er að byggja upp þjónustunet á meðal bænda og styrkja þannig innviði fyrir notkun rafbíla úti á landsbyggðinni.

A dögunum sendi Hey Iceland, sem áður hét Ferðapjónusta bænda, bréf til sinna félagsmanna þar sem óskað var eftir áhugasömum ferðapjónustubændum í verkefnið en vinnuheiti þess er „Hleðsla í hlaði“. Berglind Víktorsdóttir, gæðastjóri hjá Hey Iceland, segir að víða leynist tækifæri til aðgerða í umhverfismálum og fyrirtækið vilji leggja sitt af mörkum við að bæta lífsgæði og vernda náttúruna fyrir komandi kynslóðir.

„Rafbílavæðingin hér á landi hefur verið lengi í umræðunni sem mikilvægt framlag til að draga úr gróðurhúsaáhrifum. Það er ekki spurning um hvort heldur hvenær rafbílavæðingin hefst af fullum krafti og því mikilvægt að við undirbúum farveginn fyrir þessa breytingu sem lið í aukinni þjónustu við gesti og sýnum gott fordæmi með því að taka þátt í að styðja við aukna notkun rafbíla á landsvísu,“ sagði í bréfinu til ferðapjónustubænda.

Margs konar ávinningur

Ýmsir telja að rafhleðslustöðvar verði jafn sjálfsagðar á ferðapjónustubæjum og þráðlaust net er í dag fyrir gesti. Fyrir ferðapjónustubændur er því um nauðsynlega þjónustu að

ræða ef menn vilja ekki dragast aftur úr í samkeppninni. Ávinningurinn er fyrst og fremst aukin þjónusta við gestina en ferðalangurinn á fjölbreytt viðskipti við bóndann; kaupir áfyllingu á rafbíl, gistingu, veitingar og jafnvel afþreyingu. Rafbílaeigandinn finnur fyrir auknu öryggi, vitandi af því að hann getur ekið lengri vegalengdir á rafmagni með viðkomu á bændastöðvum eða stærri hleðslustöðvum.

Kanna áhuga hjá bændum

Næstu skref eru að kanna áhuga bænda á að taka þátt í verkefninu. Ennþá á eftir að meta umfang og kostnað við að þetta net rafhleðslustöðva um landið. Tæknin er í örri þróun og nokkrar mismunandi tegundir af hleðsluþjónustu eru fyrir hendi, allt frá einföldum framlangingarsnúrum til fullkominna hraðhleðslustöðva.

Ef áhugi reynist fyrir hendi hjá bændum og verkefnið er raunhæft út frá fjárhagslegum forsendum verður haldið áfram. Hugmyndin er sú að þátttakendur setji upp skilti sem vísi á hleðslustöðvar og staðirnir verði merktir inn á helstu kort og vefsíður.

Hey Iceland hefur óskað eftir því að ferðapjónustubændur sem vilji stíga fyrstu skrefin hafi samband við skrifstofuna fyrir lok fimmtudagsins 27. apríl. Aðrir bændur, sem kunna að hafa áhuga á að setja upp hleðsluþjónustu, er bent á að hafa samband við Bændasamtökin í netfangið bondi@bondi.is. Nánar verður fjallað um rafbílavæðingu og hleðslumöguleika í Bændablaðinu í næstu tölublaðum.

/TB

Árni Bragason landgræðslustjóri í ræðustól á aðalfundi Landssamtaka sauðfjárbænda.

Mynd / HKr.

Stjórnkerfið fær fallelinkunn í fæðuöryggismálum

– sagði landgræðslustjóri á aðalfundi Landssamtaka sauðfjárbænda

Árni Bragason landgræðslustjóri þakkaði bændum sérstaklega fyrir vel unnin störf í þágu uppgræðslu í ræðu sinni á aðalfundi Landssamtaka sauðfjárbænda. Kom hann víða við í ræðu sinni og véc m.a. að mikilvægi þess að Íslendingar hugi að fæðuöryggismálum.

„Við búum í landi elda og íss. Forfeður okkar komu til Íslands með búskaparhætti sem nefnast sviðningsræktun, búskaparhætti sem tíðkuðust á Norðurlöndunum fyrir 1000 árum og tíðkast enn meðal frumstæðra samfélaga – menn brenna skóga og sá korni í volga öskuna og í framhaldinu vex upp gras sem verður beitoland búfjár og síðar vex skógurinn aftur. Þessir búskaparhættir hentuðu ekki á Íslandi því hér erum við með öðruvísi jarðveg og gróður og því hrundu vistkerfi okkar með tilheyrandi jarðvegseyðingu,“ sagði Árni í ræðu sinni.

Mikið hefur áunnist

„Gríðarlega mikið hefur áunnist í gróðurvernd á undanförunum áratugum – upprekstur hrossa á afrétti heyrir nú að mestu sögunni til og beirtartími sauðfjár á illa förnum afréttum hefur verið stytur mikið. Sauðfjárbændur hafa um langt árabil unnið frábær uppgræðslustörf á illa förnum afréttum og sínum heimalöndum og leggja mikið af mörku- og ómælda vinnu við að græða landið, með frábærum árangri. Fyrir það ber að þakka.“

Samningur um vöktun gróðurauðlindarinnar

„Þann 14. mars skrifuðu Landssamtök sauðfjárbænda, Landgræðslan, Bændasamtökin og atvinnu- og nýsköpunarráðuneyti undir samning um vöktun gróðurauðlindarinnar. Aðdragandi samningsins var nokkur því við hófum samtál í október á síðasta ári en eftir að áætlun um verkefnið var sett á blað gengu hlutirnir hratt fyrir sig.

Verkefninu, sem hugsað er til næstu 10 ára, og vonandi enn lengri tíma, er ætlað að styrkja þekkingu okkar á gróðurauðlindinni. Markmið verkefnisins eru að: (a) skila með reglubundnum hætti heildarmati á ástandi gróður- og jarðvegsauðlinda landsins og gera grein fyrir breytingum þar á (b) þróa sjálfbærnisvísu fyrir nýtingu gróður- og jarðvegsauðlinda landsins.

Við ætlum okkur að vinna með bændum og landeigendum að þessu mati. Við byggjum á góðum grunni

– matsaðferðum sem Landgræðslan hefur verið að þróa til að meta hvort land sé tilbúið til afhendingar eftir uppgræðslu. Við byggjum einnig á rannsóknnum Lbhl og vistgerðaflokkun NÍ. Þekking og tækni er að aukast – hægt er að nýta GPS-tækni ásamt gervitunglamyndum, loftmyndum og drónamyndum. Þróun á myndgreiningum hefur fleygt fram og mögulegt er að greina af myndum þroskastig plantna og ástand gróðurs.“

Frumskilyrði að menn tali sama tungumál

„Það er algjört frumskilyrði að við tölum sama tungumálið þegar við fjöllum um nýtingu lands og ég vona að verkefnið hjálpi okkar við það.

Gæðastýring í sauðfjárrækt hefur verið gagnrýnd af ýmsum sem segja hana hvítþvott og í einhverjum tilvikum til þess að viðhalda beit á landi sem ekki þolir beit.

Þeir hinir sömu gleyma því að vegna gæðastýringarinnar voru 300 þúsund hektarar friðaðir og ástand margra beitolanda hefur batnað, við eru þó enn með stór landsvæði sem hrópa á uppgræðsluáðgerðir eða friðun.

Ekkert kerfi er fullkomið og samstarfsverkefninu Mat á gróðurauðlindinni er m.a. ætlað að styrkja gæðastýringuna og þróa sjálfbærnisvísu.

Fólki fjölgar hratt á jörðinni okkar, íbúafjöldinn er nú að nálgast 7,5 milljarða. Fjölgunin nú er um 1,1 % á ári en talið er að draga muni úr fjölgun á næstu áratugum og að um 2050 verði fjölgunin tæplega 0,6 % en að á þeim tíma þurfi allt að 70% meiri mat en nú því meðalaldrur hækkar.“

Stjórnkerfið fær fallelinkunn í fæðuöryggismálum

„Hvernig stöndum við Íslendingar okkur í fæðuöryggismálum? Stjórnkerfið okkar fær fallelinkunn því miður, því við höfum ekki greint stöðu okkar sem skyldi. Allar vélar til fiskveiða, fiskeldis og landbúnaðar eru knúnar olíu. Við erum einnig algjörlega háð innflutningi á kornvörum. Ef innflutningur stöðvast þá hrynur mjólkur-, eggja- og kjúklingaframleiðslan og svínaræktin.“

Bændum oftast svarað með skætingi um fæðuöryggismál

„Bændur hafa stöku sinnum vakið máls á fæðuöryggismálum en þeim

er oftast svarað með því að þeir séu að reka áróður fyrir óhagkvæmum landbúnaði.

Við getum ræktað olíuþlöntur og bygg á Íslandi og framleitt miklu meira af föðrinu sem við þurfum. Stjórnvöld þurfa að styðja við kynbætur og jarðræktarrannsóknir á Íslandi því það er enginn á jörðinni okkar sem býr við sömu hita- og birtuskilyrði og við.

Staða sauðfjárræktarinnar er erfið eins og fram hefur komið. Það er alveg ljóst að sá mikli meirihluti bænda sem er með sín beitarmál í lagi er ekki sáttur við þá sem eru að nýta illa farið land til beitar. Landgræðslan fær ábendingar um svæði þar sem beit er meiri en landið þolir og starfsmenn okkar meta hvort slíkar ábendingar eigi við rök að styðjast.

Ef fé er að koma í miklum mæli í réttir í næstu sveitum ber okkur að leggja mat á það hvort orsökina sé of mikil beit í heimalöndunum og svo virðist vera á ákveðnum svæðum.“

Lítum til uppbyggingar skógarauðlindarinnar

„Hvernig getum við stuðlað að því að fyrirsjáanlegur niðurskurður í greininni verði þar sem ástand beitolanda er verst?

Ég tel að við eigum að líta til þess sem gert er varðandi uppbyggingu skógarauðlindarinnar.

Stjórnvöld styrkja verkefnið Nytjaskógrækt á lögbýlum. Skógræktarráðgjafi heimsækir jörð – Að loknum athugunum gerir skógræktarráðgjafi tillögu þar sem m.a. eru tilgreind mörk væntanlegs samningssvæðis.

Hvers vegna gerum við ekki samninga um uppgræðslu og beitarstýringu á lögbýlum þar sem bændur yrðu styrktir til að fækka fé og bæta land sitt og gera það betur hæft til beitar í framtíðinni?

Ég óska sauðfjárbændum alls hins besta í sínum verkefnum og vona að ykkur gangi allt í hagin hár í ykkar þýðingarmiklu störfum á aðalfundinum.“

Sjálfbær landnýting hagur okkar og afkomenda okkar

„Ég bind miklar vonir við þann samstarfssamning sem við undirrituðum nýlega og ég vona að allir leggist á eitt með að reyna að færa landnýtinguna nær því að verða með sjálfbærnum hætti – það er hagur okkar en ekki síst hagur afkomenda okkar,“ sagði Árni Bragason landgræðslustjóri.

/HKr.

Bio-Kult®

öflugir gerlar til að styrkja meltinguna

Bio-Kult Candéa

– vörn gegn Candida í meltingarvegi

- Styrkir meltinguna
- Vinnur á Candida sveppnum
- Kemur jafnvægi á meltingaflóruna
- Bestu gæði góðgerla

Lífið tók miklum breytingum

Ég var búin að prófa allt til að losna við stanslausan sviða og vanlíðan. Loksins fann ég það sem virkaði, Bio-Kult Candéa, mun halda áfram að nota það.

Unnur Gunnlaugsdóttir

Bio-Kult Original

– styrkir meltinguna

- Bestu gæði af góðgerlum
- 14 tegundir af gerlastofnum
- 2 milljarðar í hverju hylki

Árangurinn lét ekki á sér standa

Ég fann hve vel Bio-Kult Original virkaði þegar fékk heiftarlega magapest eftir ferðalag. Það virkaði strax, mæli með því.

Ragna Lóa Stefánsdóttir

Bio-Kult Pro Cyan

– tryggir heilbrigða þvagrás

- Öflug blanda af trönu-berjabykkni, A vitamin og góðgerlum
- Verndar slímhúðina í þvagrás
- Verndar gegn E.Coli bacterium
- Viðheldur eðlilegri þarmaflóru

Get loksins farið í heitan pott án vandræða

Var með krónískt blöðruvandamál, en nú get ég loksins verið róleg úti í kulda og notið mín í hestamennskunni.

Guðlaug Jóna Matthíasdóttir

Bio-Kult Infantis

– hefur reynst vel við bakflæði og magakveisu hjá ungbörnum

1 milljarður af góðgerlablöndu, EPA + DHA: 1 mg, D3-vítamín 2,5mcg

Bragðlaust, án glúten, auka- og litarefna

- Má gefa nýburum og ungum börnum
- Má setja út í vökva eða á geirvörtu móður
- Má gefa með sýklalyfjum
- Rannsóknir styðja virkni vörunnar

Finn mun á líðan sonarins

Minna loft og ónot í maga, meltingin er mun betri hjá syninum eftir að hann fékk Bio-Kult Infantis.

Tanja Karen Salmon

Bændablaðið

– Mál gagn bænda og landsbyggðar –

Ritstjóri: Hörður Kristjánsson (ábm.) hk@bondi.is – **Sími:** 563 0339 – **Rekstur og markaðsmál:** Tjörvi Bjarnason tjorvi@bondi.is – **Blaðamenn:** Margrét Þ. Þórsdóttir mth@bondi.is – Sigurður Már Harðarson smh@bondi.is – Vilundur Hansen vilmundur@bondi.is – **Auglýsingastjóri:** Ásgerður María Hólmbergsdóttir amh@bondi.is – **Sími:** 563 0303 – **Netfang auglýsinga:** augl@bondi.is – **Vefur blaðsins:** www.bbl.is – **Netfang blaðsins:** (fréttir og annað efni) er bbl@bondi.is

Frágangur fyrir prentun: Anna Kristín Ólafsdóttir – Prentun: Landsprent ehf. – Upplag: sjá forsiðu – Dreifing: Landsprent og Íslandspóstur. ISSN 1025-5621

SKOÐUN

Neytendur séu upplýstir

Innlent eftirlit með matvælaframleiðslu þarf að vera gott sem og reglur um hvernig matvæli eru framleidd. Sama hlýtur þá líka að eiga að gilda um matvæli sem flutt eru til landsins.

Brúneggjamálið svokallaða olli óhug meðal neytenda og skapaði mikla umræðu um meðferð á dýrum. Það hlýtur að vera af hinu góða að neytendur séu ávallt upplýstir um hvernig staðið er að framleiðslu matvæla. Umræðan gerir bændur líka betur meðvitaða um að það er alls ekki sama hvernig staðið er að málum. Dýravelferð er einn angi þeirra hugsunar.

Um leið og íslenskir bændur reyna að fara að settum reglum og vanda öll sín vinnubrögð við matvælaframleiðsluna, þá hljóta þeir eðlilega að gera kröfur um að upplýst sé hvernig staðið er að framleiðslu matvæla sem hingað eru flutt. Nýlegur skandall um kjötfraðslu í Brasilíu vekur þó spurningar um að víðar kunni að vera maður í mysunni. Þar var með skipulegum hætti verið að blanda úldnu kjöti saman við nýtt sem síðan var selt á markaði sem nýtt og ferskt kjöt og að hluta líka til Evrópu.

Svindilmál af svipuðum toga hafa ítrekað komið upp í Evrópu á undanförmum árum. Þrátt fyrir öll vottorðin og opinbera stimpla embættismanna sem fylgja afurðum sem oft rata í verslanir á Íslandi, þá er samt ekkert hægt að fullyrða um raunverulegan uppruna afurðanna. Þannig geta kjúklingar í frystiborði íslenskra verslana, sem sagðir eru frá ESB-landi, hæglega verið komnir frá Tailandi. Eins gæti þýskt nautakjöt verið upprunnið á Spáni eða jafnvel í Brasilíu. Umbúðirnar segja yfirleitt aðeins til um hvar afurðunum er endanlega pakkað. Allt tal um örugga upprunavottun á innfluttum landbúnaðarafurðum er því vægast sagt vafasamt.

Uppvíst hefur orðið um lygar varðandi uppruna á kjöti svo ekki sé talað um að selja hrossakjöt sem nautakjöt og annað í þeim dúr. Slík mál hafa margoft komið upp og frægt var um árið þegar upp komst um framleiðslu á kebab í Þýskalandi úr tugum tonna af dragúldnu kjöti. Eins var með sölu á rifosti í Vestur-Evrópu sem framleiddur var á Ítalíu úr ostum úr vestur-evrópskum verslunum sem átti að fara á haugana. Þá hafa komið upp mál sem varðar sölu á lífdýrum frá ESB-löndum og m.a. til Tyrklands. Þar var þeim svo slátrað með aðferðum sem ekki er hægt að kalla neitt annað en dýranið.

Gæði íslenskrar landbúnaðarframleiðslu eru yfirleitt mjög mikil. Því miður hafa komið upp undantekningar eins og í brúneggjamálinu, sem kastar rýrð á annars góða heildarímynd. Þar þurfa bændur sem heild stöðugt að vera á tánum og vera tilbúnir að hnippa í félagana ef þeir telja að eitthvað sé að fara úrskæðis. Þar er enn í fullu gildi máltekið góða, „vinur er sá er til vammis segir“. Því má segja að eftirlitsstofnanir, sem eiga að fylgjast með að farið sé að settum reglum, séu í raun bestu vinir bænda og annarra matvælaframleiðenda.

Það kostar þó mikla fjármuni og vandvirkni að hafa hlutina þannig að matvælaframleiðsla sé eins og best verður á kosíð. Það ætti líka að skila sér í herra afurðaverði en ella. Íslenskir bændur eiga í sífellt harðari samkeppni við innfluttar landbúnaðarafurðir. Það er bara hið besta mál, svo framarlega að þeir standi þar á jafnréttisgrunni. Þannig að íslenskir neytendur séu ávallt upplýstir um raunverulegan uppruna og framleiðsluáðferðir sem liggja að baki innfluttu matvælunum. Þar þyrfti m.a. að upplýsa hvort lyfja- og eiturefnanotkun sem og meðferð dýra sé í samræmi við það sem hér eru gerðar kröfur um. /HKr.

Þungt fyrir fæti hjá sauðfjárbændum

Sindri Sigurgeirsson

formaður Bændasamtaka Íslands
sindri@bondi.is

Núverandi staða í sauðfjárrækt er erfið. Framleiðsla á kindakjöti hérlandis hefur aukist um 13,2% frá árinu 2010 til ársins 2016. Það er þó ekki vegna þess að fé hafi fjölgað heldur hefur ræktunarstarf bænda skilað því að afurðir á hverja kind hafa aukist, sem er jákvætt og sýnir merki um aukna framleiðni. Fjöldi vetrarfóðraðra kinda á sama tíma dróst saman um 1,2% og er nú um 474.000 samkvæmt bráðabirgðatölum Matvælastofnunar fyrir árið 2016.

Sala innanlands hefur aukist um 8,2% á sama tímabili. Þann árangur má þakka öflugu markaðsstarfi en einnig mikilli aukningu ferðamanna, þó ekki séu til nein ábyggileg gögn um hver hlutur ferðamanna er í neyslunni. Allan tímann hefur þó um það bil þriðjungur heildarsölu verið útflutningur. Útflutningstekjur þjóðarinnar af sauðfjárafurðum hafa að meðaltali verið rúmir 3 milljarðar króna árlega á tímabilinu, en voru um 2,6 milljarðar á síðasta ári.

Útflutningur gekk mjög vel þegar gengi krónunnar var hagstæðara. Verð var þá oft herra en á innanlandsmarkaði. Bæði bændur og íslenskir neytendur nutu þessarar þróunar. Afurðaverð til bænda hækkaði umfram verðlag, en verð til íslenskra neytenda lækkaði á sama tíma að raungildi. Góður árangur í útflutningi kom því öllum til góða.

Mikil styrking krónunnar hefur komið hart niður á þessum viðskiptum eins og á öðrum útflutningi. Við hagstæðari aðstæður var framleiðslan hérlandis miklum mun samkeppnishæfari, auk þess sem hægt var að flytja út ýmiss konar aukaafurðir með hagnaði. Ef borið er saman FOB-verð á útfluttu tonni sauðfjárafurða á milli árunna 2010 og 2016 þá hefur það lækkað um rúman fjórðung á verðlagi 2016.

Breytingar á erlendum mörkuðum

Aðrar neikvæðar breytingar hafa einnig orðið á mörkuðum auk gengisþróunarinnar. Stærstu einstöku þættirnir eru í fyrsta lagi breytt eftirspurn í Noregi. Vegna markaðsaðstæðna þar í landi er Noregsmarkaður lokaður og óljóst hvenær hann opnast á ný. Í öðru lagi hefur

Rússlandsmarkaður lokast að nær öllu leyti vegna deilna Rússa við Evrópuþjóðir. Í þriðja lagi er Bretlandsmarkaður ekki svipur hjá sjón, ekki þó vegna viðskiptahindrana, heldur vegna þess að í kjölfar niðurstöðu atkvæðagreiðslu um útgöngu landsins úr ESB veiktist breska pundið verulega. Það, samhliða styrkingu krónunnar, gerir útflutning á sauðfjárafurðum þangað nánast ófæran nema með verulegu tapi. Í fjórða lagi hefur enn ekki tekist að opna fyrir útflutning á sauðfjárafurðum til Kína þrátt fyrir að fri-verslunarsamningur á milli Íslands og Kína hafi nú verið í gildi í nær þrjú ár. Enn skortir á að Kínverjar komi hingað og framkvæmi nauðsynlegar vottanir. Það má því segja að fátt falli með þessum viðskiptum um þessar mundir.

Tekjutap afurðastöðva og sauðfjárbænda umtalsvert

Framangreind þróun kom fyrst niður á afurðastöðvunum en síðan óhjákvæmilega á bændum sjálfum. Afurðaverð hækkaði ekkert árin 2014 og 2015 og í fyrra varð veruleg lækkan. Tekjutap bænda vegna þessa haustið 2016 var um 600 milljónir króna.

Núverandi samningur um starfsskilyrði sauðfjárræktar sem tók gildi í ársbyrjun 2017 hafði ekki áhrif á þessa stöðu. Langt er síðan að framleiðslustyrkingu í sauðfjárrækt var hætt og verð á afurðum hefur ráðist af markaði alla þessa öld. Eftir undirritun samningsins í febrúar 2016 seig hins vegar á ógæfuhliðina, með áframhaldandi styrkingu krónunnar, lokun Rússlands- og Noregsmarkaðar, verulegri lækkan afurðaverðs og annarra þátta sem hér hefur verið fjallað um.

Þessi staða hefur í engu breytt sannfæringu bænda um gæði framleiðslu sinnar og þeim markmiðum að til lengri tíma litið hafi mikla þýðingu að sækja fram á erlendum mörkuðum fyrir gæðavörur. Í gangi eru stór markaðsverkefni, bæði gagnvart ferðamönnum hérlandis og á afmörkuðum mörkuðum erlendis. Þó verður ekki litið fram hjá því að þessi staða hefur þegar skapað mikinn vanda, bæði hjá bændum sjálfum og afurðafyrirtækjum þeirra. Fjárhagslegt svigrúm til að mæta þessu er afar lítið og víða alveg uppuríð.

Ekki þarf að fjölýrða um þýðingu sauðfjárræktar fyrir samfélög dreifbýlisins, einkum þau sem veikast standa. Rétt er að vísa hér til skýrslu Rannsóknarmiðstöðvar Háskólans á

Akureyri, „Samfélagsleg þýðing sauðfjárbúskapar“, sem gefin var út árið 2015, en þar er vel farið yfir það efni.

Til lausnar þessari alvarlegu stöðu hafa ýmsar tillögur verið til skoðunar svo sem frekari markaðsstuðningur, markviss nýting þeirra verkfæra sem finna má í samningunum, möguleikar á skuldbreytingum lána bænda og önnur úrræði. Ekki er ljóst hver niðurstaða þeirrar vinnu verður, en ég held að öllum sé ljóst að aðgerða er þörf.

Stefnumörkun sauðfjárbænda

Aðalfundur sauðfjárbænda er nýafstaðinn. Oddný Steina Valsdóttir var þar kjörin formaður, fyrst kvenna, og fagna ég þessum áfanga. Þá þakka ég gott samstarf við þá forystumenn samtakanna sem nú láta af störfum. Á fundinum var meðal annars samþykkt sérstök neytendastefna og langtímastefnumörkun til 2027. Í neytendastefnunni segir meðal annars: „Íslenskir sauðfjárbændur eru stoltir af því að framleiða hágæða afurðir fyrir opnum tjöldum með umhverfisvænum og náttúrulegum hætti. Þeir telja mikilvægt að neytendur fái réttar og góðar upplýsingar hvar sem þeir kaupa matvörur, hvort sem er í verslunum, á veitingastöðum eða í mötuneytum. Þetta er grunnurinn að heiðarlegri samkeppni og raunverulegu valfrlsi neytenda. Þetta eru sameiginlegir hagsmunir bænda og neytenda. Íslenskir sauðfjárbændur vilja að neytendur viti sem mest um þær afurðir sem bændur leggja alúð við að framleiða í sátt við náttúru og samfélag.“ Ég er viss um að allir bændur geti tekið undir þetta.

Í langtímastefnunni felst meðal annars að kolefnisjafna skuli alla greinina eins fljótt og auðið er. Einnig er stefnt að því að allar afurðir skuli vera rekjanlegar, samtökin sjálf skuli setja sér umhverfisstjórnunarstefnu auk fjölda annarra metnaðarfullra markmiða. Tilgangurinn er að efla íslenska sauðfjárrækt í sátt við samfélag og náttúru þar sem sérstaða, sjálfbærni, fjölbreytni og verðmætasköpun eru höfð að leiðarljósi.

Það er ljóst að mjög mikil vinna er framundan hjá sauðfjárbændum við að uppfylla þessi metnaðarfullu markmið en þeim er óskað velfarnaðar við það verkefni og vonandi nýtast þau vel við að byggja greinina upp til framtíðar.

ÍSLAND ER LAND PITT

Hjörleifshöfði er 221 metra hátt móbergssfell á Mýrdalssandi suðvestanverðum. Samkvæmt Landnámu var þar fjörður fyrrum með botn við höfðann. Eftir að komið var fram á 14. öld hafði þessi fjörður fyllst af framburði af völdum Kötluhlaupa. Nú er vegalengdin frá höfðanum til sjávar 2–3 km. Þar heitir Kötlutangi, syðsti hluti Íslands. Höfðinn er kenndur við Hjörleifur Hróðmarsson fóstbróðir Ingólfs Arnarssonar, sem opinberlega hefur verið talinn fyrsti landnámsmaðurinn. Þeir urðu samferða til Íslands frá Noregi en bar hvorn frá öðrum, þannig að Ingólfr hafði vetursetu á Ingólfsstöðum í Örafum en Hjörleifur á Hjörleifshöfða. Næsta vor drápu þrælur Hjörleifs hann og frjálsa menn hans og flúðu á skipi til Vestmannaeyja með kvenfólkið. Þar fann Ingólfr þá og kom þeim fyrir kattarnef.

Mynd / HKr.

Ný stjórn LK, Bessi Freyr Vésteinsson, Herdís Magna Gunnarsdóttir, Arnar Árnason, Pétur Diðriksson og Davíð Logi Jónsson. Mynd / MBP

Landssamband kúabænda:

Ný stjórn kjörin á aðalfundi

Ný stjórn Landssambands kúabænda var kjörin á aðalfundi samtakanna sem haldinn var Akureyri nýverið. Arnar Árnason var endurkjörinn formaður samtakanna, en aðrir í stjórn eru

Bessi Freyr Vésteinsson, Hofsstaðaseli, Elín Heiða Valsdóttir, Úthlíð, Herdís Magna Gunnarsdóttir, Egilsstöðum og Pétur Diðriksson, Helgavatni. Þessi stjórn verður starfandi starfsárið

2017 til 2018. Stjórnarmenn eru jafnframt Búnaðarpingsfulltrúar Landssambands kúabænda 2017 til 2019. Varamenn voru kjörnir þeir Davíð Logi Jónsson, Egg og Rafn Bergsson, Hólmahjáleigu. /MBP

Landssamtök sauðfjárbænda:

Ný stjórn og Oddný Steina nýr formaður

Oddný Steina Valsdóttir, Butru í Fljótshlíð, er nýr formaður Landssamtaka sauðfjárbænda (LS). Oddný lýsti ein yfir framboði til formennsku eftir að Þórarinn Ingi Pétursson lýsti því yfir að hann gæfi ekki kost á sér áfram í formannsembættið. Þórarinn Ingi var kjörinn formaður árið 2012 og tók þá við af Sindra Sigurgeirssyni. Þórarinn gaf áfram kost á sér sem formaður Markaðsráðs kindakjöts en ný stjórn tekur afstöðu til þess. Allir félagsmenn voru í kjöri til formanns, en Oddný hlaut 44 af 46 greiddum atkvæðum. Oddný Steina kom ný inn í stjórn LS árið 2012, en var áður í varastjórn. Hún varð varaformaður strax það ár og hefur verið síðan. Hún er fyrsta konan til að gegna formennsku í LS. Varaformaður verður valinn af stjórn LS og sömuleiðis ritari.

Tveir nýir í stjórn

Ný stjórn var einnig kosin á aðalfundinum. Þar koma nýir inn þeir Gunnar Þórarinnsson, Þóroddsstöðum, og Trausti Hjálmarsson, Austurhlíð. Þórhildur Þorsteinsdóttir, Brekku, er endurkjörin en hún var ritari í gömlu stjórninni. Böðvar Baldursson, Ysta-Hvammi, var áfram valinn til stjórnarsetu, en hann sat sem meðstjórnandi í síðustu stjórn. Út úr stjórn fór Atli Már Traustason, Syðri-Hofdölum, og Oddný sem sat í stjórn sem varaformaður, en er eins og fyrr segir komin í formannssætið. /smh

Ný stjórn LS. Oddný Steina Valsdóttir á Butru, formaður og Þórhildur Þorsteinsdóttir, Brekku. Aftari röð frá vinstri: Böðvar Baldursson, Ysta-Hvammi, Gunnar Þórarinnsson, Þóroddsstöðum og Trausti Hjálmarsson, Austurhlíð. Mynd / HKR.

Íslenskur matur á Bandaríkjamarkað

Íslandsstofa, í samstarfi við aðalræðisskrifstofu Íslands í New York, skipuleggur nú ferð fyrir íslenska framleiðendur og útflytjendur á matvælum og drykkjarvörum, til New York dagana 24.–27. júní 2017. Tilgangur ferðarinnar er fyrst og fremst að kynna sér vörumarkaðnum og viðskiptaumhverfinu í Bandaríkjunum, með áherslu á austurströnd Bandaríkjanna og New York. Farið verður á Fancy Food-sýninguna í New York, matvörumarkaðir og sérvöruverslanir heimsóttar og þátttakendur fá kynningu á viðskiptaumhverfinu í Bandaríkjunum. Þátttaka í ferðinni er kjörið tækifæri fyrir matvælafyrirtæki sem hafa hug á að kynna sér matvælageirann (einkum sérvörumarkaðinn) í Bandaríkjunum nánar, komast í tengsl við dreifingaraðila og kanna grundvöll eða hefja útflytningu. Allar nánari upplýsingar um ferðina er að finna á vef Íslandsstofu, www.islandsstofa.is.

MÆLT AF MUNNI FRAM 175

Núna, liðugri viku eftir vorvísnaverð Skarphéðins Ásbjörnssonar, mylgrar hér niður snjó við Eyjafjörð. Samt er kominn einhver vorhugur í þjóðina. Alla vega er byrjað að bruma í sálinni á Ingólfi Ómari Ármannssyni, en að sunnan sendi hann næstu þrjár vorvísur:

*Blíka drangar blánar ver
blær um vanga liður.
Vorsins ganga greiðfær er
glóey fangið byður.*

*Seður lýði glóey góð,
glæðir tíðin þorið.
Kveður þýðan ástaróð
yndisblíða vorið.*

*Vorið blíða vekur þrá,
vonir lýði fanga.
Glóey skryðir grund og sjá
grös í hlíðum anga.*

Fyrir allnokkru bárust fregnir af báglegu ástandi frárennslismála í Mývatnssveit. Þjóðin bókstaflega gól af gremju yfir ástandi skólpamála í þessari náttúruperlu Norðurlands. Eftir að hafa hlýtt á umræður í Kastljósi sjónvarpsins orti Davíð Hjálmar Haraldsson á Akureyri þessa vísu:

*Það er fjör og hamangangur hér,
á hótelinu allir flýta sér
að skíta í Mývatn meðan það er hreint.
Á morgun snemma verður það of seint.*

Líkt og fram kom í síðasta vísnaðætti, þá er nokkurt vinfengi með Einari Kolbeinssyni í Bólstaðarhlíð og títtnefndum Skarphéðni Ásbjörnssyni á Akureyri. Skarphéðinn á forláta trillu sem hann sækir á sjávarfang. Þótt Einar hafi um langa hrið verið lausamaður í áhöfn hjá mér, þá fór nú svo í haust, að Skarphéðni tókst að véla Einar tötrið með sér til svartfuglsveiða frá Dalvík. Trúlegt þykir mér, að Skarphéðinn hafi talið Einari trú um að hjá sér hefði hann skárri skipsrúm og betri skiptahlut. Alltént sendi Skarphéðinn mér þessa vísu í símann strax og þeir félagar höfðu leyst landfestar:

*Siglir nú á skárri skel
en skeð hefur nokkuð lengi.
Til tilbreytingar veiðir vel
í vandaðra manna gengi.*

Einhverra vonbrigða gætti þó er á miðin var komið. Virtist sem Einar stæði hvergi undir væntingum Skarphéðins og skotfimi hans stórlega ofmetin. Skarphéðinn sendi vísu:

*Skotfimi slík sjaldan sést
og sárafaír hygg að noti.
Á að giska enginn féll
í öðru og þriðja hverju skoti.*

Nú, ekki gekk Skarphéðni að fastna sér Einar í fast skipsrúm því uppvægur vildi hann á sjó með mér fyrir tæpri viku síðan. Einar vilar ekki fyrir sér ferðalög hingað norður ef veiðiskapur er í boði. Einar ekur þessa 120 km á Skodabíreið sinni með undra hraða. Við upphaf ferðar sendi Einar vísu:

*Lífið virðist laust við neyð,
ljúft er þess að njóta,
hugurinn ber mig hálfa leið,
hitt fer ég á Skoda.*

*Og litlu síðar:
Framhjá geysist frægum stað
hvar fráleitt hljóma sálmar.
Þar sem gramur gekk um hlað
gamli Bólu-Hjálmar.*

Á Leirubrunni yfir Eyjafjarðará sendi hann svofellda fyrirspurn:

*Eftir að þú hundskast heim
úr hænsnastússi þínu,
mun þá leggja kaffikeim
úr kotrassgati þínu?*

Umsjón:
Árni Geirhjórtur Jónsson
kotabyggd1@gmail.com

FRÉTTIR

Aðalfundur LK: Stefnumörkun í mjólkur- og nautakjötsframleiðslu

Á aðalfundi Landssambands kúabænda sem haldinn var á Akureyri nýverið var samþykkt ályktun þar sem því var beint til stjórnar LK að koma á fót vinnuhópi um stefnumörkun í mjólkurframleiðslu sem og um stefnumörkun í nautakjötsframleiðslu. Vinnuhóparnir verði settir saman í samvinnu við hagsmunaaðila.

Fram kemur í greinargerð með ályktun um stefnumörkun í mjólkurframleiðslu að kosið verði á árinu 2019 um hvort bændur vilji halda í greiðslumark mjólkur frá og með 1. janúar 2021. Óháð niðurstöðu kosningar telur aðalfundur mikilvægt að greinin undirbúi sig í tíma, stillt verði upp þeim sviðsmyndum sem upp geta komið og unnin stefnumörkun útfra þeim. Meðal annars verður litið til þeirrar umræðu sem samráðshópur um endurskoðun búvörusamninga er gert að taka.

Hvað nautakjötsframleiðsluna varðar er lagt til að í vinnunni verði framtíðarþróun markaðshlutdeildar innlendrar framleiðslu og innflutn-

Valgerður Kristjánsdóttir Mýrum 3 var meðal aðalfundarfulltrúa LK.

Mynd / MBP

ings greind sem og þróun gæða í innlendri framleiðslu sem og aðrar greiningar sem að gagni koma.

Þá beindi fundurinn því til stjórnar LK að koma á reglulegri vöktun á framleiðslu nautakjöts í samstarfi vð RML og hagsmunaaðila. Nauðsynlegar upplýsingar verði teknar saman og þær verði aðgengilegar fyrir bændur og hagsmunaaðila, en slíkar upplýsingar eru mikilvægar fyrir skipulag framleiðslunnar og koma í veg fyrir langa bið eftir slátrun.

/MPB

Landbúnaðarháskóla Íslands:

Staða rektors við laus til umsóknar

Björn Þorsteinsson rektor Landbúnaðarháskóla Íslands (LbhÍ) sagði starfi sínu lausu í byrjun þessa árs og nú fyrir skemmstu auglýsti skólinn starfið laust til umsóknar.

Björn útskýrði í viðtali við Bændablaðið í janúar að hann léti af störfum af persónulegum ástæðum en hann myndi láta af störfum um leið og nýr rektor tæki við.

Í auglýsingu frá skólanum kemur fram að umsóknarfrestur sé til 25. apríl næstkomandi og reiknað sé með að skipað sé í embætti rektors frá og með 1. ágúst 2017 til fimm ára, samkvæmt tilnefningu háskólaráðs. Skólinn stuðlar að jafnrétti kynjanna og hvetur konur jafnt sem karla til að sækja um laus störf við skólann. Háskólaráð tilnefnir þrjá menn í valnefnd til að meta hæfni umsækjenda.

Skuldastaðan batnað

Björn var skipaður í embætti 1. ágúst 2014 og í viðtalinu við Bændablaðið í janúar sagði hann að fjárhagurinn hefði á þessum tíma tekið miklum stakkaskiptum. „Skuldastaða skólans hefur batnað en 85% af skuldum

Björn Þorsteinsson, rektor LbhÍ.

Mynd / HKr.

LbhÍ við ríkissjóð voru afskrifaðar um síðustu áramót. Gert er ráð fyrir að 70 milljónir króna fari í uppbyggingu Garðyrkjakúskólans að Reykjum á þessu ári.

„Þegar ég tók við skólanum var búinn að vera hallarekstur á skólanum í mörg ár og búið að leggja drög að aðgerðum til að láta enda ná saman. Það féll síðan í minn hlut að hrinda þeim erfiðu aðgerðum í framkvæmd sem fólust meðal annars í því að segja upp starfsmönnum. Við það snerist rektorinn við og skólinn skilaði afgangi og gat greitt upp í skuldir sínar við ríkissjóð,“ sagði Björn meðal annars.

/smh

Seyðisfjörður:

Undirbúa byggingu heilsárshótel

Undirbúningur að byggingu heilsárshótel á Seyðisfirði hefur nú staðið yfir í um tvö ár.

Aðstandendur verkefnisins eru eigendur Langatanga 7 og þau Símon Ólafsson byggingaverkfræðingur og Anna Salska arkitekt. Þau eiga og reka arkitektafyrirtækið Kubbafabrikkuna, sem hefur yfirumsjón með allri hönnun.

Hugmyndin gengur út á það að breyta Tunnuskemmunni (Langatanga 7) ásamt viðbyggingu í 2.300 fm hótél með 42 herbergjum og þremur svítum, veitingastað og spa. Um þessar mundir er unnið að því að finna fjárfesta en því miður bíða þeir ekki í röðum eftir að fjárfesta á landsbyggðinni, segir í frétt um verkefnið á vefsíðu Seyðisfjarðar. Verkefnið hefur gott vilyrði frá lánastofnun ef fjárfestar

koma að verkefninu. Hótelíð mun skapa allt að 14 heilsársstörf og 24 hálfársstörf þegar það verður komið í fulla virkni.

Samhliða verkefninu hefur Aðalheiður Borgþórsdóttir stýrt klasa með lykilfólki í ferðaþjónustu á Seyðisfirði og Egilsstöðum. Klasinn hefur unnið að vörupróun á vetrarferðaþjónustu með það að markmiði að markaðssetja Veturinn á Austurlandi. Það er forsendan fyrir því að hægt verði að reka heilsárshótel af þessari stærðargráðu á Seyðisfirði. Nú þegar hefur ein ferðaskrifstofa tekið vetrarpakka í sölu. Vefurinn www.onestopshop.is er gagnagrunnur verkefnisins, en þar má meðal annars sjá þá vetrarpakka sem verið er að markaðssetja um þessar mundir.

/MPB

Margrét Gísladóttir framkvæmdastjóri Landssambands kúabænda sagði m.a. frá samfélagsmiðlaherferð á vegum samtakanna sem hefst innan tíðar.

Mynd / MBP

Margrét Gísladóttir framkvæmdastjóri LK:

Kúabændur vilja aukinn þunga í ímyndarmálum og kynningu á starfsgreininni

Margrét Gísladóttir framkvæmdastjóri Landssambands kúabænda fjallaði m.a. um kynningarmál og samfélagsmiðlaherferð sambandsins á aðalfundi LK á Akureyri á dögunum.

Hún hóf störf hjá LK á liðnu ári og kom úr heimi ímyndar- og kynningarmála og varð strax ljóst að kúabændur vildu sjá aukinn þunga lagðan á ímyndarmál og kynningu í starfsgreininni.

„Í því þótti mér felast ótal tækifæri og stend föst á því. Þó umræðan í kringum búvörusamninga hafi verið ansi hörð á köflum færði hún okkur það að almenningur hefur opnað eyrun og hugann fyrir frakari umræðu um landbúnað,“ sagði Margrét.

sótt fram á ýmsum miðlum, t.d. var opnaður reikningur á Twitter undir notendanafninu @isl_kyr, eða Íslenska kýrin. Þá hafa framkvæmdastjóri og formaður LK tekið að sér snapchat reikningana @ungurbondi og @reyndurbondi í þeim tilgangi að gera störf samtakanna sýnilegri auk þess að miðla fræðslu um nautgriparækt á Íslandi á nýstárlegan og aðgengilegan hátt. Þá eru samtökin einnig með síðu á Facebook sem m.a. er notuð til að deila fréttumfjöllun um allt sem snýr að kúabúskap, starfsemi samtakanna og til að koma skilaboðum á framfæri til bænda.

Ferill mjólkurvara frá haga í maga

Sýnileg á samfélagsmiðlum

Landssamband kúabænda hefur

Að auki hefur markvisst verið unnið að því að koma forsvarsmönnum LK að í umræðunni þegar kemur

að mjólkurframleiðslu, starfsumhverfi kúabænda og eða öðru er greininni viðkemur. Greinaskrif, opinber viðbrögð og viðtöl vegna ýmissa mála hafa markvisst fæst í aukana á liðnu ári og stefnan að sögn Margrétar að halda þeirri þróun áfram.

Greindi hún á aðalfundinum frá því að í undirbúningi væri samfélagsmiðlaherferð á vegum LK og stefnt að því að hefja hana á næstu vikum.

„Verkefnið gengur út á fræðslu um starfsumhverfi kúabænda og feril mjólkurvara úr haga í maga,“ sagði hún. Efnið verður einungis ætlað til dreifingar á vefnum og aðgengilegt á heimasíðu samtakanna. Fengist hefur vilyrði fyrir því að nýta mjólkurfurnur MS í kynningarskyni, sem hún sagði einn besta kynningarvettvang sem færi gæfist á.

/MPB

Eyjólfur Kristinn Örnólfsson tók við verðlauninum fyrir hönd fjárræktarbúsins á Hesti. Böðvar Sigvaldi Böðvars-son og Ólöf Þorsteinsdóttir, bændur á Mýrum 2 í Hrútafirði, hlutu verðlaun fyrir besta lambaföðurinn. Mynd / HKr.

Burkni og Bekri verðlaunahrútar sæðingastöðvanna 2017

Í tengslum við aðalfund LS fór fram verðlaunaveiting sæðingastöðvanna fyrir besta lambaföður stöðvanna framleiðsluárið 2015 til 2016 og mesta kynbótahrútinn árið 2017.

Hrúturinn Burkni 13-951 frá Mýrum 2 í Hrútafirði hlaut viðurkenninguna sem besti lambafaðirinn. Í umsögn vegna viðurkenningarinnar segir m.a. að Burkni hafi fyrst vakið eftirtekt fyrir framúrskarandi niðurstöður í stórrí afkvæmarannsókn. Gæði hans voru síðan enn betur staðfest

í afkvæmarannsókn á vegum sauðfjársæðingastöðvanna fyrir úrvals- hrúta úr Miðfjarðarhólfi, sem fram fór að Þóroddsstöðum í Hrútafirði.

Í umsögn um Bekra 12-91 segir m.a.: Bekri var valinn til notkunar á sæðingastöðvunum að aflokinni afkvæmarannsókn á Hesti haustið 2013.

Hann skipaði sér strax í hóp með betri lambafæðrum stöðvanna og síðan hefur reynsla af dætrum verið mjög jákvæð og ýtt frekar undir vinsældir hans. Eftir fyrstu þrjá vetur á stöð höfðu 2.546 ær

verið sæddar við honum samkvæmt skráningum í Fjárvís.is. Haustið 2016 var hann síðan einn af mest notuðu hrútum stöðvanna og útsendir skammtar rétt um 2.000.

Einkennandi fyrir afkvæmin er góður þroski og mikil holdfylling. Afkvæmin eru yfirleitt jafnvaxin og heilsteyptir einstaklingar, mörg hver glæsigrípír sem bjóða af sér góðan þokka. Dæturnar, sem þegar telja á sjötta hundrað á skýrslum, eru bæði frjósamar og mjólkurlagnar.

/VH

FRÍR FLUTNINGUR UM ALLT LAND FALLEGIR LITIR Á APRÍLVERÐI

Aprílverð: 295 þúsund með grafskrift

Aprílverð: 295 þúsund með grafskrift

kr. 165 þús með grafskrift

Aprílverð : 235 þúsund með grafskrift og lugt

Aprílverð : 145 þúsund með grafskrift

minnismarki.is s: 466 2800 / 899 9370 sala@minnismarki.is Glerárgata Akureyri

JÖKLAR

Upplifun á Íslandi

ÍSLENSK HÚS - SÉRHÖNNUÐ FYRIR ÍSLENSKA FERÐAÞJÓNUSTU

Forsniðin einingahús Fljótleg í uppsetningu

**Síðasta sending
sumarsins!**

- Takmarkað upplag

Afhending í byrjun apríl: Uppselt!

Afhending í lok apríl: Uppselt!

Afhending í byrjun maí: Uppselt!

Afhending í lok maí: Uppselt!

Afhending 30. júní: Opið!

- Ath. síðasta sending sumarsins

- Lokadagur pantana er **18. apríl**

NÝJUNG:

Við kynnum til sögunnar Jöklahús með
tvíhalla þaki, eða "burst þaki"

Hægt er að stækka húsið að vild og bæta við
gluggum og hurðum. Við bjóðum grunnhúsið
nú á sérstöku kynningarverði

2.190.000 kr. (hefðbundið verð 2.490.000 kr.)

GRUNNHÚS

Tilboð

1.990.000 kr.

Ef um 3 hús eða fleiri er að ræða
gerum við sértílböð.

24,3 fm

Jöklahúsin er vel hægt að útfæra í ýmsum útfærslum og
þau bjóða upp á fjölmarga möguleika
í samsetningu og stærð.

NÝTT

JÖKLAR - BURST

STYRKUR - HAGKVÆMNI - HÖNNUN

Landshús - Sími 553 1550 - landshus@landshus.is - www.landshus.is

LANDSHÚS

FRÉTTIR

Undir Eyjafjöllum.

Mynd / HKR.

Mannaráðningar í sveitum landsins:

Höfum hlutina í lagi

Sumarið er tíminn þegar fleiri hendur þarf til starfa víða um sveitir. Sauðburður er vinnufrekur, heyskapur, viðhaldsvinna sem hentar að vinna á sumrin og margt fleira kallar á ráðningar á tímabundnar ráðningar á starfsfólki. Mikilvægt er þá að huga að umgjörð þessara ráðninga.

Bændasamtök Íslands og Starfsgreinasambandið gera með sér kjarasamninga um kaup og kjör starfsfólks í landbúnaði. Starfsmenn sem vinna við ferðaþjónustu falla hins vegar ekki undir þennan samning. Þennan kjarasamning má finna á heimasíðu Bændasamtakanna og margra aðildarféлага Starfsgreinasambandsins.

Gera á skriflega ráðningarsamninga

Samkvæmt kjarasamningnum á að gera ráðningarsamning sem er skriflegur samningur um nánari útfærslu innan þeirra marka sem kjarasamningurinn heimilar. Bændur eru eindregið hvattir til að gera slíkan samning skriflega við starfsfólk sitt.

Bændasamtökin og Starfsgreinasambandið gáfu einnig út sameiginlega yfirlýsingu fyrir í vetur um sjálfbodaliða í landbúnaði. Í yfirlýsinguinni segir meðal annars: „Það er sameiginlegt viðfangsefni aðila að stuðla að því að fyrirtæki og lögbýli í framleiðslu eða þjónustu, greiði laun og starfskjör í samræmi við kjarasamninga og lög hér á landi. Ef kjarasamningar eru ekki virtir grefur það undan starfsemi annarra og spillir forsendum eðlilegrar samkeppni og dregur úr ávinningi alls samfélagsins af traustu og heilbrigðu atvinnulífi.“ Einnig er áréttað að það sé andstætt kjarasamningum og meginreglum á vinnumarkaði að sjálfbodaliðar gangi í almenn störf launafólks í efnahagslegri starfsemi.

Það má árétta að engu skiptir hvort launagreiðandi á aðild að Bændasamtökunum eða öðrum samtökum fyrirtækja. Samkvæmt lögum um kjarasamninga nr. 55/1980 bindur kjarasamningur alla þá sem greiða laun (og þiggja laun) fyrir störf sem kjarasamningurinn tekur til bæði launþega og launagreiðendur.

Vistráðning ekki sama og ráðning vemjulegs starfsfólks

Vistráðning eða „Au Pair“ er sér-

stakt ráðningarform. Þar er ekki um að ræða hefðbundna vinnu og lýtur hún því ekki sömu lög-málum og ráðning samkvæmt kjarasamningum. Þessu er þó stundum ruglað saman og leggja Bændasamtökin áherslu á að menn forðist að blanda vistráðningu saman við ráðningu starfsfólks til hefðbundinna bústarfa.

Vistráðning er hugsuð sem möguleiki ungs fólks til að mennta sig og kynnast annarri menningu. Ungt fólk býr þá hjá fjölskyldu, tekur þátt í léttum heimilisstörfum og/eða umönnun barna á heimilinu og lifir fjölskyldunnar eftir atvikum. Í staðinn fær viðkomandi að kynnast landi og þjóð, fær vasapeninga og húsnæði og tækifæri til að sækja námskeið. Útlendingastofnun þarf enn fremur að gefa út vistráðningaleyfi fyrir fólk sem kemur frá löndum utan EES.

Upplýsingar um þetta ráðningarform má til dæmis finna á heimasíðu Starfsgreinasambandsins.

Einstaklingar sem koma frá löndum utan EES þurfa skilyrðislaust að sækja um dvalar- og atvinnuleyfi. Vinnumálastofnun veitir upplýsingar um hvernig standa skal að slíku. Viðkomandi einstaklingur þarf enn fremur að fá kennitölu.

Standa á skil á tryggingargjaldi

Gera skal ráðningarsamning og standa skil á greiðslu tryggingargjalds af launum. Þá kemst viðkomandi starfsmaður inn í íslenska sjúkratryggingakerfið. Fólk sem ekki er sjúkratryggt hérlandis en þarf á heilbrigðisþjónustu að halda verður að greiða fullt verð fyrir. Nánari upplýsingar er á finna á www.sjukra.is.

Á heimasíðu Vinnumálastofnunar, www.vnst.is er einnig að finna ýmsar upplýsingar um veitingu atvinnuleyfa og annað sem viðkemur ráðningu á erlendu starfsfólki, en sömu skilyrði eiga ekki við í öllum tilfellum.

Bændur eru hvattir til að fara yfir þessi mál og sýna í verki, að þeir geti verið öðrum til fyrirmyndar í að fara að settum reglum samfélagsins um mannráðningar.

Erna Bjarnadóttir,
aðstoðarframkvæmdastjóri BÍ

Skýrsla um úttekt á Matvælastofnun:

Nær ekki að sinna öllum lög-bundnum skyldum sínum

– Of mikið vinnuálag á starfsmönnum og stjórnendum

Skýrslu vegna stjórnarsýsluúttektar á Matvælastofnun (MAST) var skilað til atvinnu- og nýsköpunarráðuneytisins í gær. Í skýrslunni kemur fram að MAST nær ekki að sinna öllum lögbundnum skyldum sínum og mikið álag er á stjórnendum og starfsmönnum. Þá starfar stofnunin ekki nægilega vel sem samstillt heild, auk þess sem ímynd stofnunarinnar meðal eftirlitsþega og almennings sé ekki nægilega góð.

Gunnar Bragi Sveinsson, þáverandi sjávarútvegs- og landbúnaðarráðherra síðustu ríkisstjórnar, setti í byrjun desembermánaðar á síðasta ári af stað vinnu á úttekt á starfsemi Matvælastofnunar í kjölfar svokallaðs Brúneggjamáls. Var þeim doktor Ólafi Oddgeirssyni, dýralækni og framkvæmdastjóra ráðgjafarfyrirtækisins Food Control Consultants Ltd. í Skotlandi, og Bjarna Snæbiri Jónssyni stjórnunarráðgjafa falið að gera úttektina.

Þörf á heildstæðri matvælastefnu

Var þeim Ólafi og Bjarna gert að fara yfir verkferla Matvælastofnunar hvað varðar eftirlit með lögum um dýravelferð og matvælaeftirlit, greina starfsaðferðir og bera saman við það sem almennt gerist hjá samþærilegum stofnunum í Evrópu. Í skýrslunni er farið yfir starfsemi MAST, þróun, verklag og lagðar til leiðir til úrbóta.

Það kemur fram að stofnunin býr að verðmætum mannaúði en styrkja þurfi starf stofnunarinnar, meðal annars með markvissari stjórnun og stefnumótun, skýrari verklagsreglum og betri miðlun upplýsinga. Jafnframt sé þörf á heildstæðri matvælastefnu auk þess sem skipulag matvælaeftirlits sé of flókið.

Yfirstjórn gat gripið fyrir inn í Brúneggjamálið

Í sérstakri umfjöllun um Brúneggjamálið eru gerðar athugasemdir við að ekki hafi verið brugðist fyrir við af yfirstjórn MAST, varðandi ítrekaðar athugasemdir dýralæknis frá árinu 2007. Skýrsluhöfundar telja það óviðunandi að athugasemdir stofnunarinnar hefðu ekki verið teknar alvarlega ár eftir ár og hefði sú háttsemi átt að hafa komið til kasta yfirstjórnar miklu fyrir en árið 2015 þegar fyrst var farið að ræða um að beita alvarlegum þvingunaraðgerðum. „Höfundar fengu álit frá lögfræðingi á skrifstofu matvæla og landbúnaðar hjá atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytinu og hefur hann bent á að mögulegar þvingunarráðstafanir voru til staðar í þágildandi 3. mgr. 16. gr. laga um búfjárhald nr. 103/2002. Í málsgreininni var mælt fyrir um vörslusviptingu búfjár. Það er álit fyrrgreinds lögfræðings að mögulega hefði verið hægt að láta reyna á fyrrgreint þvingunarráð. Er bent á að ef sérfræðingar MAST hefðu metið aðbúnað búfjár hjá Brúneggjum með þeim hætti að um vanföðrun, harðýðgi eða slæman aðbúnað hafi verið ræða þá hefði verið mögulegt að láta á það reyna að vörslusvipta fyrir en áætlað var að gera árið 2015. Fyrrgreint úrræði hefði þó aðeins verið heimilt ef lögmætu markmiði hefði ekki verið náð með öðru vægara móti og umráðamaður búfjár hefði ekki brugðist við athugasemdum MAST. Hins vegar liggur fyrir að ekkert faglegt mat lá fyrir hjá stofnuninni um að harðýðgi hafi verið beitt

Í sérstakri umfjöllun um Brúneggjamálið eru gerðar athugasemdir við að ekki hafi verið brugðist fyrir við af yfirstjórn MAST.

Mynd / smh

og kom því aldrei til álita að beita þessari þvingun í gildistið eldri löggjafar. Það er ekki fyrir en með setningu nýrrar velferðarreglugerðar um alifugla og versnandi ástandi á búunum, m.a. vegna nýrra krafna, að stofnunin taldi að tilefni væri til að beita vörslusviptingu.

Árið 2012 komst eftirlitsmaður að þeirri niðurstöðu að 4 hús af alls 9 væru ekki hæf til að hýsa varphænur. Í skýringum frá MAST kom fram, að hér var um að ræða mat þáverandi eftirlitsmanns, sem hefði þurft að staðfesta og fjalla nánar um. Það liggur hins vegar fyrir að þeir eftirlitsmenn sem framkvæmdu úttektir árin á eftir viku ekki á þessu atriði í skýrslum sínum eða lögðu fram sambærilegt mat um það hvort húsinn væru hæf til notkunar eða ekki og því var þessari athugasemd ekki fylgt frekar eftir af hálfu MAST.“

Varðandi umbúðamerkingar Brúneggja, þar sem merki vistvænnar landbúnaðarframleiðslu var að finna, segja skýrsluhöfundar að MAST hefði á grundvelli neytendaverndar átt að beita sér af meiri hörku í eftirfylgni. „MAST vakti athygli viðkomandi búnaðarsambands á því að Brúnegg uppfyllti ekki ákvæði reglugerðar um vistvæna landbúnaðarframleiðslu, og sendi síðar erindi til atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytisins þegar engin viðbrögð komu af hálfu viðkomandi búnaðarsambands, en málið virðist í framhaldi af því hafa gúfað upp. [...] Hins vegar ber á það að líta, að ekki er að öllu leyti við stofnunina að sakast, heldur er hér um að ræða skýrt dæmi um veikleika í matvælaeftirliti í þeim tilvikum þar sem ábyrgð er ekki á einni hendi og jafnvel óvissa um hver og hvernig skuli staðið að eftirliti til þess að fylgja eftir skýrum ákvæðum matvælalaga.“

Heildstæð umbótaáætlun

Í skýrslunni eru tvenns konar áskoranir tilteknar, sem fyrir segir, sem stofnunin stendur frammi fyrir. Annars vegar sú að MAST nær ekki að sinna öllum lögbundnum skyldum sínum og mikið vinnuálag hvíli á stjórnendum, en hins vegar að stofnunin starfi ekki nægilega vel sem ein samstillt heild – ímyndin meðal eftirlitsþega og í samfélaginu í heild sé ekki þannig nægilega góð. Þessar áskoranir tengist innbyrðis. „Það er því nauðsynlegt að skoða nánar undirliggjandi orsakabætti og greina hvar koma þurfi við úrbótum til þess að tryggja betur jákvæða og uppbyggilega þróun. Niðurstöður kannana á menningu og hugarfari

benda til þess að innan MAST fari töluverð orka og tími í ýmiss konar innri mál sem með rétttri nálgun ætti að vera hægt að koma í veg fyrir. Miðað við þessar niðurstöður virðist liggja nokkuð beint við að kraftar starfsfólks nýtast ekki til fulls. Með þessu er ekki fullt átt að þeir álagstengdu þættir sem bersýnilega eru að há starfsemi séu eingöngu heimatilbúinir. Framkvæma þarf nánari greiningu á verkefnum og aðföngum til þess að kanna málið til hlítar. Miðað við það mikilvæga hlutverk sem MAST er trúla fyrir til þess að tryggja hagsmuni bæði atvinnulífsins og allra landsmanna, er nauðsynlegt að þær úrbætur sem nauðsynlegar eru fái fulla athygli, bæði stjórnvalda og stjórnenda stofnunarinnar.

Segja má að rétt sé að hefja eftirfarandi orsakakeðju með því að benda á, að eins og mál standa nú er sú löggjöf sem MAST starfar eftir bæði margslungin og flókin auk þess sem opinber stefna og framtíðarsýn er óljós og þar með kröfur og markmið um árangur. Óljós sameiginleg sýn stjórnvalda og starfsmanna MAST á hlutverk og markmið starfseminnar veldur því að skyldur og heimildir eru ekki fyllilega ljósar að mati stjórnenda, og þar með eru starfsmenn ekki nægilega samstilltir um sameiginlegt hlutverk, enda verkefni mjög margbreytileg. Það skal tekið fram, að unnið er að endurnýjun laga um MAST og er mikilvægt að sú endurnýjun fari fram í nánú samstarfi milli ráðuneytis, stofnunar og hagsmunaaðila og að í kjölfarið verði mótuð heildræn opinber stefna um starfsemina sem auðveldar ákvarðanir um áherslur í þróun innviða hennar og eftirfylgni með árangri,“ segir meðal annars í skýrslunni um úrbótaáætlunina.

MAST vinnur áfram með tillögur skýrsluhöfunda

MAST segir í tilkynningu vegna útgáfu skýrslunnar að stofnunin muni „vinna áfram með tillögur skýrsluhöfunda í samstarfi við þriggja manna verkefnisstjórn sem ráðuneytið mun skipa í kjölfarið með það að markmiði að styðja frekar við starfsemi stofnunarinnar. Samhliða þeirri vinnu verður unnið áfram að nýjum lögum um Matvælastofnun sem skilgreina munu betur hlutverk stofnunarinnar, skyldur og heimildir.“

Hægt er að nálgast skýrsluna á vef atvinnu- og nýsköpunarráðuneytisins, atvinnuvegaraduneyti.is. /smh

Bændablaðið
Smáauglýsingar 56-30-300
Hafa áhrif um land allt!

Vélfang með sölu og þjónustu fyrir Samson – Agro

Samson – Agro og Vélfang ehf. hafa formlega hafið samstarf um sölu og þjónustu á vörum Samson – Agro undir vörumerkinu Samson.

Í fréttatilkyningu frá Vélfangi segir að saga Samson – Agro náir aftur til ársins 1920, er starfsemi hófst á járnsmíðaverkstæðinu Tange Specialværksted. Fyrstu áratuginir einskorðuðust við framleiðslu á smærri verkfærum og búnaði fyrir bændur og aðra aðila. Samson-vörumerkið verður til á þessum tíma og það er svo á fimmta áratuginum sem framleiðsla á taðdreifurum verður kjarnavara fyrirtækisins og sá hornsteinn sem vörubrún og

framleiðsla á dreifurum og haugtönkum í hesta gæðaflokki byggir á í dag. Háþróaðar lausnir Samson – Agro hafa skipað þeim í fremstu röð og gert Samson að fyrsta valkosti bænda og verktaka víðs vegar um veröldina. Hönnun og smíði er með einstöku móti sem tryggir áratuga endingu með lágmarks viðhaldskostnaði.

Starfsfólk Vélfangs hlakkar til samstarfs við Samson – Agro, núverandi eigendur og kaupendur fram-

tíðarinnar. Við biðjum þá sem eiga dreifara og tanka frá Samson að hafa samband við okkur, gefa upp týpu og serialnúmer þannig að skrá megi tækin á eigendalista, en það tryggir skjótari og öruggari afhendingu varahluta og annarrar þjónustu er við fúslega veitum.

Fyrstu Samson-dreifaranir eru væntanlegir og óskum við eigendur þeirra til hamingju með langtíma fjárfestingu á tækjum sem standa ein og sér hvað gæði og eiginleika varðar.

Áhugasömum er bent á heimasíðu Samson www.samson-agro.com og sölumenn Vélfangs eru ávallt reiðubúnir að veita nánari upplýsingar.

Vönduð smáhýsi

NormX framleiðir hér innanlands vinsæl og vönduð smáhýsi sem nýtast við allskonar aðstæður. Verið velkomin í heimsókn til okkar og kynnið ykkur málið.

ÍSLENSK FRAMLEIÐSLA FYRIR ÍSLENSKT VEÐUR

Frá 8-14,9m².

- Gistihús á tjaldstæðum
- Gestahús við sumarbústaði
- Sumarhús
- Geymsluhús fyrir vélsleðann og fjórhjólið
- Sæluhús
- Skíðakofi
- Bátaskýli
- **Kvenna- og karla salerni á ferðamannastaði**
- Garðhús
- Golfbílalúsi fyrir tvo bíla
- Miðasöluhús á íþróttavelli og ferðamannastaði

Vandað fullainangrað tveggja herbergja hús 14.9m².

Tvíbreytt rúm og 90cm kaja fyrir ofan eru í hvoru herbergi. Dýnur fylgja bæði rúmum og kojum. Rehau gluggar og hurðir. Vandaður panell festur með ryðfríum skrúfum. Ath! Húsin eru framleidd í mörgum útfærslum.

Vantar þig kamínu til að hita upp sumarbústaðinn eða bara til að skapa notalegt umhverfi?

LAGERSALA á kamínunum til 15. apríl

Diana 10KW
Verð aðeins **39.500 m. vsk**

NORMX

Auðbrekku 6 · Kópavogi · Sími 565 8899 · www.normx.is

Kynntu þér þær kamínur sem við bjóðum uppá á vefnum www.normx.is eða íttu við hjá okkur í Auðbrekku 6.

Hitachi 180 Lc

Vinnueftirlits no. EB 0879

Vélin er árgæð 2005 og ekin vst. 13730. Hún er á 900 mm spyrnum og nýjum undirvagni síðan í september. Rótortilti og hraðtengi fyrir ofan þannig að vélin getur unnið með eða án rótortils. Smurkerfi ásamt einni skóflu.

Vélin hefur alltaf fengið gott viðhald og er í góðu ástandi miðað við aldur og notkun.

Verð án vsk. 7.200.000.-

Caterpillar 324D L

Vinnueftirlits no. EB-1067

Vélin er árgæð 2006 og ekin 14525 vst. Hún er á 700 mm spyrnum og nýjum undirvagni síðan í nóvember. Hún er með rótortilti og Trimble gps búnaði enn verð er án móttakara skjás og radio, hægt að kaupa sér. Smurkerfi ásamt einni skóflu.

Vélin hefur alltaf fengið gott viðhald og er í góðu ástandi miðað við aldur og notkun.

Verð án vsk. 9.300.000.-

JCB 3 CX

Vinnueftirlits no. EH 1014

Vélin er árgæð 1999 og í þokkalegu lagi miðað við aldur. Övitað um notkun.

Verð án vsk. 2.100.000.-

Loftorka ehf.

S. 565 0875, 892 0525

LOFT ORKA

FRÉTTIR

Fuglaflensan H5N8 líklega á leið til landsins með farfuglum:

Viðbúnaðarstig aukið varðandi smitvarnir

– Skoða þarf sérstaklega aðbúnað og aðstæður á frístundabúum

Þann 23. mars síðastliðinn gaf atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytið út auglýsingu um tímabundnar varnaraðgerðir til að fyrirbyggja að fuglaflensa berist í alifugla og aðra fugla í haldi að tillögu Matvælastofnunar. Það þýðir að allir fuglar í haldi þurfa tímabundið að vera í yfirbyggðum gerðum sem villtir fuglar komast ekki inn í eða í fuglaheldum húsum. Smitvarnir skulu viðhafðar sem miða að því að smit geti ekki borist frá villtum fuglum í alifugla.

Brigitte Brugger, dýralæknir alifuglasjúkdóma hjá Matvælastofnun, segir að allir alifuglar skulu skráðir í gagnagrunninum Bústofni og hún leggur áherslu á að tilkynnt sé um dauða fugla til Matvælastofnunar, nema dauðaorsök sé augljós. Er viðbúnaðarstigið aukið vegna hins alvarlega afbrigðis fuglaflensuveiru H5N8 sem hefur breiðst mjög út um Evrópu frá því í október á síðasta ári.

Hefur afbrigðið greinst á þeim slóðum þar sem til að mynda íslenskar álfir og gæsir halda sig að vetri til, Bretlandseyjum og Írlandi þar sem smit í álfum af íslenskum stofni hefur greinst. Einnig eru áhyggjur af fuglum sem koma frá svæðum við Norður-Þýskaland, Danmörk og Holland, þar sem veturstöðvar margra andfugla og vaðfugla eru.

„Það sem einkennir faraldurinn með H5N8 í vetur í villtum fuglum er að óvenju margar tegundir hafa greinst með smit og hafa drepist, og veiran virðist sýna meiri meinvirkni gagnvart villtum fuglum en til dæmis í síðasta faraldri H5N8 afbrigðisins á árunum 2014–2015. Fram til þessa hafa alvarleg afbrigði fuglaflensuveiru ekki valdið miklum einkennum í villtum fuglum, til dæmis í vatnafuglum,“ segir Brigitte.

Töluverðar líkur á að þetta alvarlega afbrigði berist hingað

Það var starfshópur sem skipaður var sérfræðingum Matvælastofnunar, Háskóla Íslands, Tilraunastöðvar HÍ að Keldum og sóttvarnalækni, sem mat ástandið og komst að þeirri niðurstöðu að töluverðar líkur

Á sumum lífrænt vottuðum búum – og hjá þeim sem stunda frístundabúskap – vappa fuglarnir frjalsir um. Í reglum sem atvinnu- og nýsköpunarráðuneytið hefur gefið út vegna aukinnar smithættu er kveðið á um að fuglar skulu hafðir inni í yfirbyggðum gerðum eða húsum.

Mynd / smh

Brigitte Brugger.

væru á að þetta alvarlega afbrigði fuglaflensuveirunnar bærist með farfuglum sem eru farnir að streyma til landsins.

Afleiðingar sjúkdómsins eru alvarlegar, þar sem stór hluti fuglanna getur drepist og fyrirskipa þarf aflífun á öllum fuglum á búi sem fuglaflensa greinist á, auk ýmiss konar takmarkana sem leggja þarf á starfsemi á stóru svæði umhverfis viðkomandi bú. Ekki er talin vera

smithætta fyrir fólk af þessu afbrigði fuglaflensuveirunnar og ekki stafar smithætta af neyslu afurða úr smitvöldum alifuglum.

Brigitte telur að alifuglabú sem eru rekin í atvinnurekstri séu vel undir það búin að verja bú sín smiti, enda séu smitvarnir hjá flestum mjög góðar. „Sérstaklega á það við í kjúklingaeldi. Þeir hafa lært að verja kjúklinga frá smiti úr umhverfi til að koma í veg fyrir smit með kampýlóbakter. Auknar kröfur um smitvarnir skv. auglýsingu ANR hafa áhrif á fuglahaldið þar sem fuglarnir eru með aðgang að útsvæðum. Það er tilfellið á þremur búum í atvinnurekstri, á tveimur kjúklingabúum og einu varphænsnabúi. Það á eftir að kanna hvaða áhrif bann við aðgang að útsvæði hefur á lífræna framleiðslu, mér eru þessar reglur ekki kunnugar eins og er,“ segir Brigitte.

Hættan mest á frístundabúum

Brigitte telur að mesta smithættan sé hjá frístundabúum þar sem ætla megi að smitvarnir séu misjafnar. „Líklegt er að allir þurfi að taka upp sérstakt

verklag með skó- og fataskipti sem þeir hafa ekki tileinkað sér. Eins er líklegt að það þurfi að yfirfara úti-gerði og þök til að koma í veg fyrir að drit frá villtum fuglum berist í gerðin, ef þeir eru haldnir utandyra.

Það má reikna með því að kröfur um hertar smitvarnir og bann við lausagöngu alifugla utandyra hafi mest áhrif á anda- og gæsaöld, en mér skilst að þær séu gjarnan haldnar utandyra allan ársins hring,“ segir Brigitte um mögulegar breytingar á verklagi og/eða aðbúnaði hjá frístundabændum.

Skoða þarf hvort göt séu í smitvörnum

„Bú í atvinnurekstri þurfa að fara í gegnum sína framleiðslu og skoða, hvort einhvers staðar séu göt í smitvörnum frá villtum fuglum. Allir þurfa að skoða hvort smitvarnir við innganga inn í húsin séu öruggar. Það þarf að skoða hvort smit gæti hugsanlega borist úr hænum haldnar í frístundaskyni yfir í alifuglabú í atvinnurekstri, til dæmis í gegnum starfsfólk á búum,“ segir Brigitte.

Hún segir að viðbúnaðarstigið verði í stöðugri endurskoðun, vikulega í það minnsta. „Af hálfu Matvælastofnunar verður aukið eftirlit haft á þeim svæðum þar sem grunsemdir eru um fuglaflensu. Til að mynda í tilfellum þar sem villtir fuglar drepast án sýnilegrar ástæðu, eða þegar vart verður um grunsamleg einkenni í alifuglum eða öðrum fuglum í haldi.“

Að tillögu Matvælastofnunar gaf atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytið út reglur um smitvarnir, samhliða því sem viðbúnaðarstigið var aukið. Þær eru eftirfarandi:

1. Fuglarnir skulu hafðir inni í yfirbyggðum gerðum eða húsum.
2. Tryggja skal góðan aðskilnað milli alifugla og villtra fugla. Hús og gerði skulu vera fuglaheld.
3. Tryggja skal að ekkert í umhverfi fuglahúsanna laði að villta fugla.
4. Fóður og drykkjarvatn fuglanna skal ekki vera aðgengilegt villtum fuglum.
5. Endur og gæsir skulu aðskildar frá hænsnfuglum.
6. Setja skal hatta á allar lóðréttar loftræstitúður og fuglanet fyrir allar loftræstitúður, op og glugga á fuglahúsum.
7. Öllum óviðkomandi skal bannaður aðgangur að fuglahúsum.
8. Allir sem sinna fuglunum skulu nota hlífðarfatnað (galla og stígvél), sem eingöngu er notaður þar, og skulu þeir einnig þvo og sóttthreinsa hendur fyrir og eftir umhirðu fuglanna.
9. Áður en fuglar eru fengnir frá öðrum búum skal spyrjast fyrir um hvort heilsufar fugla á búinu hafi verið eðlilegt. Fuglar skulu ekki teknir inn á bú frá búum þar sem sjúkdómsstaða er óþekkt eða eitthvað virðist vera athugavert við heilsufar.
10. Mælt er með „allt inn – allt út“ kerfi, þ.e.a.s. að allir fuglar séu fjarlægðir af búi áður en nýir eru teknir inn.
11. Hús og gerði skulu þrífir vel og sóttthreinsuð á milli hópá.
12. Farga skal dauðum fuglum, undirburði og skít á öruggan hátt.
13. Tryggja skal góðar smitvarnir við vatnsból.
14. Sýningarhald og aðrar samkomur með fugla er bannað.

/smh

Fuglaflensa hefur greinst í minnst þremur ríkjum í Bandaríkjunum:

Um 225 þúsund fuglum hefur verið eytt

Um 18.000 kjúklingum var eytt í norðvestur-Georgíuríki í Bandaríkjunum á dögunum vegna fuglaflensusmits. Alls hefur 225.000 fuglum verið eytt í Suðurríkjunum vegna fuglaflensu að undanfögnu.

Greint var frá þessu í The New Zealand Herald 28. mars sl. og sagt að þetta væri í fyrsta sinn sem fuglaflensa hafi greinst í alifuglum í Georgíuríki í Bandaríkjunum. Fjölmíðlar í Bandaríkjunum hafa mikið fjallað um málið að undanfögnu. Star Tribune segir þetta m.a. vera versta fuglaflensufaraldur í Bandaríkjunum síðan 2015. Eigi að síður fullyrða yfirvöld að engin hætta sé á ferðum fyrir fæðukeðjuna vestra.

Í Georgíu urðu menn varir við sýkinguna í hefðbundnu eftirliti á kjúklingabúi í Chattooga-sýslu. Engir fuglanna sýndu þó sérstök útlitseinkenni um veikina. Sagði Julie McPeake, talsmaður landbúnaðarráðuneytis Georgíu, að öll alifuglastarfsemi í sex mílna radi- us út frá búinu hafi verið skoðuð,

en ekkert frekara smit hafi greinst. Þá var fyrirhugað að kanna stöðuna hjá öllum í nágrenni við búið sem eru með alifugla í bakgarði sínum. McPeake sagði að fuglaflensusmit hafi aldrei áður greinst í ríkinu.

Stærsta landbúnaðargreinin í Georgíu

Er þetta lítið mjög alvarlegum augum þar sem alifuglarækt og vinnsla á alifuglakjöti er helsta landbúnaðargreinin í ríkinu. Er árleg velta þessarar greinar í Georgíu um 25,9 milljarðar dollara.

Chattooga-sýsla er í um 145 km norðvestur af Atlanta. Þetta er á mótum Georgíu og Alabama og ekki fjarri Tennessee. Tilkynnt hefur verið um fuglaflensu í alifuglahópum á undanfögnu vikum bæði í Alabama og Tennessee.

Yfirvöld reyna að slá á óttann

Yfirvöld fullyrða að engir smitað- ir fuglar hafi ratað í vinnslukeðj-

Fuglaflensusýni rannsókuð í Bandaríkjunum.

Mynd / Duluth News Tribune

una og inn á matvælamarkað í Bandaríkjunum. Einnig er sagt að þótt fuglaflensan geti farið illa með fuglastofna, þá sé varla líkur á að hún smitist í menn.

Í yfirlýsingu sem sjúkdómaeftirlitsmiðstöð CDC sendi út 8. apríl í samráði við landbúnaðarráðuneyti

Bandaríkjanna (USDA) er sagt að um sé að ræða fuglaflensu af stofni A(H7N9) og hættan á að fólk smitist af þessari pest sé í lágmarki. Þetta smitaafbrigði er ekki alveg það sama og Matvælastofnun varar nú við hér á landi.

Þótt fuglarnir í Georgíu hafi ekki

sýnt sjáanleg merki þess að þeir væru smitaðir, þá gegnir öðru máli um fugla sem greindust í Tennessee. Þeir voru með hátt hlutfall smitefnis og þar voru 145.000 fuglum eytt. Yfir 225.000 fuglum hefur verið eytt í Suðurríkjunum vegna fuglaflensu að undanfögnu samkvæmt upplýsingum sem landbúnaðarráðuneyti Bandaríkjanna hefur látið frá sér. Þá greindi ráðuneytið frá því fyrr í mars, að smitefni í litlum mæli hafi greinst í 84.000 kalkúnum í Wisconsin. Þess má geta að um 50 milljónum fugla í eggjaframleiðslu, kjúklinga- og kalkúnarækt var fargað í Miðvesturríkjunum 2014 og 2015 vegna fuglaflensu.

Einnig voru fregnir af því á vefmiðlum að fuglaflensa hafi greinst í hópi 22.000 hænsna í Vestur-Kentucky og hafi þeim verið eytt. Mun landbúnaðarráðuneyti ríkisins hafa bannað alla flutninga á alifuglum á svæðinu. Ef rétt reynist er þetta í fjórða ríki Bandaríkjanna sem fuglaflensa hefur komið upp að undanfögnu. /HKr.

Svo allt rúlli hnökralaust áfram

Michelin

Vertu með Michelin gæði undir vinnuvélunum þínum.

Michelin XEOBIB

Engin breyting á loftþrýstingi hvort sem ekið er á jarðvegi eða vegum.

Fara betur með jarðveg, spóla minna og eyða minni olíu.

Aukin þægindi og mýkt.

Michelin MULTIBIB

Passa á hefðbundnar felgur.

Mýkt í akstri.

Henta fyrir allt að 40 km hraða.

Michelin BIBLOAD

Griðarlega sterk.

Henta einstaklega vel fyrir vélar á malbiki eða öðru hörðu undirlagi.

Frábær ending.

Mitas og Cultor

Evrópsk gæðadekk á góðu verði frá einum stærsta framleiðanda landbúnaðar- og iðnaðardekkja í heimi. Allt frá minnstu heytætlum og upp í stærstu vinnuvélar, þá eru Mitas og Cultor dekkin lausnin fyrir þig. Hagkvæmur kostur sem fer vel með jarðveg.

Hjólbarðapjónusta N1

Bílapjónusta, dekkjadeild 440 1120
Réttarhvammi Akureyri 440 1433
Dalbraut Akranesi 440 1394
Langitanga Mosfellsbæ 440 1378
Réttarhálsi Reykjavík 440 1328

Reykjavíkurvegi Hafnarfjörður 440 1374
Grænásbraut Keflavík 440 1372
Höfn, þjónustustöð 478 1940
Reyðarfirði, verslun 474 1293
Ólafsvík, verslun 436 1581

Hluti af búskapnum

N1

FRÉTTIR

Aðalfundur Búnaðarfélags Auðkúluhrepps: Ekki verði seldur fimmeyringur í Landsbanka Íslands

„Aðalfundur Búnaðarfélags Auðkúluhrepps krefst þess af Alþingi og ríkisstjórn að ekki verði seldur fimmeyringur í Landsbankanum.“

Fundurinn telur að alls ekki megi hleypa erlendum fjárglafrámönnum og vogunarsjóðum með krumlurnar í sjóði hans.

Það er álit fundarins að Landsbankinn eigi að vera 100% í eigu allra Íslendinga. Viðskiptabanki fyrir venjulegt fólk. Alveg eins og sparisjóðirnir voru. Það þarf að lýsa þessu yfir í eitt skipti fyrir öll fyrir hönd eigendanna. Bankinn á ekki að standa í neinu peningabætti.“

Þá ályktaði aðalfundur Búnaðarfélags Auðkúluhrepps að það sé

algjörlega óásættanlegt að útgerðarmenn, að þeim ólöstuðum, ráði því hvar byggð skuli haldast í sjávarplássum á Íslandi. Fiskvinnslufólkið og íbúar byggðarlaga vítt og breitt um landið eigi sinn rétt engu síður en stórutgerðirnar.

Hrafseyri mannláus eyðistaður?

Aðalfundur Búnaðarfélags Auðkúluhrepps biður Alþingi og ríkisstjórn vinsamlegast að leiða hugann að eftirfarandi:

„Er það ásættanlegt fyrir þjóðina, að Hrafseyri við Arnarfjörð, fæðingarstaður Jóns Sigurðssonar, sé algjörlega mannláus eyðistaður a.m.k. 8 mánuði ársins?“

Bryndís Eva Óskarsdóttir, bóndi í Háholti, er tekin tali í nýjasta þætti Spallað við bændur.

Spjallað við bændur:

„Við vöxum ekki með því að vera alltaf að fækka og fjölga“

Sjötti þáttur „Spjallað við bændur“ er kominn í loftið. Að þessu sinni eru sauðfjárbændurnir í Háholti í Gnúpverjahreppi sóttir heim, þau Bryndís Eva Óskarsdóttir og Bjarni Mátsson.

Þau byrjuðu smátt með um 200 fjár en árið 2008 breyttu þau gömlum svínahúsum í fjárhús og juku við bústofninn. Árið 2012 tóku þau hlöðuna undir sauðfé og eru nú með rúmlega 400 fjár á föðrum. Auk sauðfjárræktarinnar reka þau Bryndís Eva og Bjarni verktakafyrirtækið „Búið og gert ehf.“ sem vinnur öll möguleg verkefni fyrir bændur í sveitinni og aðra aðila.

Bjarni bóndi segir það mikilvægt að sauðfjárræktin búi við stöðugleika svo hægt sé að halda þeirri framleiðslu sem er í dag. „Þannig getum við vaxið sem atvinnugrein, við vöxum ekki með því að vera alltaf að fækka og fjölga. Við þurfum

að koma kjötinu inn á góða markaði og leggja á eitt um það, hvort sem við heitum sláturleyfishafar, bændur eða erum í störfum fyrir Markaðsráð kindakjöts eða Landssamtök sauðfjárbænda. Það vil ég meina að sé okkar stóra verkefni í dag.“

Þættirnir „Spjallað við bændur“ eru unnir af kvikmyndafyrirtækinu Beit fyrir Bændablaðið. Þeir eru aðgengilegir á Facebook-síðu og vefsíðu Bændablaðsins, bbl.is. Einnig eru þeir sýndir á sjónvarpsstöðinni ÍNN á mánudögum.

„Það er því augljóst að við verðum að ná inn 90% af framleiðendum, helst 100%. Að öðrum kosti getum við ekki rekið samtökin án stórkostlegra breytinga,“ sagði Arnar Árnason, formaður Landssambands kúabænda, á aðalfundi LK sem haldinn var á Akureyri í lok nýliðins mánaðar.

Myndir /MBP

Aðalfundur Landssambands kúabænda haldinn á Akureyri: Verðum að ná inn í samtökin 90% af framleiðendum, helst 100%

– segir Arnar Árnason, formaður sambandsins

Arnar Árnason, formaður stjórnar Landssambands kúabænda, gerði félagsaðild að sambandinu að umtalsefni í skýrslu sinni á aðalfundi LK sem haldinn var á Akureyri nýverið.

Fjármögnun breyttist verulega í kjölfar þess að búnaðargjald var felld niður um síðustu áramót, frá því að vera skyldugreiðsla bænda á búnaðargjaldi yfir í fjármögnun sem byggð var á félagsgjaldi. Undirbúningur vegna breytinganna stóð yfir í nokkurn tíma og söfnuðu samtökin í sjóði til að mæta þeim tekjumissi sem óneitanlega varð við svo veigamiklar breytingar á fjármögnun.

Sú leið sem varð fyrir valinu hjá LK við innheimtu félagsgjalda var ákveðin á síðasta aðalfundi samtakanna, en hún felur í sér veltutengt gjald, 0,30 krónur af hverjum innvigtuðum lítra mjólkur og 500 krónur af hverjum grip sem lagður er inn í afurðastöð í UN, K og KIU flokkum.

Arnar nefndi að í fyrstu umferð hefði félagsmönnum verið safnað á haustfundum LK og voru á þeim skráðir 175 framleiðendur, en næstu skref í félagsöfnun voru í höndum stjórna aðildarféлага á hverju svæði sem hvöttu framleiðendur til að ganga til liðs við samtökun. Nú eru rúmlega 320 framleiðendur skráðir í LK. Arnar sagði að næstu skref yrðu stigin nú að loknum aðalfundi og yrði samband haft við þá framleiðendur sem ekki hefðu skráð sig.

Rekstrarkostnaður áætlaður 53 milljónir í ár

Áætlaður rekstrarkostnaður þessa árs er 53 milljónir króna, þrátt fyrir að gert sé ráð fyrir töluverðri hagræðingu í rekstri samtakanna. „Það er því augljóst að við verðum að ná inn 90% af framleiðendum, helst 100%. Að öðrum kosti getum við ekki rekið samtökin án stórkostlegra breytinga,“ sagði Arnar.

Formaðurinn gerði mjólkurframleiðslu og stefnumörkun til framtíðar einnig að umtalsefni í skýrslu sinni til aðalfundar. Á liðnu ári var met slegið varðandi framleiðslu og sölu mjólkurafurða. Innvigtun mjólkur fór í fyrsta sinn yfir 150 milljónir lítra. Heildarinnvigtun árið 2016 nam rúmlega 150,3 milljónum lítra það ár, samanborið við 146 milljónir lítra árið á undan, aukningin nemur 2,9% á milli ára.

Færri en stærri

Heildarsala mjólkur og mjólkurafurða umreiknuð á fitugrunn nam 139 milljónum lítra í fyrra jókst

Á liðnu ári var met slegið varðandi framleiðslu og sölu mjólkurafurða. Innvigtun mjólkur fór í fyrsta sinn yfir 150 milljónir lítra, samanborið við 146 milljónir lítra árið á undan, aukningin nemur 2,9% á milli ára. Aðalfundarfulltrúar fylgjast með ræðu formanns.

Frá aðalfundi LK á Akureyri.

um 4,80% milli ára. Sala á smjöri jókst um 4,2%, á rjóma um 1,8% og ostum um 3,2%. Sala á próteingrunni var 129 milljón lítra, sem er aukning upp á 5,22% milli ára.

„Á sama tíma og þetta er að gerast hefur kúabændum fækkað um 40 á milli ára og eru nú 596 framleiðendur af mjólk í landinu. Þróunin er með sama móti og hún hefur verið síðastliðin 40 ár, okkur er að fækka en við erum að stækka á móti,“ sagði Arnar.

Nauðsynlegt að huga að framtíðinni

Greiðslumark þessa árs er 144 milljón lítra. Sala hefur aukist jafnt og þétt „og á meðan ferðamönnum sem sækja Ísland heim fjölga eru engin merki um annað en að sú þróun haldi áfram. Það er því nauðsynlegt að kúabændur hugi að framtíðinni og mæti vel undirbúnir til leiks,“ sagði Arnar, en á aðalfundi LK var samþykkt tillaga um að hefja þegar vinnu við stefnumörkun í mjólkur- og kjötfarmleiðslu til næstu 10 ára.

Arnar fór í skýrslu sinni einnig yfir gerð búvörusamninga en sú vinna var í brennidepli í starfsemi LK á liðnu ári sem og samráðshóp stjórnsvalda, bænda, neytenda, afurðastöðva, launþega og atvinnulífs um landbúnaðarstefnu, en sá hópur mun skila skýrslu til landbúnaðarráðherra og vinna m.a. að endurskoðun á búvörusamningum.

Nokkur ágreiningur varð strax við skipan hópsins og tók hann töluverðum breytingum þar til hann hóf störf snemma á þessu ári. Bændasamtökin eiga þrjá fulltrúa í hópnum og lagði LK þunga áherslu

á að fá sinn fulltrúa þar inn sem gekk eftir.

Varhugavert að fella eina grein búvörulaga úr gildi

Arnar fór einnig yfir endurskoðun á samkeppnisstöðu mjólkuriðnaðarins í ræðu sinni á aðalfundinum, en ráðherra lagði drög að frumvarpi um endurskoðun á samkeppnisstöðu hans í byrjun mars, þar sem lagðar eru til miklar breytingar á núverandi kerfi, m.a. felur það í sér að verðtilfærsla milli tiltekinna afurða verði óheimil og samkomulag og verkaskipting milli mjólkursamlaga sömuleiðis.

Arnar sagði LK hafa eindregið lagst gegn þessum breytingum, „og verður að teljast varhugavert að fella eina grein búvörulaga úr gildi án þess að taka búvörulögin til heildstæðrar endurskoðunar á sama tíma“.

Kostnaðarlækkun skilað sér beint til neytenda og bænda

Nefndi Arnar að með samvinnu, sérhæfingu og fækkun mjólkurvinnsla úr 17 árið 1990 niður í 5 árið 2016 hefði óumdeilanlega náðst fram töluverð kostnaðarlækkun sem skilað hefði sér beint til neytenda og bænda.

„Þessi árangur sem við sjáum í dag af samstarfi afurðastöðvanna hefði ekki náðst án heimildar til sérhæfingar og verkaskiptingar þeirra á milli,“ sagði hann og benti jafnframt á að samtökin hefðu harðlega gagnrýnt að málið fái ekki að fara inn í þann feril sem það var sett í við afgreiðslu búvörusamninga, þ.e. í gegnum samráðshóp um endurskoðun búvörusamninga. /MBP

Klaufsnyrtingarstóllinn er kominn aftur og nú galvaniseraður!

Verð: 25.000 kr.

facebook.com/klaufsnyrtingarstollinn

STEEKUR Fluguveiði

Fyrsti apríl er ekki bara dagurinn sem fer í að láta landann hlaupa apríl eins og það er víst kallað. Hluti landsmanna er haldinn ólæknandi áhuga, dellu, á fiskveiði. Loksins eftir langan vetur er kominn tími á að teygja úr sér, braka í öllum liðamótum og dusta rykið af veiðigræjunum.

Fyrsti apríl markar nefnilega upphaf nýs stangveiðitímabils. Fólk smeygir sér í vöðlurnar, fer í öll fót sem til eru heimilinu, raðar á sig mörgum kílóum af veiðigræjum og hleypur apríl út í næsta stramvatn í misgáfulegum veðrum.

Fræðimönnum kemur að mestu saman um að fyrstu heimildir um fluguveiði komi frá Rómverja einum sem uppi var á annarri öld, þar lýsir hann aðferðum makedónska veiðimanna við ána Astraeus. Í þessum heimildum er talað um öngla sem veiðimennirnir höfðu vafið rauðri ull utan um. Mögulega hafa þeir verið að hnýta forföður rauðs Frances, ef menn þekkja það.

Fyrir utan þetta var lítið skrifað um fluguveiðar allt þar til bresk nunna gaf út bók í Bretlandi árið 1496. Bókin innihélt leiðbeiningar um stangargerðir, línur, smíði öngla og mismunandi gerðir flugna. Árið 1613 var svo gefin út bók eftir Breta að nafni John Dennys og þar kom fyrst fram hugtakið flugukast. Undir lok þessarar aldar hannaði maður að nafni Charles Kirby önglana sem við þekkjum í dag.

Á 17. öld fór boltinn að rúlla fyrir alvöru. Menn fóru að til-einka sér og þróa aðferðir sem höfðu komið fyrir í bókum 16. aldar. Stangir fóru að þróast út í það sem við þekkjum í dag. Lykkjurnar á stönginni komu fram sem gáfu mönnum aukna stjórn á línunni og marghluta stangir úr bambus komu fram um miðja öld ásamt því sem fyrsta nútíma fluguhjólið, sem kallað er Nottingham-hjólið, var smíðað í Bretlandi og varð mjög vinsælt meðal breskra veiðimanna.

Seinni hluti 18. aldar var sérstaklega ánægjulegur tími fyrir veiðimenn. Búnaður var alltaf að batna og ný efni voru notuð í stangir sem gerði mönnum kleift að kasta silkilínunum í vindi lengri vegalengdir en áður hafði þekkst með línunum úr hrosshárum. Samhliða þessu varð fluguveiðin að bransa og upp fóru að spretta veiðibúðir sem seldu stangir, flugur og fleira sem veiðimenn braðvantar til að stunda sportið. Iðnbyltingin setti að sjálfsögðu sitt mark á fluguveiðina og losaði veiðimenn til dæmis við mikla og tímafreka vinnu við vefnað á sínum eigin flugulínunum.

Eins og með margt annað var fluguveiðin einungis á færi yfirstéttarfólks í langan tíma. Þetta breyttist þegar vinnudagurinn eins og við þekkjum hann í dag var að taka á sig mynd og milli- og lágstéttarfolk fór að hafa frítíma. Lestarsamgöngur í Bretlandi gerðu Englendingum kleift að ferðast um og nýta frítíma sinn til veiða, bæði í sjó og ám. Á árunum eftir seinna stríð komu svo fram á sjónarsviðið ódýrar veiðistangir úr trefjaplásti, línur úr gerviefnum og annar búnaður eins og við þekkjum hann í dag.

Sem sagt, fyrsti apríl loksins kominn eftir langa bið. Allt sumarið fram undan og sá stóri situr þarna úti og biður eftir okkur.

**Jóhannes Frimann
Halldórsson**

SAMGÖNGUMÁL

Álitsgerð Skipulagsstofnunar um vegagerð í Austur-Barðastrandarsýslu liggur fyrir:

Jarðgöng gegnum Hjallaháls talin æskilegust en Teigskógarleiðin yrði helmingi ódýrari

Skipulagsstofnun hefur lokið álitsgerð vegna Vestfjarðavegar (60) milli Bjarkalundar og Skálanes í Reykhólahreppi samkvæmt lögum nr. 106/2000. Þar eru jarðgöng í gegnum Hjallaháls talin æskulegust með áframhaldandi vegi yfir Ódrjúgsháls. Teigskógaleiðin er talin síst vegna sérstöðu skógarins.

Skipulagsstofnun úrskurðaði um mat á umhverfisáhrifum Vestfjarðavegar frá Bjarkalundi að Eyri í Reykhólahreppi 28. febrúar 2006. Þar kom ekkert annað til greina varðandi vegalagningu um vegi í Reykhólahreppi nema gamla leiðin um Ódrjúgsháls og Hjallaháls. Virðist Skipulagsstofnun enn ríghalda í þá afstöðu sína, nema hvað nú er gefinn kostur á jarðgöngum í gegnum Hjallaháls.

Í matsskýrslu Vegagerðarinnar eru kynntir fimm kostir á lagningu Vestfjarðavegar milli Bjarkalundar og Skálaness um Þorskafljórd, Djúpafjörð og Gufufjörð, leiðir A1, D2, H1, I og Þ-H. Markmið framkvæmdarinnar er að bæta samgöngur um Vestfjarðaveg, tryggja öryggi og stytta vegalengdir.

Samkvæmt matsskýrslu Vegagerðarinnar uppfylla allar skoðaðar leiðir umferðaröryggiskröfur og eru taldar hafa veruleg jákvæð áhrif á samgöngur og umferðaröryggi.

Ef farið verður að ýrstru óskum Skipulagsstofnunar, þá mun Ódrjúgsháls vera áfram inni í myndinni, en hann er töluverður farartálmi, einkum á vetrum. Vegagerðin hefur bent á að leiðin út Þorskafljórd um Teigskóg sé mun ódýrari kostur en jarðgöng og allur vegurinn yrði á láglendi. Þá sé líkleggra að af þeim framkvæmdum geti orðið á næstu árum miðað við reynslu af fjárveitingum til vegagerðar á þessu svæði.

Teigskógarleiðin helmingi ódýrari

Af þeim fimm kostum sem lagðir eru fram í matsskýrslunni leggur Vegagerðin til að nýr vegur verði lagður samkvæmt leið Þ-H. Það er með þverun innanverðs Þorskafljórdar, um Teigskóg og þaðan með þverun yfir Djúpafjörð og Gufufjörð og áfram út í Melanes. Það er jafnframt ódýrasti kosturinn og er áætlaður kostnaður talinn verða nærri 6,4 milljörðum króna. Þessi leið er jafnframt 22,5 kílómetrum styttri en núverandi leið yfir Hjallaháls og Ódrjúgsháls og auk þess öll á láglendi.

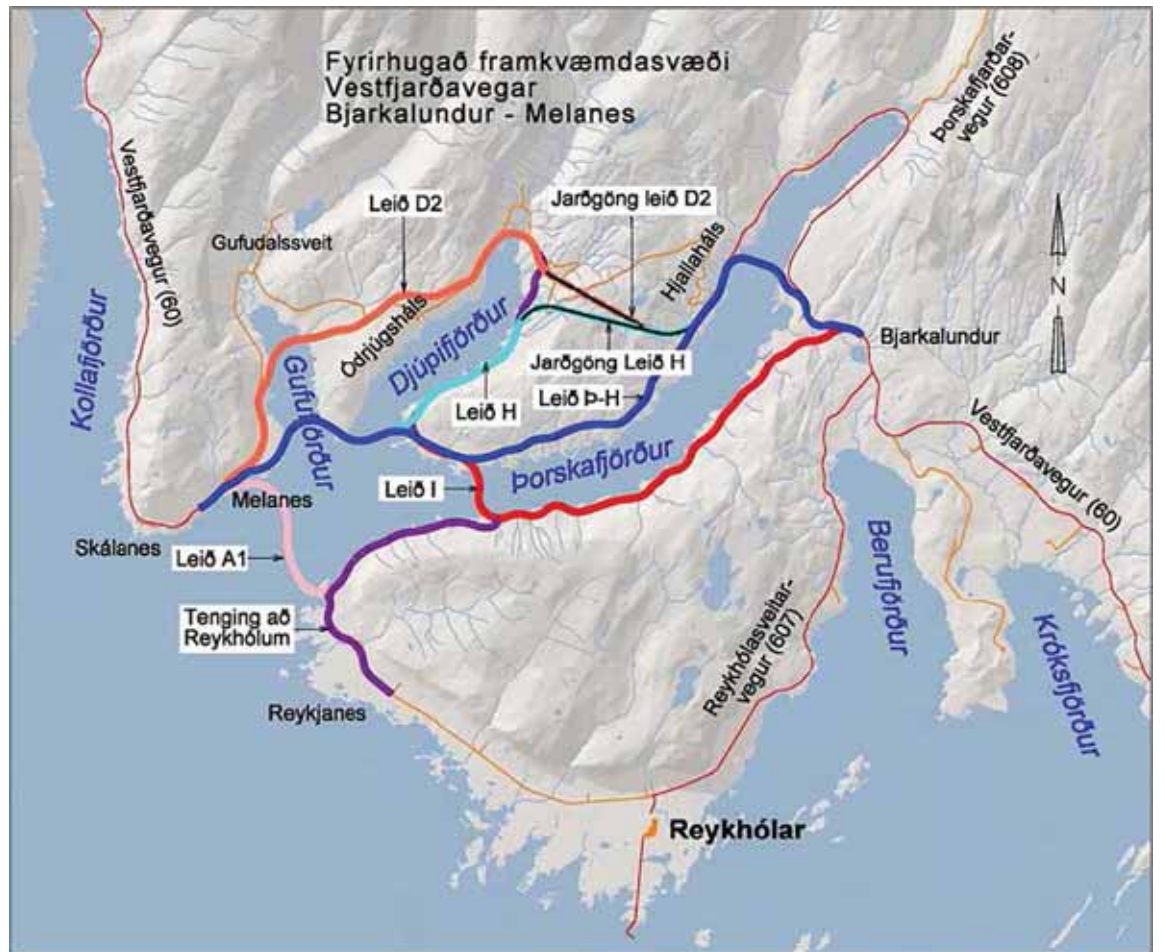
Leiðin sem Skipulagsstofnun leggur til að verði farin, leið H1 og áfram um Ódrjúgsháls, er talin muni kosta tvöfalt meira, eða um 12 milljarða króna. Dýrust er þó metin leið A1 sem er út allan Þorskafljórd að austanverðu og með þverun úr Reykjanesi yfir í Skálanes. Hún er talin geta kostað um 12,5 milljarða króna.

Möguleg leið úr Skálanesi yfir í Reykjanes og þaðan áfram austur um Berufjörð með hugsanlegri þverun fjarðarins og inn á Vestfjarðaveg, hefur greinilega verið slegin út af borðinu. Engar kostnaðartölur hafa heldur verið lagðar fram varðandi þá leið.

Vegagerðin hefur gefið það út að sótt verði um framkvæmdaleyfi eftir rýni á áliti Skipulagsstofnunar. Hreinn Haraldsson vegamálastjóri hefur ekki dregið dul á að Vegagerðin telji Teigskógaleiðina skynsamlegasta kostinn.

Vestfirðingar orðnir langþreittir á stöðunni

Ljóst er að Vestfirðingar eru orðnir langþreittir á togstreitu

Tillögur sem lagðar hafa verið fram um margar mismunandi leiðir í vegagerð frá Þorskafljórdi í Kollafjörð. Vegagerðin vill fara Þ-H leið (Dökkbláa línan) um Teigskóg með þverun í innanverðum Þorskafljórdi yfir mynni Djúpafjarðar og Gufufjarðar í Melanes. Þessi leið yrði öll á láglendi ólíkt þeirri leið sem Skipulagsstofnun leggur til þar sem Ódrjúgsháls yrði áfram inni í myndinni. Auk þess er hún ríflega 20 kílómetrum lengri.

Vegurinn yfir Ódrjúgsháls úr Djúpafirði er mjög brattur á köflum og erfiður, sér í lagi á vetrum. Uppi á hálsinum geta orðið mikil fárviðri sem áfram má búast við þó vegstæðinu yfir hálsinn yrði breytt.

Mynd / HKr.

um vegalagningu um austanverða Barðastrandarsýslu. Er þetta mál búið að vera í umræðunni í meira en hálfa öld. Lagning Djúpvegar með tengingu yfir Steingrímsfjarðarheiði sló þessa umræðu út af borðinu í fjölda ára. Aukin umferð, m.a. vegna uppbyggingar fiskeldis á sunnanverðum Vestfjörðum og stóraukins fjölda ferðamanna hrópar á endurnýjun vegarins um Austur-Barðastrandarsýslu.

Þá þykir mörgum til litils að ráðast í gerð Dýrafjarðarganga ef því fylgi ekki nýr vegur yfir Dynjandisheiði með tengingu bæði til Bíldudals og yfir á Barðaströnd með endurbættum vegi í Þorskafljórd.

Aðkallandi að ljúka tengingu til austurs

Til að stytta vegalengdir á Vestfjarðavegi við Breiðafjörð hafa fram að þessu verið þveraðir þrír

firðir, þ.e. Gilsfjörður, Kjálkafjörður og Mjóifjörður og á nokkrum köflum hefur vegurinn verið lagður í fjör- unni á mörkum lands og sjávar, t.d. við Múklakliff í Kollafirði, við botn Vattarfjarðar og við Hörgsnes í Vatnsfirði. Sú vegagerð nýtist illa á meðan ekki er lokið við veginn alla leið í Þorskafljórd. Á þeim kafla Vestfjarðavegar sem hér er kynntur er mögulegt að þrír firðir í viðbót verði þverað-

ir, þ.e. Þorskafljórdur, Djúpafjörður og Gufufjörður. Við þær þveranir er ekki hægt að rekja verulegar breytingar á lífríki sjávar eða fjara til þverananna samkvæmt skýrslu Skipulagsstofnunar.

/HKr.

Hrossabændur óska eftir hryssum HÆKKAÐ VERÐ TIL 19. MAÍ

Mega vera þrígga til fimmtán vetra

Greiðum 20.000,- án vsk. fyrir hryssuna og sækjum frítt á Suðurlandi, Vesturlandi og Norðvesturlandi austur í Eyjafjörð.

Fáðu herra verð fyrir hryssur til lífs en í sláturhús!

Upplýsingar: hryssa@isteka.com eða í síma 6620028

Geymið auglýsinguna!

BÁRUJÁRN
ALUSINK OG LITAD ALUSINK
PLÖTUR KLÆÐA 107 CM

NÝJUNG
VATNSRÁS

KOPAR OG SINK
KLÆÐNINGAR

VEGGKLÆÐNINGAR
OG FLASNINGAR

STJÖRNUBLIKK
VINDHAGAR • ALUMÍNÍUM KLÆÐNINGAR • KOPARHAGAR • BÄRULÖG
LOFTHAGAR • GÖR • KLÆÐNINGAR • VEGGKLÆÐNINGAR • ALUSINK

Snögg og góð þjónusta!

Smiðjuveg 2 • 200 Kópavogur • Sími 577 1200 • Fax 577 1201 • stjornublikk@stjornublikk.is • www.stjornublikk.is

Husqvarna – Steinsagir, kjarnaborvélar, gólf- og vegsagir

HUSQVARNA FS 400 LV
Sögunardýpt 16,5 sm

HUSQVARNA K 760
Sögunardýpt 12,5 sm

HUSQVARNA K 3600 MK II
Sögunardýpt 27 sm

HUSQVARNA K 2500
Sögunardýpt 14,5 sm

HUSQVARNA DM 230

HUSQVARNA
Steinsagarblöð og kjarnaborar

ALLT FYRIR ATVINNUMANNINN

MHG Verslun ehf | Akralind 4 | 201 Kópavogi | Sími 544-4656 | www.mhg.is

Ekki hræðast garðverkin! **STIHL** auðveldar þér vinnuna

Ný lína af batterístækjum frá **STIHL**
þýskt gæðamerki með áralanga reynslu atvinnumanna.
Nú á verði fyrir alla garðeigendur.

Sláttuorfi
verð frá 19.950

Keðjusagir
verð frá 55.950

Form/grasklippur
verð 22.950

Hekklippur
verð frá 19.990

Laufblásarar
verð frá 24.950

GARÐHEIMAR

Stekkjarbakka 6 • 540 3300 • gardheimar.is

HROSS & HESTAMENNSKA

Kynning á íslenskum kjötafurðum í Japan:

Mikill áhugi í Japan fyrir íslensku hrossakjöti

Í rúmt ár hefur staðið yfir tilraunaútflutningur á fitusprengru hrossakjöti til Japan. Skömmu eftir síðustu áramót fór hópur Íslendinga til Japan í markaðs- og kynningarátak.

Hrossakjöt, folaldakjöt, lambakjöt og innmatar er sú afurð sem áhersla var lögð á. Í febrúar síðastliðnum tóku þessar íslensku búgreinar þátt í stærstu matvælasýningu í Japan sem kallast Food Table.

Kaupfélag Skagfirðinga, sem hefur sérhæft sig í vinnslu á Japansvöðvum, hefur ákveðið að hækka skilaverð til bænda. KS stefnir síðan á að setja af stað hvatakerfi í haust þar sem aukagreiðslur koma fyrir hross sem falla í Japans fituflokk.

Erlendur Á. Garðarsson, framkvæmdastjóri hjá IM ehf. og verkefnisstjóri, segir að verkefnið hafi verið unnið með utanríkisráðuneytinu, sendiráði Íslands í Tókýó, atvinnuvegaráðuneytinu og Íslandsstofu. „Auk þess sem Markaðsráð kindakjöts og Félag hrossabænda stóðu einnig að því. Móttökur á íslenska kjötinu voru mjög góðar og þótt töluvert starf sé fram undan má segja að árangur hafi verið umtalsverður. Nú er svo komið að verkefnið er farið að hafa bein áhrif á bændur.

Góðar viðtökur í Japan

Sveinn Steinarsson, formaður Landssambands hrossabænda, segir að viðbrögðin við kjötinu hafi verið góð í Japan og að hann sé bjartsýnn á framtíðina.

„Íslenska hrossakjötið er frábregðið öðru innfluttu hrossakjöti í Japan, það þykir mýkra og svo er fitusprengru kjötið með verðmæta sérstöðu. Kaupandinn talar einnig um að kjötið sé bragðgott og fíngert. Það verður spennandi fyrir afurðasala að þróa sig á þessum markaði og jafnframt áskoran að stunda viðskipti með ferskvöru þegar vegalengd er mikil og allir þættir þurfa að vera í lagi.

Það er verið að þróa umbúðir sem kjötinu verður pakkað í og finna bestu aðferðina við kælingu svo að kjötið haldi ferskleika alla leið á markað. Frystu vöruna er auðvitað ekkert vandamál meðan henni er safnað saman og send eftir þörfum.“

Japanir borða hrossakjöt hrátt og því um viðkvæma vöru að ræða. Kröfur um hreinlæti eru miklar og krafist er góðrar kælingar og hraðra flutningsleiða.

Hækkun á skilaverði til bænda:

KS hækkar verð til bænda vegna sölu á hrossakjöti til Japan

Kaupfélag Skagfirðinga hækkaði skilaverð til bænda á hrossakjöti um síðustu mánaðamót vegna aukinnar sölu til Japan. Verð fyrir kíló af fullorðnum hrossum hækkar úr 70 krónum í 105 krónur fyrir kíló.

Ágúst Andrésson, framkvæmdastjóri hjá Kaupfélagi Skagfirðinga, segir ástæðuna fyrir hækkuninni vera góðan árangur í

Takashi Kamayachi, kaupandi í Japan. Erlendur Á. Garðarsson, IM ehf. Frú Guðrún Sólonsdóttir, sendiherrafrú, Friðrik Sigurðsson, matreiðslumeistari, Sveinn Steinarsson, formaður Félags hrossabænda, Svavar Halldórsson, framkvæmdastjóri Landssamtaka sauðfjárbænda, Hannes Heimisson, sendiherra Íslands í Japan, Halldór Elís Ólafsson, viðskiptafulltrúi í íslenska sendiráðinu í Tókýó.

Kynning í íslenska sendiráðinu

Sveinn segir að á sýningu sem kallast Food Table og á kynningu í sendiráði Íslands í Japan hafi verið kynntar þrjár tegundir af kjöti, hrossakjöt, folaldakjöt og lambakjöt.

„Satt best að segja var ég mjög stoltur af því sem við buðum upp á. Varðandi hrossakjötið þá erum við með einn viðskiptavin sem tekur það allt og vill gjarnan fá meira en er í boði eins og er. Folaldakjötið kynnti sig einnig vel en boðið var upp á að smakka það á sýningunni og í matarboðum. Það var greinilega eftir því tekið hversu bragðgott það var og mjúkt og greinilega áhugi fyrir því og til stendur að senda út prufur á aðila sem er mjög umfangsmikill í veitingahúsarekstri.

Japanir eru ekki vanir að nota hrossakjöt í steikur þannig að það var nýlunda fyrir þá að steikja fitusnautt folaldakjöt. Í framtíðinni erum við að vonast til að koma á markaðinn vöðvum úr frampörtum og lærum. Þeir sýndu einnig hryggvöðvum mikinn áhuga en sem stendur

Í sendiráðinu var íslenska hráefnið matreiðt í japönskum anda.

fara þeir allir á heimamarkað hér. Ef Japanir bjóða verulega gott verð er spurning að flytja einhvern hluta af þessum vöðvum út.

Við verðum samt að muna að þetta er nýr markaður og það tekur tíma að komast inn á hann. Ekki síst þar sem þeir eru óvanir svona vöru til steikingar og fullnaðarmatreiðslu.

Ólík matarmenning

„Eins og búast mátti við var margt sem kom okkur á óvart í Japan. Matarmenning þeirra er að mörgu leyti frábrugðin okkar en þó eru dæmi um að menn njóti svipaðra rétta. Steikur eru vinsælar, en á veitingastöðum og jafnvel í heimahúsum eru menn að dunda við að steikja þetta sjálfir á borðunum. Það fylgja gjarnan annaðhvort pottar með sjóðheitu soði eða jafnvel smá grill á hvert borð. Þú færð síðan sneiðar af kjöti með grænmeti sem þú græjar á staðnum. Þetta er auðvitað dálítið skemmtilegt, lengir máltíðina og gerir hana svona að einhverju verkefni. Það var mjög gaman að prófa þetta og kynnast matarvenjum Japananna,“ segir Sveinn.

Japanir vita hvað þeir vilja

Sveinn segir að japanskir kaupendur viti hvað þeir vilji og leggi mikið upp úr gæðum, hreinleika og ferskleika hráfnis og greinilegt að vinnsla og frágangur á vörinni sé eins og talað er um.

„Ég fór á fund ásamt Erlendi Á. Garðarssyni sem hefur haft veg og vanda að þessu Japansverkefni til að ræða ýmis vandamál sem hafa

Mikill áhugi var á folaldakjötinu.

komið upp varðandi skort á upplýsingum og misskilningi, aðallega innan heilbrigðisefirlitsins í Japan.

Við urðum fljót áskynja um að ef hlutirnir eru ekki 100 prósent í lagi, þá væri maður fljót úti í kuldanum. Slíkt er kannski engin furða þar sem hrossakjötið er borðað hrátt og því ekkert svigrúm til mistaka.

Sem betur fer er þekking og reynsla til staðar á Íslandi til að glíma við kröfur viðskiptavinnanna enda geta þeir sem greiða besta verðið gert meiri kröfur. Eins og Erlendur segir stundum, ef þeir segja hoppaðu, þá spyrðu „hversu hátt“ og á það við gæði og framsetningu á vörinni.“

Skilaverð til bænda hækkar

Í framtíðinni af útflutningi á hrossakjöti til Japan hefur Kaupfélag Skagfirðinga ákveðið að hækka skilaverð á hrossum. „KS hefur sér-

hæft sig í skurði á hrossakjöti fyrir Japansmarkað á Sauðárkróki og í sláturhúsinu á Helli og ég geri fastlega ráð fyrir að fleiri sláturhús eigi eftir að bæstast í hópinn.

Ágúst Andrésson hjá Kjötafurðastöð KS hefur greint mér frá því að þeir ætli jafnvel að borga premíum-verð í haust fyrir svokölluð Japanshross þannig að ég hvet alla sem geta haldið hrossum vel í holdum að hafa það í huga. Það má því segja að það sé ögn bjartara framundan og eftirspurn eftir hrossum til slátrunar mun aukast gangi væntingar eftir.

Að lokum vil ég segja að mér finnst mikilvægt að það sé verið að nýta hrossaafurðir betur en áður og í rauninni er það siðferðileg skylda okkar úr því við þurfum að slátra hrossum á annað borð,“ segir Sveinn Steinarsson, formaður Landssambands hrossabænda. /VH

**SJÓVEIÐVÖRUR
MIKIÐ ÚRVAL
GOTT VERÐ**

Pilkar
sjóflugur
slóðar
gummíkrókar
hjól og stangir ofl.

Fladen Maxximus
Sjöhjól með álspólu
4 kúlulegur stór sveif
öflug bremsa
gírun 3,6/1
tekur 410 m af 0.57 mm línu
þyngd 790 gr.

FLADEN®

Vesturröst
Sérverslun veiðimanna Laugavegi 178 - s: 551 6770 - www.vesturrost.is

Vesturröst
60 ARA
1957 - 2017

**IÐNAÐARHURÐIR
BÍLSKÚRSHURÐIR**

- Íslensk framleiðsla, smíði og samsetning.
- Allar hurðir smíðaðar samkvæmt máli.
- Áratuga reynsla starfsmanna í hurðum.
- Hágæða hráefni.
- Þolir íslenskt veðurfar.
- Sér meðhöndlaðar brautir gegn ryði og álagi.
- Stuttur afgreiðslutími.

IS HURÐIR

IS Hurðir | Sími 564 0013 | www.ishurdir.is | ishurdir@ishurdir.is

AroundTheWorld.is Netferðaskrifstofa með sérferðir

Draumaferð til Kína 19. september til 4. október 2017. Við skoðum helstu perlor landsins Peking, Xian, Guilin og Shanghai. Förum í siglingu á 5* skip á Yangtze fljótinu. Skoðað er m.a. Torg hins himneska friðar, Forboðnu borgina, Kínamúrinn, Ólympíuleikvanginn sem var opnaður í Peking 2008. Við skoðum Terrakotta herinn, Búddahof, silkisafn og margt, margt fleira. **16 daga ferð/15 nætur**

Draumaferð til Kína
19. september til 4. október 2017

Kíktu á hvað er í boði á vefnum okkar www.aroundtheworld.is

Stofulind ehf. er eigandi AroundTheWorld.is Fararstjórnar: Anna Birgis og Pállína Kristinsdóttir

STRÚKTÚR

Z-Strúktúr stálgrindarhúsin frá JORISIDE færðu hjá okkur - Stór sem smá

JORISIDE
THE STEEL FUTURE

| Strúktúr ehf | www.struktur.is | struktur@struktur.is |

| Þverholti 2 | 270 Mosfellsbæ | Sími: 588 6640 |

Volkswagen Caddy fólksbíll

FJÖLSKYLDUVÆNN

Nú kemur hinn vinsæli VW Caddy í fimm og sjö manna fjölskylduútfærslum.

VW Caddy er fánlegur með fjórhjóladrifi sem eykur enn við öryggi og aksturseiginleika bílsins og hentar einstaklega vel við íslenskar aðstæður.

Volkswagen Caddy fólksbíll kostar frá

2.990.000 kr.

Atvinnubílar

HEKLA býður gott úrval atvinnubíla og góða þjónustu.

www.volkswagen.is

HEKLA · Laugavegi 170-174 · Reykjavík · sími 590 5000 · hekla.is · umboðsmenn um land allt:
Höldur Akureyri · Bílasala Selfoss · Bílaskrá Akranesi · HEKLA Reykjaneshæ

FRÉTTASKÝRING

Örbylgjumælingar úr gervihnöttum NASA gerðar á Norðurljósum síðustu 30 ár:

Íspekjan hefur rýrnað síðan 1987

– Í fyrra fóru 25 milljón tonna með skipum yfir pólsvæðið og búist við að skipaflutningar verði komnir í 75 milljónir tonna árið 2025

Hörður Kristjánsson
hk@bondi.is

Hafísinn á Norðurheimskaútinu er nú sagður sá minnsti síðan reglulegar gervihnattamælingar NASA hófust árið 1978. Þegar ástandið frá árinu 1999 til 2016 er borið saman kemur samt í ljós að töluverðar sveiflur hafa verið í ísmynduninni fyrir veturinn á milli ára. Eins hefur septemberíspekjan oft verið minni en nú.

Þegar rætt er um hafísinn á norðurslóðum snýst umræðan gjarnan um hafsvæðið norður af Noregi. Það segir þó alls ekki alla söguna því miklar sveiflur hafa oft verið á öðrum svæðum og þá gjarnan í gagnstæða átt.

Opin siglingaleið í september allt frá 2007

Mælingar NASA virðast sýna að væntingar manna um að mögulegt verði að hefja siglingar yfir pólsvæðið, allavega hluta úr ári, muni líklega rætast innan fátíðra ára. Slíkt hefur reyndar verið mögulegt sum árin að hausti til, en þar hefur ekki verið á vísan að róa á siglingaleiðinni norðan við Síberíu. Ekki er þó annað að sjá á myndum NASA en að í september hafi verið greidd leið um þessar slóðir öll árin frá 2007. Rekin er sérstök upplýsingaþjónusta um ferðir yfir pólinn en hún heitir Northern Sea Route Information Office.

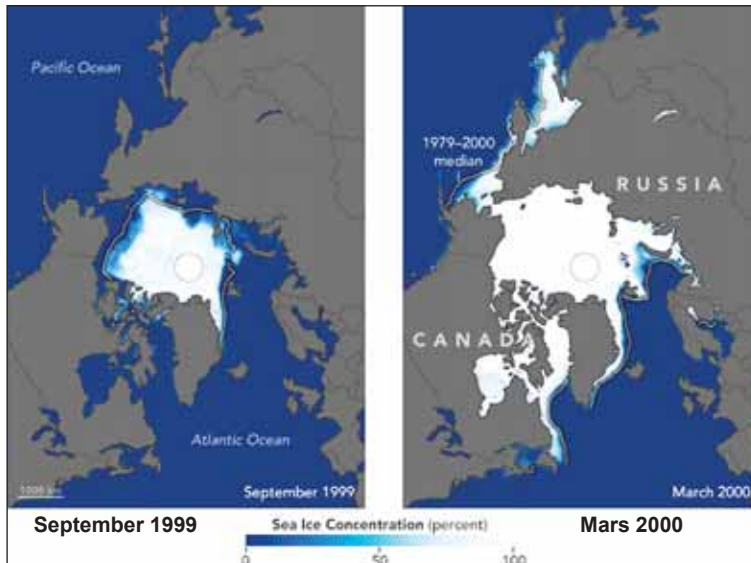
Rúm hundrað ár eru síðan landkönnuðurinn Roald Amundsen sigldi um norðvesturleiðina yfir pólsvæðið meðfram Kanada. Síða hafa verið farnar að minnsta kosti 184 ferðir yfir pólsvæðið. Sumarið 2012 fór t.d. 21 skip yfir pólsvæðið, þar af 18 einkaskútur, tvö flutningaskip og eitt olíuskip að ótöldum fjölda ísbrjóta. Eitt þessara flutningaskipa var 196 metra langt sem var jafnframt stærsta flutningaskip sem nokkur sinni hafði siglt yfir Norðurishafið, samkvæmt tölum R.K. Headland hjá Scott Polar Research-stofnuninni hjá Cambridge-háskóla.

Mikil aukning á skipaferðum og flutningum

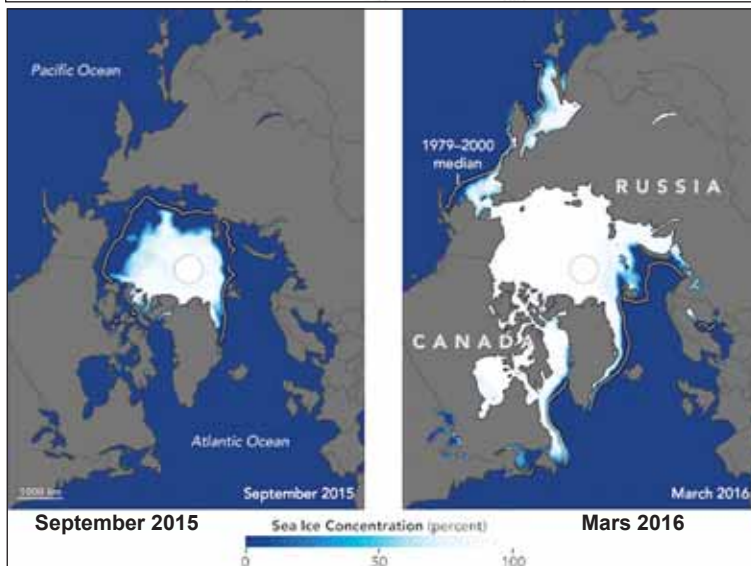
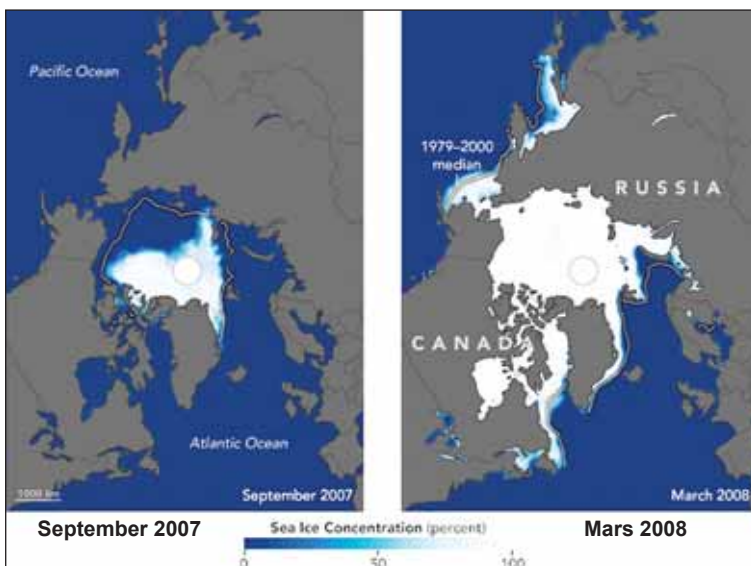
Mikil aukning hefur verið á skipaferðum yfir pólsvæðið á liðnum árum. Þannig voru flutt tæplega 1,3 milljónir tonna af fragt á árinu 2012 með 46 skipum. Var það 53% aukning frá 2011. Af þessum 46 skipum fóru 25 norðausturleiðina fyrir norðan Síberíu ýmist frá Murmansk, Arkhangelsk eða Baydaratskaya-flóa. Þá fór 21 skip um norðvesturleiðina samkvæmt upplýsingum sem Rosatomflot sendi Barents Observer hjá alþjóðlegri miðstöð norðurslóða-flutunga „High North Logistics“.

Umfangsmestu flutningarnir yfir pólsvæðið 2012 voru með jarðefnaeldsneyti af ýmsum toga, eða samtals 894.079 tonn árið 2012. Alls var þetta flutt með 26 skipum. Af þeim fóru 18 skip frá austri til vesturs, en 8 í öfuga átt yfir pólinn. Stærsta skipið var norska olíuskipið Marika sem sigldi með 66.552 tonn af þotueldsneyti frá Kóreu til Finnlands í ágúst 2012. Næststærsta skipið flutti járngrýti og kol og fór það sex ferðir þetta haust. Til að aðstoða skipin um norðurslóðir voru m.a. notaðir finnsku ísbrjótarir Nordica og Fennica sem voru þó aðallega á norðvesturleiðinni.

Fyrsta gasflutningaskipið (LNG) fór yfir pólsvæðið 2012. Það var tankskipið Ob River sem flutti 66.342 tonn, eða 134.738 rúmmetra, af gasi fyrir Statoil frá Hammerfest í Noregi til Tobata í Japan. Var skipið

Á þessum myndum NASA sjást breytingar á ísum á norðurhveli jarðar, annars vegar í sinni lægstu stöðu í september og síðan í mestu stöðu í mars. Gula línan á hafinu við útjaðar íssins, sýnir meðaltalið samkvæmt gervihnattamælingum allt frá árinu 1978. Hvíti hringurinn er Norðurljósin sjálfur eða það sem NASA kallar pólholuna eða „pole hole“. NASA áætla, miðað við fyrirliggjandi mælingar í kringum pólinn, að hann sé stöðugt fullur af ís. Ekki er þó endilega víst að svo hafi verið öll árin.

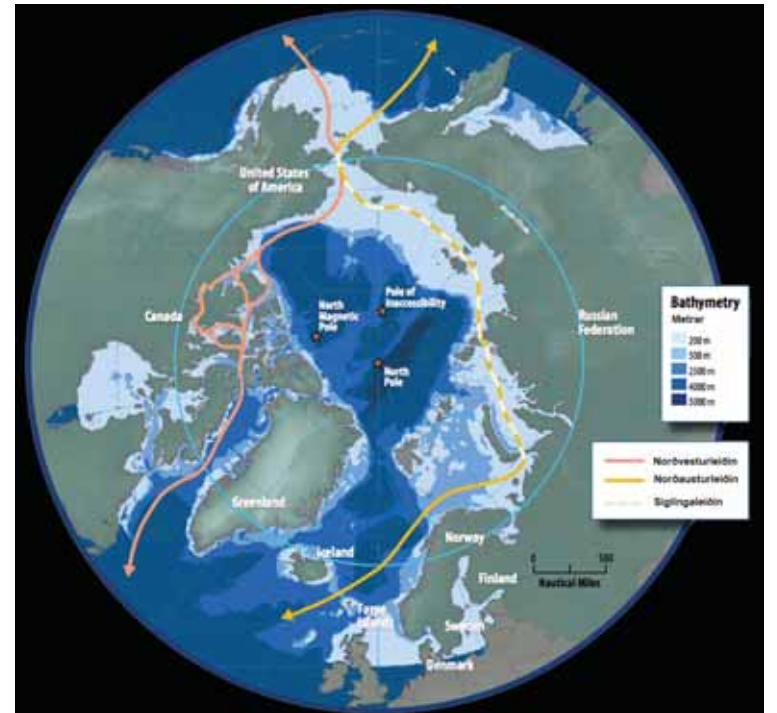
Mælingarnar sem NASA byggir á eru gerðar með sérstökum örbylgju-skynjurum (Sensor Microwave/Imagers - SSM/Is). Þeir eru um borð í gervihnöttum sem flogið er yfir Norðurheimskaútið í loftslags-eftirliti bandaríska varnarmálaráðuneytisins. Skynjararnir nema mismun á örbylgjugeislum frá jörðinni, en sjór, ís og land endurkasta örbylgjum á mismunandi hátt. Sú staðreynd gerir mönnum kleift að búa til kort af breytingum á stöðu íss á norðurhveli jarðar.

Nýjasti kjarnorkuísbrjótur Rússa heitir 50 Let Pobedy, eða Sigur í 50 ár. Var hann tekinn í notkun árið 2007. Mynd / BarentsObserver

Hammerfest geti orðið mikilvæg eldsneytisflutningahöfn fyrir eldsneytisþyrstar þjóðir Asíu í framtíðinni. Sigling þaðan yfir pólinn til Japans sparar um 20 daga í siglingu miðað við suðurleiðina.

Á vefsíðu Northern Sea Route Information Office 2. febrúar sl. er greint frá því að reiknað sé með að flutningar vaxi stórlega um Norðurishafið á komandi árum. Þannig er búist við að á árinu 2025 verði árlegir flutningar komnir í 75 milljón tonn um norðausturleiðina.

Siglingaleiðir á Norðurljóssvæðinu. Vinstra megin er svokölluð Norðvesturleið við strendur Kanada og Alaska og hægra megin er Norðausturleiðin fyrir norðan Skandinavíu og Rússland.

Er þar vitnað í Mikhail Grigoryev sem starfar hjá vísindaráði rússnesku vísindaakademíunnar.

Sagði hann að á síðasta ári hafi verið áætlað að flutningarnir færu yfir 7 milljónir tonna á norðvesturleiðinni og yfir 18 milljónir tonna á norðausturleiðinni. Flutningar milli þessara tveggja leiða hafa verið mjög breytilegir milli ára í takt við hafis. Þannig fóru 73% flutninganna um norðurslóðir á árinu 2015 um norðvesturleiðina, en einungis 43% árið 2016.

Verulegar breytingar á ísþekjunni

Í september 1999 var mun meiri ís á norðurslóðum í kjölfar sumarbráðnunar en á síðastliðnu hausti. Ísmyndunin þá um veturinn, eða í mars 2000, var samt töluvert minni en öll árin allt fram til 2005. Mest var hún þó veturinn 2003, þegar vetrarisinn náði niður með ströndum Nýfundnaland. Eftir 2003 tók að draga nokkuð úr ísmynduninni sem var samt nokkuð misjöfn milli svæða. Veturinn 2008 fór vetrarisinn að aukast á nýjan leik og var ísmyndunin mest í mars 2010 og meiri en veturinn 2000, en samt minni en 2003.

Veturinn 2011 var ísmyndunin ekki eins mikil og árið áður og enn dró úr henni um veturinn 2012. Síðan jókst hún verulega á ný árið 2013, sérstaklega á milli Grænlands og Kanada og jókst þar enn veturinn 2014, þó myndun íss hafi minnkað austur af Svalbarða.

Veturinn 2015 var ísmynd vestan við Grænland svipuð og árið áður en jókst nokkuð austan við Svalbarða. Nú í mars mælist mun minni ís á hafsvæðinu austan Svalbarða og líka heldur minni við Nýfundnaland miðað við árið á undan. Íssinn er hins vegar meiri við austanverða Síberíu en árið á undan.

Gervihnattamælingarnar hófust 1978

Ef einungis er horft á stöðu hafíssins í september eftir sumarbráðnunina allar götur síðan 1999, þá virðist hann hafa verið langminnstur haustið 2012. Þá var mun minni ís á norðurhveli jarðar en á síðastliðnu hausti. Það virðist því vera varasamt að alhæfa um að þróunin sé öll í sömu átt, þegar mælingar sýna að miklar sveiflur hafa verið í myndun hafíss allt frá síðustu aldamótum. Samfelldar mælingar NASA frá

Flutningaskip dregið í gegnum ísinn á norðvesturleiðinni. Mynd / portnews.ru

1978 sýna þó að meðaltals útbreiðsla íss á norðurslóðum hefur verið að minnka.

Hafísinn á norðurslóðum bráðnar mjög hratt yfir sumartímann og er hann að jafnaði minnstur í septemberlok. Síðan er ísmyndunin mikil yfir veturinn og nær jafnan hámarki í mars. Þetta má greinilega sjá í mælingum NASA. Sveiflur í ísmynduninni hafa staðið í þúsundir ára. Eigi að síður segja vísindamenn NASA að síðustu áratugi hafi sumarísinn verið að minnka að meðaltali frá því sem áður var.

NASA byrjaði að fylgjast með hafísnum með aðstoð gervihnatta árið 1978. Frá þeim tíma sést að íssinn hefur að meðaltali hörfað, þó sveiflur hafi verið á milli ára. Mælingar sýna einnig að minna er um stöðugan snjó og ís á norðurhveli ár frá ári og meira um ársbundnar sveiflur í snjó- og ísmyndun en áður var.

Samkvæmt útlistun NASA hefur hraði hnignunar íssins aukist það sem af er 21. öldinni. Þannig var septemberísinn haustið 2002 sá minnsti sem sést hafði frá 1979, þó ekki munaði þar verulegu frá árunum á undan. Segir NASA að síðan hafi þróunin að jafnaði verið á sömu braut minnkandi hafíss.

Spáð íslausum Norðurljóshluta úr ári fyrir lok aldarinnar

Segir þar að minnkun hafíss sé ekki hægt að skýra með náttúrulegum sveiflum eingöngu. Þar spili inn í hlýnun loftslags. Þar hafi sumir sérfræðingar verið að spá því að norðurheimskaútið muni verða íslaut að minnsta kosti hluta árs undir lok þessarar aldar. /HKR.

Efnaiðnaðarstórveldi í lyfja- og landbúnaðargeiranum að skríða í eina sæng:

Unnið hörðum höndum að samruna efnarisanna Bayer og Monsanto

– Reiknað með að kaup upp á tugi milljarða dollara geti gengið í gegn fyrir árslok 2017

Þýska efnafyrirtækið Bayer hefur verið að vinna að því að kaupa bandaríska efnafyrirtækið Monsanto. Forsvarsmenn fyrirtækjanna eru nú sannfærðir um að það takist að ganga frá öllum lausum endum fyrir lok þessa árs.

Fjallað var um málið á vefsíðu Farm Industry News þann 8. mars. Þar kemur einnig fram að þótt viðræður séu í fullum gangi þá vinni fyrirtækin, að sögn forsvarsmanna þeirra, enn á sama grunni sem harðir keppinautar.

Um sjö þúsund milljarða viðskipti

Samkvæmt tímaritinu Forbes, bauð Bayer 66 milljarða dollara í Monsanto í september á síðasta ári, eða sem svarar um 7.260 milljarða íslenskra króna miðað við gengi í byrjun síðustu viku. Fyrirtækið var í maí 2016 metið af Forbes á rúmlega 42 milljarða dollara (4.620 milljarða ísl. kr.).

Risafyrirtækið Bayer

Bayer á 150 ára sögu í lyfjatekni, neytendaheilbrigðismálum, í uppskeruvísindum og dýraheilbrigði, samkvæmt heimasíðu fyrirtækisins. Höfuðstöðvar Bayer AG eru í Leverkusen í Þýskalandi. Fyrirtækið er með 27.400 starfsmenn í Asíu og í Kyrrahafslöndum og veltir þar um 11 milljarðum evra á ári. Þá er það með 12.800 starfsmenn í Norður-Ameríku og er veltan þar um 12,8 milljarðar evra. Í Evrópu, Mið-Austurlöndum og í Afríku er veltan 17,8 milljarðar og starfsmenn fyrirtækisins eru 59.500. Þar af 37.000 í Þýskalandi. Í Suður-Ameríku eru um 12.500 starfsmenn og veltan þar um 5,1 milljarðar evra. Samtals er velta Bayer því um 46,7 milljarðar evra, sem samsvarar um 5.600 milljörð-

um íslenskra króna.

Efnarisinn Monsanto

Efnafyrirtækið Monsanto var stofnað 1901 og er með höfuðstöðvar í St. Louis í Missouri í Bandaríkjunum. Það er með samtals ríflega 20.000 starfsmenn á 353 starfsstöðvum í 69 löndum. Þar af eru 10.000 starfsmenn á 125 starfsstöðvum í Bandaríkjunum.

Bæði fyrirtækin hafa verið stórtæk í þróun á erfðatekni í landbú-

Beiting erfðatekni í ræktun er meðal viðfangsefna Bayer.

Rannsóknir á líftækni sviði er aðalsmerki Bayer. Er fyrirtækið stórtækt í þróun lyfja og plöntuafbrigða og nýtir þar væntanlega mikillar þekkingar sinna starfsmanna í erfðatekni.

Mynd af vefsíðu Bayer

aði. Einnig í framleiðslu á eiturefnum til að eyða „illgresi“, sem líka eru nefnd „varnarefni“ í landbúnaði. Adrian Percy, sem er einn af yfirmönnum tæknideildar Bayer, segir að þótt þeir séu stórir á markaðnum varðandi varnarefni, þá hafi aldrei verið virkt samráð á milli fyrirtækja í sama geira. Með samruna fyrirtækjanna geti menn unnið náð saman að þróun „varnarefna“ og þróun erfðabreyttra tegunda.

„Þetta er mikilvægt þar sem menn hafa nú vaxandi áhyggjur út af þoli illgresis.“ Þar á hann væntanlega við það að illgresi hefur verið að mynda þol gegn eiturefnum sem fyrirtækin framleiða og ætlað er að drepa það. Ýmis kornafbrigði hafa m.a. einmitt verið hönnuð til að þola þessi eiturefni af vísindamönnum Monsanto. Hann segir að þetta sé ekki sér bandarískt vandamál, heldur hafi slíkt líka verið að koma upp í Brasilíu, Ástralíu og í Evrópu.

Þess má geta að Monsanto hefur ekki einungis verið að hanna erfðabreyttar nytjajurtir með þol gegn eiturefnum og fleiru, heldur hefur fyrirtækið líka verið frumkvöðull í þróun margvíslegra gróðureyðingarefna á liðnum áratugum. Orðspor fyrirtækisins á þessu sviði hefur verið afar neikvætt og hefur það átt í útistöðum og málaferlum við bændur víða um heim. Hafa menn því leitt líkur að því að við samruna við Bayer verði nafnið Monsanto afmáð.

Með gríðarlegan fjölda vísindamanna

Percy bendir á að sameining rannsókn- og þróunardeilda Bayer og Monsanto muni hafa á sínum snærum 10 þúsund rannsóknarmenn, vísindamenn og tæknimenn, eða 5.000 frá hvoru fyrirtæki um sig. Fjármagn sem varið verði til rannsókna í sameiginlegu fyrirtæki muni fara yfir 2,5 milljarða dollara. Það sé nauðsynlegt til að hjálpa ræktendum. Einnig til að mæta þeim málum sem eru að koma upp.

„Við þurfum nýsköpun til að auka framleiðni matvæla. Við vitum sem fyrirtæki að gríðarleg tækifæri eru falin í nýsköpun í landbúnaði. Á stafrænu hliðinni eru nemar og gervihnettir og við þurfum að fjárfesta meira í slíku til að koma nýsköpuninni til bænda.“

Með allan þennan fjölda vísindamanna á bak við sig þarf engan að undra að auðvelt hafi reynst að fá aragrúa vísindamanna til að skrifa undir yfirlýsingar og röksemdafærslur fyrirtækjanna á opinberum vettvangi, gegn gagnrýni efasemdaradda um ágæti líftækni- og eiturefnaiðnaðarins.

Þótt margir í vísindaheiminum telji að samruni efnarisa á borð við Bayer og Monsanto geti orðið vísindunum til góðs, þá eru um leið uppi miklar efasemdaraddir um ágæti þess. Ötti er m.a. við að það muni leiða til enn aukins eiturefnahernaðar gagnvart náttúrunni, eins og þessi mynd af vefsíðu Marketwatch gefur til kynna.

Hrifinn af mikilli getu Monsanto

Adrian Percy viðurkenndi í samtali við Farm Industry News að hann hafi í upphafi verið mótfallinn kaupum Bayer á Monsanto. Eftir að hafa farið yfir tilboðið hafi honum snúist hugur og sé hrifinn af mikilli getu Monsanto.

„Það mun fylgja okkur í aukinni og skilvirkari fjárfestingu og við að vinna í sameiningu að sérhæfðum lausnum.“

Nýtt hveitiafbrigði á markað 2020

Bæði fyrirtækin hafa fjárfest gríðarlega í þróun á erfðabreyttu hveiti. Segir Percy að nú sé verið að vinna

að afbrigði hjá Bayer þar sem byggt er á kynblöndun og koma eigi á markað 2020. Segir hann að með því að leggja saman getu Monsanto í sama geira verði mögulega hægt að flýta þróuninni á kornmarkaði.

Samruni fyrirtækjanna þarf að hljóta samþykki yfirvalda á 30 stöðum. Búið sé að samþykkja regluverkið á 20 stöðum og reiknað sé með að verkinu ljúki í lok þessa árs. Svipaðar spurningar hafi verið uppi varðandi samrunann hjá yfirvöldum í Bandaríkjunum, í Evrópusambandinu og í Kína.

Góð áhrif á nýsköpun og samkeppni?

Percy heldur því fram að samruninn muni hafa góð áhrif á nýsköpun og samkeppni. Í því ljósi eru eftirfarandi orð hans mjög athyglisverð:

„Einkaleyfi á erfðaeftni og eiginleikum hefur fært fyrirtækjum okkar velgengni. Við erum að gera það sama við okkar vísindagögn og gert er í loftslagsmálunum, við vinnum með fjölda fyrirtækja og söluaðilum.

Ræktendur munu njóta betri þjónustu með þessu móti. Við munum vinna með mismunandi vörumerkjum.“ Bændurnir hafa síðan val um að fá vörur eftir sínum þörfum frá ólíkum söluaðilum.“

Þetta hlýtur að teljast nokkuð sérstök túlkun á hvernig stefnt sé að því að auka fjölbreytni og samkeppni á vörum sem seldar eru til bændna. Þeir fá með samruna Bayer og Monsanto val um að velja sáðkorn og aðrar vörur tengda ræktun frá fjölmörgum mismunandi söluaðilum. Vörurnar verða svo að stórum hluta framleiddar af sameinaða risafyrirtækinu sem þá verður orðið í afar sterkri stöðu sem framleiðandi á markaði. /HKr.

Hífi- og festingabúnaður

Vottaður hífi- og festingabúnaður

Námskeið um notkun á hífibúnaði

Skoðanir og eftirlit á hífibúnaði

Hafðu samband og kynntu þér vöruúrvalið og þjónustuna

ÍSFELL

Ísfell ehf, Óseyrarbraut 28
220 Hafnarfjörður, Sími 5200 500
www.isfell.is, isfell@isfell.is

Guðlaug Gísladóttir hefur búið í rúm 30 ár í Bandaríkjunum:

Starfar sem sjálfboðaliði á sauðfjárbúi og nærir gömlu sveitasálina

Guðlaug (Gulla) Gísladóttir hefur búið í rúm 30 ár í Bandaríkjunum við nám og störf en hún ólst upp á hefðbundnu blönduðu búi í Unnarholtskoti í Hrunamannahreppi.

Eftir farsælan starfsferil hjá Santa Cruz-sýslu fór hún á eftirlaun í lok árs 2015 og flutti til Whidbey-eyju rétt norðan við Seattle í Washington-ríki með nýja manninum sínum, Steve Scoles, sem á um 20 hektara lands. Nú starfar Gulla sem sjálfboðaliði á Glendale Sheperd-búinu á eyjunni við sauðburð sem veitir henni mikla velliðunartilfinningu og með aðstoðinni finnst henni hún leggja sitt af mörkum við að gefa til baka til samfélagsins.

„Eftir menntaskóla ákvað ég að leggja fyrir mig landafræði og líffræði, upphaflega með það fyrir augum að fá mér kennsluréttindi í báðum greinum. Eftir útskrift frá Háskóla Íslands árið 1980 lá leiðin til Englands í framhaldsnám í fjarkönnun sem þá hafði fangað hug minn ásamt kortagerð.

Við hjónin, Guðmundur Þórðarson, fundum skóla sem hentaði okkur báðum í Reading og útskrifuðumst þaðan árið 1984, hann með doktorsgráðu í innkirtlafræði en ég með master í fjarkönnun og kortagerð. Honum bauðst post doc-staða við Kaliforníuháskóla í Santa Cruz og þangað fluttum við í árslok 1984.

Ég átti frekar erfitt með að fá vinnu við fjarkönnun, því á þeim tíma þurfti öryggisvottun til að vinna við gervihnattamyndir. Ég fékk að lokum vinnu á verkfræðistofu sem sá um landmælingar og þar nýttist mér kortagerðarkunnáttan, þó lítið hafi farið fyrir fjarkönnunarvinnu.

Á þessum tíma voru að koma á markaðinn ný tölvuforrit sem nýttust vel til kortagerðar, þetta vakti áhuga minn, svo ég fór í kvöldskóla til að læra þessa nýju tækni og vann síðan á verkfræðistofunni við að gera tölvukort eftir landmælingagögnum til ársins 1995,“ útskýrir Gulla og segir jafnframt:

„Vegna niðursveiflu á fasteigna-

Guðlaug Gísladóttir hefur verið búsett í Bandaríkjunum í rúm 30 ár og eftir að hún fór á eftirlaun í lok árs 2015 vann hún sem sjálfboðaliði á sauðfjárbúi á Whidbey-eyju norður af Seattle í Washington-ríki.

markaði í Kaliforníu á þessum tíma minnkaði mjög vinnan á verkfræðistofunni. Eg fór því að leita fyrir mér um önnur störf og sótti meðal annars um vinnu á sýsluskrifstofunni.

Mér bauðst vinna hjá fasteignamatinu sem hafði nýlega byrjað að nota tölvutækni við gerð fasteignakorta. Þar kynntist ég enn nýrri kortagerðatækni, landfræðilegum upplýsingakerfum (GIS), svo ég fór aftur í kvöldskólann og lærði þar allt sem boðið var upp á um GIS. Fasteignamat Santa Cruz-sýslu var það fyrsta í Kaliforníu til að tileinka sér þá tækni til að halda utan um landfræðilegan gagnagrunn sinn árið 2004 og buðum við því upp á sýnikennslu fyrir aðrar sýslur og fyrirtæki sem höfðu áhuga á að gera slíkt hið sama.“

Ákvað að bjóða fram aðstoð

Eftir farsælan starfsferil hjá Santa Cruz-sýslu í rúm 20 ár ákvað Gulla

Ostasmökkunarbarinn á bænum. Boðið er upp á kynningarferðir og ostasmakk og sölu á sunnudagseftirmiddögum.

að fara á eftirlaun í lok árs 2015. Þá hafði talsvert röt komist á líf hennar, Guðmundur og hún voru skilin, dóttir þeirra, Helen Tinna, var um það bil að útskrifast úr háskóla og Gulla hafði kynnst nýjum manni, Steve Scoles.

„Ég flutti frá Santa Cruz til Whidbey-eyju í fyrirvetur, þar sem

Steve býr á um 20 hektara landi. Þegar ég heimsótti Steve sumarið 2015 fórum við á bændamarkað á eyjunni þar sem við hittum Lynn og Stan Swanson frá Glendale Sheperd-sveitabænum sem voru að selja afurðir sínar. Við spjölluðum og ég spurði hvort þau hefðu áhuga á að hafa sjálfboðaliða við sauðburðinn. Þau höfðu áhuga á því svo ég ákvað að það væri ágætis byrjunarreitir til að þjóna samfélaginu,“ segir Gulla og bætir við:

„Á meðan ég stundaði reglulega vinnu fannst mér ég ekki hafa mikinn tíma til að sinna samfélagsmálum. Að vísu tók ég þátt í foreldrarstarfi á meðan dóttir mín var á barnaheimili og í grunnskóla og einnig í uppbyggingu og þróun félagslegrar aðstöðu í hverfinu þar sem við bjuggum. Þannig að þegar ég hætti að vinna og fór á eftirlaun, fannst mér töluvert á mig halla í þeim málum.

Ég hafði séð fyrir mér að ég gæti lagt til talsverða tæknilega þekkingu á sviði GIS og ef til vill unnið við

mannúðarstörf í þriðja heiminum. En þegar ég fór að athuga þau mál betur reyndist það frekar flókið að koma því í kring.

Eftir að hafa alist upp í sveit og upplifað hve tímafrek bústörfín eru og að bændur hafa alla jafna lítinn sem engan frítíma, fannst mér að ég gæti lagt minn skerf af mörkum þar og ákvað því að bjóða fram mína aðstoð. Hin ástæðan var að ég vissi að þetta myndi næra gömlu sveitasálina.“

Framleiða osta og jógurt

Gulla starfar sem sagt launalaust á búinu en hefur frjálsan aðgang að afurðum sem framleiddar eru eins og osta, jógurt, lamba- og svínakjöt.

„Ég vann aðeins við sauðburðinn hjá þeim í fyrria, en núna í ár er ég þar mun reglulegar, vinn 3 daga í viku. Þau eru með kindur og framleiða osta og jógurt. Ostarnir þeirra hafa fengið ýmis verðlaun á svokölluðum artisan cheese-samkeppnum. Þar að auki kaupa þau nokkra grisi um það leyti sem sauðburður hefst og ala þá á mysunni sem til fellur við ostagerðina.“

Á búinu er mjólkurkindastofn sem heitir East Friesian Lacone og eru 62 kindur á bænum.

„Vegna innflutningshafta á lifandi dýrum og sæði hafa amerískir sauðfjárbændur ekki getað kynbætt mjólkurstofna sína til að auka mjólkurframleiðsluna. Amerískar mjólkurkindur mjólka því bara til hálsfs á við þær evrópsku,“ útskýrir Gulla.

Vill leggja sitt af mörkum

Gulla segir búskapinn á bænum sem hún starfar á töluvert frábrugðinn því sem við þekkjum hér heima þar sem aðalafurðin er kjöt. Aðaláherslan þar er á mjólkina og lömbin tekin frá kindunum um leið og þau fæðast. Flestir séu þó í kjöt- og ullarframleiðslu á svæðinu eins og hér heima.

„Það er talsvert mikið verk að sinna lömbunum fyrstu vikurnar og það er það sem ég fæst við hér. Það, að fá að sjá um og vera með þessum litlu lömbum, gefur mér alveg ótrúlega velliðunartilfinningu og er bara toppurinn á nostalgíuskalanum. Sauðburðurinn var alltaf uppáhaldstíminn minn í sveitinni, bæði vegna þess að þá var daginn farið að lengja og maður komst einhvern veginn í mun nánari tengsl við kindurnar. Mér fannst alltaf að þær treystu manni betur á þessum tíma. Oft þurfti að hjálpa þeim við burðinn og eins virtist tilfinningalíf þeirra mun opnara við það að eignast lömb. Allt það sem sneri að lömbunum fannst mér gaman að fást við,“ útskýrir Gulla og aðspurð um framhaldið segir hún:

„Ég vona að ég geti haldið þessu áfram. Sauðburðurinn hér er frá byrjun febrúar til um það bil loka mars. Þetta er frekar dimmur og umhleypingasamur tími hér í Puget Sundi, ekki bjartar vornætur eins og á Íslandi. Ég reikna ekki með að vinna hér nema bara yfir sauðburðinn, en er þó að velta fyrir mér að læra á mjaltakerfið þeirra svo ég geti hlaupið í skarðið ef forföll verða. Ég ætla mér ekki að verða fjárbóndi sjálf, það starf krefst meiri vinnu og viðveru en ég er tilbúin að leggja af mörkum. Það að vinna tímabundið á annarra manna búi er svona eins og að eiga barnabörn, maður getur notið samveru þeirra en aðrir bera ábyrgðina.

Ég var reyndar að fá mér hænur um daginn og er að skipuleggja gróðurhúsabyggingu og garðrækt fyrir sumarið, búskaparplön mín ná ekki lengra en það.“

/ehg

Kindurnar á búinu eru mjólkurkynið East Friesian Lacone og eru lömbin tekin frá mæðrum sínum um leið og þau koma í heiminn. Starf Gullu felst að mestu í að sinna nýbornum lömbunum.

Lömbin eru forvitin og mikill leikur er í þeim en einnig geta þau sofið vært og hruga sig þá gjarnan svona saman.

Ullin er send í spunaverksmiðju í nágrenninu.

Nýr hestalitur kemur fram á sjónarsviðið á Íslandi:

Einstakur litur á Ellert frá Baldurshaga

Guðrún Hulda Pálsdóttir
gudrun.hulda.palsdottir@gmail.com

Bændablaðið fregnaði af því að á Íslandi væri nú til graðfoli sem kominn er á fjórða vetur og með einstakan lit. Freyja Imsland, doktor í erfðafræði, og Baldur Eðsson, eigandi folans, staðfestu að svo væri.

Folinn sem um ræðir heitir Ellert og er frá Baldurshaga. Hann er óvanalegur á lit, bleikálóttur, breið-blesóttur, með stórt og mikið vagl í báðum augum. Lappirnar og kviðurinn hvítur. Bakið er dökkklitt, en síðurnar yrjóttar eins og hálsinn. Litmynstrið á Ellerti er kallað ýruskjótt.

Mikil litafjölbreytni í stofninum

Freyja Imsland, sérfræðingur í hrossalitum, segir að litafjölbreytni sé eitt af sérkennum íslenska hestsins.

„Flest þekkjum við þá liti sem íslenski hesturinn hefur upp á að bjóða. Þeir eru fjölmargir og margbreytilegir, umfram það sem sjá má í flestum hrossakynjum. Þar má til dæmis nefna moldótt hross, bleik, móvindótt, glófext, grá, litförrótt, skjótt, slettuskjótt, stjörnött og þar fram eftir götunum. Eitt eiga erfðaþættir að baki öllum þessum litum og litmynstrum þó sameiginlegt og það er að hafa verið til í hrossum allt frá því fyrir landnám, því þá er einnig að finna í erlendum kynjum, þó mjög misalgengir séu,“ segir Freyja.

Ellert frá Baldurshaga er einstakur

„Stundum gerist þó eitthvað óvænt, nýr litur kemur fram á sjónarsviðið. Fólald kemur í heiminn með lit sem ekki kemur heim og saman við það sem þekkt er. Því miður missir fólk oft af þessu, og liturinn glatast því fólaldið er ekki notað til undaneldis. Ómetanlegur og einstakur erfðaþáttur hverfur af sjónarsviðinu. En stundum hefur fólk augun hjá sér, og hið nýstárlega fær möguleika til dreifingar. Nú vill svo til að við Íslendingar eigum glænýjan hestalit sem einungis er til í einum hesti,“ segir Freyja og á þar við Ellert frá Baldurshaga.

Glænýr erfðaeiginleiki

Gerð var sameindaerfðafræðileg rannsókn á Ellerti, og leiddi hún í ljós að hann ber glænýjan erfða-eiginleika sem kemur svona fram í litnum. „Enn sem komið er er Ellert eini hesturinn í gervallri veröld sem ber nákvæmlega þessar literfðir. En þó vitum við eitthvað um litinn, út frá sameindafræðilegum skyldleika við hóp þekktra literfða sem finna má í ýmsum erlendum hrossakynjum. Þessi hópur lita nefnist ríkjandi hvítt, og er þekktastur þannig að fullorðin

Ellert er með stórt og mikið vagl í báðum augum. Mynd/Freyja Imsland

Til þess að fá sem besta mynd af því hvernig þessi nýi litur í íslenska hestinum litur í raun út bendir Freyja á að æskilegt sé að Ellert fái til sín hryssur sem ekki hafa aðra liti sem truflað gætu litgreininguna, svo sem skjótt, slettuskjótt, grátt og litförrótt. Frekar ætti að velja hryssur sem eru einlitar, til að mynda rauðar, brúnar og jarpar.

Mynd / Freyja Imsland

hross eru oft alhvít, með bleika húð en dökk augu,“ bætir Freyja við.

sjálfur er, eða þá verið alhvít, eða jafnvel í einhverju öðru óþekktu

Lífsglaður og efnilegur

„Við sáum að hann var bullandi einstakur um leið og hann kom í heiminn, enda eitthvað sérstakt í gangi þegar hann kemur svona útlitandi undan tveimur einlitum hrossum,“ segir Baldur Eðsson smiður, sem ræktaði og á þennan merkilega fola.

Ellert er undan heiðursverðlaunastóðhestinum Sæ frá Bakkakoti og Kengálu frá Búlandi úr ræktun Eids Hilmissonar, fyrrverandi bónda á Búlandi. Kengála hefur reynst Baldri góð ræktunarhryssa sem gefur auk þess skemmtilega liti. Bendir Baldur á bróður Ellerts í því samhengi. Arthúr frá Baldurshaga er ljósmoldóttur og kom fram í kynbótadómi á síðasta ári eftir aðeins einn vetur í tamningu. Hlaut hann þá 8,49 í einkunn fyrir byggingu og 7,91 fyrir kosti án skeiðs, þótt folinn búi þó yfir öllum gangi. Ellert er nú í tamningu sem lofar góðu.

„Sem fólald var hann sérlega hágengur og vel skapaður. Nú er hann í tamningu og sýnir allan gang eins og Arthúr bróðir hans. Hann er geðgóður og hefur almennt gaman af lífinu. Tamningamenn hans hafa sagt að hann sé efnilegur einstaklingur, burtséð frá litnum,“ segir Baldur og bætir við það biði fjölskyldunnar afskaplega skemmtilegt verkefni að rækta út frá þessum glænýja lit. Komi ekkert óvænt upp á er því stefnt með Ellert á kynbótabrautina nú þegar í vor, að minnsta kosti í byggingardóm. Í framhaldinu mun Ellert þjóna hryssum, þó í afar takmörkuðu magni.

Líklega helmingslíkur á þessum nýju literfðum

„Það skemmtilega og flókna þegar eitthvað svona nýtt kemur fram á sjónarsviðið er að það er ekki hægt að slá því föstu hvernig liturinn er með því að horfa bara á einn einstakling. Litmynstrið á Ellerti sjálfum er ýruskjótt, en enn sem komið er vitum við ekki hvernig afkvæmi Ellerts verða á lit. Þau gætu orðið ýruskjótt eins og hann

Til þess að fá sem besta mynd af því hvernig þessi nýi litur í íslenska hestinum Ellert er nú í tamningu sem lofar góðu að sögn Baldurs Eðssonar, eiganda folans. Komi ekkert óvænt upp á er því stefnt með Ellert á kynbótabrautina nú þegar í vor, að minnsta kosti í byggingardóm. Mynd / Daniel Ingi Larsen

mynstri. Einnig gætu þau fæðst ýruskjótt, en orðið alhvít þegar þau ganga úr fólaldssnoðinu. Eina leiðin til að komast að raun um þetta er að fylgjast með því hvað kemur undan Ellerti. Þangað til við höfum séð fólöld undan honum er ekki einu sinni hægt að ákveða hvort þessi nýi litur á að heita ýruskjótt, alhvítt, eða ríkjandi hvítt. Ég get kannski sagt ykkur eitthvað meira um það eftir eitt til tvö ár þegar ég hef fylgst með afkvæmum Ellerts,“ segir Freyja.

Til þess að fá sem besta mynd af því hvernig þessi nýi litur í íslenska hestinum litur í raun út bendir Freyja

á að æskilegt sé að Ellert fái til sín hryssur sem ekki hafa aðra liti sem truflað gætu litgreininguna, svo sem skjótt, slettuskjótt, grátt og litförrótt. Frekar ætti að velja hryssur sem eru einlitar, til að mynda rauðar, brúnar og jarpar. Líklegast er að hvert fólald undan Ellerti hafi helmingslíkur á að erfa þennan nýja lit. En Ellert hefur fleira fram að bjóða en einungis þennan nýja lit. Hann sjálfur er bleikálóttur á lit og gæti því gefið álótt fólöld, jafnvel er möguleiki á að hann gefi einungis álótt þar sem bæði faðir hans og móðir eru álótt,“ segir Freyja.

» Komnir aftur og klárir í vorið

- » Hágæða haugsugur og dreifarar
- » Margar útfærslur fáanlegar
- » Áratuga ending
- » Óviðjafnanleg Dreifigæði
- » Hámarks nýting áburðarefna

www.samsom-agro.com

VÉLFANG

VERKIN TALA

Gylfaflöt 32 • 112 Reykjavík • Sími 580 8200 • www.velfang.is • Frostagata 2a • 600 Akureyri

Náttúrufræðistofnun Íslands:

Vistgerðir á Íslandi

Náttúrufræðistofnun Íslands hefur sent frá sér rit um Vistgerðir á Íslandi ásamt kortum um vistgerðir landsins í kortasjá sem nálgast má á vef stofnunarinnar.

Með útgáfunni er í fyrsta sinn birt heildstætt yfirlit og lýsing á vistgerðum Íslands, útbreiðslu þeirra, stærð og verndargildi. Með vistgerðalýsingum fyrir landið er tekin upp ný aðferðafræði við flokkun og kortlagningu lífríkis.

Umfangsmikið verkefni

Lýsing og kortlagning vistgerða á Íslandi er umfangsmesta verkefni sem stofnunin hefur ráðist í en grunnur að því var lagður árið 1999 með rannsóknunum á vistgerðum miðhálandisins. Vistgerðum á öðrum hálandis-

svæðum, láglandi, í ferskvatni og fjöru var lýst og þær kortlagðar á árunum 2012 til 2016. Mikil vettvangsvinna og úrvinnsla liggur að baki niðurstöðum og byggðir hafa verið upp gagnagrunnar er nýtast munu til framtíðar. Verkefnið var unnið í samstarfi við fjölda einstaklinga og stofnanir á sviði náttúrufræða.

105 vistgerðum lýst

Í ritinu er alls 105 vistgerðum lýst en af þeim eru 64 á landi, 17 í ám og vötnum og 24 í fjörum. Með útgáfunni leggur

Náttúrufræðistofnun Íslands fram flokkun vistgerða sem á sér fyrirmynd í samræmdri og viðurkenndri flokkun vistgerða í Evrópu. Náttúra Íslands er um margt frábrugðin

Grasengjavist við Eyjafjarðará.

Myndir / Starri Heiðmarsson

náttúru annarra Evrópulanda, hvað varðar jarðfræði og lífríki, og því var

ekki unnt að taka beint upp flokkunarkerfi sem þróuð hafa verið í

Evrópu. Mörgum vistgerðum er lýst sem ekki hafa verið skráðar áður og eru einstakar fyrir Ísland.

Grasengjavist

Í ritinu Vistgerðir á Íslandi er graslendi flokkað í sjö mismunandi vistgerðir. Ein þeirra er grasengjavist sem er allútbreidd á landinu.

L9.5 Grasengjavist. Eunis-flokkun E1.7224 Icelandic Festuca grasslands.

Lýsing

Deigt, fremur gróskumikið graslendi, vaxið hálíngresi, túnvingli, blávingli og mýrastör og sums staðar allhávöxnum brúskum af loðvíði og gulvíði. Finnst á sendnu framburðarlandi í dalbotnum á láglandi og til heiða og einnig á framræstu landi. Land er hallalítið, mjög vel gróð og gróður fremur hávaxinn. Æðplöntur eru ríkjandi í þekju, mosapekja er allmikil en lítið er um fléttur.

Plöntur

Vistgerðin er rík af æðplöntutegundum, fátæk af mosum og mjög fátæk af fléttum. Ríkjandi tegundir æðplantna í vistgerðinni eru hálíngresi (*Agrostis capillaris*), túnvingull (*Festuca rubra* subsp. *richardsonii*) og mýrastör (*Carex nigra*). Algengastir mosa eru engjaskraut (*Rhytidadelphus squarrosus*), tildurmosi (*Hylocomium splendens*), geirmosi (*Calliergonella cuspidata*), krónurmosi (*Climacium dendroides*) og móasigð (*Sanionia uncinata*), en af fléttum finnst helst himnuskóf (*Peltigera membranacea*).

Jarðvegur

Áfoksjörð er algengust, en einnig finnst lífræn jörð og sandjörð. Jarðvegur er þurr til deigur og allþykkur, fremur rýr af kolefni af

graslendi að vera, en sýrustig er í meðallagi.

Fuglar

Meðalríkt fuglalíf, algengustu varpfuglar eru lóupræll (*Calidris alpina*), spói (*Numenius phaeopus*), hrossagaukur (*Gallinago gallinago*), þúfutittlingur (*Anthus pratensis*), stelkur (*Tringa totanus*) og grágæs (*Anser anser*).

Líkar vistgerðir

Grashólavist og starungsmýravist.

Útbreiðsla

Vistgerðin finnst á láglandi í öllum landshlutum, síst á Vestfjörðum og Norðausturlandi. Hún er algengust á víðáttumiklu, uppgrönu framburðarlandi með ám og fljótum og á framræstu landi.

Verndargildi

Hátt. Vistgerðin er á lista Bernarsamningsins frá 2014 yfir vistgerðir sem þarfnast verndar.

Hagnýtar upplýsingar um náttúru landsins

Í Vistgerðum á Íslandi er hverri vistgerð lýst á staðreyndasíðum sem eru lykill fyrir leika og lærða að vistgerðunum, einkennum þeirra, útbreiðslu og verndargildi. Jafnframt eru staðreyndasíðurnar mikilvægt hjálpartæki þegar kemur að greiningu vistgerða og kortlagningu á vettvangi.

Vistgerðakortin veita hagnýtar upplýsingar um náttúru landsins sem munu nýtast stjórnvöldum, sveitarfélögum, atvinnulífi og almenningi. Þau munu leggja mikilvægan grunn fyrir upplýstar ákvarðanir um alla landnotkun og áætlanagerð vegna náttúruverndar, skipulagsmála, mats á umhverfisáhrifum framkvæmda og náttúruvöktunar. Þau gera Íslandi jafnframt kleift að sinna betur alþjóðlegum skyldum sínum á sviði náttúruverndarmála.

Ritið Vistgerðir á Íslandi og tenging við kortasjá verður aðgengileg á vef Náttúrufræðistofnunar Íslands, www.ni.is. /VH

FJÁRFLUTNINGAKERRUR TIL AFGREIÐSLU STRAX

Hyrjarhöfði 8. 110 Reykjavík - sími: 577-1090 - netfang: sala@vikurvagnar.is - www.vikurvagnar.is

TA 510 KERRA - GRIPAFLUTNIGAKERRA
KERRA MEÐ MILLIGÓLF - HVOR HÆÐ 3,74X1,75M
MILLIGÓLF ER HÆGT AÐ FJARLÆGA,
NÝTIST ÞANNIG FYRIR HESTA
VERÐ: 1.491.935 +VSK

Q6E OFF ROAD KERRA
AFTAN Í FJÓRHJÓL OG SEXHJÓL
Á FLOTDEKKJUM OG FJÖÐRUM
VERÐ: 290.323 +VSK

Ármann Höskuldsson, stjórnarformaður Vatnajökulsþjóðgarðs, og Björt Ólafsdóttir, umhverfis- og auðlindaráðherra.

Vatnajökulsþjóðgarður: Ný skrifstofa í Fellabæ

Björt Ólafsdóttir, umhverfis- og auðlindaráðherra, opnaði á dögunum nýja aðalskrifstofu Vatnajökulsþjóðgarðs í Fellabæ á Héraði.

Í heimsókn sinni ræddi ráðherra við fulltrúa þjóðgarðsins en viðstödd opnunina voru m.a. stjórn og starfsmenn þjóðgarðsins sem og fulltrúar sveitarstjórna á svæðinu. Að opnun lokinni voru hin nýju húsakynni skoðuð.

Priggja manna nefnd um tilnefningu Vatnajökulsþjóðgarðs á heimsminjaskrá UNESCO var einnig viðstödd opnun skrifstofunnar og fór nefndin yfir stöðu tilnefningarinnar með stjórn og starfsmönnum þjóðgarðsins. /MÞÞ

Úrval hjólbarða á betra verði

Fólksbíla-, traktora-, vinnuvéla-, vagna-, jeppa-, og vörubíladekk í úrvali.

Vinnu- og dráttarvéladekk

20%

Double Star vörubíladekk

Double Star Jeppadekk 35x12,5x15

afsláttur af öllum dekkjum til 31. mars 2017

Ármann sími 896 8462 og Tryggvi 896 4124

MOTUL

Smurþjónusta

Hjólbarðapjónusta - Smurþjónusta - Þrif á bílum - vönduð handverkfæri og fl. (Jason ehf.) Njarðarnesi 1 sími 460 4350

GLER Í ÖLLUM LITUM
Á MILLI SKÁPA OG Á VEGGI.
GEFÐU HEIMILINU NÝTT LÍF Á EINFALÐAN HÁTT

Íspan
GLER OG SPESJALAR

Fræðisvarnari fyrirtæki

Öflugar háprýstidælur

Öflug dæla með innbyggðu slönguhjóli og 15 m slöngu. Dælan slekkur sjálfkrafa á sér eftir ákveðinn tíma í biðstöðu. Þrýstingur: 250 bör. Innbyggður sápuskammtari. Flæði: 15 l/mín. Mótör: 9.50 kw / 400v. Þyngd: 34 kg. Stærð: (L x B x H mm): 750x390x860 mm.

Háprýstidæla sem hentar vel fyrir minni verkefni. Innbyggður sápuskammtari. Háprýstibýssa, spúli og 8 m slanga fylgir með. Mikið úrval af aukahlutum. Þrýstingur: 150 bör. Lítrar á mín: 15 lítrar. Mótör: 5 kw / 400V. Snúningur: 2800 sn/mín.

DYNJANDI
allt fyrir öryggið

Skeifunni 3h II Sími: 588 5080 II dynjandi.is

BÍLSKÚRA- OG IÐNAÐARHURÐIR
Smíðum sérlega vandaðar bílskúrs- og iðnaðarhurðir eftir málum

Þær eru léttar og auðveldar í notkun.
Einangrun er á öllum köntum. Fáanlegar í mörgum stærðum og gerðum, með eða án glugga. Einnig fáanlegar með mótordrifi

Vagnar & þjónusta ehf
Tunguháls 10, 110 Reykjavík
Sími: 567-3440, www.vagnar.is

Getum við orðið að liði? – Við seljum m.a.

Hótel-lín í mörgum gæðaflokkum, handklæði, baðmottur, sængur, koddar, sloppa, borðdúka og munnþurrkur. Viskastykki, microklúta, netpoka, gufustraujárn o.fl.

Þvottavélar • þurrkara • strauvélar

Frábærar vélar fyrir m.a. þvottahús, hótél og gistiheimili.

Þvottavélar, þurrkara, strauvélar, pressuvélar, gufukatla, gufupressur, ýmis frágangstæki fyrir tau, fatnað og lín, rykmottur, tauvagna, -grindur, -poka, ýmsar rekstravörur og merkingakerfi.

Kirkjustétt 2-6 • 113 Reykjavík • Símar 892 8925 og 567 4577
Netfang: icefakta@icefakta.is • Fax: 567 4469 • www.icefakta.is

Matvælalandið Ísland með ráðstefnu á Hótel Sögu fimmtudaginn 6. apríl:

Pekking og færni í matvælagreinum

„Pekking og færni í matvælagreinum“ er yfirskrift ráðstefnu um mat og þekkingu á vegum samstarfs-veftvangs um Matvælalandið Ísland. Ráðstefnan er haldin á Hótel Sögu 6. apríl.

Dagskráin hefst klukkan 11.30 með hádegishressingu í samvinnu við meistarakokka Grillsins. Þorgerður Katrín Gunnarsdóttir sjávarútvegs- og landbúnaðar-

ráðherra setur síða dagskrána og afhendir Ecotropheli Ísland-verðlaunin. Fjöldi erinda verður fluttur á ráðstefnunni. Þar má nefna erindi Harðar Kristinssonar, rannsókn- og nýsköpunarstjóra Matís. Erindið nefnir hann „Tækni byltir matvælaíðnaðinum“.

Þá flytur Hlíf Böðvarsdóttir, framkvæmdastjóri mannauðssviðs Securitas, erindi sem hún nefnir

„Nýjar aðferðir við miðlun fræðslu til starfsmanna“. „Nýjar leiðir við þjálfun og miðlun“ er titillinn á erindi Hróbjarts Árnasonar, lektors við Menntavísindasvið HÍ.

Érla Ósk Ásgeirsdóttir, forstöðumaður starfsmanna- og gæðasviðs Icelandair hótela, er með erindi sem hún nefnir „Vinnustaðanam og fræðsla Icelandair hótela“.

„Menntanet sjávarútvegsins“

er erindi Hallveigar Ólafsdóttur, hagfræðings SFS. Síðan koma reynslusögur úr fyrirtækjunum. Þar fjallar Bára Eyfjörð Heimisdóttir, gæðastjóri Norðlenska, um gæði, öryggi og arðsemi í framleiðslu.

Klemenzt Sæmundsson og Ásdís Vilborg Pálsdóttir, verk-efnastjórnar hjá Fiskitækniskóla Íslands, eru með erindi sem nefnist „Hverjir kaupa fiskinn okkar,

erum við á réttir leið?“ Aðalheiður Héðinsdóttir, stjórnarformaður Kaffitárs, fjallar um starfsþjálfunarátætlun. Síðan er Vignir Sigurðsson, framkvæmdastjóri Ráðgjafarmiðstöðvar landbúnaðarins, með erindi sem hann nefnir „Ráðgjöf til bænda – Nýjar áskoranir í breyttu umhverfi“.

Aðgangur er ókeypis og fer skráning fram á vefnum si.is.

Dr. Hörður G. Kristinsson, rannsókn- og nýsköpunarstjóri Matís:

Tækni byltir matvælaíðnaði

Það eru spennandi tímar fram undan fyrir matvælarannsóknir og matvælaíðnaðinn. Tímarnir eru að breytast hratt og sömuleiðis neytendurnir.

„Miklar tæknilegar umbyltingar eiga eftir að eiga sér stað tengt matvælum í framtíðinni, en tæknileg umbylting á við um tækni sem annaðhvort leysir af hólmi þekktu tækni og hristir upp í iðnaðnum, eða er slík nýjung að hún býr til algjörlega nýjan iðnað,“ segir doktor Hörður G. Kristinsson, rannsókn- og nýsköpunarstjóri hjá Matís, sem heldur erindi á ráðstefnunni Þekking og færni í matvælagreinum.

Miklar breytingar í vendum

Hörður segir að allir þekki nú orðið fyrirtæki eins og Uber sem umbylti leigubílaíðnaðinum. AirBnB sem umbylti hóteliðnaðinum og svo iTunes sem gjörbylti því hvernig við hlustum á og nálgumst tónlist.

„Matvælaíðnaðurinn hefur verið frekar íhaldssamur, en það er að breytast. Heimurinn er að breytast hratt, og við sem vinnum að matvælarannsóknum og erum að þróa og framleiða mat þurfum að fylgjast vel með, skilja markaðinn og hvert hann stefnir. Annars missum við af lestinni,“ segir Hörður

Dr. Hörður G. Kristinsson, rannsókn- og nýsköpunarstjóri Matís.

Ný tækni sem prentar matvæli

„Það eru magnaðir hlutir að gerast tengt matvælum. Sem dæmi þá erum við að sjá fyrirtæki koma með tækni sem gerir okkur kleift að prenta matvæli eftir pöntun heima hjá okkur og þannig klæðskera matinn okkar eftir því hvaða næringargildi hann á að hafa, bragð, áferð og fleira.

Eldhús framtíðarinnar verður allt annað en það er í dag og verður svo tengt við okkur og netheima að það mun skilja okkar neyslumynstur í þaula, panta fyrir okkur matinn, hjálpa okkur að undirbúa hann og

Matvælaprentari.

jafnvel elda fyrir okkur. Við erum svo að sjá matvælafyrirtæki prófa sig áfram með dróna til að koma með mat heim að dyrum. Líftækni er líka að koma sterkari inn í matvælageirann, og eru menn til dæmis að þróa leiðir til að framleiða kjöt úr vöðvafrumum með stofnfrumutækni.“

Vel upplýstir neytendur

Sá hópur neytenda sem hefur mest áhrif á matvælamarkaðinn núna eru þúsaldarbornin, að sögn Harðar, fædd 1980 til 2000. „Þessi hópur er mjög vel upplýstur og gerir meiri

kröfur en aldrei fyrr til matvælaframleiðenda um gegnsæi og heilnæmi. Þeirra líf snýst um rafræna miðla og þurfa matvælafyrirtækin að vera vel meðvitúð um það. Í dag eru litlu matvælafyrirtækin og sprotarnir að skapa framtíð matvælaíðnaðarins, því þau eru framsýnni og með meiri nýsköpunarkraft miðað við stærri fyrirtækin og höfða til hóps framtíðarneytenda. Stóru matvælafyrirtækin eru of hæg, eru ekki að fylgja tímanum hvað nýsköpun og vörubróun varðar, og þau vita það. Þess vegna eru stóru fyrirtækin að fjárfesta í þeim litlu, t.d. í gegnum

sína eigin áhættufjárfestingasjóði. Sem dæmi, í Bandaríkjunum hafa á undanförunum árum yfir 400 frumkvöðlafyrirtæki tengt matvælum búin að fá yfir \$8 milljarða í fjármögnun frá áhættufjárfestingasjóðum og stórum fyrirtækjum. Stóru fyrirtækin eru að sjá fall í sölu og sjá vöxt í gegnum smærri frumkvöðlafyrirtækin. Má því gera ráð fyrir frekari klofnun eða skiptingu innan matvælageirans frekar en samþjöppun, en þetta skapar ný tækifæri. Fjárfestar þyrpast því núna í matvælageirann, m.a. þeir sem fjárfestu í tækniumbyltingunum í kísildalnum í Kaliforníu. Þeir sjá næstu umbyltingu eiga sér stað í matvælum, tæknivæðingu matvælaíðnaðarins.“

Ótal tækifæri

„Það eru ótal tækifæri fyrir okkur Íslendinga að skara fram úr á sviði matvælarannsóknar og framleiðslu. Til þess að ná framúrskarandi árangri í því breytta landslagi sem við búum við þá þurfum við að vera óhrædd og kjörkuð til að gera hlutina á nýjan hátt. Við þurfum að sleppa takinu á því þægilega. Það sem virkaði fyrir okkur í gær mun ekki virka fyrir okkur á morgun,“ segir dr. Hörður G. Kristinsson, rannsókn- og nýsköpunarstjóri Matís. *NH*

Reynslusögur úr fyrirtækjum:

Ráðgjöf til bænda – nýjar áskoranir í breyttu umhverfi

Ráðgjafarmiðstöð landbúnaðarins er ungt fyrirtæki sem var stofnað árið 2013 við sameiningu allrar leiðbeiningaþjónustu búnaðarsambandanna og Bændasamtaka Íslands.

Fyrirtækið er í eigu Bændasamtakanna og rekur það tólf starfsstöðvar vítt og breitt um landið. Þrátt fyrir að RML sé ungt að árum byggir ráðgjafarstarfið á sterkum grunni sem móttast hefur á áratuga langri reynslu áður nefndra félaga.

Vignir Sigurðsson framkvæmdastjóri segir að RML annist ráðgjöf og þjónustu til bænda á mjög breiðum grunni og geti aðkoma þeirra verið að nær öllum þáttum búrekstrarins.

„Starfsfólk er um 45 en nokkur fjöldi þess starfar í hlutastörfum og er býsna alengt að starfsfólkið starfi líka sem bændur eða hafi allavega mjög sterka tengingu við landbúnaðinn og búsetu í dreifbýli. Megnið af starfsfólki RML eru háskólamenntaðir einstaklingar sem flestir hafa hlotið menntun sína hjá Landbúnaðarháskóla Íslands en jafnframt eru nokkrir sem hafa menntun erlendis frá og þá einna helst á Norðurlöndunum.“

Aðkoma að öllum þáttum búrekstrar

„Kynbótastarfið er veigamikill þáttur í okkar ráðgjafarstarfsemi. Annars

Vignir Sigurðsson, framkvæmdastjóri Ráðgjafarmiðstöðvar landbúnaðarins.

vegar snýr sú vinna að sameiginlegum verkefnum, svo sem utanumhaldi og þjónustu við skýrsluhald. Afurðir allra gripa, til dæmis gæði og magn mjólk- og kjötafurða, eru skráðar í sameiginlega gagnagrunna sem svo nýtast í kynbótastarfinu meðal annars við val á úrvalsgripum sem vænlegir þykja til að bæta bústofninn með tilliti til þeirra þátta sem aukið geta verðmæti afurðanna. Hins vegar er einstaklingsráðgjöf til bænda sem snýr að leiðbeiningum við val á ásetningsgripum og gerð pörunaráætlana.

Umfangsmikið starf fer fram í sauðfjárræktinni á hverju hausti þegar bændur er heimsóttir og lömb

Kynbótastarf er veigamikill þáttur í ráðgjafarstarfsemi RML.

Mynd / Anna Guðrún Grétarsdóttir

eru í þúsundavís mæld og stíguð eftir kúnstarinnar reglum. Á hverju ári eru um 70 til 75 þúsund lömb skoðuð. Bændur nýta sér svo þetta faglega mat ráðunautanna til að velja gripi til lífs með það að markmiði að bæta bústofninn.“

Áhersla á magn og gæði

„Í nautgriparæktinni hefur aðaláherslan verið á að auka gæði og magn mjólkurafurða af hverjum grip. Nautakjötsframleiðslan hefur vissulega verið mikilvæg líka og aukin áhersla er nú á að bæta afurðir og afkomu í þeirri grein.

RML býður bændum upp á gerð

pörunaráætlana eða sæðingaráætlana. Þessi þjónusta felst í því að ráðleggja bændum hvaða sæðingana skuli velja á hverja kú út frá kynbótageiginleikum gripanna. Sæðingaráætlanir njóta vaxandi vinsælda meðal bænda enda má segja að það sé kostnaðarsamt að nýta ekki alla þá möguleika sem gefast til að flýta framförum í þeim gripum sem búin byggja afkomu sína á. Pörunaráætlanir í sauðfjárrækt eru einnig í boði en notkun á þeim leiðir til markvissara ræktunarstarfs í hjörðinni,“ segir Vignir.

Jarðrækt og áburðaráætlanir

„Ráðgjöf í jarðrækt og nýtingu fódurs

er einnig mikilvægur þáttur í okkar starfsemi. Áburðarkaup og heyöflun eru mjög fyrirferðarmiklir útgjalda-liðir í rekstri hefðbundins búskapar. Því skiptir verulega miklu máli að vanda vel til þessara þátta. Hér má nefna gerð áburðaráætlana sem sparað geta verulegar fjárhæðir í innkaupum og/eða aukið uppskeru- magn og gæði fódursins sem er einn mikilvægasti þátturinn í því að ná hámarksafurðum og hagkvæmni í rekstri. Örfá prósent í betri nýtingu áburða geta talið í tugum og hundruðum þúsunda sparnaði og hagkvæmni á einu búi. Vaxandi eftirspurn er eftir gerð fóduráætlana. Það á þó fyrst og fremst við meðal kúabænda. Hér

Bára Eyfjörð Heimisdóttir, gæðastjóri hjá Norðlenska:

Gæði, öryggi og arðsemi í framleiðslu

Norðlenska er kjötvinnslufyrirtæki í eigu bænda. Fyrirtækið rekur tvær kjötvinnslur og þrjú sláturhús. Slátur er nautgripum, svínun og sauðfé hjá Norðlenska og eingöngu eru unnar afurðir úr þessum dýrategundum.

Bára Eyfjörð Heimisdóttir, gæðastjóri hjá Norðlenska, segir að gæði og öryggi matvælna sé forsenda þess að rekstur fyrirtækisins sé arðbær. „Þessir þættir eru grunnstöðir í því að viðskiptavinurinn beri traust til fyrirtækisins og trúverðugleiki þess haldist út á við.“

Margir ferlar og vörulínur

„Í kjötvinnslufyrirtæki eins og Norðlenska eru margir ferlar og vörulínur þar sem hver hlekkur í keðjunni skiptir miklu máli. Ef eitt-hvað fer úrskaiðis í ferlinu þá getur það leitt til þess að óánægður viðskiptavinur situr uppi með gallaða vöru sem ekki er sambærileg við þá vöru sem hann á að venjast.“

Góð samskipti, fræðsla og þjálfun er lykillinn að því að fækka frávikum í framleiðsluferlum.“

Erfitt að fá Íslendinga í vinnu

„Ég tel að helsta áskorun matvælafyrirtækja eins og Norðlenska síðustu ár hafi verið að fá íslenska starfsmenn til vinnu. En það reynist sífellt erfiðara. Áskoranirnar verða meiri þegar starfsmannahópurinn verður fjölbjóðlegur og samskiptin verða erfiðari vegna tungumálaörðugleika. Einnig minnir það okkur á mikilvægi iðnnáms. Það að halda við og endurnýja í hópi kjötiðnaðarmanna er afar mikilvægt til þess að þekking og færni viðhaldist í fyrirtæki eins og Norðlenska.“

Upphafid hjá bóndanum

Bára segir að upphafid, eða uppeldid, hjá bóndanum sé einnig afar mikilvægur hlekkur þegar kemur að lokaútkomu hvað varðar gæði matvælna.

„Íslendingar eru mjög lánsamir og hafa haft aðgang að góðri og heilnæmri vöru þegar kemur að kjöti. En það breytir ekki því að við getum alltaf gert betur. Á það bæði við þegar kemur að kjötgæðum og heilnæmi afurðanna. Við þurfum að vera samkeppnishæf við innflutt kjöt

Bára Eyfjörð Heimisdóttir, gæðastjóri hjá Norðlenska.

hvað varðar alla þætti.

Hvað varðar heilnæmi afurðanna þá erum við í algjörum sérflokk í ásamt Noregi og snýr það meðal annars að notkun sýklalyfja í matvælaframleiðslu. Sú sérstaða sem við höfum er eitthvað sem við fáum ekki keypt og við megum ekki tapa eða glata. Það er einnig áskorun að upplýsa neytandann hvers vegna þetta er svo mikilvægt.

Þar sem sýklalyfjaónæmi er eitthvað sem kannski er ekki svo áþreifanlegt fyrir en viðkomandi lendir í því þá vill þessi þáttur oft verða undir í umræðunni.

En þrátt fyrir að við séum góð þarna þá má alltaf gera betur og ég held að nú síðustu ár hafi bændur og dýralæknar unnið enn markvissara að því að minnka notkun sýklalyfja. Skilningur meðal bænda varðandi aðhaldssemi í lyfjaávisunum dýralækna er sífellt að aukast.“

Gæðavottun til að gera betur

„Síðastliðið haust fékk Norðlenska gæðavottun ISO/FSSC 22000 sem er matvælaöryggisstaðall. En það er liður í því að gera enn betur í öllu matvælaferlinu. Slíkur staðall stuðlar að meira aðhaldi og agaðri vinnubrögðum. Nokkuð sem allir hafa gott af að fara í gegnum.“

Þekking og færni í matvælafyrirtæki eins og Norðlenska fæst með því að hlúa að og tryggja endurnýjun í greininni. Þar er mikilvægi iðnnámsins mikið auk þess að við náum að eiga góð samskipti við þá erlendu starfsmenn sem sækja til okkar,“ segir Bára Eyfjörð Heimisdóttir, gæðastjóri hjá Norðlenska. /VH

Kaflaskil í fjármögnun

Frá og með síðustu áramótum urðu kaflaskil í fjármögnun starfsemi RML. Bændur höfðu til þess tíma greitt búnaðargjald og rann hluti þess til reksturs RML. Nú hefur búnaðargjald verið aflagt en tekjur af því voru um þriðjungur heildartekna RML.

„Í Rammasamningi BÍ og ríkisins eru markaðir fjármunir til að koma til móts við þann hluta búnaðargjalds sem áður rann til leiðbeiningaþjónustu. Það framlag mun hins vegar lækka jafnt og þétt út samningstímann þar til það núllast út á tíu árum. Um þriðjungur af heildartekjum félagsins mun þar með falla út á þessu tímabili en því þarf þá að mæta með auknum sértekjum eigi félagið að halda úti sambærilegu umfangi. Það er því mikil áskorun fyrir okkur sem störfum hjá Ráðgjafarmiðstöð landbúnaðarins að bjóða upp á þjónustu og ráðgjöf sem er í senn áhuga-verð og árangursrík og sem bændur sjá sér hag í að nýta sér. Við þurfum og munum á næstu misserum leggja enn meiri áherslu á að kynna það mikla og faglega starf sem unnið er hjá RML og vonum að það mælist vel fyrir hjá okkar viðskiptavinum,“ segir Vignir Sigurðsson, framkvæmdastjóri RML. /VH

Góð samskipti, fræðsla og þjálfun er lykillinn að því að fækka frávikum í framleiðsluferlum.

Mynd / Norðlenska

Fáðu heyrnartæki til prufu

Um árabil hefur Heyrnartækni veitt þjónustu víðs vegar um landið. Við bjóðum upp á mikið úrval vandaðra heyrnartækja í ólíkum verðflokkum. Kannaðu hvenær Árni Hafstað heyrnarfræðingur verður næst í nágrenni við þig.

APRÍL: Akranes | Akureyri | Dalvík | Egilsstaðir | Siglufjörður | Vestmannaeyjar

Bókaðu tíma í síma 568 6880 eða á www.heyrnartaekni.is

Heyrnartækni

Heyrnartækni | Glæsibæ | Álfheimum 74 | 104 Reykjavík | Landsbyggðaðþjónusta | Sími 568 6880

getur verið eftir miklum fjárhagslegum ávinningi að slægjast fyrir bóndann en ráðgjöfin felst í því að tekin eru sýni úr fódurbirgðum búans, heyförða, og þau greindu með tilliti til næringarefnainnihalds. Í kjölfarið er gerð áætlun um notkun á kjarnföðri, val á tegund og magni, með það að markmiði að auka verðmæti, fitu og prótein og magn mjólkurinnar á sem hagkvæmastan hátt.“

Nýsköpunarráðgjöf

Vignir segir að ráðunautar sinni rekstrarráðgjöf og áætlanagerð, nýsköpunarráðgjöf auk ráðgjafar á sviði bútækni og aðbúnaðar búfjár. „Hjá RML geta bændur fengið heildstæða ráðgjöf um reksturinn. Markmið starfsins er að greina og meta stöðu núverandi reksturs viðkomandi rekstraraðila og benda á styrkleika og veikleika í rekstri og jafnframt að veita heildstæða ráðgjöf til að ná enn betri árangri í núverandi rekstri. Á sama hátt er markmiðið að benda á nýja möguleika ef vilji er til þess að takast á við nýja atvinnustarfsemi eða þróa aðra atvinnustarfsemi samhliða þeim rekstri sem fyrir er á viðkomandi lögbýli. Vaxandi áhersla er á ráðgjöf tengda bútækni og aðbúnaði enda kröfur sífellt að aukast um velferð dýra.“

EDDA

HEILDVERSLUN

Stofnsett 1932

Rúmföt og lök
Handklæði
Sængur og koddar
Sloppar og inniskór

Allt lín fyrir:

Hótelid - Gistiheimilið - Bændagistinguna - Airbnb

Höfðabakka 9, 110 Reykjavík, sími 525 8210
eddaehf@eddaehf.is www.eddaehf.is

Fulltrúar Íslandshótela undirrita samstarfssamning við íslenska sauðfjárbændur og Icelandic Lamb um að kynna afurðir úr íslensku lambakjöti á sínum matseðlum.

Eignartengd fyrirtæki undir nöfnunum Apótekið, Sushi Sosial, Tapas barinn og Sæta svinið undirrituðu einnig í síðustu viku samning við Icelandic Lamb.

Sauðfjárbændur komnir í samstarf við fjölda íslenskra veitingastaða:

Tíu veitingastöðum veitt viðurkenning fyrir að kynna gestum íslenskt lambakjöt

– Samhliða voru staðfestir tveir nýir samningar við rekstraraðila 20 veitingastaða á landinu

Föstudaginn 31. mars veittu íslenskir sauðfjárbændur viðurkenningar þeim samstarfsveitingahúsum sem þykja hafa skarað fram úr við að kynna íslenska lambakjötið fyrir erlendum ferðamönnum.

Þetta er í fyrsta sinn sem slíkar viðurkenningar eru veittar. Þriggja manna dómnefnd var skipuð þeim Hafliða Halldórssyni matreiðslumanni, sem var formaður nefndarinnar, Sigurlaugu M. Jónasdóttur, útvarpskonu hjá RÚV, og Dominique Plédel Jónsson hjá SlowFood Reykjavík. Hún valdi úr þá staði sem hljóta viðurkenningu að þessu sinni. Áætlað er að þetta verði árviss viðburður.

Viðurkenningarathöfn fór fram í Bændahöllinni við Hagatorg og hlutu eftirfarin veitingahús viðurkenningu:

Lamb-Inn í Eyjafjarðarsveit.
Hótel Smyrlabjörg í Suðursveit.
Fiskfélagið Reykjavík.
Fiskmarkaðurinn, Reykjavík.
Íslenski barinn Ingólfsstræti, Reykjavík.
Gallery restaurant Hótel Holti, Reykjavík.
Grillið Hótel Sögu, Reykjavík.
Matur og Drykkur, Reykjavík.
Smurstöðin í Hörpu í Reykjavík.
Vox Hilton Hótel, Reykjavík

Yfir 60 íslenskir veitingastaðir eru samstarfsaðilar bænda í verkefninu Icelandic Lamb og setja íslenskt lambakjöt í öndvegi. Árangurinn hefur farið fram úr björtustu vonum og sala á lambakjöti hjá samstarfsstöðunum hefur aukist verulega samhliða samvinnunni.

Þetta er hluti af stærra verkefni undir yfirskriftinni „Aukið virði sauðfjárafurða“. Auk veitingar viðurkenningar fór fram við sama tækifæri staðfesting undirskrifa tveggja samstarfssamninga. Það var við Íslandshótel og annar við eignartengd fyrirtæki undir nöfnunum Apótekið, Sushi Sosial, Tapas barinn og Sæta svinið. Alls falla undir þessa tvo nýju samninga um 20 veitingastaðir sem munu leggja áherslu á lambakjöt á sínum matseðlum.

Þessa má geta að meðal fjölbreyttra léttra veitinga úr sauðfjárafurðum sem veittar voru við þetta tækifæri var **lambabacon** sem vakti mikla lukku meðal viðstaddra. /HKr.

Hafliði Halldórsson og Dominique Plédel Jónsson veita fulltrúa Lamb Inn á Öngulsstöðum í Eyjafjarðarsveit viðurkenningu sauðfjárbænda.

Fulltrúi Hótel Smyrlabjarga í Suðursveit tekur við viðurkenningu.

Fulltrúi Fiskfélagsins í Reykjavík með þeirra viðurkenningu.

Fulltrúar Fiskmarkaðarins í Reykjavík taka við viðurkenningu bænda.

Íslenski barinn í Reykjavík fékk líka viðurkenningu.

Fulltrúi Gallery restaurant Hótel Holti í Reykjavík með þeirra viðurkenningu.

Grillið Hótel Sögu í Reykjavík fékk viðurkenningu sauðfjárbænda.

Fulltrúar Matur og drykkjar Reykjavík taka við sinni viðurkenningu.

Fulltrúar Smurstöðvarinnar í Hörpu með sína viðurkenningu.

Fulltrúar Vox á Hilton Hótelu með viðurkenningu frá sauðfjárbændum.

NÝ NÁMSLEIÐ

BA í stjórnun ferðapjónustu og móttöku gesta

Ferðapjónusta er skemmtilegt og sýbreytilegt fag þar sem starfsfólk tekst á við flókin verkefni alla daga.

Námið er sérsníðið að íslenski ferðapjónustu með sterkri tengingu við leiðandi fyrirtæki í greininni. Áhersla er lögð á stjórnun ferðapjónustu í víðu samhengi, allt frá stærri hótélum og veitingastöðum til móttöku gesta í þjónustumiðstöðvum og umsjón ferða um hálendið.

Hólaskóli - Háskólinn á Hólum

Hólum í Hjaltadal 551 Sauðárkrúkur
Sími 455 6300 holaskoli@holar.is www.holar.is

KÄRCHER

Fyrir bændur

Ryksuger
NT 25

Sópar
KM 70/20

RAFVER

Umboð og þjónusta
Skeifan 3E-F · Sími 581-2333 · rafver@rafver.is · www.rafver.is

Háprýstidælur
HD 6/16

Háprýstidælur
K 7

Lamba-og kálfafóstra

- Annar 30 kálfum eða 50 lömbum
- Mjólkin geymist köld
- Mjólkin hitnar um leið og sögið er
- Einföld og áreiðanleg
- Vinnusparnaður
- Ungviðið hefur frjálstan aðgang að mjólk
- 139.900kr með vsk

Egisholti 1
310 Borgarnesi
Verslun opin 8-18 virka
daga
10-16 laugardaga, sími:
430-5500
www.kb.is

Nútíma músavarnir

HÁTÍÐNIFÆLUR

Sölustaðir:

Streymi heildverslun ehf.
Goðanesi 4 | Akureyri
streymi.is | 588 2544

Bændablaðið
Smáauglýsingar 56-30-300

Meira rými,
meiri afköst.

We are Fliegl.

f www.fliegl.com

RAG - import export · Helluhraun 4 220-Hafnarfjörður
Tel + 354 565-2727 · Mobile + 354 892 7502 · Email: rafn@rag.is

Laus störf stefnuvotta í umdæmi sýslumannsins á Suðurlandi

Samkvæmt 81. gr. laga 91/1991 skipar sýslumaður stefnuvotta í sveitarfélögum í sínu umdæmi. Með vísan til þess óskar **Sýslumaðurinn á Suðurlandi** eftir umsóknum um stöðu stefnuvotta vegna birtinga í eftirtöldum sveitarfélögum og er ætlast til að umsækjandi sé búsettur á svæðinu:

- Hrunamannahreppur
- Skaftárhreppur
- Mýrdalshreppur

Samkvæmt áðurgreindri lagagrein þarf stefnuvottur að uppfylla eftirtalin skilyrði:

- Vera orðin 25 ára.
- Hafi óflekkað mannorð.
- Sé svo heill og hraustur að hann geti gegnt starfanum.

Áður en stefnuvottur tekur til starfa skal hann undirrita drengskaparheit, sem sýslumaður varðveitir, um að hann muni rækja starfann af trúmennsku og samviskusemi.

Stefnuvottar starfa skv. ákveðnum reglum.

Sjá: www.syslumenn.is/embattin/stefnuvottar

Stefnuvottar innheimta sjálfir gjald fyrir störf sín skv. gjaldskrá sem innanríkisráðherra setur og sjá má á ofangreindri vefslóð.

Frekari upplýsingar veitir Kristján Óðinn Unnarsson fulltrúi sýslumanns í síma 4582800 eða netfang kristjanou@syslumenn.is

Umsóknum skal skilað í framangreint netfang ekki seinna en 20. apríl nk.

Jón Baldur Lorange, framkvæmdastjóri Búnaðarstofu hjá Matvælastofnun:

Innleiðing búvörusamninga og greiðslur til bænda

Talsverðar breytingar urðu á styrkjakerfi landbúnaðarins með nýjum búvörusamningum sem tóku gildi um síðustu áramót.

Jón Baldur Lorange, framkvæmdastjóri Búnaðarstofu hjá Matvælastofnun, segir mikið hafa reynt á starfsfólk Búnaðarstofu undanfarið við innleiðingu þeirra. „Við höfum náð að gera það sem við höfum átt að gera án tafa að neinu ráði. Aðalmálið var að allar greiðslur til bænda kæmst á réttum tíma í samræmi við nýjan búvörusamning, sem þær hafa gert.“

Breytingar á gripagreiðslum

„Í nautgripærkt urðu breytingar á útreikningi á gripagreiðslum, sem greiddar eru fyrir hverja árskú. Strangari krafa var sett um burð, en til að geta talist með í árskúafjölda búsins þarf kýrin að hafa borið að minnsta kosti annað hvert ár. Fyrir vikið fækkaði árskúum en á móti hækkaði greiðslan fyrir hverja árskú.“

Svokallaðar A, B og C stuðningsgreiðslur í tengslum við greiðslumark og framleiðslu breyttust þannig að nú miðast greiðslur annars vegar við greiðslumarkið, beingreiðslur, og hins vegar innvegna mjólk, samkvæmt upplýsingum frá afurðastöð.

Fjárfestingastuðningur í nautgripærkt er nýr styrkjaflokkur. Umsóknarfrestur rann út í lok mars og alls bárust 169 umsóknir. Matvælastofnun hefur rúmlega mánuð til að leggja mat á hvort umsóknir uppfylli skilyrði fyrir stuðningi. Það er ljóst að framkvæmdahugur er í nautgripabændum enda liggja fyrir strangari kröfur frá stjórnmöldum um aðbúnað og velferð nautgripa,“ segir Jón Baldur.

Þess má geta að umsóknarfrestur um fjárfestingastuðning í svínærkt rennur út 1. maí, en hann var framlengdur um einn mánuð, og fjárfestingastuðningur í sauðfjárrækt verður ekki veittur fyrr en á næsta ári.

Jón Baldur Lorange, framkvæmdastjóri Búnaðarstofu hjá Matvælastofnun.

Ekki liggur fyrir hvort framkvæmdir sem sauðfjárbændur ráðast í á þessu ári verði styrkhæfar, en málið er til skoðunar í ráðuneytinu.

Breytingar í sauðfjárrækt

„Stærsta breytingin í sauðfjárræktinni var ársáætlun sem Búnaðarstofu er skylt að gera og greiða eftir. Með ársáætluninni vita bændur fyrirfram hvaða greiðslum þeir eiga von á og hvenær, en þær dreifast yfir allt árið, og síðan er ársuppgjör í febrúar 2018. Geymslugjaldið er fallið niður og var sett inn í aðrar stuðningsgreiðslur. Nýr styrkjaflokkur er svæðisbundinn stuðningur, sem samkvæmt búvörusamningi skal greiddur

til bænda „á ákveðnum landsvæðum sem háðust eru sauðfjárrækt“ (8. gr.). Byggðastofnun var fengin til að koma með tillögu um skilgreiningu á þeim svæðum sem ættu kost á slíkum stuðningi og hvernig útteilingu skyldi háttáð. Matvælastofnun byggir síðan á gögnum frá Byggðastofnun við greiðslu á styrknum, en stofnunin nýtti jafnframt heimild í reglugerð um að vikja frá skilyrðum um fjarlægðarmörk í þeim tilfellum þar sem sýnt var fram á ófærð þjóðvega að lögbýli skv. skilgreiningu í reglugerð.

Stuðningsgreiðslur til sauðfjárbænda árið 2017 eru beingreiðslur út á greiðslumark, svæðisbundinn stuðningur, gæðastýringargreiðslur og beingreiðslur í ull. Síðari tvær

greiðslurnar eru áætlaðar miðað við framleiðslu síðastliðins árs, en verða síðan gerðar upp í ársuppgjöri miðað við framleiðslu þessa árs. Greiðslur til nýliða taka mið af ásetningi samkvæmt haustskýrslu.“

Jón Baldur segir Matvælastofnun hafa reiknað rafrænar ársáætlanir byggðar á viðamiklum gögnum í AFURÐ, greiðslukerfi landbúnaðarins, fyrir um 2.100 aðila, og birt þær á Bændatorginu, þar sem bændur hafa aðgang að þeim undir rafræn skjöl. Bændur höfðu 20 daga til að koma með athugasemdir við þær og á Matvælastofnun að hafa svarað öllum athugasemdum fyrir 15. apríl. Stofnunin er þegar búin að fara yfir langflestar athugasemdir sem hafa borist og gera leiðréttingar á ársáætlun bænda ef þess var þörf.

Skilyrði fyrir greiðslum

Að sögn Jóns Baldurs eru nú strangari skilyrði í nýjum búvörusamningum fyrir stuðningsgreiðslum en var áður. „Framleiðendur verða að vera skráðir eigendur eða leigjendur lögbýlis, stunda þar landbúnað sem fellur undir atvinnugreinanúmer í landbúnaði skv. atvinnuvegaflokkun Hagstofu Íslands, hafa virkt virðisaukaskattsnúmer, hafa staðið fullnægjandi skil á hjarðbók, heilsukorti (lyfja- og sjúkdómaskráning) og afurðaskýrsluhaldi Bændasamtaka Íslands.“

Jón Baldur segir að á fyrstu dögum og vikum nýs árs hafi þetta vafist fyrir þó nokkrum bændum að átta sig á þessum nýju skilyrðum, og því hafi álagið á starfsfólk Búnaðarstofu verið mikið við að veita upplýsingar og greiða úr flækjum sem komu upp í skráningum bænda í gagnagrunnum. „Eina leiðin til að tryggja fumlauða framkvæmd á svo umfangsmiklu kerfi var að byggja upp rafrænt stjórnsýslukerfi, og það hefur verið gert með tölvukerfinu AFURÐ á undanföllum árum. AFURÐ vinnur úr þeim gögnum sem eru til staðar hjá Matvælastofnun og Bændasamtökunum í mismunandi kerfum. Vandamál koma upp þegar skráningar á upplýsingum um bú eru ekki samræmdar, til dæmis ef bændur skrá greiðslumark á búi A en afurðaskýrsluhaldið er síðan fært á búi B. Ef AFURÐ hefur ekki verið „upplýst“ um þessi tengsl þá þýðir það einfaldlega: „The Computer says no“. Hluti af forritapróun okkar í tengslum við nýja búvörusamninga er að tryggja að bændur fái tilkynningar í afurðaskýrsluhaldskerfum ef þeir eru ekki að uppfylla öll skilyrði um skil á skýrsluhaldinu. Þessum upplýsingum hefur síðan AFURÐ aðgang að þegar gengið er frá greiðslum til bænda. Þeir bændur sem standast ekki öll

skilyrði eru settir sjálfkrafa í bið þangað til brugðist hefur verið við.“

Gripagreiðslur fyrir geitur

„Stjórnmöld ákváðu að styðja við geitfjárræktina í nýjum búvörusamningum. Við vorum að greiða fyrstu gripagreiðslurnar til geitfjárbænda í síðasta mánuði. Þetta eru um hundrað geitfjáreigendur með um þúsund geitur,“ segir Jón Baldur.

Innlaun á mjólk

Jón Baldur segir að frá áramótum hafi verið einn innlausnardagur fyrir mjólk og að hann hafi verið líflægur. „Á þessum eina degi innleysti ríkið greiðslumark fyrir um eina milljón lítra af mjólk en eftirspurnin var rúmlega tvær milljónir lítra. Það fengu því ekki allir allt það magn sem þeir vildu kaupa. Úthlutun fór því eftir reglum um forgangshópa í samræmi við reglugerð um stuðning við nautgripærkt.“

1. maí verður svo annar innlausnardagur og segist Jón Baldur ekki eiga von á að hann verði jafn líflægur og sá fyrri.

Liffræn ræktun

„Stjórnmöld auka stuðning til aðlögunar að liffrænum framleiðsluháttum einnig umtalsvert frá því sem áður var. Árlega verður varið á samningstímanum um 35 milljónum króna, í stað 3,5 milljóna áður. Stuðningur við hvern framleiðanda getur að hámarki numið 50% af árlegum aðlögunarkostnaði. Umsóknum skal skila inn í rafrænt umsóknarkerfi Matvælastofnunar, eigi síðar en 15. maí ár hvert.“

Jarðræktarstyrkir og landgreiðslur

„Á þessu fyrsta ári nýs samnings eykst vægi jarðræktar í stuðningi ríkisins við landbúnað til muna. Á síðasta ári voru veittar um 237 milljónir í jarðræktarstyrki en í ár veitir ríkið alls um 618 milljónir í jarðræktarstyrki og landgreiðslur, þar sem landgreiðslustyrkur er nýr styrkjaflokkur.“

Búnaðarsamböndin sjá að úttektir og auknar kröfur eru gerðar varðandi túnkortagerð. Við höfum fundað með Landmælingum Íslands um samvinnu varðandi landupplýsingakerfi, og það hefur verið nefnt að möguleiki væri á að nýta gervitunglamyndir á vegum Evrópusambandsins. Mér er sagt að myndirnar séu það nákvæmar að það megi sjá hvað er verið að rækta á hverri spildu, en það hlýtur að auðvelda allt eftirlit.“ */VH*

Nýliðunarstuðningur Auglýst er eftir umsækjendum

Matvælastofnun auglýsir eftir umsækjendum vegna nýliðunarstuðnings í samræmi við ákvæði IV. kafla reglugerðar um almennan stuðning við landbúnað nr. 1240/2016 skv. heimild í búnaðarlögum nr. 70/1998, með síðari breytingum og búvörulögum nr. 99/1993, með síðari breytingum

Nýliðunarstuðningur er veittur til fjárfestinga í búrekstri. Markmið stuðningsins er að aðstoða nýliða við að hefja búskap og auðvelda ættliðaskipti í landbúnaði. Framlög til nýliðunarstuðnings beinast að einstaklingum í eigin nafni eða til lögaðila sem nýliði á a.m.k. 25% hlut í.

Þeir einstaklingar einir geta sótt um nýliðunarstuðning sem uppfylla neðangreindar kröfur:

- eru skráðir eigendur eða leigjendur lögbýlis/garðyrkjubýlis og stunda landbúnað á lögbýli/garðyrkjubýli með virkt virðisaukaskattsnúmer og starfsemi sem fellur undir atvinnugreinanúmer 01 og 02 í atvinnuvegaflokkun Hagstofu Íslands, sbr. ÍSAT2008, þó ekki starfsemi í undirflokkum 01.61, 01.62, 01.63, 01.64, 01.70 og 02.40.
- eru á aldrinum 18-40 ára á því ári sem óskað er eftir stuðningi.
- eru að kaupa búrekstur eða hlut í búrekstri í fyrsta skipti og/eða hafa leigt búrekstur skemur en fimm ár frá 1. janúar á umsóknarári.
- hafa ekki verið skráðir handhafar beingreiðslna í sauðfé, mjólk eða garðyrkju síðastliðin 8 ár frá 1. janúar á umsóknarári.

Nýliðunarstuðningur er veittur til fjárfestinga í búrekstri. Stuðningur getur að hámarki numið 20% af heildarfjárfestingakostnaði á ári og skulu framlög til einstakra nýliða ekki vera hærri en níu milljónir króna í heildarstuðning. Stuðningur til nýliða sem á hlut í lögaðila skal taka mið af eignarhlut nýliða í lögaðilanum. Sé áætlað að framkvæmdartími við fjárfestinguna sem sótt er um stuðning fyrir sé lengri en eitt ár skal umsækjandi gera grein fyrir áfangaskiptingu hennar í framkvæmda- og verkáætlun skv. c-lið 2. mgr. 16. gr. reglugerðar nr. 1240/2016. Heimilt er að veita stuðning við sömu fjárfestingu í allt að þrjú ár.

Með umsóknum skal m.a. fylgja lýsing á búrekstri og fjárfestingunni sem óskað er stuðnings við, markmið fjárfestingarinnar, framkvæmda- eða verkáætlun vegna fjárfestingar. Sjá nánari lýsingu á hvað umsókn skal innihalda í 16. gr. reglugerðar nr. 1240/2016. Rafrænar umsóknir skal fylla út á Bændatorginu. Umsóknarfrestur er til **1. maí 2017**. Opnað verður fyrir umsóknir um miðjan apríl 2017.

www.mast.is

Ertu að byggja?

Gæðavörur og góðar lausnir fyrir stóra sem smáa byggingaraðila. **Kannaðu málið á ksimport.is**

Sími 854 4030 og 571 2620 | kai@ksimport.is | ksimport.is

Íslenskt sárasprey fyrir öll dýr, stór og smá

- Mjög græðandi og bakteríudrepandi
- Virkar vel á brunasár, bráða- og krónísk sár
- Hefur reynst vel við hnjóskum á hrossum
- Myndar filmu og verndar sár
- Dregur úr blæðingu

Fæst hjá dýralæknum, hesta- og búvöruverslunum og í völdum apótekum um allt land

www.primex.is

Vegna aukinnar eftirspurnar óskum við eftir bújörðum á söluskrá

Vinsamlega hafið samband við Björgvin Guðjónsson, búfræðing og löggiltan fasteignasala í síma **510-3500** og **615-1020** eða á netfangið bjorgvin@eignatorg.is

Skipholt 50b, 105 Reykjavík

Við framleiðum landbúnaðarbyggingar

Með því að nota límtré í burðargrindur landbúnaðarbygginga eins og fjósa, hesthúsa, reiðhalla, fjárhúsa og fleiri gerða, og klæða grindurnar með steinullareiningum fást mjög hlýleg og fálleg hús sem eru fljótuppsett, endingargóð og illtendanleg. Ekki skemmir fyrir að þessi hús eru hagkvæm í viðhaldi og rekstri.

Ráðgjöf til viðskiptavina

Starfsmenn okkar búa yfir áratuga reynslu við hönnun og framleiðslu húsanna.

Fjós

Fjárhús

Hesthús

Aðalnúmer: **412 5300** | Söluðeild: **412 5350**

Aðalskrifstofa - Borgarbraut 74 - 310 Borgarnes
Söluskrifstofa - Vesturvör 29 - 200 Kópavogur
Netfang - sala@limtrevirnet.is

PERUZZO FYRIR BÆNDUR

CANGURO PRO 1800 SLÁTTUVAGN

Sláttuvagn til að slá og gefa grænófóður innanðyra
Hentar einnig til að halda hreinu kringum bæinn
Slær 180 cm og tekur 2100 lítra í graskassann

Askalind 4, Kópavogi
Sími 564 1864
www.vetrarsol.is

BÁRUPLAST

Suðurhrauni 12b - 210 Garðabæ | 545 4600 | Fax 545 4601 | metal@metal.is

Finnski garðyrkjumaðurinn og rithöfundurinn Leif Blomqvist hélt fyrirlestur á málþingi í berjarækt sem haldið var á Hótel Sögu:

Bláberjatoppur er framtíðin í berjarækt

Áhugi á ávaxta- og berjarækt hefur aukist talsvert undanfarin ár og úrval ávaxtatrjáa og berjarunna sem hægt er að rækta á Íslandi eykst með hverju ári.

Finnski garðyrkjumaðurinn og rithöfundurinn Leif Blomqvist hélt fyrir skömmu fyrirlestur á málþingi um berjarækt sem haldið var á Hótel Sögu í samvinnu Bændasamtakanna, Garðyrkjufélagsins og Lbhí. Fyrirlestur Blomqvist fjallaði um möguleika á berjarækt sem búgreinar hér á landi. Auk Blomqvist héldu Jón Kr. Arnarson, garðyrkjufræðingur og kennari við Landbúnaðarháskóla Íslands, og Jón Guðmundsson garðyrkjufræðingur erindi um hérlanda reynslu af berja- og ávaxtarækt. Um 120 manns mættu á fyrirlesturinn.

Blomqvist er einn helsti sérfræðingur á Norðurlöndum og þótt víðar væri leitað í ræktun ávaxtatrjáa og berja á norðurslóðum. Auk Norðurlandanna hefur hann ferðast um Rússland, Síberíu austanverða, Kína, Kanada og víðar til að kynna sér ávaxta- og berjarækt og safna nýjum tegundum og kvæmum sem hann ræktar í garðyrkjustöð sinni í Lepplax í Finnlandi. Leif er einnig höfundur bóka um ávaxta- og berjarækt, Tradgardens bar og Vara frukturort, og bókur um rósir sem heitir Rosor í norr.

Lærði að rækta ber hjá ömmu sinni

Blaðamaður Bændablaðsins tók Blomqvist tali þegar hann var staddur á landinu og forvitnaðist um starfsemi hans í Finnlandi, flakk hans um heiminn í leit að nýjum tegundum og möguleika Íslendinga til að rækta berjaplöntur í atvinnuskyni.

„Berjarækt er mér mjög hugleikin þar sem ég hef stundað hana alla mína ævi auk þess sem ég hef mikinn áhuga á að finna nýjar tegundir og kvæmi til ræktunar. Ég kynntist berjarækt þegar ég var barn hjá ömmu minni sem ræktaði ber. Hjá henni smakkaði ég fjölda ólíkra tegunda og kvæma og ég held að áhugi minn á berjum hafi byrjað þar.“

Leif starfaði sem ljósmyndari á veturna í mörg ár en á sumrin ræktaði hann ávexti og ber sem hann seldi á mörkuðum. Seinna stofnaði hann garðyrkjustöð sem til að byrja með ræktaði aðallega sólber sem hann seldi úr skottinu á bílnum sínum á mörkuðum. Í dag er stöðin aðallega þekkt fyrir mikið úrval af ávaxtatrjám, berjaplöntum og rósum.

Yfir háannatímann starfa um 35 manns við stöðina og þar eru á boðstólum um 180 mismunandi yrki af ávaxtatrjám og berjunum fer fjölgandi. Arsframléiðslan af ávaxtatrjám er um 18 þúsund tré sem bæði eru seld innanlands og flutt út. Ávaxtatré, epli, kirsuber, perur og plómur frá Blomqvist plantskola hafa verið flutt til Íslands í nokkur ár og reynst vel.

Bláberjatoppur – *Lonicera caerulea* var. *kamtschatica*.

Mynd / Leif Blomqvist

Leif Blomqvist er einn helsti sérfræðingur á Norðurlöndum og þótt víðar væri leitað í ræktun ávaxtatrjáa og berja á norðurslóðum.

Myndir / TB

Maria E. Ingvadóttir, Arndis Finnsson og Hrafn Jóhannesson.

Súkkulaðikirsuber.

Mynd / Leif Blomqvist.

Hvít kirsuber frá Kína

Leif segir að á ferðalögum sínum um heiminn í leit að nýjum tegundum hafi hann kynnst mörgum spennandi yrkjum og kvæmum ávaxta og berja.

„Í heimsókn minni til norðurhéraða Kína kynntist ég kirsuberjayrki sem ber hvít ber. Berin eru sæt og plantan harðgerð og lofa því góðu fyrir okkur. Eg hef einnig fundið mikið af yrkjum í Kanada sem eru óþekkt á Norðurlöndum. Í mínum huga er Rússland og Síbería samt áhugaverðast enda komið í ljós eftir að landið opnaðist að þar er að finna mikið af áhugaverðum nýjungum fyrir okkur.“

Meðal tegunda sem Leif nefnir sérstaklega og hann talaði um á fyrirlestri sínum er bláberjatoppur, *Lonicera caerulea* var. *kamtschatica*. Leif er með tuttugu mismunandi yrki á bláberjatoppi í ræktun og um 75% þeirra eru yrki sem blómstra snemma og lofa góðu sem ræktunarafríðgi á norðurslóðum.

Kostir Íslands til berjaræktar

Þegar Leif er inntur eftir möguleikum framtakssamra Íslendinga til að rækta ber í atvinnuskyni tekur hann fram að hann sé ekki sérfróður um veðurfar á Íslandi.

„Ég hef komið til Íslands nokkuð oft og heimsótt ræktendur víða um land. Ég tel mig því geta gert mér

einhverja grein fyrir hver helstu vandamálín og kostirnir í berjarækt á Íslandi séu.

Helsta vandamálið er hversu sumrin hér eru stutt og því nauðsynlegt að finna tegundir og yrki sem vaxa hratt og þroskast snemma. Bláberjatoppur er dæmi um plöntu sem þroskar aldin snemma og að jafnaði tveimur vikum fyrr en jarðarber, svo dæmi sé tekið.

Annar kostur við bláberjatoppinn er að hann er mun bragðbetri en mörg af yrkjunum sem við erum að fá frá Rússlandi og hafa verið í ræktun á Norðurlöndunum til þessa. Ég tel því að bláberjatoppur eigi eftir að vera vænlegur kostur fyrir Íslendinga í framtíðinni, bæði fyrir heimilisgarða og til framleiðslu á berjum á markað.

Meðal þess sem er Íslandi til góða þegar kemur að berjarækt er Golfstraumurinn. Hér er bjart allan sólarhringinn yfir hásumarið og það veldur því að ber fá sterkari ilm. Svalar sumarnætur gera berin sætari og bragðbetri. Mikið magn af útfjölubláum geislum í sólarljósi gerir það að verkum að magn andoxunarefna er hátt í þeim. Á Íslandi er lítið af meindýrum og plöntusjúkdómum sem herja á plönturnar sem dregur úr notkun eiturefna við ræktun.

Jarðarber og hafþyrnir

Auk bláberjatopps telur Leif að

Fullt var út úr dyrum á málþinginu um berjarækt á Hótel Sögu.

Leif Blomqvist á ráðstefnu um berjarækt sem haldið var á Hótel Sögu 12. mars síðastliðinn. Myndir / TB

Jón Kr. Arnarson, garðyrkjufræðingur og kennari við Landbúnaðarháskóla Íslands, Jón Guðmundsson garðyrkjufræðingur og Leif Blomqvist.

ræktun á jarðarberjum utandyrá ætti að geta verið arðvænleg hér á landi.

„Jarðarberjarækt í Evrópu á víða undir högg að sækja vegna sjúkdóma og aukinnar eiturefnanotkunar og í flestum tilfellum eru það sjúkdómar sem ekki þekkjast á Íslandi. Að mínu mati er það líka kostur að jarðarber sem ræktuð eru utandyrá á Íslandi verða aldrei eins stór og fyrir vikið bragðbetri en jarðarber sem ræktuð eru í Suður-Evrópu.

Önnur áhugaverð tegund fyrir Ísland er hafþyrnir, Hippophae rhamnoides. Við erum með í ræktun afbrigði sem er blendingur milli hafþyrnis sem vex villtur í Finnlandi og stórvaxinnar haf-

þyrnistegundar frá Rússlandi.“ Hafþyrnir er sérbýlisplanta og því þarf bæði kyn til að frjóvgun geti átt sér stað og plantan þroskað aldin. Leif segir að plöntur sem eru blendingar milli finnsku og rússnesku tegundanna kallist Ottó og Eva eftir kyni og að ekki sé annað að sjá en að þær dafni vel í Lepplax, sem er á svipaðri breiddargráðu og Reykjavík.

Kirsuber frá Kanada

„Helsta nýjungin í gróðrarstöðinni er nýtt afbrigði af kirsuberjum sem upprunnið er í Kanada. Berin þroskast snemma og eru mjög bragðgóð og sæt. Ég er nokkuð viss um að þetta afbrigði henti vel

Áhugasamt ræktunarfólk hlustaði af mikilli athygli á fyrirlestra um berjarækt.

Guðríður Helgadóttir, forstöðumaður Garðyrkjuskóla Lbhl.

á Íslandi þar sem það er harðgert og tekur ekki á sig mikinn vind vegna þess hversu lágvaxið það er. Leif segist sannfærður um að enn

Guðmundur Steinsson, Margrét María Leifsdóttir og Hallur Hróarsson.

sé hægt að finna fjölda afbrigða af ávaxtatrájam og berjarunnum sem geti vaxið og gefið aldin á Íslandi. „Við erum rétt að byrja að skoða

allan þann fjölda sem er á boðstólum og ef við gefum okkur tíma og prófum okkur áfram þá eigum við eftir að ná árangri.“ /VH

Við fjármögnum atvinnutæki

Suðurlandsbraut 14 > sími 440 4400 > www.ergo.is > ergo@ergo.is

Hollvinir Núpsskóla gefa út sögu skólans á 110 ára afmælinu:

Gömlum nemendum og velunnurum hóað saman á þriggja daga hátíð í júní

Aðalsteinn Eiríksson er höfundur bókarinnar *Saga Núpsskóla* sem kemur út í júní, en Núpsskóli á 110 ára afmæli á þessu ári. Af því tilefni verður efnt til mikillar þriggja daga hátíðar á Núpi í júní.

Hátíðin hefst föstudaginn 23. júní og stendur fram á sunnudag 25. júní. Það eru Hollvinir Núpsskóla sem standa að þessari hátíð, en í félaginu eru nú um 200 meðlimir. Formaður samtakanna er Sigríður J. Valdimarsdóttir. Hún segir að gamlir nemendur á Núpi hafi reynt að koma saman á staðnum að minnsta kosti á þriggja ára fresti og stundum oftar. Nú eigi hins vegar að slá í klárinn og eru allir gamlir nemendur og velunnarar skólans hvattir til að mæta á hátíðina í júní.

Höfuðmarkmið samtakanna er að viðhalda minningu um starfsemi Núpsskóla, vinna að varðveislu og skráningu ýmissa muna. Þar er um að ræða kennslutæki, bækur, myndir, skólaspjöld, nemendaskrár, málverk og aðra hluti er notaðir hafa verið við kennslu. Einnig ýmsa aðra muni í eigu Núpsskóla er gætu talist einstakir fyrir sögu hans. Hvetja á til tengsla meðal nemenda og meðal helstu verkefna var að láta skrá sögu skólans sem nú er lokið.

Aðalsteinn Eiríksson er ekki ókunnugur Núpsskóla og starfaði þar m.a. sem kennari. Hann er sonur séra Eiríks J. Eiríkssonar, sem var prestur á Núpi frá því „nýja“ kirkjan var vígð þar árið 1939. Þjónaði sr. Eiríkur í kirkjunni fram til 1960.

Núpsskóli var settur á fót að frumkvæði séra Sigtryggs Guðlaugssonar 4. janúar 1907 á Núpi í Dýrafirði og er því orðinn 110 ára. Þetta var einn fyrsti alþýðu- og ungmennaskóla landsins. Slíkir skólar risu í framfarahug aldamóta tuttugustu aldar. Rætur þeirra voru í hugsjónum danskra lýðháskóla sem lagaðir voru að íslenskum veruleika í mynd héraðsskóla þegar leið á öldina.

Saga Núpsskóla er í senn almenn skólasaga þjóðarinnar og saga afskekktara sveita á Vestfjörðum sem drógu með tímanum til sín hundruð íslenskra ungmenna í samfélag vinnu og gleði á eftirminnilegum morgni ævi sinnar.

Hollvinir Núpsskóla segja þessa sögu og lýsa bakgrunni hennar í myndum, nemenda- og kennaratali, sögu bygginga, viðhorfum og hugsunarhætti frumkvöðla og skólastjóra

Gömul yfirlitsmynd frá Núpi.

Myndir / Hollvinir Núpsskóla

Stofnandi Núpsskóla, sr. Sigtryggur Guðlaugsson.

frá sr. Sigtryggi til Bjarna Pálssonar.

Þar segir frá stjórnunarháttum, félagslífi og samsetningu nemendahópsins frá Steini Steinari, Kristjáni Davíðssyni, Jóni úr Vör allar götur til Birgittu Jónsdóttur og Jóns Gnarr.

Þetta er allmikil bók sem gömlum nemendum, starfsmönnum og velunnurum gefst tækifæri til að

Aðalsteinn Eiríksson, höfundur *Sögu Núpsskóla*, og Sigríður Valdimarsdóttir, formaður Hollvina Núpsskóla. Mynd /HKR.

kaupa í forsölu og skrá nafn sitt á heillaóskaskrá 110 ára afmælis skólans sem fagnað er með þessari útgáfu bókarinnar á Núpi um Jónsmessubilsumarið 2017.

Aðalsteinn segir að fyrri það fyrsta séu hollvinasamtökin að reyna að halda lífi í skólanum sem eigi mjög undir högg að sækja.

Stöðug barátta við að halda reisin staðarins

„Þetta er stöðug barátta fyrir því að halda reisin staðarins,“ segir Aðalsteinn. „Þetta var mikið menningarsetur sem setti nafn staðarins á kortið eins og önnur héraðsskólasetur á landinu. Þetta eru númer í menn-

ingarsögunni og ekki síst í sögu bændamenningar í landinu.

Núpsskóli verður auglýstur til sölu í þriðja sinn

Búið er að selja barnaskólann á Núpi sem var í sameign hreppsins og ríkisins til einkaaðila og hefur honum verið forðað frá eyðileggingu. Hins vegar blasir við að aðrar skólabyggingar á Núpi þarfnast mikils viðhalds, en enginn virðist vilja eiga þessi mannvirki sem nú eru í eigu ríkisins þrátt fyrir að Ríkiskaup hafi reynt að selja hann í tvígang. Til stendur að auglýsa skólann til sölu í þriðja sinn og í þrennu lagi. Aðalsteinn segir að Hollvinir Núpsskóla hafi hug á að taka að sér elstu bygginguna þar sem sundlaugin er, en hún var reist á árunum 1930 til 1940. Það sé þó vart gerandi fyrir svona félagsskap nema að fá dygga aðstoð opinberra sjóða og einkaaðila. Yngri hluti bygginga er frá 1955 og 1965.

Hollvinir reiðubúnir að leggja fram eigin vinnu

Sigríður J. Valdimarsdóttir, sem er fædd og uppalin á Núpi og kenndi einnig um tíma við skólann líkt og Aðalsteinn, segir að Hollvinir Núpsskóla séu reiðubúnir að leggja fram sitt vinnuframlag eftir aðstöðum hvers og eins. Nokkur hópur hafi t.d. farið vestur síðastliðið haust til að loka gluggum í gamla skólanum og íþróttahúsinu og forða því frá skemmdum. Veitingarekstur hefur verið í skólanum undanfarin sumur og við sérstök tilefni að vetrarlagi, eins og þorablót. Verður svo trúlega áfram. Sigríður segir að þau hafi þó heyrt af því að fólk í sveitinni fyrir vestan hafi sýnt því áhuga að kaupa gamla skólahúsið til niðurris. Það megi bara ekki gerast.

Verðmæti í menningarsögu Íslendinga

Aðalsteinn segir að hugmyndir Hollvina gangi út á að í elstu byggingunni verði safn um skólann og margvíslega menningu staðarins. Steinsnar frá skólanum er hinn merkilegi garður Skrúður, sem allir skrudgarðar á Íslandi draga nafn sitt af. Hann er í góðri umhirðu. Þá er á staðnum fyrrum heimili séra Sigtryggs Guðlaugssonar, stofnanda skólans. Hann fæddist 27. september 1862 á Premi í Garðsárdal í Eyjafirði en kvæntist Hjaltlinu Guðjónsdóttur frá Ingjaldssandi árið 1918. Þau eignuðust tvo syni sem báðir urðu þjóðþekktir, en það eru veðurfræðingurinn Hlynur Sigtryggsson og Pröstur Sigtryggsson, sem lengi var stýrimaður og skipstjóri á varðskipum Landhelgisgæslunnar. Heimili þeirra hjóna er enn eins og þau skildu við það við fráfall sitt.

Aðalsteinn segir að hluti vandaans við að koma endurnýjun gamla skólans í farveg sé að þar sé við tvö ráðuneyti að eiga. Annars vegar menntamálaráðuneytið og hins vegar fjármálaráðuneytið. Erfitt og svífaseint virðist vera að samræma aðgerðir þar á milli. Ef eigendaskipti verði á skólanum þá hætti hann að njóta ívilnunar sem skólastaður og þurfi þá t.d. að sæta hærri gjaldskrá hvað raforku og fasteignagjöld varðar. Slíkt sé óaðgengilegt og í raun dauðadómur yfir hugmyndum Hollvina varðandi endurreisn gamla skólans. Hann segir þó að vissu leyti betra hvað varðar rekstrardæmið að nú er búið að koma skólanum undir forræði Fasteigna ríkisins, en það sé þó verra er varðar menningarþátt dæmisins. Sjá má nánari upplýsingar um Hollvini Núpsskóla og hátíðina í sumar á vefslóðinni nupsskoli.is.

/HKR.

Bygging „nýja“ skólahússins hófst sumarið 1931. Hér er gróftur grunnsins langt kominn.

Gamli skólinn fyrir miðja 20. öld.

Sumarmynd frá Núpsskóla.

Hljómsveitin Rassar var skólahljómsveit Héraðsskólans á Núpi í Dýrafirði veturinn 1969–70. Rassar var tríó, skipað þeim Rúnari Þór Péturssyni, Benedikt Helga Benediktssyni og Agli Ólafssyni.

Við erum öll í sömu sveit

Ágæti bóndi

Í síðasta mánuði sendu Bændasamtökin greiðsluseðla til bænda vegna félagsgjalda þessa árs. Það er mikilvægt að sem flestir kjósi að vera félagsmenn í samtökunum. Rödd okkar verður sterkari ef allir taka þátt.

Viðtökurnar hafa verið góðar og starfsmenn samtakanna hafa fundið fyrir miklum velvilja og samstöðu á meðal bænda. Nú þegar hefur stór hluti stéttarinnar ákveðið að leggja sitt af mörkum til að samtök bænda geti staðið vörð um hagsmuni sinna félagsmanna og íslensks landbúnaðar.

Aðild að Bændasamtökunum færir þér margvíslegan ábata. Um síðustu mánaðamót tók gildi ný verðskrá hjá BÍ þar sem félagsmenn njóta betri kjara en þeir sem standa fyrir utan samtökin. Sem dæmi fá félagsmenn 30% afslátt af árgjöldum forritanna dkBúbót, Jörð, Huppu og Fjárvis.

Um leið og við þökkum þeim sem hafa greitt félagsgjöldin minnum við hina vinsamlega á greiðslu-seðilinn sem sendur var til bænda í mars og er að finna í heimabankanum. Aðrir sem vilja skrá sig í samtökin eru hvattir til að hafa samband.

Þín aðild tryggir öflug Bændasamtök. Við erum öll í sömu sveit!

Sindri Sigurgeirsson, formaður BÍ

Þinn ávinningur

- Bændasamtökin vinna að hagsmunum allra bænda og eru málsvari stéttarinnar
- Þú ert þátttakandi í samtökum bænda og getur haft áhrif á félagsstarfið
- Þín aðild eflir kynningar- og ímyndarmál landbúnaðarins
- Þú nýtur ráðgjafar um réttindi og um málefni sem snerta bændur
- BÍ koma fram fyrir þína hönd gagnvart ríkisvaldinu og gera samninga fyrir bændur
- Þú nýtur 30% afsláttar af vissum forritum BÍ
- Aðild tryggir þér sérkjör á gistingu á Hótel Sögu
- Þú getur leigt orlofsíbúð á höfuðborgarsvæðinu og orlofshús á Hólum í Hjaltadal
- Sem félagsmaður getur þú sótt um stuðning í starfsmenntasjóð
- Samtakamáttur heildarinnar er mikill og verður meiri eftir því sem fleiri taka þátt

Ert þú með spurningar vegna félagsgjaldanna?

Fulltrúar í þjónustuveri BÍ svara fyrirspurnum í síma **563-0300** á skrifstofutíma. Hægt er að senda skilaboð í gegnum Bændatorgið og á netfangið **bondi@bondi.is**.

Nánari upplýsingar um aðild og fjölbreytta starfsemi Bændasamtakanna er að finna á vefnum **bondi.is**

Bændasamtök Íslands eru heildarsamtök íslenskra bænda. Þau eru málsvari bænda og vinna að framförum og hagsæld í landbúnaði.

Aðild að samtökunum geta átt einstaklingar og félög einstaklinga og lögaðila sem standa að búrekstri. Aukaaðild er möguleg fyrir einstaklinga sem styðja við markmið samtakanna.

Fyrir okkur öll

TÆKNI & VÍSINDI

Alríkisdómur í Kentucky í Bandaríkjunum:

Máli gegn „drónabana“ vísað frá dómi

Alríkisdómari í Kentucky í Bandaríkjunum vísaði fyrir skömmu frá dómi kæru á hendur landeiganda fyrir að skjóta niður fjarstýrt flygildi eða „dróna“ yfir landareign sinni.

Dómurinn hefur vakið athygli vegna sérstöðu sinnar og varpar jafnframt upp spurningu um hvort drónar geti í raun verið „réttðræpir“ í óleyfilegu flugi yfir einkalandi.

Drónabani ný starfsgrein?

Það var landeigandinn William Meredith sem skaut flygildið niður, en sjálfur kallar hann sig drónabana (Drone hunter). Þarna virðist vera komin fram ný starfsgrein líkt og töfuskyttur á Íslandi.

David Boggs, sem fjarstýrði drónanum sem metinn var á 1.500 dollara, taldi sig hins vegar í fullum rétti samkvæmt reglum bandaríska loftferðaeftirlitsins (Federal Aviation Administration – FAA). Hann hefði fullt leyfi til að fljúga samkvæmt reglum í bandarískri lofthelgi og væri því ekki að fara yfir land í óleyfi.

Landeigandi á loftrýmið upp í 25 metra hæð

Dómarinn vísaði aftur á móti til

Landeigandi í Bandaríkjunum sem kallar sig „drónabana“ skaut niður dróna yfir landareign sinni og var lögsóttur án árangurs.

Þess að árið 1946 hafi hæstiréttur Bandaríkjanna kveðið upp úr með það að eignarréttur manna á landi næði líka til loftrýmis yfir eigninni upp í allt að 83 fet hæð, eða 25,7 metra. Þá væri alríkisdómstóll ekki heldur hæfur til að taka slíkt mál að sér þar sem FAA hafi ekki gefið út neinar reglur sem skilgreindu hvenær um væri að ræða óleyfilegt drónaflug. Þá væri FAA ekki heldur aðili að málinu. Benti dómari kæranda á að réttur vettvangur fyrir slíkt mál væri ríkisdómstóll í Kentucky og þá undir sérstakri löggjöf um ólöglega för um eignarland eða „trespassing“.

Ekki kom fram í fréttinni hvort drónaeigandinn hygðist áfrýja úrskurði dómans en þar var sagt að líklega myndi drónaeigandinn forðast flug yfir landi drónabanans á næstunni. /HKr.

Tölvubúnaður farinn að pirra bandaríska bændur: Hakka sig inn í tölvukerfin til að gera við dráttarvélarnar

Tölvutæknin í dráttarvélum getur greinilega bæði verið blessun og bölvun. Allavega hugsa bandarískir bændur sumum dráttarvélaframleiðendum þegjandi þörfina fyrir að vera með læstan aðgang að tölvukerfi vélanna þegar eitthvað bilar.

Greint var frá því á CNET í síðustu viku að dráttarvélaframleiðandinn John Deere hafi staðið í stappi við bændur að undanförunu sem hafa hakkað sig inn í tölvukerfi véla fyrirtækisins til að þurfa ekki að leita til sérhæfðra viðgerðarmanna John Deere. Fyrirtækið hefur einkaleyfisvarinn rétt sem segir að einungis umboðsmenn John Deere og viðurkennd verkstæði megi framkvæma viðgerðir á vélunum. Er það stutt lögum um einkaleyfi.

Bændur reyna að virkja lagarétt sem heimilar viðgerðir

Fljótt á lítið virðist þetta fyrirkomulag vera mjög gott þar sem eigendum vélanna er þá tryggð viðgerð sem gerð er af fagmönnum. Samkvæmt ummælum bænda er þetta þó ekki alveg svo einfalt. John Deere hafi rukkað svimandi háar upphæðir fyrir þjónustuna auk þess sem fagmennirnir hafi ekkert verið að flýta sér að mæta á svæðið þegar vélar biluðu. Þá séu klásúlur í samningum, sem bændur undirgangast við kaup á vélunum, að þeir geti ekki lögsótt Jogn Deere vegna tekjumissis, tapaðrar uppskeru eða annars ef vél bilar. Vegna þessa hafa bændur gripið til þess ráðs að fá tölvuhakkara til að komast framhjá læsingum í tölvukerfi vélanna svo hægt sé að gera við þær án aðstoðar sérfræðinga John Deere. Þá hafa þeir reynt að virkja lög um rétt manna til að mega lagfæra sín tæki. Það gæti þvingað framleiðendur til að opna utanáðkomandi viðgerðarmönnum óheft aðgengi hvort sem um er að ræða traktor, bíl eða síma.

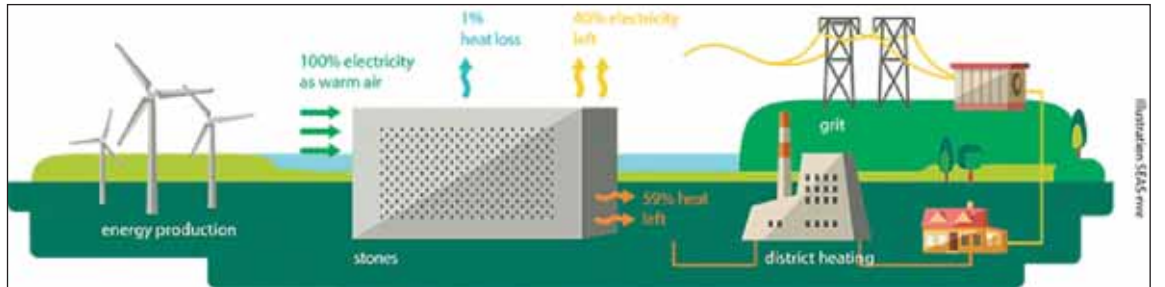
Mikill tölvubúnaður er kominn í flestar dráttarvélar, jafnt frá John Deere sem öðrum framleiðendum. Það getur torvelað bændum að gera sjálfir við vélarnar ef þær bilar.

Bílaíðnaðurinn í svipuðum málum

Mál af þessum toga eru ekki bara bundin við landbúnaðartæki. Rétturinn til að mega gera við hefur verið heitt mál í bílaíðnaðinum, sérlega í kjölfar sívaxandi tölvuvæðingar í bílum. Lengst hefur verið tekist á í Bandaríkjunum um brot á því sem kallað er einkaleyfislög stafræna árpúsundsins, eða „Digital Millennium Copyright Act“. Seint á árinu 2016 var sett undanþága við þessum lögum sem gengur út á að þú megir eiga við stýringar eða skynjara í bílum svo framarlega að það brjóti ekki í bága við mengunareglur. Þekkt er t.d. hérlandis að bílaðir skynjaravæddir hvafakútar séu teknir úr bílum og hefðbundnir og margfalt ódýrari hljóðkútar settir í staðinn.

John Deere segir þjónustu tryggða

John Deere hefur svarað öllum ásökunum með því að ríkjandi fyrirkomulag tryggi kaupendum aðgang að þjálfuðum tæknimönnum og viðurkenndum varahlutum. Þá séu flest nýjustu landbúnaðartækin þannig útbúin að stjórnandi tækjanna geti veitt umboðsaðila aðgang að vélinni í gegnum síma. Þannig sé hægt að bilanagreina tækið úr fjarlægð til að meta hvort þörf sé á að kalla út viðgerðarmann. Einnig sé auðvelt að nálgast varahluti og þjónustu hjá umboðsmönnum. /HKr.

Nýmóðins vindorkuver þar sem hluta vindorkunnar er breytt í hitaorku sem geymd er til síðari nota í tanki sem fylltur er með steinum.

Mynd / technologist.eu

Danskir vísindamenn dattu niður á eldgamla lausn á knýjandi vanda:

Orka frá vindmyllum geymd með ævafornum aðferðum Inúíta

Vísindamenn í Danmörku hafa enduruppgötvað í nærri 130 milljóna króna verkefni (8 milljónir dkr.) sáraeinfalda og ævaforna leið Inúíta á Grænlandi til að geyma orku. Telja þeir einfalt og ódýrt að nýta hana við geymslu raforku frá vindmyllum.

Vindmyllur snúast aðeins þegar nægur vindur er til staðar. Þær geta því líka verið að snúast og framleiða raforku þegar ekki er þörf á allri orkunni. Vísindamenn um allan heim hafa því mikið brotið heilann yfir hvernig hægt sé að geyma raforkuna sem engin leið er að festa hendur á. Nú kann lausnin loks að vera í sjónmáli, og hún er afar einföld.

Að sækja vatnið yfir lækinn með ærunum kostnaði

Öðru hvoru telja vísindamenn sig vera að finna upp byltingarkenndar aðferðir við ýmsa hluti sem eru samt í raun svo sáraeinfaldar að hver einasti óbreyttur borgari gæti hafa gert það sama. Þannig var það einmitt þegar danskir vísindamenn lögðust yfir það verkefni hvernig ætti að geyma afgangsráforku frá vindorkuverum sem ekki færi samstundis til notkunar.

Einhverjir hefðu sjálfsagt talið svarið við spurningunni milljón dollara virði og vel það. Í raun kostaði svarið samt ekki neitt og lá fyrri allan tímann. Verkefni sprenglærðu vísindamannanna við að komast að þessari niðurstöðu kostaði aftur á móti sem svarar nærri 130 milljónum íslenskra króna, að því er fram kemur á vefsíðu technologist.eu.

Dattu niður á fornar aðferðir Inúíta

Það voru vísindamenn í Risö Campus við DTU-tækniháskólann nærri Roskilde-firði í Danmörku sem uppgötvuðu sér til furðu að svarið við geymslu á orkunni frá háþrúðum vindmyllum væri að finna í ævaforum aðferðum Inúíta á Grænlandi og víðar í Norður-Ameríku við að geyma hitaorku. Þeir lögðu einfaldlega steina í eldstæðin og fluttu þá svo glóandi heita inn í tjöld sín og önnur hóbýli til að nýta hitann eftir að eldurinn var

Innúitastúlka við Qulliq steinlampa.

Hér má glögglega sjá hvernig Qulliq lampinn virkar.

Inúítar hafa m.a. nýtt sér Qulliq-lampa til að fá birtu og yl í igloo-snjóhúsin.

slokknauður. Algengara var þó að norðurslóðafólki notaði svokallaða Qulliq-lampa, sem eru selaolíu- eða sápuasteinslampa. Var þá skál höggvinn í sápustein og lýsi sem fékkst úr selspíki og hvöllum, eða spíkið sjálft sett í steinskálina sem eldsneyti. Á skálarbarminum var svo komið fyrir kveik eða mörgum kveikum í röð sem nærðust á orkunni frá spíkinu sem smám saman bráðnaði vegna hitans frá steininum. Þetta var að

sjálfsögðu sprottið upp úr því að ekkert var um trjágróður á þessum norðlægu slóðum til að nota sem brenni. Eða eins og máltækið segir; neyðin kennir naktri konu að spinna. Eldurinn í lampanum gaf síðan bæði frá sér ljós og hitaði um leið steininn sem geymdi í sér varmaorkuna lengur en loginn brann.

Aðferðir Inúíta til að geyma umframorku vindmyllanna

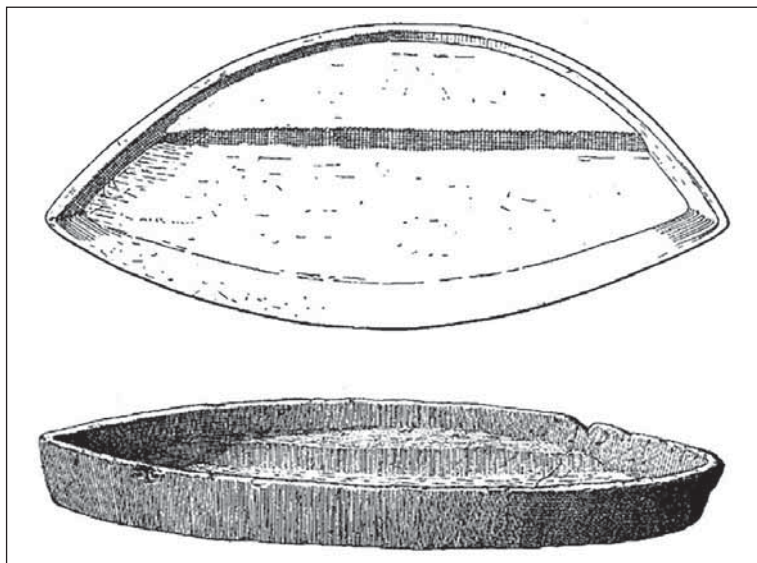
Vísindamennirnir telja sig geta nýtt sömu aðferð við geymslu á raforkunni frá vindmyllum. Þá er 60% af umfram raforkunni frá vindmyllum utan álagstíma breytt í hitaorku með gamaldags hitablasurum til að hita grjót í sérstökum geymslutönkum. Einungis er reiknað með að hitatapið í þessum grjóttönkum sé 1%. Hitinn úr grjóttönkunum er síðan nýttur áfram ýmist til að framleiða raforku með gufuafl þegar þörf er á eða í fjarvarmaveitur til húshitunar. Restin af raforkunni frá vindmyllum (40%) fer síðan beint inn á samtengda orkukerfið.

Talið er að hægt sé að ná allt að 600 gráðu hita í miklum grjóttönkum í slíkum geymslum eða tönkum. Heita steinana má síðan nýta til að hita vatn og búa til gufu til að knýja gufuhverfla sem snúa rafölum og framleiða þannig rafmagn þegar á þarf að halda. Meðal annars þegar enginn vindur blæs til að snúa vindmyllum. Þessi aðferð að nota heita steina til að framleiða gufu fyrir túrbínur er síður en svo ný tækni.

Leita oft flókinna leiða í stað gamalla lausna

Allan Schröder Pedersen hjá DTU Energy segir að oft einblíni vísindamenn um of á nýja og flókna tækni þar sem gamlar aðferðir þyki ekki nógu merkilegar til að rannsaka. Miklum kröftum hafi t.d. verið eytt í að finna upp aðferðir til að geyma orku með rafgeymum, með efnafræðilegum hætti og í framleiðslu á svokölluðum grænum orkusellum.

Munurinn á öllum þessum aðferðum og að geyma orku í steinum sé hvað grjót sé ódýrt. Þá sé búið að þrautreyna þessa aðferð í það minnsta allt síðan Inúítar stígu fæti á Grænland og Alaska fyrir þúsundum ára. /HKr.

Teikning af stórum Qulliq-steinlampa. Eins og sjá má er meitluð skál í steininn fyrir eldsneytið (spík eða lýsi) en á hærri fleti í skálinni er pláss fyrir kveik, einn eða fleiri.

Leiðandi framleiðandi í gólfum fyrir gripahús naut - svín - hross - sauðfé

AB Andersbeton www.andersbeton.com (VDV benton)

G. Skaptason, Starengi 13, 800 Selfoss. Sími 481 1020 gsm 893 4334, netfang: gskapta@internet.is
Sala og ráðgjöf Norðurland: Benedikt Hjaltason, Akureyri. Sími 894 6946, netfang: bigben@simnet.is

PROformance
Peace, Love & Performance
PET PRODUCTS INC.

Frí heimsending á höfuðborgarsvæðinu og á Suðurnesjum.

Hágæða hundamatur

Sími: 698-1647

pro.hundamatur@gmail.com

Við erum á Facebook

Bændablaðið
Smáauglýsingar 56-30-300

TIL SÖLU TVÖ STÁLGRINDARHÚS OG FJÖGUR TRÉGRINDARHÚS TIL FLUTNINGS

Staðsetning Reykjavík

Hús 1

Hús 1 - stálgrindarhús.

Gólfhlötur 1. hæð 553 fm.

Gólfhlötur 2. hæð 274 fm.

Hús 2 - 4 stk. trégrindarhús.

Hvert að gólfleti um 130 fm.

Hús 3 - stálgrindarskemma.

Gólfhlötur um 375 fm.

Nánari upplýsingar
efnisveitan.is eða í síma: 863 4007

Vagnar og stálgrindarhús frá WECKMAN Steel

STÁLGRINDARHÚS

Fjöldi stærða og gerða í boði

RÚLLUVAGNAR – LÖNDUNARVAGNAR

Stærð palls 2,55 x 9,0 m

STURTUVAGNAR

Burðargeta 6,5 – 17 tonn

Þak og veggstál galvaniserað og litað

- Bárað
- Kantað
- Stallað

Fjöldi líta í boði

H. Hauksson ehf

Víkurhvarfi 5 • Kópavogi • Sími 588 1130
hhaukssonehf@simnet.is

Óerfðabreytt kjarnfóður fyrir íslenskt sauðfé

Ærblöndurnar frá Líflandi innihalda forblöndu sem sérstaklega er löguð að steinefna- og vítamínþörfum sauðfjár.

Ærblöndur fást í öllum verslunum Líflands og hjá endursöluaðilum víða um land.

Ærblöndurnar fást í 25 kg og 500 kg nettum fjögurra hanka sekkjum.

Ærblanda með fiskimjöli

Orkuríkt kjarnfóður með 24% próteini. Kjarnfóðrið inniheldur 15% fiskimjöl sem eykur meltanleika próteina. Hentar þar sem þörf er á sterku fengiðli.

Ærblanda LÍF

Hagkvæmur valkostur með 15% próteininnihaldi sem byggir að öllu leyti á jurtaafurðum. Hentar vel með miðlungsgóðum heyjum.

Ærblanda háprótein

25 kg 2.895 kr.
500 kg 53.010 kr.

Ærblanda LÍF

25 kg 2.315 kr.
500 kg 42.130 kr.

Verð með vsk.

Sala og ráðgjöf | www.lifland.is | Reykjavík | Akureyri | Borgarnes | Blönduós | Hvalsvellur
Sími 540 1100 | lifland@lifland.is | Lynghals | Öseyri | Borgarbraut | Efstabraut | Ormsvöllur

LÍFLAND

Gamli traktorinn

Hornsby Akroyd – með þjöppukveiki á vélinni

Vélsmiðjan Richard Hornsby og synir í Lincoln-skíri á Englandi var starfandi frá 1828 til 1918. Á þeim níutíu árum framleiddi fyrirtækið meðal annars gufu- og olíuvélur. Árið 1896 setti fyrirtækið á markað sína fyrstu dráttarvél.

Hönnuður dráttarvélna frá Hornby og sonum hét Herbert Akroyd Stuastr og kölluðust dráttarvélnar Hornsby-Akroyd. Þær voru eins strokka, 20 hestöfl, fyrsta faratækið í heiminum með þjöppukveiki á vélinni.

Járnsmiðja breytist í vélsmiðju

Stofnandi fyrirtækisins Richard Hornsby fæddist 1790 og lauk prófi sem landbúnaðarverkfræðingur. Að loknu námi árið 1815 setti hann á fót járnsmiðju í Lincoln-skíri ásamt tveimur öðrum.

Árið 1828 keypti Hornsby samstarfsmenn sína út úr rekstrinum og breytti járnsmiðjunni í vélsmiðju. Sama ár hóf fyrirtækið framleiðslu á landbúnaðartækjum og fljótlega flytjanlegum gufuvélum sem voru sérhannaðar fyrir þreskivélur. Gufuvélarnar frá Hornsby yrðu fljótlega mjög vinsælar og ráðandi á þeim markaði á Bretlandseyjum. Árið 1896 setti fyrirtækið á markað sína fyrstu dráttarvél.

Í kjölfar góðs árangurs keypti fyrirtækið talsvert land þar sem það stóð fyrir tilraunum með ný landbúnaðartæki sem það hafði í hyggju að framleiða.

Samningur við herinn

Árið 1903 efndi breski herinn til samkeppni um hönnun á traktor

með öflugri vél sem ekki þurfti mikla kælingu. Dráttarvélin átti að geta dregið 25 tonn 65 kílómetra leið á hraða sem næmi

fimm kílómetrum á klukkustund og vera undir 13 tonn að þyngd. Verðlaunaféð var eitt þúsund sterlingspund.

Einungis ein vél var send inn og var það ný týpa frá Hornsby með eins strokka olíuvél og kallaðist Hornsby Heavy Oil Tractor. Ekki var nóg með að nýja dráttarvélin uppfyllti allar kröfur hersins til að vinna verðlaunaféð hún vann einnig sérstakan bónus upp á 180 sterlingspund fyrir að draga 25 tonn 93 kílómetra á þess að stoppa og fá olíu eða vatn.

Þrátt fyrir að einungis hafi verið framleidd fjögur eintök af vinningsvélinni hóf fyrirtækið framleiðslu á tveggja strokka olíuvélum fyrir breska herinn og vænkaðist hagur þess mikið.

Framleiðsla á stríðstólum

Í kjölfar samningsins við herinn hóf fyrirtækið, árið 1904, framleiðslu á beltadráttarvél sem gekk fyrir steinolíu. Tveimur árum síðar setti það svo á markað léttari týpu af beltadráttarvél sem þótti standa öllum hjólavélum framar á þeim tíma.

1908 var enn ein ný týpan af beltadráttarvél frumsýnd og í það sinn var Edward VII Bretakonungur viðstaddur. Nýja beltavélin var að öllu leyti líkari skriðdreka og stríðstóli en dráttarvél til matvælaframleiðslu.

Þrátt fyrir gott samstarf endurnýjaði breski herinn ekki samning sinn við Richard Hornsby og synir árið 1911. Í framhaldinu tók reksturinn dýfu og yfirtekið, árið 1918, af bandarísku fyrirtæki sem hét Holt Manufacturing Co og síðar sameinaðist C.L. Best og úr varð Caterpillar Tractor Company. /VH

UTAN ÚR HEIMI

Það blása naprir vindar innan veggja Evrópusambandsins þessa dagana eftir að upp komu illvígur deilur á milli pólskra ráðamanna og helstur stjórnenda sambandsins.

Pólitískur glundroði í Evrópuráðinu eftir endurkjör Donalds Tusk: Pólverjar ævareiddir og hóta að beita neitunarvaldi og lama sambandið

– Saka meirihlutann um baktjaldamakk og rýtingsstungur

Pólskir ráðherrar sökuðu í byrjun mars önnur ESB-lönd um tvöfalt síðferði, svik og baktjaldamakk til að koma í veg fyrir eðlilega framvindu mála á Evrópuþinginu í Brussel. Virtist allt komið upp í loft innan sambandsins þar sem Pólverjar hótuðu að beita neitunarvaldi gegn öllum ákvörðunum þingsins í framtíðinni.

Sunday Express fjallaði um málið og sagði árás Witold Waszczykowski, utanríkisráðherra Pólverja, á evruverkefnið í heild sinni hafa verið sérlega óheflaða. Þar hafi hann sakað öll hin aðildarríkin um að ráðast á sitt land og reka rýtinginn í bakið á Pólverjum í sambandi við endurkosningu á Donald Tusk sem forseta leiðtoga Evrópusambandsins til 30. nóvember 2019.

Urðu Pólverjar öskureiddir yfir því að meirihluti leiðtogaþingsins valdi að láta einfaldan meirihluta duga varðandi endurkosningu Donalds Tusk en ekki að hann yrði að vera kosinn einróma. Áður hafði meirihlutinn krafist þess að einróma samþykkt yrði að vera fyrir því að mótframbjóðandinn, Jacek Saryusz Wolski, sem valinn var af Pólverjum, yrði samþykktur. Ekkert varð því af því framboði.

Sagði utanríkisráðherrann Pólverja ekki láta þetta yfir sig ganga átakalaust. Pólverjar myndu í hefndarskyni sniðganga öll stór verkefni sem studd væru af öðrum ESB-þjóðum. Það gæti lamað samtökin algjörlega.

Pólverjar treysta ekki Donald Tusk

Bakgrunnur þessa máls er að valdamiklir stjórnmálamenn hafa sakað Donald Tusk um að bera ábyrgð á því að Lech Kaczyński og tvíbura-bróðir hans létust í mjög dularfullu flugslysi árið 2010. Embættismenn innan ESB hafa þó neitað öllum slíkum ásökunum og hafa skellt skuldinni á mistök flugmanna.

Tvískipt ESB

Ofan á allt þetta hefur Pólverjum verið gerð grein fyrir því að keyrð verði í gegn ný stefna sem miðar að tvískiptu Evrópusambandi (two-speed Europe) eftir útgöngu Breta. Þar muni risarnir innan ESB, Þýskaland, Frakkland, Ítalía og Spánn, sigla á öðrum hraða en restin af ESB-rikinum. Héldu þessu ríki reyndar sérstakan fund um þessi áform fyrir fundinn í Brussel. Öttast Pólverjar að í slíku ferli verði þeir

Beata Szydło forsætisráðherra Póllands

Donald Tusk, maðurinn sem Pólverjar treysta ekki.

Francois Hollande Frakklandsforseti er sagður hafa hótandi Pólverjum.

skildir útundan, ekki síst í ljósi þess að þeir hafa ekki enn tekið upp evruna.

Átökin stigmögnuðust í deilum og hörðum orðaskiptum um hæfni Donalds Tusk í embætti forseta Evrópuráðsins. Að sögn Sunday Express virðist sem nær ómögulegt kunni að vera að setta sjónarmið pólskra stjórnvalda og stjórnvalda í Brussel. Sérstaklega þar sem Pólverjar segjast ætla að vinna gegn stefnu ESB í framtíðinni.

Áform um samræmingu krafta leystist upp í hörð átök

Þingið í Brussel átti að fjalla um framhaldið eftir brotthvarf Breta úr sambandinu, en samþykkt var í

Witold Waszczykowski utanríkisráðherra Póllands.

báðum deildum breska þingsins í síðustu viku að virkja úrsagnarferlið. Evrópuþinginu var ætlað að efla samstöðu þeirra 27 ríkja sem eftir eru í ESB, en það leystist í raun upp í hörðum átökum vegna endurkosningar Donalds Tusk og breytta stefnu ESB.

Frakklandsforseti hótandi Pólverjum

Pólverjar neituðu að skrifa undir niðurstöðu ráðsins. Það leiddi til þess að upp úr sauð yfir kvöldverði fulltrúanna þegar Francois Hollande Frakklandsforseti hótandi að loka fyrir allar fjárveitingar sambandsins til Póllands. Í kjölfarið hélt Beata Szydło, forsætisráðherra Póllands, sérstakan blaðamannafund þar sem hún réðst að leiðtogum ESB. Sagði hún þá reyna að kúga Pólland og varaði þá við því að þetta myndi hafa margvíslegar afleiðingar fyrir sambandið.

Í kjölfar fundar Evrópuráðsins gaf Witold Waszczykowski, utanríkisráðherra Pólverja, vísibendingar um hvað stjórnvöld í Varsjá myndu gera. Gaf hann í skyn að Pólverjar myndu virkja neitunarvald sitt hvenær sem tækifæri gæfist og lama þannig verkefni sambandsins í stórum stíl.

Pólverjar tortryggir út í ESB

„Það kom í ljós að stefna Evrópusambandsins byggir á tvöfeldni. Við verðum að vera viðbúin því að stöðugt sé verið að blekkja okkur,“ sagði pólski utanríkisráðherrann.

„Við verðum að breyta okkar stefnu og okkar framkomu gagnvart ESB. Í öllu falli mun traust okkar á ESB minnka.“ Sagði hann að Pólverjar yrðu nú að fylgja neikvæðri stefnu gagnvart Brussel og sagði hann það fela í sér að koma í veg fyrir framgöngu áætlana ESBN í framtíðinni. /HKR.

Bílaleiga

Skeifunni 5

Bílar afhentir í Skeifunni 5 - Bíl skilað í Skeifuna 5

Leigjum út Hyundai i30

11,500 isk
per dagur

Ekkert km gjald

588 9866

Allar nánari uppl eru á www.abv.is / Hægt að bóka og ganga frá á www.abv.is

TIL SÖLU

Sandblásturklefi 65 fm og málningarklefi 60 fm ásamt loftpressum, síló, hreinsibúnaði o.fl. **Tilboð óskast.**
Uppl. í síma 863 0529.

Kannt þú á vélar?

Orkugerdin endurvinnur aukaafurðir frá slátrun og kjötvinnslu. Afurðirnar eru áburðarmjöl og dýrafita sem nýtt er til eldneysisgerðar.

Orkugerdin ehf. óskar eftir framtíðarstarfsmanni í verksmiðju félagsins sem staðsett er í Heiðargerði í Flóahreppi (ca. 10 km austan við Selfoss).

Við leitum af dugmiklum og úrræðagóðum einstaklingi til fjölbreyttra starfa. Starfið felur í sér eftirlit með vinnslu og búnaði ásamt viðhaldi á tækjum.

Hæfniskröfur:

- Reynsla af vélaviðgerðum og rekstri véla er skilyrði.
- Vélstjóramenntun eða iðnmenntun sem nýtist í starfi er kostur.
- Sterk öryggis- og umgengnisvitund.
- Stundvís, áreiðanleiki og góðir samskiptahæfileikar.
- Almenn tölvukunnátta og lyftarapróf er kostur.
- Sjálfstæð og öguð vinnubrögð.

Umsóknir ásamt ferilskrá sendist á orkugerdin@orkugerdin.is. Frekari upplýsingar veitir Víðir í síma 482 3553.

Háskólinn á Hólum

Þú finnur Hólaskóla bæði á Facebook og Twitter!

Hagnýtt háskólanám

- Ferðamálafræði
- Stjórnun ferðaþjónustu og móttaka gesta
- Viðburðastjórnun
- Fiskeldisfræði
- Reiðmennska og reiðkennsla

Tækifærin eru í okkar greinum

Hólaskóli - Háskólinn á Hólum

Hólum í Hjaltadal 551 Sauðárkrúkur
Sími 455 6300 holskoli@holar.is www.holar.is

Háskólasamfélag með langa sögu
Hólar í Hjaltadal er í senn mikill sögustaður og útivistarparadís.
Háskólinn á Hólum er lítill en öflugur háskóli sem sinnir kennslu og rannsóknum á sviði ört vaxandi atvinnugreina.

K'ARCHER

Gólfþvottavél fyrir heimili

Tilboðsverð
29.810 kr.
Gildir til 12.04.2017

Auðveldaðu hreingerninguna

Ryksugar og skúrar á sama tíma

RAFVER

Umboð og þjónusta
Skeifan 3E-F · Sími 581-2333 · rafver@rafver.is · www.rafver.is

BAJA STZ

JEPPADEKK

LAGERSALA

MICKEY THOMPSON

M/T

TIRES & WHEELS

Hljóðlátt heilsársdekk, með ótrúlega endingu
Sérhannað mynstur tryggir betra grip við allar aðstæður

Vörunr.	Stærð	Listaverð	Afsl.	Afsl. verð
1485	MT 245/70R17 STZ	42.690	50%	21.345
50731	MT 265/70R17 (32") STZ	40.390	30%	28.273
50760	MT LT285/70R17 (33") STZ	51.990	30%	36.393
50780	MT LT315/70R17 (35") STZ	54.490	30%	38.143
50831	MT LT265/60R18 STZ	43.190	30%	30.233
50840	MT LT275/70R18 STZ	54.490	30%	38.143

Ice track ehf. · Sími 773 4334 · mtdekk@mtdekk.is

www.mtdekk.is

HELSTU NYTJADÝR HEIMSINS

Jakuxamjólk þykir góð út í te og til smjör- og ostagerðar. Í Tíbet eru búnir til skúlptúrar í jakuxasmjöri guðunum til heiðurs á trúarhátíðum.

Jakuxi – húsdýr Himalajafjalla

Vilmundur Hansen
vilmundur@bondi.is

Jakuxar eru líklega ein furðulegust nytjadýr í heimi. Heimkynni þeirra eru á harðbýlum og víðfeðmum hásléttum Himalajafjalla sem stundum eru kallaðar þak heimsins. Þar er loftið þunnt og frost fer niður í -40° á Celsíus.

Jakuxar þrífast við aðstæður sem engin önnur húsdýr þola og eru nýtir sem burðardýr, kýrnar eru mjólkaðar og kjöt og innflyi nýtt til matar. Ullin er ofín og húðir sniðnar í tjöld, klæði og nytjahluti. Úr hornunum eru smíðuð hljóðfæri og listmunir auk þess sem mykjan er brennd sem eldiviður. Án jakuxa er ólíklegt að fólk gæti þrífist á hásléttum Himalajafjalla.

Áætlaður fjöldi jakuxa í heiminum er um 15 milljón og 90% af þeim fjölda er að finna í Kína, Himalajafjöllum, hásléttum Tíbet, Nepal, Mið-Asíu og norður til Mongólíu og Síberíu. Langflestir jakuxar eru húsdýr þrátt fyrir að enn sé að finna litlar hjarðir villtra jakuxa, sem eru í útrýmingarhættu, á afmörkuðum verndarsvæðum.

Erfitt er að henda reiður á fjölda jakuxa í hverju landi en langflestir, um 13 milljón, munu þeir vera í Kína og ríflega 600 þúsund í Mongólíu. Auk þess sem nokkur hundruð innflutta jakuxa er að finna í Bandaríkjunum Norður-Ameríku og stöku dýragarði.

Talið er að villtir jakuxar í heiminum séu innan við 15 þúsund og að þeir séu afkomendur taminna dýra sem hafa sloppið og aðlagast lífinu í náttúrunni.

Skyldir nautgripum

Jakuxar eru af sömu ættkvísl og nautgripir, *Bos*. Latneskt heiti villtra

Í Tíbet og Pakistan er jakuxapóló íþrótt sem aðallega er stunduð ferðamönnum til skemmtunar.

Uppruni jakuxa er ofan við vaxtarmörk trjáa í 2.000 til 7.000 metra hæð á hásléttum Himalajafjalla.

jakuxa er *Bos mutus* en taminna *B. grunniens*. Þeir sem láta sig flokkunarfræði jakuxa varða eru ekki á einu máli um hvort flokka eigi

villta jakuxa sem sérstaka tegund eða undirtegund *B. grunniens*.

Talið er að hjarðir *B. baikalensis*, sem er útdauð tegund, hafi í eina tíð

ráfað um sléttur Síberíu og jafnvel farið yfir Beringssund til Norður-Ameríku.

Ólík öðrum nautgripum baula jakuxar ekki heldur gefa frá sér nokkurs konar urr eða rophljóð og mun tegundarheitið grunniens vera dregið af því.

Íslenska heitið jakuxi líkist enska heitinu yak sem mun upprunalega vera komið frá Tíbet þar sem það er samheiti yfir nautin. Mutus á latínu þýðir aftur á móti þögull eða hljóðlaus.

Ásýnd og líkamsstarfsemi

Í samanburði við íslenska nautgripir eru jakuxar stór dýr. Fullorðið villt naut getur náð tæpum tveimur metrum við herðakamb og um tveimur metrum frá haus og aftur á hala. Kýrnar eru smávaxnari. Skrokkurinn er belgmikill og fæturnir stuttir og sterkir og með stórum hringlaga klaufum sem varna því að dýrin

sökkvi í mýrlendi. Undir þykkri húðinni sem er án svitahola er líkaminn þakinn þykku og einangrandi fitulagi.

Jakuxar virðast rytjulegir að sjá vegna þess hversu langhærðir þeir eru og lafir hárið langt niður fyrir belginn á þeim. Hárið, eða jakuxaull eins og það er kallað, er þétt og einangrandi og ver dýrin fyrir kulda. Hali jakuxa líkist fremur tagli á hesti en hala nautgripa.

Villtir jakuxar eru yfirleitt dekkri en tamdir, brúnleirir eða svartir en tamdir eru til í fjölda litum og litaafbrigðum, hvítir, dökkir eða tvílitir.

Hálsinn er stuttur en hausinn stór og breiður og aftan við hausinn er hnúður. Munnurinn er stór en augun og eyrun lítil. Hornin yfirleitt löng, 30 til 100 sentimetrar eftir kyni. Kollóttir jakuxar eru yfirleitt tamdir.

Villtir jakuxar eru stærri en tamdir. Jakuxakýr vega frá 200 og upp í 250 kíló en nautin eru talsvert þyngri, 350 til 600 kíló. Dæmi eru um að villt jakuxanaut hafi náð rúmu tonni að þyngd.

Jakuxar eru vel aðalagaðir að kulda og lífi hátt til fjalla. Lungun og hjarta eru stór og nýta súrefni vel. Frost allt að -40° á Celsíus hefur lítil áhrif á lífstarfsemi þeirra og reyndar er ekki vitað hversu mikið frost þeir þola. Í vondum veðrum hópa dýrin sig saman og mynda þéttan vegg umhverfis kálfana og halda þannig á þeim hita. Þeir sýna sömu hegðun stafi hætta að hópnum og mynda varnarvegg umhverfis ungviðið til að vernda það.

Reyndar eru jakuxar það vel aðlagðir háfjallalofti að þeir þrífast illa á láglendi og þola varla við fari hiti yfir 15° á Celsíus.

Jakuxar eru jörturdýr með óvenju stórt vinstur sem gerir þeim kleift að melta mikið magn af trefjaríkri en næringarsnauðri fæðu eins og sölnuðu grasi, mosa og fléttum. Að meðaltali innbyrða jakuxar um 1% af líkamsþyngd sinni af fæðu á dag. Dýrin eru

matvönd að því leyti að þau nærast nánast eingöngu á grasi, smárunnum, mosa og fléttum og svelta frekar í hel en að éta korn eða fôðurbæti.

Grikkir til forna kölluðu jakuxa poiphagos, sem þýðir grasæta, og hafa því eitthvað þekkt til dýranna á þeim tíma.

Jakuxar drekka mikið vatn yfir sumartímann en á veturna éta þeir snjó til að svala þorstanum.

Uppruni og tamning

Uppruni jakuxa er ofan við vaxtar-mörk trjáa í 2.000 til 7.000 metra hæð á hásléttum Himalajafjalla, þar sem Tíbet er í dag, og þaðan munu dýrin hafa breiðst út til norðurs og suðurs. Á hásléttum Himalajafjalla, þar sem jakuxinn kann best við sig, eru sumrin stutt og köld, loftið rakt og alltaf má búast við næturfrosti. Jakuxinn er það spendýr sem hefur aðlagast lífi í mestri hæð yfir sjávarmáli.

Beinaleifar og fornminjar benda til að frummenn hafi verið farnir að veiða jakuxa sér til matar á steinöld en að hann hafi fyrst verið taminn af fólki af ættflokki Qiang-fólksins á hásléttum Suður-Kína fyrir um tíu þúsund árum.

Samkvæmt kínverskum sögnum er fólk af ættbálknum Qiang fyrsta fólkið í heiminum sem haldið er vitsmunum en ekki einungis eðlishvöt. Fornleifar benda til að Qiang-fólkið hafi verið brautryðjendur í húsdýra-rækt og hugsanlega með þeim fyrstu til að hefja hana. Flestir þjóðflokkar sem nýta jakuxa að einhverju ráði í dag eru taldir á einn eða annan hátt vera afkomendur Qiang-fólksins.

Nytjar á jakuxum voru almennar í Kína 3000 árum fyrir upphaf okkar tímatafs. Í fyrstu voru dýrin aðallega nýtt sem burðardýr en síðar var farið að nýta kýrnar til mjalta, ullina og húðir í fatnað og nytjamuni og kjötið til átu. Horn og bein í hljóðfæri og listmuni og mykjuna til brennslu og hífylahitunar.

Jakuxa er víða getið, bæði í texta og myndum, í fornum kínverskum bókmenntum. Í riti frá því um 840 fyrir Krist er meðal annars sagt að nashyrningar og jakuxar séu ódreppandi skepnur. Í öðru riti frá árinu 400 fyrir upphaf okkar tímatafs segir að í fjöllum í Hubei-héraði í austanverðu Mið-Kína finnist járn og gull í jörð og jakuxar á beit.

Fnykur

Á Vesturlöndum er sú trú lifseig að fylan af jakuxum og skítalyktin af mykjunni úr þeim sé verri en að orð fái lýst og þannig að fólk sem finnur

fnykinn í fyrsta sinn verði flökurt og kasti hreinlega upp. Sögur af þessu tagi munu algerlega úr lausum lofti gripnar. Raunin mun vera sú að jakuxar gefa frá sér mjög takmarkaða líkamslykt vegna þess að þeir svitna ekki og útgufun frá þeim því mjög takmörkuð. Hárið, eða ullin, er einnig frá náttúrunnar hendi lyktarlítill. Mykjan sem þeir skila af sér er mjög þurr og því nánast lyktarlaus.

Atferli og fang

Jakuxar eru hjarð- og flökkudýr. Í náttúrunni halda þau sig í mörgum litlum hópum með níu til tólf kúm og einu nauti. Margir litlir hópar sem halda sig nálægt hverjir öðrum mynda síðan hjarð með mörg hundruð dýrum. Í eldi eru hjarðirnar yfirleitt minni.

Fengitími jakuxa er á sumrin, frá júlí og fram í september, og geta kýr verið blæsma fjórum sinnum, í nokkrar klukkustundir í senn, á því tímabili nái þær ekki fangi. Utan fengitímans halda tarfar, sem ekki ráða kúahjörð, sig oft saman í litlum hópum sem eru aðskildir frá megin-hjörðinni.

Piparsveinahóparnir sækja í hjarðirnar um fengitímann og berjast vonbiðlarnir kröftuglega sín á milli með hljóðum, hótunum, krafsi og stimpingum þar sem hornin gegna stóru hlutverki um hylli beljanna og yfirráð yfir kúahjörð. Kynsvelt piparsveinagengi villtra jakuxaungnauta eiga einnig til að leita uppi eldiskýr um fengitímann.

Kýr bera yfirleitt einum kálfi á eins til tveggja ára fresti en tvíbura-fæðingar eru þekktar, sérstaklega ef mikið er um fæði og árferðið jakuxanum hagfelld.

Meðganga kúnna er milli 255 og 270 dagar og burður að öllu jöfnu í maí eða júní. Við burð leita kýr á öruggan stað frá hópnum og eru kálfarnir yfirleitt komnir á fætur og á spena tíu mínútum eftir fæðingu og stuttu síðar fylgir hann kúnni til hjarðarinnar.

Kálfar fylgja móður sinni og eru á spena fyrsta æviárið en sjá að mestu um sig sjálfir eftir það. Ull ungra villjakuxa er brúnleitt en dökkar með aldrinum og verður allt að því svört með árunum.

Dýrin verða kynþroska á þriðja til fjórða ári og þau ná um tuttugu ára aldri. Líftími villtra jakuxa er yfirleitt skemmri en taminna.

Kynblöndum jakuxa og annarra nautgripa

Skyldleiki jakuxa og nautgripa er það

Jakuxar eru ekki síst nýtir sem burðardýr og geta þau borið byrðar um 150 kíló dögum saman við erfiðar aðstæður.

Veðhlauparar hásléttanna.

Tamdir jakuxar eru notaðir sem reiðskjótar og sá fjöldi jakuxa sem hver fjölskylda á segir til um ríkidæmi hennar.

mikill að þrátt fyrir að teljast hvort sín tegundin geta dýrin átt saman afkvæmi.

Í Nepal, Tíbet, Kína og Mongólíu er 2000 ára hefð fyrir því að leiða jakuxakýr undir tudda nautgripa eða sebú-naut. Sé afkvæmið naut er það ófrjótt en kvígur eru frjóar. Afkvæmið kallast Bos primigenius taurus. Afkvæmi jakuxa og nautgripategundar sem kallast sebú, Bos primigenius indicus, kallast B. p. indicus og er líkt komið á með frjósemi þeirra og afkvæmum jakuxa og nautgripa.

Tilhleypingar eða öllu heldur sæðingar frá því um aldamótin 2000 sýna að jakuxakýr geta eignast afkvæmi með vísundum, Bison sp., frá Norður-Ameríku og vatnabuffalóum, Bubalus sp., frá Asíu.

Nokkrar tilraunir voru gerðar til að flytja jakuxa frá upprunalegum heimkynnum sínum til Evrópu, Norður-Ameríku og annarra svæða í Asíu um miðja níttjándu öld. Hugmyndin var að nytja dýrin þar. Nánast allar þessar tilraunir fóru út um þúfur þar sem dýrin þöldu ekki við í nýju heimkynnum og vesluðust upp og drápust fljótlega. Best vegnaði nokkrum jakuxum sem komið var fyrir Frakklands megin í Pýreneafjöllum þar sem þeir lifðu í nokkur ár áður en drápust svo.

Frost allt að -40° á Celsius hefur lítill áhrif á lífstarfsemi jakuxa og er ekki vítað hversu mikið frost þeir þola.

Jakuxum er beitt fyrir plóga við jarðrækt.

Jakuxakjöt þurrkað til geymslu.

Jakuxar í trúarbrögðum og þjóðtrú

Jakuxinn gegnir viðamiklu hlutverki í trúarbrögðum Tíbetsa og annarra íbúa Himalajafjalla. Nautum er farnað við trúarlegar hátíðir verndarguðum til friðþægingar. Ein slík farnarathöfn felst í því að sleppa tömdum jakuxa út í náttúruna sem þakklætisvotti um gjafir guðanna. Bein og hauskúpur jakuxa eru iðulega lögð á altari í búddahöfum og hauskúpur á heimilum eru sagðar bægja frá illum öndum. Víða við fjallastiga eru reistar eins konar jakuxatótemsúlur sem verndargripir.

Jakuxar eru hvoru tveggja gjald brúðguma til fjölskyldu brúðar við brúðkaup og heimanmundur brúðar.

Blóð jakuxa er notað til lækninga og sé það drukkíð er það sagt styrkjandi.

Nytjar í dag

Samfélög manna í Himalajafjöllum, hvort sem þau tilheyra Kína, Tíbet eða Nepal, auk fólks sem býr í Mongólíu, eru að miklu leyti háð jakuxum um lífsafkomu sína. Ríkidæmi fjölskyldna er metið á grundvelli þess hvað þær eiga marga jakuxa.

Sem fyrr segir eru kýrnar mjólk-aðar og er fituinnihald mjólkurinnar milli 7 og 8%. Kjötið er nýtt til átu, bæði ferskt og þurrkað. Ullin og húðir veita skjól og fatnað og mykjan yl. Jakuxar í eldi eru rúnir einu sinni á ári og spunnið band úr ullinni.

Jakuxamjólk þykir góð út í te, til smjör- og ostagerðar og úr henni er bruggaður áfengur drykkur. Í Tíbet eru búnir til skúlpútar í jakuxasmjöri guðunum til heiðurs á trúarhátíðum. Smjórið er brennt sem ljósmeti líkt og gert var með lýsi hér á landi í eina tíð.

Jakuxahár er notað í hárkollur og gerviskegg fyrir almenning og leikhús í Asíu og úr beinum og hornum eru búnar til flautur, greiður, hnappar og skrautmunir.

Jakuxar eru ekki síst nýtir sem burðardýr og geta þeir borið byrðar allt að 150 kíló dögum saman við erfiðar aðstæður. Sterkir fæturnir og breiðar klaufarnar gera dýrin fótvis í skriðum og á þröngum fjallastigum.

Jakuxum er einnig beitt fyrir plóga við jarðrækt og sem reiðskjót-ar á löngum leiðum. Stundaðar eru jakuxaveðreiðar í Mongólíu, Tíbet og Pakistan. Jakuxapóló er nýtilkom-in íþrótt og aðallega ætluð ferðamönnum til skemmtunar.

Metþátttaka á fagraðstefnu um skógrækt

– Efla þarf fræðslu um skógrækt og blanda blóði við önnur fög

Aldrei hafa fleiri setið Fagraðstefnu skógræktar sem haldin var í Hörpu fyrir skömmu. Rauður þráður í ráðstefnunni var að efla þyrfti fræðslu um skógrækt, vekja áhuga ungs fólks á skógræði og öðru skógartengdu námi og blanda blóði við aðrar fræði- og faggreinar.

Jonas Rönnberg, prófessor við sænska landbúnaðarháskólann SLU, gaf tóninn í þessum efnum í innangangsfyrirlestri sínum á ráðstefnunni. Hann ræddi meðal annars um þann vanda sem norrænu þjóðirnar væru í, áhugi ungs fólks á skógar-námi hefði minnkað og ráðast þyrfti í markvisst starf við að laða að nýja nemendur svo atvinnugreinin fengi blómstrað áfram. Jonas talaði um að koma þyrfti fræðslu og upplýsingum um skóga og skógrækt á framfæri við almenning á skýran og aðgengilegan hátt.

Erindi við almenning

Segja má að það sem fram var fært á ráðstefnunni eigi meira og minna erindi við almenning, hvort sem átt er við skógræktarrannsóknir í fortíð, nútíð eða framtíð. Sérfræðingar Rannsóknastöðvar skógræktar Mógilsá áttu sviðið fyrri dag ráðstefnunnar og þar kom fram að verið væri að blása í seglin í trjákyndum og þróun úrvalsefnis til skógræktar, frærækt og stiklingarækt. Á Mógilsá er unnið mikilvægt starf við vöktun og ræktun trjásjúkdóma og skaðvalda. Mikið er í húfi að hindra sem mest er mögulegt að nýr sjúkdómar eða óværa berist til landsins.

Skógar og lífhagkerfið

Á vegum Mógilsár eru skógar landsins líka teknir út og upplýsingum um kolefnisbindingu í skógunum skilað til Loftslagssamnings Sameinuðu þjóðanna.

Í því starfi og öllu starfi að skipulagi, ræktun og viðhaldi nýrra skóga er líka mikilvægt að nýta nýjustu tækni í landupplýsingakerfum og kortagerð. Rætt var um þetta á Fagraðstefnu og líka um skóga og lífhagkerfið. Allt þar til mannkyn tók að hagnýta sér olíu og kol var við lýði svokallað náttúruhagkerfi, svo tók olíuhagkerfið við og nú hillir undir endalok þess. Þá tekur lífhagkerfið við sem byggist á nátt-

Liður í Fagraðstefnu skógræktar var ferð að Rannsóknastöð skógræktar Mógilsá þar sem stöðin sjálf var skoðuð og skógurinn í kring. Hér er Guðmundur Gíslason, nemi við Lbhl, í skóginum ásamt fleira skógræktarfólki.

úrlegri hringrás þeirra efna sem við mennimur nýtum til framfæris og athafna. Skógar fá því aukið hlutverk og til að skógarnir geti gegnt því hlutverki þarf góða þekkingu og góða umhirðu. Íslendingar geta m.a. nýtt sér gjöfulega tegund eins og alaskaösp til að framleiða lífmassa fyrir lífhagkerfið og svo virðist sem það sé hagfræðilega fýsilegt, þótt enn sé eftir að sannfæra marga um það. Allt þetta tíunduðu sérfræðingar Mógilsár á lifandi hátt.

Skógrækt til landgræðslu

Árni Bragason landgræðslustjóri ræddi um skógrækt til landgræðslu og þá miklu möguleika sem felast í nýtingu víðáttumikilla svæða Landgræðslu ríkisins til skógræktar. Mikla athygli vakti erindi Bjarna Diðriks Sigurðssonar, prófessors við Landbúnaðarháskóla Íslands, sem spurði hvort Holuhraunsgosið hefði haft áhrif á skóga, jarðveg eða vatn. Svo var ekki, sem betur fer, enda var vindafar hagstætt meðan á gosinu stóð og eftir fylgdi kalt sumar á Norður- og Austurlandi sem varð til þess að þau brenni-steinsefni sem bárust í náttúruna ollu ekki tjóni á gróðurlendi heldur eyddust og hurfu hægt og rólega.

Miðlun skógvisinda og aukið samtal og samtvinnun óskyldra fræðigreina eru þættir sem Jonas Rönnberg prófessor vill að lögð verði aukin áhersla á.

Útboð í grisjun og útkeyrslu

Skógræktin fyrir hönd landeigenda óskar eftir tilboðum í grisjun og útkeyrslu á tveimur jörðum á Suðurlandi.

1. Hrosshagi - Biskupstungum

Um er að ræða grisjun og útkeyrslu í tveimur reitum sem eru 1.9 og 1.4 hektarar af stærð. Í reitunum báðum stendur greni og ösp til skiptis í röðum og fjarlægja á öspina að mestu.

2. Spóastaðir - Biskupstungum

Um er að ræða grisjun og útkeyrslu í einum reit sem er 1.4 hektarar af stærð. Í reitnum stendur greni og ösp til skiptis í röðum og fjarlægja þarf öspina að mestu.

Bjóða skal í hvert verk fyrir sig og verð skulu vera með vsk. Tilboðum í grisjun og útkeyrslu skal haldið aðskildum.

Gögn og verklýsingar má nálgast á heimasíðu Skógræktarinnar www.skogur.is - Um skógræktina/grisjunarútboð.

Tilboðum skal skila inn fyrir kl. 11:00 miðvikudaginn þann 19. apríl á olof@skogur.is.

Tilboðin verða opnuð sama dag kl. 11:30 á skrifstofu Skógræktarinnar, Miðvangi 2-4, 700 Egilsstaðir.

Skógræktin áskilur sér rétt til að taka einu tilboði eða hafna öllum.

Próstur Eysteinnsson skógræktarstjóri flytur ávarp við upphaf Fagraðstefnu skógræktar í Hörpu. Einnig ávarpaði Björt Ólafsdóttir, umhverfis- og auðlindaráðherra, ráðstefnuna.

Ekki vakti síður athygli erindi Brynhildar Bjarnadóttur, dósents við Háskólann á Akureyri, sem ræddi um endurskinshæfni eða „albedo“ ólíkra gróðurlenda. Rannsóknir hennar á þessum efnum sýna að það er hagstætt fyrir loftslagið að rækta skóga á Íslandi út frá þessu sjónarmiði og til dæmis

minnkar hlýnun vegna sólar við það að rækta skóg á söndunum svörtu sem nóg er af á Íslandi.

Skógarmold í nýskógrækt

Sigurkarl Stefánsson, skógarbóndi á Skógarströnd, fjallaði líka um rannsókn sína á notkun skógarmoldar í

nýskógrækt sem bendir til þess að það auki lífun og vöxt að láta mold úr eldri skógi með gróðursettum trjáplöntum í rýru landi.

Valdimar Reynisson skógarvörður ræddi um vindfall í skógum og ráð gegn því og þeir Björgvin Eggertsson og Ólafur Oddsson fjölluðu um skógarfræðslu.

Miðlun þekkingar

Að lokinni veggspjaldakynningu velti Pétur Halldórsson kynningarstjóri fyrir sér miðlun þekkingar og þau mál voru rædd í umræðum í lok ráðstefnunnar ásamt fleiru sem á fundarfólki brann.

Edda Sigurdís Oddsdóttir, forstöðumaður rannsóknasviðs Skógræktarinnar, sleit Fagraðstefnu skógræktar 2017 um kl. 16 og tilkynnti að næst yrði Fagraðstefna skógræktar haldin á „Stór-Vaglasvæðinu“. Ráðstefnan verður í Hofi á Akureyri snemma í apríl-mánuði 2018 og þema hennar frægarðar og endurnýjunarefni.

Pétur Halldórsson
kynningarstjóri Skógræktarinnar.

Skógræktin hlýtur rúmar tuttugu milljónir króna til endurbóta á nokkrum þeirra ferðamannastaða sem stofnunin hefur umsjón með. Í sumar verður lokið við endurbætur sem unnið hefur verið að við Hjálparfoss undanfarin misseri. Myndir: Hreinn Óskarsson.

Framkvæmdastjóður ferðamanna:

Skógræktin fær 20 milljónir til fjögurra verkefna

Skógræktin fær rúmar tuttugu milljónir króna úr Framkvæmdastjóð ferðamannastaða á þessu ári til verkefna á fjórum svæðum í hennar umsjá. Hæsti styrkurinn, 15 milljónir króna, rennur til stigagerðar og viðhalds á Þórsmörkursvæðinu en einnig rennur fé til verkefna við Hjálparfoss, Laxfoss og á Kirkjubæjarklaustri.

Í sumar verður unnið að lokafrágangi á bílastæði við Hjálparfoss og voru veittar 1,2 milljónir króna í styrk vegna þess verkefnis. Úr sjóðnum renna einnig 2,5 milljónir króna til smíði stiga og milli-

Þær aðferðir sem þróaðar hafa verið við stigagerð á Þórsmörk nýttast vel í þjóðskógunum. Mannvirkin eru felld inn í umhverfið og íslenskt efni notað eins og mögulegt er. Myndin er úr Klausturskógi og sést til bæjar neðan skógarins.

Ferðafólk í Klausturskógi er nú mun öruggara en áður var enda hefur aðstaðan verið bætt til muna. Hér sést til Systrafoss sem hefur mikið aðdráttarafl líkt og skógurinn sjálfur.

Íslenskt timbur og endurnýtt rör nýtt í tröppur í Klausturskógi.

palla að útsýnisstað sem nýlega var gerður við Laxfoss í Norðurá í Borgarfirði og verður féð nýtt til lokafrágangs þar. Til þjóðskógarins á Kirkjubæjarklaustri renna 1,5 milljónir króna til áframhaldandi viðhalds, endurbóta, uppgræðslu og afmarkana á gönguleiðum í Klausturskóginum og ofan við Systrafoss.

Til uppbyggingar og viðhalds gönguleiða á Þórsmörkursvæðinu fær Skógræktin 15 milljónir króna úr sjóðnum til að vernda náttúru, bæta aðgengi og auka öryggi ferðamanna. Þórsmörk og Goðaland eru eitt mikilvægasta svæði landsins fyrir gangandi ferðamenn en

Við Hjálparfoss hefur Skógræktin stöðvað rof vegna átroðnings ferðamanna með því að nýta íslenskan við og jarðefni til stiga- og pallagerðar.

gönguleiðir þar krefjast umfangsmikils viðhalds og uppbyggingar vegna brattlendis og rofgjarns jarðvegs. /MBÞ

B&B Guesthouse

Á leiðinni til útlanda?

Innifalið í verði er gisting, morgunverður, keyrsla í flug, geymsla á bíl og skil á bíl við flugstöð við heimkomu

2 manna herbergi
10.500 kr

Hringbraut 92, í miðbæ Keflavíkur 867-4434 & 421-8989
www.bbguesthouse.is

Mótorar og varahlutir á lager

Hröð og góð þjónusta

Dreifingaraðili BRIGGS & STRATTON á ÍSLANDI

MHG VERSLUN EHF 544-4656 - MHG.IS

Bændablaðið

Smáauglýsingar 56-30-300

Drifskafthlífar-Eurofestingar

Drifskafthlífar, passa á 90% allra drifskaftha, 11 legur fylgja hverri hlíf

Minni hlíf, A2-A3: 11.900kr
Stærri hlíf, A4-A8: 19.900kr

Rúllugreip með tindum 175.000kr

Sendum um land allt!!

Eurofestingar 12.200kr parið

Eigisholti 1
310 Borgarnesi
Verslun opin 8-18 virka daga
10-14 laugardaga, sími: 430-5500

BÜREKSTRARDEILD

920020 Str. 39-46

praxis

...Þegar þú vilt þægindi

Tilboðsdagar vegna góðs gengis

25360 Str. 36-42

25090 Str. 36-42

45238 Str. 36-42

25290 Str. 36-42

25390 Str. 36-41

Mikið úrval af vinnufatnaði fyrir eldhús og veitingastaði

Bómullarbolir, svuntur og mikið af fatnaði sem þolir 95° þvott og þarf ekki að strauja

Bonito ehf. • Friendtex • Praxis
Faxafen 10 • 108 Reykjavík • sími 568 2870 • www.friendtex.is • www.praxis.is
Ópið mánudaga kl. 11-18, miðvikudaga kl. 11-17 og fimmtudaga kl. 15-17

Íslenski hópurinn ásamt Vincenzu og Johan frá Svipjóð við elsta ólífutréð á búgarðinum.

Myndir / Gréta Bergrún Jóhannesdóttir

Hágæða ólífuoelía af 1000 ára gömlum trjám

Inni á miðri Sikiley er lítill ólífubúgarður sem lætur ekki mikið yfir sér en þar er aðaláherslan á sjálfbæra og lífræna ræktun.

Vincenza Ferrara á búgarðinn, Azienda Agricola DORA, hún er einungis 36 ára en hefur nú fengið verðlaun sem annar besti ólífubóndinn á Ítalíu. Ólían er sérstaklega bragðgóð og selst uppskeran upp á örskömmum tíma.

Í byrjun mars fór hópur Norðlendinga til Sikileyjar í vinnu- lotu um sjálfbæra þróun. Námslotan er partur af Evrópuverkefninu Cristal en þetta voru kennarar úr Norðurþingi, starfsmenn frá Þekkingarneti Þingeyinga, Háskólanum á Akureyri og Nýsköpunarmiðstöð Íslands, sem stýrir verkefninu. Verkefnið snýst um að koma sjálfbærni, frumkvöðla- mennt og tæknimennt betur inn í kennslu á mismunandi skólastig- um. Auk þessara aðila er Vincenza Ferrara samstarfsaðili í verkefninu ásamt sænsku tæknifyrirtæki.

Frumkvöðull með hugsjónir

Það má með sanni segja að Vincenza sé frumkvöðull og syndi á móti straumnum. Mikið atvinnuleysi er meðal ungs fólks í héraðinu þar sem búgarðurinn hennar er og fólksflótti úr nærliggjandi bæ, Villarosa, þar sem fjöldi íbúa hefur farið úr 10–15 þúsund í 3 þúsund á örfáum árum. Það hefur ekki áhrif á þessa ungu konu en árið 2012 fékk hún Erasmus- styrk til að koma sér upp lítilli ólífuvinnslu. Á meðal þess sem í því fólst var að koma upp stórrí sölarsellu sem sér vinnslunni fyrir rafmagn.

Vincenza Ferrara ólífubóndi inni í vinnslurýmiinu þar sem unnið er úr ólífunum.

Afi hennar átti húsið og landskikann upphaflega og foreldrar hennar búa þar núna með henni. Eins og hjá flestum Ítölum voru nokkur ólífutré nærri íbúðarhúsinu, en þau voru ekki nýtt nema til heimavinnslu þangað til ólífuvinnslunni DORA var komið á fót. Vincenza hafði þá sótt sér háskólamenntun og unnið nokkur ár í Palermo. Hugurinn sótti þó heim og í að nýta náttúruauð- lindina sem var til staðar. Eftir að hafa kynnt sér sögu ólífutrjáa kom í ljós að elstu trén sem eru á búgarðin- um eru áætluð vera á milli 900–1000 ára gömul. Mörg trjáanna eru þó nýrri en hún segir að eldri trén skili algæ

jafn góðum ólífum og þau nýrri. Þau hafa nú plantað fleiri trjám til að auka við vinnsluna en með því að nota engan áburð tekur um 15 ár fyrir trén að verða tilbúin til að skila hæfum ólífum, að öðrum kosti tæki það um 8 ár. Síðastliðið haust var fjórða haustið sem þau framleiddu olíu og hefur ferlið allt verið mjög lærdómsríkt.

Kaldpressuð og bragðmikil

Þar sem ræktunin er lífræn þá er enginn áburður notaður í jarðveginna eða á trén. Allur gróður og illgresi gefa bragð, að sögn Vincenzu, og í

Ólífur á trjánum.

Ólífur á leið í vinnslu og þeytivindu sem sprengir þær.

kringum trén má finna fennel, anís-plöntur og alls kyns gróður. Engin eiturefni eru notuð á skordýrin en í janúar snjóar lítillaga, sem hjálpar til við að drepa sníkjudýr og sér jarðveginum einnig fyrir raka. Í október og nóvember er uppskerutími. Þá hjálpast öll stórfjölskyldan að við að tina ólífurnar, enda ærið verk. Samhliða er byrjað að vinna ólífurnar í olíu og er það afar nákvæmt ferli, til að fá hana bragðmikla og kaldpressaða.

Vinnslan er ekki stór og því þarf margar umferðir til að komast yfir

Azienda Agricola DORA.

Ólífuhratið þurrkað og síðan nýtt til húshitunar.

alla framleiðsluna. Fyrst eru ólífunar settar í eins konar þeytivindu sem sprengir þær og býr til fljótandi massa. Sá massi er síðan látinn bíða í rúmar 20 mínútur og má hitastigið ekki fara upp fyrir 27 gráður. Á þessi stigi vinnslunnar er hægt að lengja tímann og fá meiri olíu, en að sögn Vincenzu verður hún þá útpýntari og bragðminni, og leggur hún áherslu á gæði umfram magn. Þá er farið í næsta stig vinnslunnar, að skilja olíuna frá og rennur hún sína leið í tanka þar sem hún bíður þess að vera sett í flöskur.

Þorpið Villarosa.

Hratið nýtt til húshitunar

Ársframleiðslan er um 3.000 lítrar á venjulegu ári og er framleiðslan yfirleitt fljót að seljast upp. Mikið af olíunni fer til Svíþjóðar á Michelinstjörnu-veitingastaði en einnig er eitthvað um að heimamenn kaupi olíuna til heimilisnota, þó oft í stærri einingum, enda notar hvert heimili tugi lítra á ári af olíu. Olían er þó dýr miðað við venjulega framleiðslu. Það sem vakti sérstaka athygli hópsins var síðasti hlekkurinn í ferlinu, en þegar búið er að skilja olíuna frá massanum, er ferlið ekki búið. Vincenza lét útbúa fyrir sig vél sem skilar að vökvann

og hratið. Vökvinn fer út í stóran tank og er notaður til að vökva jarðveginn við ólífutrén. Hratið er hins vegar þurrkað og verður eins og örsma viðarspæni. Það er síðan notað til að kynda upp íbúðarhúsið. Þannig næst nánast 100 prósent nýting á ólífunum og sjálfbærni-hugtakið ekki bara á blaði heldur fylgt eftir eins og hægt er. Vincenza leggur mikla áherslu á að borða mat úr héraði, hreinan mat og að láta sér nægja það sem fæst á hverjum árstíma. Í garðinum eru appelsínu- og sítrónutré, þau nota fennel úr garðinum auk annarra gjafa sem náttúran gefur.

/Gréta Bergrún

Stálsteypumót til sölu

Til sölu lítið notuð PREFORM stálsteypumót ásamt fylgibúnaði, undirsláttarstoðum, steypu-sílói, l-bitum, timbri o.fl.

Uppl. í sínum 896-1012 og 898-1014.

Til sjóðfélaga í Lífeyrissjóði bænda

Öllum greiðandi sjóðfélögum hefur verið sent yfirlit um skráð iðgjöld hjá Lífeyrissjóði bænda fyrir árið 2016 fram til febrúar 2017.

Skorað er á sjóðfélaga að bera yfirlitin saman við launaseðla og gera án tafar athugasemdir, ef vanhöld koma í ljós á iðgjaldaskilum. Jafnframt er sjóðfélögum bent á að hafa tafarlaust samband við sjóðinn, hafi þeir ekki fengið yfirlit frá sjóðnum en telja að vinnuveitandi hafi átt að skila iðgjöldum til sjóðsins.

Hafi athugasemdir frá sjóðfélaga, staðfestar með launaseðlum, ekki borist sjóðnum innan 60 daga frá dagsetningu yfirlits eða birtingu auglýsingar, sé það síðar, og sjóðnum hefur ekki verið kunnugt um iðgjaldakröfuna, er sjóðurinn einungis ábyrgur fyrir réttindum á grundvelli iðgjalda þessara að því marki sem þau fást greidd.

LÍFEYRISSJÓÐUR BÆNDA
Stórhöfða 23 - 110 Reykjavík
s. 563 1300 - lsb@lsb.is

Airrex geislahitarar – JHM Sport ehf s: 5676116

JHM SPORT
www.jhmsport.is

SPENNANDI GIRÐINGAR-EFNI!

horizont
AGRAR

Túngirðingarnet og gaddavír

Girðingar-staurar

Hliðgrindur

120/240/366/420cm

Á FAGLEGUM NÓTUM

Heimaslóð

**Stöðnun er verulega óholl til lengd-
ar. Að komast upp úr stöðnun getur
þurft átak. Átakið Heimaslóð var
hugsað til að efla bjartsýni og
framfarahug.**

Sumarið 2015 var lagt af stað með verkefnið á vegum Búnaðarsambands Suður-Þingeyinga (BSSÞ) og Búnaðarsambands Norður-Þingeyinga (BSNÞ). Megin markmið verkefnisins var að efla búskap, greina tækifæri og koma góðum verkefnum í réttan farveg.

Unnsteinn Snorri Snorrason nútækniráðgjafi var ráðinn sem verkefnastjóri. Bændum gafst kostur á að skrá sig í verkefnið og fengu þeir þannig verkefnastjóra í heimsókn sér að kostnaðarlausu. Hlutverk hans var að vinna að þeim verkefnum sem hver og einn var að fást við og fá til samstarfs þá aðila sem hentuðu hverju verkefni. Bændur greiddu fyrir vinnu umfram þann tíma sem fór í heimsókn og samantekt eftir heimsóknina.

Samstarfsverkefni

Verkefnið var frá upphafi samstarfsverkefni BSSÞ, BSNÞ, Félags sauðfjáabænda Suður-Þingeyjarsýslu og Félags Þingeyskra kúabænda. Sparisjóður Suður-Þingeyinga, Ráðgjafarmiðstöð landbúnaðarins (RML) og Atvinnuþróunarfélag Þingeyinga hafa jafnframt verið þátttakendur í verkefninu. Fleiri samstarfsaðila mætti nefna eins og MATÍS og Þingeyjarsveit. Verkefnið var styrkt af Framleiðnisjóði land-

búnaðarins og Atvinnuþróunarfélagi Þingeyinga. Að auki var verkefnið fjármagnað af BSSÞ, BSNÞ og tekjum af seldri þjónustu.

Fjölbreytt verkefni

Alls hafa um 65 bændur verið heimsóttir á vegum verkefnisins í báðum sýslum. Þannig má segja að stór hluti starfandi bænda á svæðinu hafi verið virkir þátttakendur. Þá hafa verið haldnir fundir og erindi á vegum verkefnisins við ýmis tækifæri. Verkefnin sem hafa verið unnin eru af ýmsum toga. Mörg tengjast endurbótum á aðbúnaði gripa eða vinnuastöðu. Ættliðaskipti eru aðkallandi verkefni. Þau geta verið flókin úrlausnar t.d. þar sem eignarhald jarða er dreift. Þar hefur Ráðgjafarmiðstöðin spilað lykilhlutverk.

Út frá verkefninu Heimaslóð hafa jafnvel sprottið upp hliðarverkefni. Þannig var settur saman hópur allra þeirra aðila sem hafa áhuga á heimavinnslu afurða og skipulagt námskeið fyrir þá. Námskeiðið hlaut m.a. styrk hjá Framleiðnisjóði landbúnaðarins.

Námskeiðið fólst í því að fara með þátttakendur í gegnum þau skref sem þarf að taka þegar verið er að þróa vörur til heimavinnslu. Gæðastýringu, innra eftirlit, vinnslu-aðferðir, útlit og umbúðir og svo mætti áfram telja.

Starfsmenn Matís komu að þessu verkefni og hefur Matarsmiðjan á Laugum nýst vel fyrir þetta starf. Þar

Vel var mætt þegar kynning á verkefninu fór fram í félagheimilinu Ýdölum 20. Ágúst 2015.

Mynd / Unnsteinn Snorri.

er aðgengi að vottaðri aðstöðu sem gerir aðilum kleift að hefja framleiðslu á vörum án þess að þurfa að leggja í mikla fjárfestingu í upphafi.

Kúabændur huga að framkvæmdum

Stór hluti kúabænda á svæðinu tók þátt í verkefninu. Haustið 2016 voru haldnir fundir á 7 stöðum með kúabændum. Reynt var að hafa fundina ekki of fjölmenna, þannig að hver og einn gæti komið sínum sjónarmiðum á framfæri. Fundirnir voru óformlegir og þannig skapadist stemning sem minnti frekar á spjall bænda við eldhúsbörðið en eiginlegan fagfund. Alls mættu 90% allra starfandi kúabænda á svæðinu á fundina. Markmið fundanna var fyrst og fremst að átta sig á þeirri framtíðarsýn sem bændur höfðu.

Almennt má segja að sú óvissa sem ríkt hafði um rekstrarskilyrði greinarinnar hafi haldið aftur af framkvæmdum á svæðinu.

Hluti bænda er enn með framleiðslu í básafjösum og eru þeir ýmist búnir að gera endurbætur á sinni aðstöðu eða ætla sér að ráðast í endurbætur á komandi árum. Heilt yfir má þó segja að það sé mikill sóknarhugur í þingeyskum kúabændum sem m.a. kom fram í miklum fjölda umsókna um fjárfestinga-stuðning samkvæmt reglugerð um stuðning í nautgripærkt. En um 1/3 af starfandi bændum á svæðinu sóttu um styrk til framkvæmda á þessu ári. Þar að auki eru fjölmargir bændur sem eru að huga að framkvæmdum á næstu árum.

Afleysingar

Eitt er það verkefni sem hvað flestir kúabændur vilja að hugað sé að. Það er að efla skipulag á afleysingaþjónustu bænda. Eftir því sem bændum fækkar verður erfiðara að sækja sér aðstoð innan sveitar þegar slíkar aðstæður koma upp. Þá vilja bændur hafa aðgang að afleysingu með reglulegum hætti til að komast í frið frá búskapnum. Hvort svo sem menn ætli sér af bæ eða einfaldlega njóta þess að vera í friði heima hjá sér. Þá nefna bændur líka að skipulagt afleysingakerfi nýtist þegar upp koma skyndileg veikindi eða slys.

Einhvers konar skipulag afleysinga hefur verið reynt með ýmsum hætti um allt land. Arangurinn hefur verið misjafn, en oft hefur tekist vel til. Þetta þarf landbúnaðurinn í heild að skoða og má þar t.d. nefna að horft sé til árangurs Norðmanna á þessu sviði, en þar er afleysingaþjónusta búin að vera rötgróin í áratugi og mikilvægur þáttur í rekstrarskilyrðum greinarinnar.

Ferðaþjónustan í mikill sókn

Það er ekki ofsögum sagt að ferðaþjónusta hafi verið mörgum þátttakendum Heimaslóðar ofarlega í huga. Bæði eru margir nú þegar komnir í ferðaþjónustu samhlíða sínum búrekstri og fleiri sjá sér tækifæri í greininni. Sumir eru að huga að gistingu, aðrir að afþreyingu, þannig hafa menn ólíka snertifleti við ferðaþjónustuna sem skapar samlegðar-áhrif. Með aukinni afþreyingu á svæðinu stoppa ferðamenn lengur sem fjölgar gistinóttum og keypti þjónustu.

Unnið er að því að koma matvöru úr héraði á diska ferðamanna en sívaxandi áhugi er meðal þeirra sem sækja landið heim að neyta þeirrar fjölbreyttu flóru matvæla sem framleidd eru á svæðinu. Hins vegar er þörf á því að gera fyrirtækjum það auðveldara að nálgast slíkar vörur. Hér er einnig gullið tækifæri fyrir þá sem eru í heimavinnslu að koma vörum sínum á markað í sinni heimasveit. Á vegum heimaslóðarverkefnisins er unnið að því að koma vörum úr heimabyggð til hótela og veitingastaða á svæðinu sem stuðlar bæði að auknu framboði á matvöru úr héraði en er einnig mikilvægur hlekkur í að minnka akstur og auka sjálfbærni.

Framhald verkefnisins

Það er auðvitað erfitt að meta árangur af svona verkefni enda er hann ekki orðinn áþreifanlegur. Heimaslóð hefur komið hugmyndum af stað sem annars væru ekki komnar upp á yfirborðið og haft verulega jákvæð áhrif í héraði.

Fjöldi þátttakenda var fram úr björtustu vonum. Ætlunin er að verkefnið Heimaslóð fái að lifa áfram, þróa og styðja með virkum hætti við búskapar- og atvinnuþróun á svæðinu. En eitt er ljóst, verkefnið hefur skilað fleiri broshýrum bændum

Unnsteinn Snorri Snorrason,
verkefnastjóri Heimaslóðar

ÞÉKKIR ÞÚ EINHVERN SEM SKARAR FRAM ÚR Í MATVÆLAGEIRANUM?

EMBLA 2017

NORRÆNU MATARVERÐLAUNIN

„Embla“ eru ný norræn matarverðlaun sem er ætlað að hampa norrænni matarmenningu. Þessa dagana er verið að safna tilnefningum frá Íslandi. Það eru bændasamtök á Norðurlöndunum í samvinnu við Norrænu ráðherranefndina sem veita verðlaunin.

Á vefsíðunni emblafoodaward.com er tekið við tilnefningum í sjö flokka sem eru:

- Matvælaíðnaðarmaður Norðurlanda 2017
- Hráefnisframleiðandi Norðurlanda 2017
- Norðurlandaverðlaun fyrir mat fyrir marga 2017
- Matarblaðamaður Norðurlanda 2017
- Mataráfangastaður Norðurlanda 2017
- Matvælafrumkvöðull Norðurlanda 2017
- Norðurlandaverðlaun fyrir mat fyrir börn og ungmenni 2017

Skráningarfrestur til hádegis þann **17. apríl 2017.**

Skráningareyðublöð fyrir flokkana sjö (á íslensku) er að finna á **www.emblafoodaward.com**, en þar má einnig fræðast betur um verðlaunin og tilurð þeirra.

LOGO: BÆNDASAMTÖK ÍSLANDS, MTK, SLC, BÓNDAFELAG FÖROYA, NORGES BONDELAG, LARUG FÖRER

LESENDABÁS

Eflum skógrækt á Íslandi

Síðastliðið sumar skrifaði ég grein sem birtist í seinna tölublaði Skógræktarritsins 2016: Hvers vegna fjárfesta lífeyrissjóðir ekki í skógrækt?

Mér skilst að þegar hafi stjórnendur a.m.k. eins lífeyrissjóðs, Almenna lífeyrissjóðsins, ígrundað gaumgæfilega fjárfestingar í skógrækt. Hann er talinn vera einn best rekni lífeyrissjóður landsmanna.

Hingað til hafa lífeyrissjóðir einkum fjárfest í hlutabréfum sem og skuldabréfum, þar á meðal lánunum til sjóðfélaga. Lífeyrissjóðir töpuðu mjög miklu fé í bankahruninu (um 480 milljörðum) sem og smærri fjárfestar, einkum eldri borgarar. Þeir glöptust af að leggja fé sitt í hlutabréf en verðgildi þeirra varð að engu. Það er nefnilega svo að lífeyrissjóðum er skylt eftir landslögum að ávaxta sitt fé að lágmarki 3,5%. Þeir sem sennilega hafa mesta þekkingu á þessum málum, hafa bent á að þarna sé meginástæðan fyrir mjög háum útlánavöxtum hér á landi. Er líklegt að svo sé.

Fjárfesting í skógrækt er til framtíðar. Sá sem leggur fé sitt í skógrækt getur fengið tekjur eftir 15–20 ár og jafnvel fyrr. Hann getur ekki vænst þess að fá arð á morgun eða í næstu viku eins og gerist oft á tíðum í spákaupmennsku hlutabréfamarkaða. En fjárfesting í hlutabréfum getur einnig orðið að engu vegna rangs mats á innra virði viðkomandi félags. Þannig máttu hluthafar í Flugleiðum horfa fram á lákkun um 35% á hlutabréfum í byrjun þessa árs og óvíst er hvort og hvenær verð hlutabréfa félagsins nær aftur fyrra gildi. Og það sannaðist einnig í bankahruninu þegar athafnamennirnir „átu“ fyrirtækin að innan og skildu allt eftir í óreiðu og gjaldþrotum.

Ísland er skammt norðan við miðju barrskógabeltisins sem er að mestu leyti milli 50 og 60 breiddargráðu. Barrskógabeltið teygir sig töluvert norður fyrir heimskautsbaug þannig að við megum vel við una hvað skógræktarmöguleika varðar og heppilegum tegundum er plantað. Hér á landi er talið að CO2 binding sé nálægt því að vera tæp 8 tonn á hektara miðað við árið. Þessar upplýsingar eru frá Aðalsteini Sigurgeirssyni, fagstjóra Skógræktarinnar.

Þegar Hákon Bjarnason skógræktarstjóri hóf sín störf fyrir rúmum 80 árum gerði hann sér grein fyrir því að mjög árangursríka skógrækt mætti stunda hér á landi að tveim forsendum fullnægðum. Við gætum reiknað með sams konar árangri í skógrækt eins og í löndum á sömu breiddargráðum og við svipað veðurfar. Hugur Hákonar var bundinn við vesturströnd Norður-Ameríku, einkum syðri hluta Alaska. Hann vann mjög merkt brautryðjendastarf ásamt nokkrum starfsfélögum sínum vestan hafs sem austan. Kappkostaði hann að fá fræ úr könglum frá þessum slóðum. Einnig voru fengin fræ frá Noregi og Rússlandi. Fyrsta plöntun skógartrjáa varð 1938 og má víða sjá frábæran árangur á nokkrum stöðum hér á landi.

Vegna stríðsins var tekið fyrir alla fræsöfnun og sendingar til Íslands. Varð því langt hlé á plöntueldi en hugað þess betur að ungvíðinu sem þegar var að festa rætur í íslenskri jörð. En eftir stríðið var tekinn upp þráðurinn og hefur verið nánast óslitin sigurganga erlendra trjátegunda á Íslandi. Vorið 1963 telst til undantekninga þegar mjög slæmt hret gerði nær útaf við allar aspir

á höfuðborgarsvæðinu og jafnvel víðar. Teljast slík hret fremur til undantekninga þó ætíð megi búast við öllu mildari vorhretum. Eftir er tekið hversu barrtré hafa náð góðum vexti og þroska hér á landi og gefur lítið eftir hvað önnur lönd varðar. Hér á landi höfum við eldfjallaösku sem er ígildi áburðar. Hún er mjög snefilefnarík sem er nauðsynleg flestum plöntum í vexti.

Er fjárfesting raunhæf?

Ein hindrunin við fjárfestingu í skógrækt er tekjuleysið fyrstu árin og mikil vinna. Það þarf að fríða væntanlegt skóglendi jafnvel með fremur dýrum girðingum sem eru það traustar að þær haldi búsmala utan við. Þá er nauðsyn á lagningu vinnuvega um landið áður en gróðursetning á sér stað. En þegar trjáplönturnar eru komnar í um 4–5 metra þá þarf að fara að huga að grisjun. Fram að þessu hefur grisjunarviður ekki verið talinn mikils virði en nú er svo komið að Járnblandiverksmiðjan á Grundartanga notar hreinan við í stað kola. Hefur verksmiðjan keypt trjáboli sem ekki eru nægjanlega stórir til flettingar í borðvið. Það hefur jafnvel borgað sig að flytja grisjunarvið austan af Héraði um 700 km alla leið á Grundartanga. Kemur þetta fram í ársskýrslum Skógræktarinnar undanfarinna ára. Um 5% af þörfum Járnblandiverksmiðjunnar kemur innanlands frá en 95% þarf verksmiðjan að flytja inn, einkum frá Kanada. Þannig að það verður að öllu óbreyttu nægur markaður fyrir grisjunarvið næstu áratugina til hagsbóta fyrir íslenska skógrækt. Spurning er með verð en eins og staðan er í dag þá er innlendi víðurinn eftirsóknarverðari enda reiknast hann sem 0 í kolefnisbókhaldi landsins. Binding CO 2 helst í hendur við brennslu. Innflutti víðurinn kemur fram sem – mínus í sama bókhaldi þar sem verksmiðjan þarf að greiða sérstaklega fyrir CO2 kvóta vegna alþjóðlegra samninga um umhverfismál sem Ísland er aðili að.

Annað mikilsvert atriði og ekki síðra er að með aukinni skógrækt eykst verðmæti landsins umtalsvert. Öll ræktun í skjóli skóga verður auðveldari og hagkvæmari sem ekki veitir af nú á tímum. Skógana mætti jafnvel nýta sem beitarskóga þegar fram líða tímar. Skógurinn veitir mörgum í sveitum landsins atvinnu. En hvernig má hugsa sér aðkomu lífeyrissjóða að aukinni skógrækt á Íslandi?

Ein leið væri stofnun hlutafélags. Strax í upphafi yrði að semja um æskilegasta fyrirkomulag byggt á skynsemi og hagsýni. Framlag bænda væri landið en lífeyrissjóðirnir leggðu fram starfsfé. Unnið væri eftir mjög nákvæmlegum og faglegum forsendum til að tryggja sem bestan árangur. Fagleg þekking í skógrækt er orðin mjög góð hérlandis. Bændur væru eftir sem áður vörslumenn landsins sem hafa eftirlit með skóginum.

Við skulum hafa í huga að hér er dæmi um mjög gott samvinnuverkefni bænda, lífeyrissjóða og fagaðila. Eg sé fyrir mér að þarna gæti orðið mjög farsælt og heillaríkt starf.

Góðar stundir!
Guðjón Jónsson
leiðsögumaður í Mosfellsbæ

Vönduð hlið á ótrúlegu verði!

- Fjárheld - Sterkbyggð og heitgalvanhúðuð
- Sivalningslaga þverslár ganga í gengum ferningslaga prófíla
- Stíllanleg upphengi-augu sem ganga í gegnum fódringu til þess að tryggja aukinn styrk
- Val um annað hvort lamir fyrir tréstaure eða galvaniseraða hliðstaure með lömum.

Heiti	Lengd	Verð án vsk
Hliðgrind - 5 fet	1,52 m	11.890,-
Hliðgrind - 7 fet	2,13 m	13.382,-
Hliðgrind - 9 fet	2,74 m	15.478,-
Hliðgrind - 12 fet	3,66 m	17.369,-
Hliðgrind - 13 fet	3,92 m	18.638,-
Hliðgrind - 14 fet	4,27 m	20.214,-
Hliðgrind - 15 fet	4,57 m	21.384,-
Lamasett fyrir tréstaure		3.996,-
Galvanhúðaður hliðstaur m/lömum		10.809,-

Bændur, gerið verð- og gæðasamanburð!

Þ Ó R F

REYKJAVÍK:
Krókháls 16
Sími 568-1500

AKUREYRI:
Lönsbakka
Sími 568-1555

Vefsíða:
www.thor.is

Bændablaðið kemur næst út 27. apríl

Afköst 1-1000 persónueiningar

Heildarlausnir á hreinsun skólps með lífrænum hætti

Hvammshólar ehf. Sími 660 4085

Sigurður V. Halldórsson pípulagningameistari

 HVAMMSHÓLAR

Tilraun á bóluþefni gegn kregðu 2016

Snemma árs 2016 setti atvinnu- og nýsköpunarráðuneytið í samstarfi við sjálfstætt starfandi dýralækni af stað verkefni sem miðaði að því að kanna virkni tilraunabóluefnis gegn kregðu.

Tilraunastöð Háskóla Íslands í meinafræði að Keldum (Keldur) og Landbúnaðarháskóli Íslands (Lbhi) voru síðan fengin til samstarfs í þetta verkefni. Í apríl 2016 var svo farið af stað með tilraun þar sem notað var bóluefni framleitt í Þýskalandi. Í bóluefninu var blanda af kregðusýkilsstofnum sem ræktast höfðu úr kregðusmituðum hrúti frá búi á Norðurlandi.

Ákveðið var að bólusetningar-tilraunin færi fram á sama búi og kregðusmitaði hrúturinn kom frá, svo fengist sem gleggst mynd af virkni bóluefnisins á upprunahjörðina. Viðkomandi bú kallast hér eftir tilraunabú.

Um kregðu

Kregða er sjúkdómur í sauðfé af völdum bakteríunnar *Mycoplasma ovipneumoniae* (M. ovipneumoniae; Sheehan M et al., 2007; Friss NF et al., 1976). Þó kregða sé þekkt í sauðfé hérlandis og erlendis er ýmislegt í eðli sjúkdómsins sem er óþekkt. Til dæmis er ekki vitað hvernig ónæmiskerfi sauðfjár bregst við sýkingunni, en sú þekking er nauðsynleg til þess að geta viðhaft fyrirbyggjandi aðgerðir gegn sjúkdómnum.

Sjúkdómurinn hefur verið þekktur í áratugi á Norðausturlandi en hefur á seinni árum náð fóttestu víða um land (Friss NF et al., 1976; Þórarinsdóttir, 2014). Í rannsókn Guðríðar Þórarinsdóttur dýralæknis árið 2014 á algengi og útbreiðslu sjúkdómsins í sláturlömbum frá Suðvestur-, Suður- og Suðausturlandi kom í ljós að kregða fannst á öllum þessum svæðum (í 10 varnarhólfum). Sjúkdómurinn fannst í 60% af 232 búum.

Tíðni kregðu á þessum bæjum var ekki há, hún fannst eingöngu í 4% af þeim 24.772 lungum sem skoðuð voru. Það var hins vegar nokkur breytileiki í tíðni sjúkdómsins á milli bæja, frá 0-21.4%. Einnig var breytileiki á milli varnarhólfa. Í 65% lungna með kregðu var um væga sýkingu að ræða, 25% jákvæðra lungna voru með miðlungs sýkingu, en 10% voru metin með alvarlega sýkingu (Þórarinsdóttir, 2014).

Mycoplasma ovipneumoniae sýking herjar einkum á lömb og getur valdið lungnabólgu. Eina áreiðanlega aðferðin til greiningar á kregðu er að skoða lungu og taka sýni úr lungnavef, en við haustslátrun sjást oft einkennandi bólgubreytingar í frambliðum lungna.

Ásetningslömb með hósta geta haldið áfram að hósta fram eftir vetri. Kregða er aftur á móti sjaldnast talin draga fé til dauða þó talið sé að sýkingin veikli lungun og geri þau móttækilegri fyrir öðrum bakteríusýkingum, sem þá geta fylgt í kjölfarið og jafnvel dregið dýrin til dauða.

Bóluefni

Ekkert bóluefni er fáanlegt á

Tilraunastöð Háskóla Íslands í meinafræði að Keldum.

Tafla 1. Yfirlit yfir tilraunahópa, fjölda lungna skoðuð í sláturhúsi og niðurstöður

	Hópur 1 Lömb undan bólusettingum á m	Hópur 2 Tvíbólusettir tvílembingar	Hópur 3 Óbólusettir tvílembingar	Hópur 4 Viðmið (ómeðhöndluð)
Fjöldi lamba	89	87	98	~500
Fjöldi lungna skoðuð í sláturhúsi	69	65	78	482
Hlutfall með kregðu	7,20%	6,10%	11,50%	14,50%
Stig 1	20%	25%	78%	43%
Stig 2	40%	25%	11%	27%
Stig 3	40%	50%	11%	24%
Stig 4	0	0	0	4%
Stig 5	0	0	0	1%

almennum markaði gegn kregðu í sauðfé. Helsta hindrunin í þróun kregðubóluefnis er hversu erfitt er að rækta bakteríuna, auk þess sem mikill breytileiki er talinn vera á stofnasamsetningu milli bæja og ára. Erlendis eru nokkur fyrirtæki sem taka að sér framleiðslu sérsniðinna bóluefna gegn kregðu.

Árið 2014 var gerð tilraun í Bandaríkjunum með sérsniðið bóluefni gegn kregðu (Ziegler et al., 2014). Þar kom í ljós að nota þurfti stóran skammt af bakteríum og bólusetja tvisvar til að fá fram mótefnasvörun. Í tilrauninni var aftur á móti ekki kannað hvort bólusetningin veitti dýrunum vörn gegn sjúkdómnum.

Niðurstöður bandarísku tilraunarinnar voru hafðar til hliðsjónar við skipulagningu íslensku bólusetningartilraunarinnar. Notað var sama magn af bakteríum í tilraunabóluefninu en eingöngu var ákveðið að bólusetja lambfullar ær einu sinni þar sem stutt var í burð á tilraunabúinu þegar tilraunin hófst. Út frá upplýsingum um viðkomandi hjörð var talið líklegt að tilraunakindurnar hefðu sýkst af kregðu fyrr á ævinni. Því var talið að með bólusetningunni væri verið að endurræsa fyrra ónæmissvar gegn kregðu.

Lömb með kregðu geta sýnt sjúkdómseinkenni fljótlega eftir burð sem bendir til þess að sú mótefnavörn sem þau fá með broddmjólkinni sé ekki nægjanleg í mörgum tilfellum (Gaylor, 2007). Af þeim sökum var ákveðið að bólusetja lömb undan óbólusettum á m u.þ.b. 1 viku eftir burð og endurbólusetja síðan 3 vikum seinna.

Bólusetningartilraunin

Áður en tilraunin hófst var bóluefnið prófað í 5 á m og 4 lömbum til að kanna hvort það hefði í för með sér óæskilegar aukaverkanir. Bólusetning með bóluefninu virtist ekki hafa nein áhrif á almenna líðan áa og lamba.

Til að fá sem mestar upplýsingar úr bólusetningartilrauninni voru skilgreindir fjórir tilraunahópar sem fengu mismunandi meðhöndlun (Tafla 1). Þeim var svo fylgt eftir með blóðtökum og skoðun í sláturhúsi að hausti.

Hópur 1.

Óbólusett lömb undan á m sem voru bólusettar rétt fyrir burð.

Hópur 2.

Bólusettir tvílembingar (annar af pari, tvílembingur 1) - undan óbólusettum á m.

Mynd 1. Lungu skoðuð í sláturhúsi og breytingar kvarðaðar og skráðar. Lungun voru merk með raðnúmeri (rauðu miðarnir). Á myndinni sjást bólgubreytingar eftir lungnaorma, rauðir hnúðar (hvítar örvar benda á nokkra slíka).

Mynd 2. Lunga með mjög væga kregðu (stig 1). Í einu framblaði er línulaga dökkt svæði með vægri bólgu og samföllum lungnavef (lungnahrún; svört píla). Hvítar pílar benda á bólguhnúða eftir lungnaorma.

Mynd 3. Lungu með kregðustig 3: Dökkrauð bólgusvæði yst í frambliðum. Dreifðir bólguhnúðar (litlir rauðir dílar) eftir lungnaorma í afturbliðum.

Hópur 3.

Óbólusettir tvílembingar (annar af pari, tvílembingur 2) - undan óbólusettum á m.

Hópur 4.

Óbólusett lömb undan óbólusettum á m.

Skoðun í sláturhúsi að hausti og mat á lungum

Lömbum frá tilraunabúinu var sláttrað á tímabilinu 30. september til 31. október 2016 (í fjórum sláturhópum). Þrjá af sláturdögnum fór starfsfólk Keldna í sláturhús SAH á Blönduósi þar sem safnað var saman lungum með aðstoð ábúenda tilraunabúsins og sjálfstætt starfandi dýralæknis, en síðasta sláturdag sáu ábúendur og dýralæknir um að skoða lungu og safna sýnum. Lungun voru skoðuð og metin eftir eftir skalanum 0-5 sem notaður er til að ákvarða kregðubreytingar. Einnig voru aðrar breytingar á lungum, s.s. breytingar af völdum lungnaorma metnar og skráðar. Alls voru skoðuð 694 lungu og tafla 1 sýnir niðurstöður eftir tilraunahópum.

Niðurstöður

Kregðubreytingar fundust í 13 % lungna (88 af 694) frá tilraunabúinu þetta haustið. Niðurstöður sýndu einnig að í 95% lungna með kregðubreytingar (84 af 88) reyndust breytingarnar vera mjög vægar til vægar (stig 1-3; myndir 2 og 3). Miðlungs útbreiddar kregðubreytingar í lungum fundust í 3 lömbum og og eingungis eitt lamb var með útbreiddar kregðubreytingar í lungum. Þessi fjögur lömb voru öll í viðmiðunarahópnum (hópi 4).

Tölfræðilegar prófanir á sambandi bólusetningar lamba eða ær og kregðu í viðkomandi lambi sýndu að ekki væri marktækt samband milli bólusetningar og kregðubreytinga í þessari tilraun.

Það kom nokkuð á óvart að við skoðun á lungum fundust merki um lungnaormasýkingar í nær 100% lambanna (sjá myndir 1 og 2), og einnig fundust lungnapestarbreytingar í hluta lambanna.

Samantekt

Niðurstaða bólusetningartilraunarinnar var sú að kregða virtist ekki vera vandamál í fé á tilraunabúinu þetta árið. Einungis í örfáum tilfellum hefði mátt búast við að kregðusýking gæti valdið sjúkdómseinkennum í gripunum.

Ekki var hægt að sýna fram á virkni sérsniðna bóluefnisins gegn kregðusmiti.

Sláandi var hversu útbreiddar breytingar af völdum lungnaorma voru, og verður að hafa í huga hugsanlegan þátt ormasýkinga og annarra bakteríusýkinga í þeim einkennum sem bændur verða varir við í sínum hjörðum.

Bólusetningartilraun þessi hefur varpað ljósi á þörfina fyrir úttekt á orsökum öndunarferasjúkdóma, þar á meðal tíðni og meingerð kregðu, í íslensku sauðfé. Líklegt má teljast að ytri aðstæður, svo sem veðurfar, aðbúnaður og aðrar sýkingar, séu mikilvægur þáttur í því hvort og hversu mikil sjúkdómseinkenni sjást af völdum kregðusýkilsins.

Í þessari rannsókn voru kregðubreytingar í flestum tilfellum svo vægar að ólíklegt verður að teljast að þær hafi valdið klínískum einkennum. Einungis í 4,5% kregðutilfella af, þ.e. 0,6% af öllum sláturlömbum, voru breytingarnar það alvarlegar að þær gætu hugsanlega haft áhrif á almennt heilsufar dýranna (kregðustig 4 og 5).

Árferði var gott sumarið 2016 og getur það hugsanlega skýrt það hversu lítið var um alvarlegar

kregðubreytingar. Það má þó ætla að sjúkdómurinn, þar sem hann er til staðar, geti ágerst þegar líður á haustið.

Margt er enn á huldu varðandi meingerð, sjúkdómsframgang og önnur mikilvæg atriði í sjúkdómsmynd kregðu.

Vegna þessara mörgu vafaatriða teljum við að svo stöddu ekki vera tímabært að halda áfram tilraunabólusetningum.

Aftur á móti teljum við æskilegrt að fara út í frekari kortlagningu á kregðubreytingum í lungum sláturlamba til viðbótar við þau svæði sem þegar hafa verið tekin út (Þórarinsdóttir GE, 2014). Slík kortlangning þyrfti helst að ná yfir lengra tímabil, helst nokkur ár. Þetta þyrfti að gera til að fá gleggri mynd af áhrifum veðurfars og annarra þátta á kregðuvandamál í búfé. Þessu til viðbótar teljum við að það þurfi að vinna að rannsóknum á því hvernig smit á sér stað og hvernig fyrstu stigum sjúkdómsins vindur fram. Þetta þarf að skoða bæði við náttúrulegar aðstæður og með tilraunasmíti til að meta betur klínísk einkenni og vefjameinfræði kregðusmits og áhrif þess á heilsufar sauðfjárl.

Í ljósi þessarra niðurstaðna hefur nú verið stofnaður vinnuhópur um öndunarfærassjúkdóma í sauðfé, með aðkomu Fagráðs í sauðfjárrækt, Landbúnaðarháskóla Íslands, Matvælastofnunar og Tilraunastöðvar Háskóla Íslands í meinafræði að Keldum. Þessi hópur mun vinna að því að greina betur vandamálið "hósti í fé".

Charlotta Oddsdóttir, Eggert Gunnarsson, Einar Jörundsson, Ólöf G. Sigurðardóttir, Vala Friðriksdóttir og Vilhjálmur Svansson.

Tilvitnanir:

Friss NF et al. (1976). *Mycoplasma ovipneumoniae demonstrated in Icelandic sheep*. Acta Vet Scand, 17 255-257

Gaylor ME (2007). *Maturity of the Lamb Immune System*. Honors thesis. College of Agriculture and Life Sciences, Department of Animal Sciences, Cornell University, Ithaca, NY.

Sheehan M et al. (2007). *An aetio-pathological study of chronic bronchopneumonia in lambs in Ireland*, Vet J, 173 630-637.

Ziegler JC et al. (2014). *Safety and immunogenicity of a Mycoplasma ovipneumoniae bacterin for domestic sheep (ovis aries)*. PLoS ONE 9(4): e95698. doi:10.1371/journal.pone.0095698

Þórarinsdóttir GE (2014). *Prevalence of bronchopneumonia in sheep in South-West to South-East Iceland; Slaughterhouse survey*, Master's Thesis, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet Københavns Universitet.

Núverandi staða varnarhólfa

Fé á afrétti í Skaftárhreppi.

Mynd / HKr.

jarð- og heyvinnslutæki nema fullnægjandi þrif hafi farið fram.

Hreint hólf með tilliti til riðu. Líflambasöluhólf.

riðutilfelli í Heiðarseli árið 1997. Riðusýkt til 31. desember, 2017 að því gefnu að engin ný tilfelli komi upp.

Ef riða greinist er óheimilt að:

- Flytja milli bæja innan sýktra svæða og áhættusvæða hvaðeina, sem getur borið smitefni milli staða, svo sem hey, heykögglar og hálm, húsdýraáburð, túnþökur og gróðurmold nema með leyfi héraðsdýralæknis og að uppfylltum eftirfarandi skilyrðum:
 - hey sé allt í plöstuðum stór-böggum eða rúllu,
 - þökur séu aðeins notaðar á svæðum þar sem sauðfé kemst ekki að.
- Flytja ull á milli bæja nema með leyfi héraðsdýralæknis.
- Flytja fjárklippur, markatengur, lyfjadælur og annan tækjabúnað, sem óhreinkast hefur af fé eða hugsanlega smitmengast á annan hátt á sýktu svæði, til nota í landbúnaði á ósýktu svæði, án vottorðs frá héraðsdýralækni um að fullnægjandi sóttþreinsun hafi átt sér stað.

Athugið að aðilar sem fara milli sóttvarnarsvæða, sýktra svæða, áhættusvæða eða ósýktra svæða, með tækjabúnað til landbúnaðarstarfa skulu fá leyfi héraðsdýralæknis og vottorð um að fullnægjandi sóttþreinsun hafi átt sér stað. Þessi tæki og önnur sem óhreinkast af sauðfé á sýktum svæðum skulu sóttþreinsuð samkvæmt fyrirmælum héraðsdýralæknis að lokinni notkun á hverjum stað/jörð.

Lesi má nánar um þessar takmarkanir í reglugerðum um útrýmingu á riðuveiki og bætur vegna niðurskurðar nr. 651/2001 og í reglugerð um garnaveiki og varnir gegn henni nr. 911/2011.

Hér verður farið yfir stöðu sérhvers hólfs miðað við stöðuna í dag.

1. Landnámshólf

Bólusett við garnaveiki. Síðasta riðutilfelli á Breiðabólstað árið 2003. Riðusýkt hólf að hluta, til 31. desember, 2023 að því gefnu að engin ný tilfelli komi upp.

Sýkt svæði:

Sveitarfélögin Ölfus, Hveragerði og Árborg og Grafningur í Grímsnes- og Grafningshreppi.

2. Vesturlandshólf

Bólusett við garnaveiki. Hreint hólf með tilliti til riðu.

3. Snæfellsneshólf

Bólusett við garnaveiki. Hreint hólf með tilliti til riðu. Líflambasöluhólf.

4. Dalahólf

Hætt að bólusetja við garnaveiki árið 2011. Hreint hólf með tilliti til riðu.

5. Vestfjarðarhólf eystra

Ekki bólusett við garnaveiki.

6. Vestfjarðarhólf vestra

Ekki bólusett við garnaveiki. Hreint hólf með tilliti til riðu.

7. Miðfjarðarhólf

Ekki bólusett við garnaveiki. Hreint hólf með tilliti til riðu.

8. Vatnsneshólf

Bólusett við garnaveiki. Síðasta riðutilfelli á Neðra-Vatnshorni árið 2015. Riðusýkt til 31. desember, 2035 að því gefnu að engin ný tilfelli komi upp.

9. Húnahólf

Bólusett við garnaveiki. Síðasta riðutilfelli á Kambhóli árið 2007. Riðusýkt til 31. desember, 2027 að því gefnu að engin ný tilfelli komi upp.

10. Skagahólf

Bólusett við garnaveiki. Síðasta riðutilfelli á Stóra-Gröf ytri árið 2016. Riðusýkt til 31. desember, 2036 að því gefnu að engin ný tilfelli komi upp.

11. Tröllaskagahólf

Bólusett við garnaveiki. Síðasta riðutilfelli í Dæli árið 2009. Riðusýkt hólf að hluta, til 31. desember, 2029 að því gefnu að engin ný tilfelli komi upp.

Sýkt svæði:

Dalvíkurbyggð norðan Hámundarstaða.

12. Grímsey

Ekki bólusett við garnaveiki. Hreint hólf með tilliti til riðu.

13. Eyjafjarðarhólf

Bólusett við garnaveiki. Hreint hólf með tilliti til riðu.

14. Skjálfandahólf

Bólusett við garnaveiki í Skúta-staðahreppi. Síðasta riðutilfelli á Lóni árið 1999. Riðusýkt hólf að hluta, til 31. desember, 2019 að því gefnu að engin ný tilfelli komi upp.

Ósýkt svæði:

Skútustaðahreppur, Engidalur og Lundarbrekka og bæir þar fyrir sunnan.

Sýkt svæði:

Önnur svæði í hólfinu.

15. Norð austurhólf

Bólusett við garnaveiki í Jökuldal og Jökulsárhlið austan (sunnan) Smjörfjallalínu. Síðasta riðutilfelli á Brú árið 1997. Riðusýkt hólf að hluta, til 31. desember, 2017 að því gefnu að engin ný tilfelli komi upp. Líflambasölusvæði í N-Þingeyjarsýsluhluta hólfsins. **Sýkt svæði:** Jökuldalur og Jökulsárhlið austan (sunnan) Smjörfjallalínu.

16. Héraðshólf

Bólusett við garnaveiki. Síðasta

17. Austfjarðarhólf

Ekki bólusett við garnaveiki. Síðasta riðutilfelli Hátún/Ós árið 1997. Riðusýkt til 31. desember, 2017 að því gefnu að engin ný tilfelli komi upp.

18. Suðurfjarðarhólf

Bólusett við garnaveiki í Breið-dalshreppi austan Breiðdalsár. Síðasta riðutilfelli á Gilsárstekk árið 2005. Riðusýkt til 31. desember, 2025 að því gefnu að engin ný tilfelli komi upp.

19. Suðausturlandshólf

Bólusett við garnaveiki. Hreint með tilliti til riðu.

20. Örafahólf

Ekki bólusett við garnaveiki. Hreint með tilliti til riðu. Líflambasöluhólf.

21. Eyjafjalla- og Vestur Skaftafellssýsluhólf

Ekki bólusett við garnaveiki. Hreint með tilliti til riðu.

22. Rangárvallahólf

Bólusett við garnaveiki. Hreint með tilliti til riðu.

23. Hreppa-, Skeiða- og Flóahólf

Bólusett við garnaveiki. Síðasta riðutilfelli Hurðabak árið 2010. Riðusýkt til 31. desember, 2030 að því gefnu að engin ný tilfelli komi upp.

24. Biskupstungnahólf

Ekki bólusett við garnaveiki. Síðasta riðutilfelli í Gýgjar-hólskoti árið 2004. Riðusýkt til 31. desember, 2024 að því gefnu að engin ný tilfelli komi upp.

25. Grímsnes- og Laugardalshólf

Bólusett við garnaveiki. Hreint með tilliti til riðu.

26. Vestmannaeyjar

Ekki bólusett við garnaveiki. Hreint með tilliti til riðu.

Ítarefni má lesa inni á www.althingi.is og www.reglugerd.is

- Lög nr. 25/1993 um dýrasjúkdóma og varnir gegn þeim
- Reglugerð nr. 651/2001 um útrýmingu á riðuveiki og bætur vegna niðurskurðar, með síðari breytingum
- Reglugerð nr. 911/2011 um garnaveiki og varnir gegn henni, með síðari breytingum
- Reglugerð nr. 550/2008 um flutning líflamba milli landsvæða

Sigrún Bjarnadóttir, dýralæknir sauðfjár- og nautgripasjúkdóma

UTAN ÚR HEIMI

Smáfuglar minnka streitu og kvíða

Samkvæmt nýlegri rannsókn sem framkvæmd var í Bretlandi kemur fram að smáfuglar geta minnkað streitu, kvíða og þunglyndi. Þannig voru 263 einstaklingar til rannsóknar á ólíkum aldri og í mismunandi stöðum í þjóðfélaginu.

Á meðan fuglarannsakendurnir skráðu hversu margir smáfuglar voru á ákveðnu svæði seinnipart dags þá skráðu sálfræðingar andlega heilsu

þátttakenda. Rannsakendurnir fundu ekkert sambengi milli þess hvers konar fuglar fólk sá og andlegri heilsu þess en það sem þeir fundu út var að því fleiri smáfuglar sem voru í kringum fólk þá því betri var andleg heilsa þess. Vilja rannsakendurnir halda því fram að þetta geti komið þeim á sporið á því hvaða hlutverki náttúran hefur sem lykilkþáttur fyrir andlega heilsu. /Bondebladet - ehg

Kjöthneyksli í Brasilíu dregur dilk á eftir sér:

Mútuðu eftirlitsmönnum til að þegja yfir rotnuðu kjöti

Tvö stór kjötframleiðslufyrirtæki í Brasilíu mútuðu eftirlitsmönnum til að þegja yfir rotnuðu kjöti á markaðnum. Lögregla framfylgdi skipun dómara um að handtaka á annan tug starfsmanna fyrirtækjanna.

Þetta mál hefur nú leitt til þess að Kínverjar hafa bannað tímabundið innflutning á nautakjöti frá Brasilíu. Það hafa yfirvöld í Suður-Kóreu einnig gert.

Hluti ónýta kjötsins til Evrópu

Blairo Maggi, landbúnaðarráðherra Brasilíu, sagði að hann myndi hitta sendiherra og fulltrúa evrópskra kjötiðnaðarfyrirtækja í kjölfar þess að rannsakendur upplýstu að hluti kjötsins hafi verið fluttur til Evrópu.

Yfirvöld segja þetta meiri háttar högg fyrir brasilískan landbúnað sem stjórnmöld hafa reitt sig mjög á til að kljást við verstu efnahagsniðursveiflu í áratugi.

Mikil gagnrýni er á yfirvöld í Evrópusambandinu fyrir að leyfa áframhaldandi innflutning á brasilísku kjöti þrátt fyrir ítrekaðar viðvaranir.

Samtök írskra bænda hafa krafist allsherjarbanns á innflutning á brasilísku kjöti. ESB hefur einungis sagt að þau fyrirtæki sem sannarlega hafa tekið þátt í þessum skandal verði neitað um aðgang að markaði í ESB-ríkjunum.

Svívirðilegt

Patrick Kent, forseti samtaka írskra nautgripa- og sauðfjárbænda, segir afstöðu ESB um að gefa Brasilíumönnum annað tækifæri vera svívirðilega. Angus Woods, formaður IFA, segir að írskir bændur eigi að njóta þessa að fara að settum reglum. Svindlið í Brasilíu væri til skammar.

Dómari í Brasilíu hefur sakað landbúnaðarráðuneyti Brasilíu um að hafa svikið þjóðina. Fréttastofur Reuters, AP og Independent fjölluðu allar um málið um miðjan mars. Þar kemur fram að hluti mútufjárins sem greiddur var af JSB og BRF var veitt áfram til tveggja stórra stjórnmálaflokka. Þar á meðal til flokks Michel Temer forseta, en að sögn lögreglu hefur verið unnið að rannsókn málsins í tvö ár.

Tekið var upp símtal dómsmálaráðherrans Omars Serraglio við meintan forsprakka þessa mútumáls sem býr í Parana í Suður-Brasilíu meðan rannsóknin stóð yfir. Þar nefnir dómsmálaráðherrann þennan eftirlitsmann „mikla foringja“ eða „big boss“. Lögregla segir samt að ekki liggi fyrir nægar sannanir til að hefja opinbera rannsókn á hugsanlegri hlutdeild dómsmálaráðherrans í málinu.

Mauricio Moscardi Grillo, sem unnið hefur að rannsókn málsins í Brasilíu, sagði á fréttamannafundi að tvö kjötpökkunarfyrirtæki hafi notað kemisk efni til að bæta útlit og lykt á útrunnu kjöti. Í það minnsta einn yfirmaður hafi upplýst að úldnu kjöti hafi verið blandað saman við óskemmt kjöt og selt þannig til neytenda. Auk þessa var ódýrara

Fjöldi manna var handtekinn er upp komst um stóra mútumálið í Brasilíu.

hræfni, eins og hveiti maniókarótar og vatni, blandað í kjötafurðir sem seldar voru af fyrirtækjunum tveim. Maniórótarhveiti eða kassavamjöl er unnið úr mjólrót, eins og hún er einnig nefnd á íslensku. Sagði Grillo að þrem verksmiðjum fyrirtækjanna hafi þegar verið lokað.

Handtökuskipun var gefin út

Rannsakendur hafa upplýst að skólabörnum í suðurhluta Parana-fylki hafi verið gefið þetta hættulega kjöt. „Þeim var gefinn matur sem gerður var úr útrunnu og úldnu kjöti og í mörgum tilfellum innihélt krabbameinsvaldandi efni, svo efnahagslegur ávinningur þessara glæpangengja er augljós,“ sagði Mauricio Moscardi Grillo.

Hann segir að múturnar sem greiddar voru hafi runnið áfram til tveggja pólitískra flokka, þ.e. til Temer's centrist Brazilian Democratic Movement Party og íhaldsflokksins (Progressive Party) sem er jafnframt hluti af samsteypustjórn forsetans.

Bein sambönd við landbúnaðarráðuneytið

Lögregla segir að kjötpökkunarfyrirtækin hafi haft bein sambönd inn í landbúnaðarráðuneytið. Þannig gátu þeir handvalið eftirlitsmenn til að skoða verksmiðjur þeirra. Eftirlitsmennirnir gáfu síðan út vottorð þrátt fyrir að þeir vissu að varan væri ónýt.

Marcos Josegrei da Silva dómari, sem gaf út handtökuskipunina, segir að landbúnaðarráðuneytið væri yfirþyrmandi flækt í þessi svik og spillingu.

„Ráðuneytið var hreinlega tekið í gíslingu af hópi einstaklinga sem ítrekað gengu gegn skyldum sínum gagnvart þjóðinni,“ skrifaði Silva.

Fyrirtækin JBS og BRF hafa bæði gefið út yfirlýsingar þar sem þvertekið er fyrir að þau hafi aðhafst nokkuð rangt. Heldur hafi þau einungis farið eftir settum reglum.

JBS er eitt stærsta kjötframleiðslufyrirtæki í heimi og framleiðir vörur úr nautakjöti, kjúklingakjöti og svínakjöti. Það rekur um 150 verksmiðjur um allan heim og er með höfuðstöðvar í Sao Paulo í Brasilíu.

Hitt fyrirtækið, BRF, varð til við samruna tveggja þekktustu kjötframleiðslufyrirtækja Brasilíu, Saida og Perdigao í Santa Catarina í Suður-Brasilíu. BRF framleiðir einnig smjörliki, pitsur og fleiri fullunna rétti.

Brasilískt kjöt hefur verið selt í 150 löndum vegna meintra gæða. Þessi lönd hafa einnig verið með sína eftirlitsmenn sem eiga að skoða kjötið. /HKr.

Á FAGLEGUM NÓTUM

Fagping nautgriparæktarinnar í Danmörku 2017 – þriðji hluti:

Fróðleg erindi í 11 málstofum

Dagana 27. og 28. febrúar sl. fór fram hið árlega Fagping nautgriparæktarinnar í Herning í Danmörku, betur þekkt sem Kvækgongres, eins og greint hefur verið frá í síðustu tveimur tölublöðum Bændablaðsins.

Alls voru haldnar 11 málstofur á þessu fagþingi og fer hér þriðji og síðasti hluti umfjöllunar um fagþingið.

6. Í mjaltabásnum

Í málstofu um mjaltabásinn voru haldin 8 fróðleg erindi sem öll snéru með einum eða öðrum hætti að mjöltum, mjaltatækni eða mjólkurgæðum. Eitt fjallaði um líftölu í stórum sílótönkum og hvernig sé hægt að ná tökum á slíku vandamáli ef það kemur upp. Annað um rétta lyfjameðhöndlun og nýjar áherslur SEGES í þeim efnum en sem mörgum er kunnugt um þá mega danskir kúabændur sjálfir meðhöndla helstu sjúkdóma. Það þriðja var um nýja áhugaverða rannsókn um smit-hættu við mjaltapjóna en þar sem eitt mjaltatæki sér um 60-65 gripi þá eru miklar líkur á að tækið beri smitefni á milli kúa.

Í rannsókninni kom einnig fram að sé jógursýkt kýr mjólkuð þá má finna, með erfðaefnisgreiningu, bakteríur úr henni inni í mjaltahylkinu næstu þrjár mjaltir á eftir. Með öðrum orðum þá er veruleg hætta á krosssmiti milli sýkra kúa og ósýkra ef ekki er keyrður stuttur kerfisþvottur eftir að sýkt kýr er mjólkuð.

Bónus greiddur fyrir lágar frumutölur

Þá var flutt afar fróðlegt erindi frá afurðafélaginu Them sem er sérhæft í framleiðslu á hörðum ostum. Það afurðafélag hefur komið sér upp áhugaverðu kerfi fyrir afurðastöðvaverðið en innleggjendur félagsins fá gæðaalag vegna frumutölu allt niður í 100.000/ml. Verðlagningin er þannig að fyrir hverjar 1.000 frumur/ml fyrir neðan 200.000 þá borgar afurðafélagið bónus. Þannig er stöðugur hagur af því að lækka frumutöluna allt niður fyrir 100.000. Kerfið hefur þegar skilað eftirtektarverðum árangri og eru mörg kúabú nú með frumutölu sem er innan við 100.000/ml.

Þrjú erindi í þessari málstofu voru á ensku en þau fjölluðu annars vegar um hvaða spenadyfur ætti helst að nota fyrir mjaltir og eftir mjaltir og svo um reynslu Dairy group á Englandi af því að vinna við ráðgjöf um mjólkurgæði.

Erindi Prebens bónda vel sótt

Það erindi sem var best sótt, af mörg hundruð manns, var erindi bóndans Preben Vingborg og eins af sérfræðingum SEGES í mjólkurgæðum, dýralæknisins Michael Farre. Preben hefur verið að ná afar góðum árangri við mjaltir, sé horft bæði til mjólkurgæða, mjólkurmagns og afkasta og fóru þeir félagarnir yfir það hvað skýrir það. Preben þessi er með 550 Jersey kýr og þær skila vel af sér, alls 11.136 kg orkuleiðréttrar mjólkur að jafnaði. Frumutala búnsins er nú 110.000/ml og eru kýrnar mjólkaðar þrisvar á dag í 2x24 hraðmjaltabás frá Boumatic.

Markmið hans er að kýrnar bíði ekki lengi eftir mjöltum og því eru nokkuð margir sem koma að mjöltunum svo það séu ekki of margar kýr á biðsvæði hverju sinni. Þá hefur hann hámarks mjaltatíma á kúnum og ef þær eru ekki búnar að mjólkast eftir 8 mínútur tekur kerfið einfaldlega tækin af kúnum. Mjaltatíminn er því skammur og kýrnar komnar fljótt aftur inn í fjös að éta eða hvíla sig en að jafnaði

Hér má sjá bónda ræða við mjólkurgæðaráðgjafa frá SEGES um mjaltatæki.

liggja kýrnar í fjósinu hjá Preben 15 klst. á sólarhring. Það er afar gott í fjósi þar sem mjólkað er þrisvar á sólarhring og skilar sér í mjólkurtankinn með auknum afurðum kúnna.

7. Vinnufundir

Þessi málstofa var haldin að kvöldi og snérist um það að smala saman áhugaverðum þátttakendum um ákveðin málefni og fara heldur dýpra í þau en almennt gengur og gerist í hefðbundnum erindum. Til þess að taka þátt í þessum hluta fagþingsins þurftu þátttakendur að hafa skráð sig fyrirfram til leiks, enda takmarkaður fjöldi sem gat verið um hvert verkefni málstofunnar. Alls voru tekin fyrir 7 málefni og voru 3 þeirra um föður og föðrun m.a. gátu bændur komið með heilföðursýni og fengið álit fagmanna á því.

Þá sá Íslandsvinurinn Vibeke Fladkær Nielsen um smitvarnaleik en í Danmörku er komið út nýtt borðspil sem sérstaklega er hannað til þess að vekja athygli þátttakenda á því hvað réttar smitvarnir á kúabúum skipta gríðarlega miklu máli. Hér má t.d. nefna hvernig forðast beri t.d. að jógurbólgu smitefni berist á milli kúa, að kálfar sýki hver annan og margt fleira mætti nefna.

Síðan gátu þátttakendur fengið tvö örnámskeið í notkun á danska bústjórnarkerfinu DMS og að síðustu var vinnufundur haldinn um hið stöðugt vaxandi verkefni á dönskum kúabúum sem er að stjórna fólki í vinnu. Búin hafa stækkað ár frá ári og sér ekki fyrir endann á þeirri þróun og með því hefur hlutverk bændanna færst úr því að vera sjálfir í búskapnum og mikið til yfir í það að vera framkvæmdastjórnar. Það hentar eðlilega misvel og þarna gátu bændur fengið góð ráð til þess að bæta þessa eiginleika.

8. Holdanautarækt

Sex erindi voru haldin í þessari málstofu en fjallað var um kynbótastarf, starfsemi danska nautakjötsráðsins og farið yfir hagkvæmni þess að taka land í „beitarfóstru“ en víða

innan Evrópusambandsins fá bændur greitt fyrir að halda gróðri á sameiginlegu landi niðri með stýrðri beit.

Hin þrjú erindin fjölluð öll með einum eða öðrum hætti að markaðssetningu á nautakjöti. Eitt þeirra var flutt af Christine Nielsen, sérfræðingi í markaðsmálum, en hún fjallaði m.a. um nýlega markaðs-rannsókn í Danmörku sem sýnir skýrt að neytendur þar í landi horfa í auknum mæli til matvara með skýra tilvísun til uppruna. Þá kom einnig fram í sömu könnun að Danir treysta dönskum matvörum betur en innfluttum og var það útskýrt með tiltrú danskra neytenda á að þarlandar matvörur væru hreinni og betri en innfluttar.

Hún sagði að almennt væru neytendur í dag mun meðvitaðri en áður um matvæli og að þeir hugsuðu meira en áður um hollustu, uppruna, vistvænleika, umhverfisálág og fleiri slíka þætti. Þetta þyrftu allir söluaðilar matvæla að hugsa um og horfa til mikilvægi þess að upplýsa neytendur vel um það sem verið væri að framleiða.

Þá fjölluðu hin tvö um sölu beint frá býli. Annað þeirra var flutt af kúabóndanum Louise Dolmer sem rekur heimasíðuna www.landmad.dk. Louise býr á litlu búi við Grenå á Jótlandi og árið 2011 opnaði hún verslun sem selur eingöngu vörur sem koma beint frá bændum og í dag er hún með vörur frá 170 bændum í umboðssölu. Verslun hennar hefur gengið stórvel og er hún með marga starfsmenn sem sjá um bæði verslunina og að senda vörur frá vefversluninni. Hún kvað aðgengi neytenda mikilvægt og að þeir sem reka bú í nágrenni við þéttbýli ættu að skoða að hefja sölu með svipuðum hætti.

9. Frá akri í stæðu

Þessi málstofa fjallaði um þau ótal verkefni „utan fjóss“ sem allir kúabændur glíma við vor, sumar og haust. Það er reyndar haldin sérstakt fagþing um jarðrækt í Danmörku og því voru erindin í þessari málstofu ekki nema 8 talsins, sem er ekki mikið ef horft er til umfangs þeirrar vinnu sem fram fer utan við

Frá Kvægkongres, Fagþingi nautgripærktarinnar í Herning í Danmörku.

veggi fjóssins. Flest þeirra snéru eingöngu að dönskum aðstæðum eins og gengur og gerist s.s. um val á heppilegu grasfræi, verkun á maísvotheyi, notkun á hugbúnaði SEGES til þess að halda utan um fæðuöflunina, lagerstjórnun þegar fæðrið er komið í stæðu og svo um fæðrunina sjálfa.

Samkeppni gull-ráðunautanna

Af mörgum góðum erindum var etv. áhugaverðast að heyra um gull-ráðunautana en árið 2016 var efnt til samkeppni allra nautgripa-ráðunauta í Danmörku og þeir sem gátu skilað bestum árangri, mælt sem framgangur og hagkvæmni fæðrunar hjá útvöldum kúabúum. Þrír ráðunautar stóðu uppi sem sigurvegarar. Þau greindu svo frá því hvað þurfti til, til þess að vinna þessa skemmtilegu samkeppni.

Heilt yfir má líklega draga saman niðurstöður ráðunautanna í það að það er mikilvægt að draga saman mikið af gögnum frá þeim búum sem unnið er með, standa fyrir verklegum fundum með mörgum bændum, fara í heimsóknir til bænda á álagstímum til þess að fá rétta tilfinningu fyrir því sem þarf að gera og kynna sér vel vinnubrögð bænda með því að prófa sjálf(ur) að grípa í verkin. Ella verði erfitt að setja sig vel inn í verkin og fyrir vikið er hætt á að ráðgjöfin hitti ekki í mark.

10. Samvinna

Í þessari málstofu var lögð áhersla á bústjórn og voru flutt átta erindi í málstofunni. Sjö þeirra fjölluðu með einum eða öðrum hætti um mannahald og það að stjórna mörgu starfsfólki á búum og etv. á erindi

þeirra ekki beint við á Íslandi. Eitt erindið fjallaði um slysaheitu við bústörf á kúabúum. Þar kom m.a. fram að algengustu slysin sem verða á kúabúum verða þegar verið að er ragast í nautgripum. Þar á eftir koma vélaslys og þá slys vegna falls. Þessar upplýsingar komu frá fulltrúa danska vinnueftirlitsins og koma trúlega heim og saman við tíðni slysa á kúabúum hér á landi.

11. Sérfundir um einstök kúakyn

Síðasta málstofa fagþingsins voru svokallaðir kvöldfundir félaganna sem standa á bak við einstök kúakyn í Danmörku og mætti eiginlega segja að um þrjár aðskildar málstofur sé að ræða, þ.e. fyrir kúabændur með rauðar danskar kúr (RDM), kúabændur með Jersey kúr og svo hinn stóra hóp kúabænda með svartskjöldóttar kúr (Holstein). Á þessum kvöldfundum eru tekin fyrir innri málefni félaganna en alltaf fengnir fyrirlesarar einnig til þess að brjóta fundina upp.

Allt framlagt efni og flest erindi fagþingsins er hægt að hlaða niður af heimasíðu fagþingsins: www.kvaegkongres.dk. Þá voru ennfremur mörg tekin upp með svipuðum hætti og margir lesendur þekkja frá t.d. Veffræðslukerfi Landssambands kúabænda. Þar má hlusta og horfa á upptökur þeirra fyrirlestra. Rétt er að geta þess að mest allt efni er á dönsku en þó er hluti þess á ensku.

Snorri Sigurðsson
sns@seges.dk
Sviðsstjóri mjólkurgæðasviðs
Dýralækninga- og gæðadeild
SEGES í Danmörku

Hrossabændur - hestamenn!

Vantar hross til slátrunar á næstu vikum.

Forðist biðlista í haust.

Sláturpantanir í síma 480 4100.

Sláturfélag Suðurlands
Selfossi

biður uppá alhliða lausn fyrir
hótelherbergið eða gistiheimilið.

Síðumúla 30 - Reykjavík
Sími 533 3500

Hofsbot 4 - Akureyri
Sími 462 3504

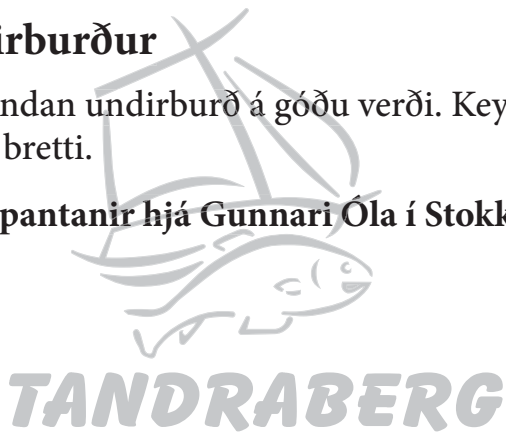
SKAGFIRÐINGAR-NÆRSVEITAMENN

Húsdýraundirburður

Erum með innlendan undirburð á góðu verði. Keyrum heim á bæi ef keypt eru heil bretti.

Upplýsingar og pantanir hjá Gunnari Óla í Stokkhólma.
Sími 8647747.

Veljum Íslenskt!

ÓMISSANDI Í SAUÐBURÐINN

LAMMBOOST OG FLORYBOOST eru fæðubótaefni sem verka styrkjandi og efla ónæmiskerfi unglamba. 100% náttúrulegar vörur sem löngu hafa sannað sig. Auðvelt í notkun, þarf ekki að blanda og kemur með íslenskum leiðbeiningum.

Icevet
Dýraheilsa

FLORYBOOST

Floryboost stuðlar að jafnvægi þarmaflórunnar og saltbúskap líkamans þegar meltingartruflanir gera vart við sig.

Verndar þarmana – Viðarkol og leir sem draga í sig eiturefni

Kemur jafnvægi á saltbúskap líkamans – Natriumklóríð, magnesíumklóríð, kalíumklóríð og fosfót

Eykur orku – Dextrósi

Styrkir erta slímhúð – Nauðsynlegar oliur unnar m.a. úr rósmaríni, cajeput, tímótei og thymol

LAMMBOOST

Lambboost er fæðubótaefni sem er auðugt af broddmjólk og næringarefnum og er sérstaklega hannað með þarfir lítilla og létttra lamba í huga.

Heilbrigð þarmaflóra – Mjólkursýrugerlar

Eflir ónæmiskerfið – Broddur

Örvandi – Jurtakrafur (kóla, gúarana)

Eykur líkamlegan styrk – Flókin samsetning vítamína og járns

Eykur orku – Nauðsynlegar fitusýrur, glúkósi, þriglyseríðar

Nánari upplýsingar hjá dýralæknum og umboðaðila www.dyraheilsa.is

AÐALFUNDARBOÐ

Aðalfundur **Beint frá býli**, félags heimavinnsluaðila, verður haldin **8. apríl 2017** í Litlu sveitabúðinni í Nesjum í Hornafirði og hefst klukkan 13:00.

Dagskrá aðalfundar:

1. Fundarsetning.
2. Kjör fundarstjóra og fundarritara.
3. Ávörp gesta.
4. Erindi.
5. Skýrsla formanns (stjórnar) félagsins um starfsemi á liðnu ári.
6. Endurskoðaðir reikningar félagsins fyrir síðastliðið ár lagðir fram til afgreiðslu. Umræður um skýrslu formanns og reikninga.
7. Breytingar á samþykktum BFB.
8. Kosning aðalstjórnar og varastjórnar.
9. Kosning tveggja skoðunarmanna.
10. Árgjald ákveðið.
11. Önnur mál sem félagið varðar.

Athygli er vakin á því að lagðar verða fram tillögur að breytingum á samþykktum og verða þær sendar félagsmönnum í tölvupósti.

Að fundi loknum verður boðið upp á kvöldverð í boði félagsins í Litlu sveitabúðinni, fyrrum húsnæði N1.

Stjórnin.

24

Sinnir
draumastarfi
í sveltinni og
hugsar um börn
og kindur

28

Framtíð
skógræktar

32

Bygg, bjór
og viski

Bændablaðið

1. tölublað 2016 • Fimmtudagur 14. janúar • Blað nr. 458 • 22. árg. • Útgáf 32.000

BÆNDABLAÐIÐ ER MEST LESNA BLAÐIÐ Á LANDSBYGGÐINNI

BÆNDABLAÐIÐ MÆLIST
MEÐ **43,8%** LESTUR
Á LANDSBYGGÐINNI
OG **21,7%** LESTUR Á
HÖFUÐBORGARSVÆÐINU.
29,6% LANDSMANNA
LESA BÆNDABLAÐIÐ.

BÆNDABLAÐIÐ ER GEFID ÚT Í 32 ÞÚSUND EINTÖKUM Á TVEGGJA VIKNA FRESTI

HVAR AUGLÝSIR ÞÚ?

LESTUR PRENTMIÐLA Á LANDSBYGGÐINNI

HEIMILD: PRENTMIÐLAKÖNNUN GALLUP. KÖNNUNARTÍMI OKT.-DES. 2016

Bændablaðið

Bændahöllinni við Hagatorg

Sími 563 0300 / Netfang bbl@bondi.is / bbl.is

VÉLABÁSINN

Tveir 33 tommu breyttir sjö manna Ssang Yong Rexton á mjög góðu verði

Ssang Young Rexton. Ódýrari breytingin hækkar veghæðina um 90 mm.

Ssang Yong Rexton hækkaður um 115 mm.

Myndir / HLJ

Hjörtur L. Jónsson
liklegur@internet.is

Bílabúð Benna hefur lækkað nánast alla nýja bíla töluvert vegna sterkrar stöðu íslensku krónunnar. Einhvern veginn hefur mér fundist Bílabúð Benna alltaf aðeins á undan öðrum að lækka verð ef gengi krónunnar styrkist miðað við aðra innflytjendur á bílum.

Nú fæst ódýrasti beinskipti Rexton jeppinn á 4.790.000 (til samanburðar kostaði Rexton frá 6.890.000 fyrir tveim árum). Ég prufukeyrði fyrir nokkru báða 33 tommu breyttu Rexton jeppana sem eru í sýningarsal Bílabúð Benna.

Misdýrar breytingar í sömu hæð dekkja, en munurinn mikill

Ég byrjaði á ódýrari bílnum sem er með upphækkunina í klossum undir gormunum og á 275/70/18 dekkjum, en svona breyting kostar 550.000 og hækkar veghæð bílsins um 90 mm. Að keyra þennan bíl er fínt. Sérstaklega á malbiki þar sem 18 tommu dekkinn eru ekkert með of háan prófil og því svarar billinn vel á malbikuðum vegum.

Á mól og í snjó gera dekkinn á 18 tommu felgunum bílinn frekar stífan og fjöðrun verður ekki mikil. Þrátt fyrir þetta fannst mér merkilegt hvað bíllinn komst í snjó án þess að hleypa neinu lofti úr dekkjunum.

Seinni bíllinn er mun meira breyttur og hækkar veghæðina um 115 mm. Hann er á 16 tommu felgum. Dekkjastærðin er 285/75/16 og er sá bill hækkaður á boddí og með brettaköntum, en þessi breyting kostar 1.890.000. Mun betra er að keyra þennan bíl á mól og í snjó. Þar gefa 16 tommu dekkinn miklu betri fjöðrun og eru aðeins breiðari og flotið á snjó verður mun meira. Það ætti að vera hægt að hleypa töluvert úr þessum dekkjum til að fá enn betra flot þar sem að belghæð dekkjanna er mikil. Lastið við þennan bíl er að hann er aðeins „svagari“ í beygjum á malbiki samanber í hringtorgum, þar sem manni fannst hann halla mikið.

Verðmismunurinn töluverður, en dýrari kosturinn er mun álitlegri

Verðmismunurinn er mikill á þessum tveim breytingum, en ódýrari bíllinn sem ég ók kostar með breytingu 6.040.000 og sá dýrari kostar 7.380.000. Fyrir mér er það ekki spurning að dýrari bíllinn er mun betri kostur. Svo finnst mér hann miklu flottari.

Í bílnum er 2,2 lítra dísilvél. Og

Góður frágangur og vel unnin breyting gerir bílinn bara flottari.

Dekkin á 18 tommu felgunum svara betur á malbiki, en eru síðri á mól.

16 tommu dekkinn eru svagari í akstri, en gefa mun betri fjöðrun.

með sjö þrepa sjálfskiptingu skilar vélin 178 hestöflum. Kraftur vélarinnar ræður vel við svona stór dekk. Vissulega er bíllinn þó að eyða töluvert meira eldsneyti á svona stórum dekkjum miðað við uppgefna eyðslu

sem er 7,4 lítrar á hundraðið. Gæti trúað að eyðsla í meðalakstri á þessum bílum sé á bilinu 9–10 lítrar á hundraðið í blönduðum akstri).

Dráttargeta bílsins er uppgöfin 2.600 kg, sama og á eldri bílnum

Aftasta sætaröðin er ekki fyrir mjög stóra, en þar vantar aðallega meira fótapláss.

Í miðsætaröðinni er nú kominn hiti í sæti sem farþegar stjórna sjálfir.

sem var með 23 hestöflum minni vél og prófaður var hér í blaðinu í febrúar 2015.

Mikið um nýjungar frá eldri árgerðinni

Að keyra báða bílana fannst mér gott, sæti fín og nú er miðsætaröðin með hita í sætunum. Fremstu sætin eru með bæði valmöguleika að hafa sætin heit eða köld, en öftustu sætin tvö eru ekki fyrir mjög stóra. Myndi segja 40 kg og 150 á hæð sé í lagi, en óþægilegt til lengdar fyrir þá sem eru þyngrir og hærri.

Sjálfskiptingin er 7 þrepa og virkar nánast eins og stiglaus skipting. Allavega finnur maður lítið fyrir því þegar bíllinn skiptir sér. Hægt að stilla hana á sumar- og vetrarstillingu, en vetrarstillingin er mun mýkri í átaki sem minnkar líkur á óþarfa spóli.

Hiti er í stýrinu, bakkmyndavél og tölvustýrð loftkæling.

Það eina sem ég get lastað við bílinn er varadekkið sem er það sem ég kalla aumingi og að dráttargetan er ekki nema 2600 kg. Hefði líka vilja sjá a.m.k. 3.000 kg dráttargetu á

Helstu mál og upplýsingar

Þyngd	2.049 kg
Hæð	1.840 mm
Breidd	1.900 mm
Lengd	4.755 mm
Verð frá	4.790.000

svona kraftmiklum bíl. Að öllu öðru leyti var ég ánægður með bílinn.

Alvöru jeppi á frábæru verði

Ef ég ætti að velja á milli þessara tveggja bíla, þá myndi ég velja dýrari bílinn þar sem hann hentar mér og mínum þörfum betur, þrátt fyrir að vera rúmlega milljón dýrari. Þá er 7.380.000 krónur fyrir fullbúinn fjallabíl, nánast sama verð eða minna en verð á öðrum óbreyttum jeppum sem eru sambærilegir og flokkast í sama flokk og Ssang Yong Rexton.

Hægt er að nálgast nánari upplýsingar um Ssang Yong Rexton á vefslóðinni www.benni.is. Mitt mat er að þarna er á ferðinni mjög góður alvöru jeppi á frábæru verði.

ÖRYGGI – HEILSA – UMHVERFI

Dapurt ástand vega og viðhald

Hjörtur L. Jónsson
liklegur@internet.is

Fyrir nokkru las ég í einhverjum miðli að minna væri um „brotaholur“ í malbiki í Reykjavík eftir veturinn miðað við undanfarna vetur.

Síðustu þrjá vetur hafa komið stórar holur í malbikið í Reykjavík á tímabilinu frá febrúar og fram í maí. Nú í ár eru holurnar ekki færri, en sökum góðrar tíðar í vetur eru holurnar ekki eins stórar og undanfarna vetur. Þessar stóru holur eyðilögðu ófá dekkinn og felgurnar á smærri bílum og þá aðallega á bílum sem eru með dekk, sem stundum eru kölluð „lakkrísreimar“ af þeim sem ekki eru hrifnir af þessari tískubylgju að vera á stórum felgum með breið dekk sem varla eru með hærri prófil en reiðhjóladekk. Álfelgur sem eru undir flestum nýjum bílum brotna oft við höggjö sem kemur á þær við að keyra ofan í svona holur, en stálfelgur er í mjög mörgum tilfellum hægt að laga.

Holurnar ekkert færri en undanfarin ár

Sem atvinnubílstjóri fer ég víða um bæinn og fannst mér fréttin um færri holur í Reykjavík frekar skritin því að mér finnst holurnar vera mun fleiri en undanfarin vor. Hins vegar eru flestar holurnar smærri og minna af stórum djúpum og slæmum holum.

Undanfarinn mánuð hef ég séð örfáar verulega varasamar holur, en nánast um leið og holurnar urðu varasamar var kominn vinnuflokkur til að fylla í holurnar varanlegu efni, eitthvað sem ekki var síðustu þrjá vetur bileigendum til mikillar gremju. Það sem verra er að út á þjóðvegum er komið mikið af holum sem eru orðnar verulega vara-

Önýtt felga og marið dekk eftir viðureign við brotholu í illa skemmdu malbiki.

samar vegna þess að hraðinn þar er miklu meiri og samfara meiri hraða er hættan á slysum meiri ef maður missir stjórn á ökutæki við að keyra yfir skemmdir í malbikinu.

Hélt að bílstjóri í Húnavatnssýslu væri svartfullur

Vegurinn frá Reykjavík og upp að Litlu kaffistofu er verulega illa farinn, en á þessum kafla eru miklir malarflutningar vörubíla farnir að setja mikil sköð og lægðir í veginn. Afgerandi verstur er fyrsti kaflinn þessa vegar frá Rauðavatni og upp að Lögbergsbrekku. Þar er vegurinn bara einfaldur og álagið allt of mikið.

Ég ek þennan vegkafla reglulega og sé alltaf nýja holu í hvert sinn sem ég fer þar um.

Fyrir skömmu fór ég veginn á milli Reykjavíkur og Akureyrar og á leiðinni til baka á stuttum kafla rétt sunnan við Blönduós tók ég eftir undarlegu aksturslagi bílsins sem var fyrir framan mig. Þessi bill virtist vera frekar óstöðugur á veginum, fór sikk, sakk á milli vegkantanna í löngum sveigum, það hefði mátt halda að bílstjórinn væri svartfullur undir stýri. Ég var fljótur að átta mig á að bílstjórinn var allsgáður. Hann var bara að sveigja frá holunum sem voru í veginum. Var ég fljótur að taka upp aksturslag hans eftir að

hafa lamið bílnum í nokkrar holur í malbikinu. Mér til mikillar gremju beygði billinn heim að sveitabæ í Víðidal. Varð ég þá að treysta á mína eigin sjón í holusviginu eftir að heimamaðurinn, sem greinilega

þekkti hverja holu á veginum þarna, var farinn af vettvangi. Kannski er þarna komið atvinnutækifæri fyrir hugaða ökumenn að lóðsa bílalestir um krákustíga á milli hola á þjóðvegum landsins.

Gúmmíbelti

- Fyrir smágröfur

Vertu vinur okkar á Facebook

Sími: 517-8240 - Súðarvogur 20 - www.eyjalind.is

TIL SÖLU TÆKI TIL BÍLAMÁLUNAR

Til sölu sprautuklefi og önnur tæki til bílamálunar og réttingar, eða sprautulökkunar.

M.a. *Garmat sprautuklefi* og *Celette réttingabekkur*, hraðbekkur.

Möguleiki er að leigja húsnæðið þar sem tækin eru til áframhaldandi verkstæðisreksturs.

Nánari upplýsingar í sínum 892 8678 og 897 8505.

KROSSGÁTA Bændablaðsins

MYND: GOOFUP (CC BY-SA 2.0)											
	58	GLÆÐA	STARFA	FÓRNAR-GJÖF	TVEIR EINS	STAGL		B/EN	VARKÁRNI	SPIL	JÖRP HRYSSA
	STAMPUR										
	AFTUR-KALLA						UNDIREINS				
	HEY-SKAPAR-AMBOÐ				ÖPLUÐUST		GUFU-HREINSA				
	AMLÓÐI				TEGUND FUGLA						
MYND: JEAN-PIER GRANDMONT (CC BY-SA 3.0)	HARLA							KERALD			
								KAPPSEMI			
	↓	ÁGÆTIS	HNETA				PRUFA				KVK NAFN
			RÖMVERSK TALA				Í RÖÐ				
	BLAKA				BERJA	ÁHRIFA-VÁLD			GEÖNSÆR	FÍFLAST	
						TALA					
HÖRUNDUR BH • KROSSGATUR.GATUR.NET	TIGNA				HREINSI-EFNI			LOFT-TEGUND			
					ÖSKIPTU			FOR			
	ÁTT			LALLA				SNÍKILL			
				AFSTYRMI				NÖLDRA			
	KÆTTIST				RÉNUN			SKJÓÐA			FLÁRÆÐI
					MJAKA			MÝKJA			
HÖRUNDUR BH • KROSSGATUR.GATUR.NET		MAS			BOR			ÍLÁT	VÖRU-MERKI		
		JAFNT			TÓNLIST				GÖMUL		
	MÖKKUR					SPRIKL			SNAP		
						ÞJÓFNAÐUR			SAUDA-GARNIR		
	MÁL-M-HUÐA				ORDÆFERI						TVEIR
					SAMTÖK						
HÖRUNDUR BH • KROSSGATUR.GATUR.NET	MEIN				SKIKI						
								FLATFÓTUR			
	Í RÖÐ			TROSNA							

Lausn á krossgátu í síðasta blaði

57	TÍMA-MÆLIR	HÆTTA	LOK	Í RÖÐ	ÁKAFI		RJÚKA	RÖKKUR	AFSPURN	SÖNGLA
PRESTA-STÉTT	K	L	E	R	K	D	Ó	M	U	R
SJÖNGLER	L	I	N	S	A	HEIDUR	S	Ó	M	A
HEIN	U	N	D	GERVIEFNI	P	L	A	S	T	U
				HÖDLUR						
VÖNDULL	K	N	I	P	P	I	ÓVILD	K	A	L
SNÍKJUR							SVELLFI			
↓	ÁSTUNDUN	RÓTA	HLIÖM	S	K	A	R	A	SAFNA SAMAN	S
									EKKI	M
DNÆFA YFIR	T	R	Ó	N	A	FORM	S	E	T	U
										FÍFLAST
LENGJA	R	Æ	M	A	AND-SPENIS	M	Ó	T	I	N
					BLANDAR					A
Í RÖÐ	J	K	ÁVÖKTUR	P	L	Ó	M	A	SNÚÐ	T
			HINDRA						SLEIKJA	Ú
STEFNA	Á	T	T	NAKA	A	T	A	SEINNA	S	Í
				GLJAI				TIGNASTI	Þ	Ð
	S	E	G	G	BLIÐHÓT	G	Æ	L	U	Á
										R
SKRÁ	T	A	F	L	A	SVELGUR	I	Ð	A	S
						RENUN				Á
OPMENN	O	F	J	A	R	L	SPARSÖM	S	P	Ö
							TVEIR EINS			R
GAN	F	L	A	N	TALA	Á	T	T	A	STAGL
										T
ÁTT	N	A	LÉT	S	E	T	T	I	DRYKKUR	K
										A
										F
										F
										I

Bændablaðið

Smáauglýsingar 56-30-300

Líf og lyst

BÆRINN OKKAR

„Við keyptum jörðina sumarið 2016 og fluttum inn á Þorláksmessu. Við vorum með jörðina á leigu frá 2012 til vorsins 2016. Tókum við sauðfjárbúinu 2012 ásamt að leigja jörðina þar til við keyptum hana.

Amma og afi hans Agnars voru ábúendur á undan okkur en Agnar er frá bænum Hofteigi sem er næsti bær við Hvanná 2. Agnar er því Jökuldælingur, fæddur og uppalinn í Jökuldal. Hann er einnig sjálfstæður verktaki, sinnir áburðardreifingu fyrir bændur á Austurlandi og hefur í samstarfi við föður sinn séð um að binda rúllur fyrir bændur í Jökuldal.

Sjálf er ég fædd og uppalin á Selfossi og hafði verið mikið í sveit sem barn og unglingur,“ segir Lilja Björnsdóttir á Hvanná 2.

Býli: Hvanná 2.

Staðsett í sveit: Jökuldal (Fljótisdalshérað).

Ábúendur: Agnar Benediktsson og Lilja Björnsdóttir.

Fjölskyldustærð (og gæludýra): 2 fullorðnir, hundurinn Tóta og kanínan Bella.

Stærð jarðar? 43 ha ræktað land.

Gerð bús? Sauðfjárbú.

Fjöldi búfjár og tegundir? 570 ær, 20 hrútar, 4 hestar, 1 hundur og 1 kanína.

Hvernig gengur hefðbundinn vinnudagur fyrir sig á bænum? Við gefum morgungjöfina saman,

svo er farið í önnur tilfallandi verk á milli gjafa.

Lilja er í háskólanámi og reynir að sinna því á milli gjafa þegar ekki eru erfið verk sem þarf að vinna úti. Einnig reynum við að stila á að gefa kvöldgjöfina saman en það er ekki alltaf heilagt.

Skemmtilegustu/leiðinlegustu bústörfin? Agnar: Það er allt skemmtilegt. Miskrefjandi eftir árstíðum. Það eru ekki til nein leiðinleg verk í sveitinni.

Lilja: Sauðburður, fjárat á haustin og heyskapur er skemmtilegast. Leiðinlegast er að þrifa og bóna bíla og tæki.

Hvernig sjáið þið búskapinn fyrir ykkur á jörðinni eftir fimm

ár? Sem blómlegasta þrátt fyrir krefjandi verkefni næstu ára.

Hvaða skoðun hafið þið á félagsmálum bænda? Okkar skoðun er sú að félagsmálakerfið er of stórt, of mörg félög sem okkur finnst vera stefna að sömu markmiðum og endar yfirleitt á sama fólkinu í sveitunum.

Hvernig mun íslenskum landbúnaði vegna í framtíðinni? Maður vill vera bjartsýnn. Vonandi vel.

Hvar teljið þið að helstu tækifærin séu í útflutningi íslenskra búvara? Að lambakjöt verði ekki selt sem einn flokkur eins og er í dag. Að hafa upprunamerkingar í kjöti. Markaðssetja kjötið sem gæðavöru

eins og kjötið er.

Hvað er alltaf til í ísskápnnum? Grænmetisósá fyrir Agnar og Pepsi Max fyrir Lilju.

Hver er vinsælasti maturinn á heimilinu? Steiktir súpukjötsbitar af veturgamalli rollu.

Eftirminnilegasta atvikið við bústörfin? Lilja getur verið óheppin á haustin og ætti helst ekki að vera í kringum hesta eða fjórhjól. Hefur tvisvar rífið sig úr axlarlið við að keyra fjórhjól og náði að afreka eitt haustið að velta smalahestinum sínum ofan í gjótu. Síðasta haust var hún mestmegnis á bíl eða gangandi og hefur ekki slasað sig við þá iðju ennþá.

MATARKRÓKURINN — BJARNI GUNNAR KRISTINSSON MATREIÐSLUMEISTARI

Hægeldaður lambaframpartur og lamba-tartar

Það eru fleiri góðir vöðvar en á hrygg og læri og velja matgæðingar nú æ meira vöðva sem eru bragðmeiri en þurfa lengri eldunartíma til að munnbitinn verði mjúkur.

Slíkum vöðvum er tilvalið að henda inn í ofn á vægum hita eða elda í rennilásapoka í vatnsbaði (tiskubylgja sem heitir souse-vide og er komið frá veitingastöðum og heim til þeirra sem eru tækjaóðir) en reglan er að leyfa kjötinu að kryddlagerast lengur, elda það við vægari hita og á lengri tíma.

Hægeldaður eða grillaður lambaframpartur

Hráefni

- › 1/2 lambaframpartur á beini, eða lambaháls sem er í tisku um þessar mundir (bæði góður úrbeinaður og á beini).
- › Salt
- › Nýmalaður pipar
- › 1 búnt tímían (garðablóðberg)
- › 10 hvítlauksgeirar
- › 1 dl olía
- › 1 tsk. nýmalaður svartur pipar

Hjúpur

- › 1 msk. hunang
- › 1 msk. sinnep
- › 1 msk. chili-sósa
- › 1 msk. sojasósa
- › 2 msk. dökkur púðursykur (má nota muscovato-sykur eða jafnvel molasses-sykur sem fæst í heilsubúðum)

Penslið kjötið með olíu og kryddið

Lambaframpartur.

með salti og pipar. Bakið við 60 gráður í 10–24 klukkustundir.

Gott að setja hann í ofnskúffu og leggið hvítlauk og tímían bæði ofan á og undir.

Svo fyrir framreiðslu, penslið þá kjötið með hjúpnum og grillið í 2–3 mínútur í viðbót.

Ef ekki á grilli, er hægt að nota grillpönnu eða undir grilli í bakaraofni áfram í u.þ.b. 10 mín. eða þar til hann verður fállega brúnn.

Berið fram með ristugu rótargrænmeti og kryddjurta-hollandaise-sósu (systursósa bernaïse-sósunnar), eða majónes-sósunni sem er hér til hliðar – með ögn af gljáanum til skrauts. Einnig má nota úrbeinaðan frampart í rúllu eða lambalæri.

Lamba-tartar

Nota skal alltaf bestu gæði af lambi

sem er hægt að finna í tartar, því hann er borðaður hrár. Gott er að setja kjötið í frysti í 15 mínútur fyrir skurð þá verður mun auðveldara að meðhöndla kjötvöðvann.

Hráefni

- › 1 góður bein- og fitulaus lamba-kjötsvöðvi (um það bil 370 g)
- › 1 msk. kapers, sigtaður, og saxaður fínt
- › 1 msk. söxuð ferskt mynta
- › 2 tsk. fínt saxaður sítrónu börkur
- › 2 tsk. fínt saxaður skalottlaurkur
- › Ögn flögusalt
- › Fersk malaður svartur pipar
- › 4 eggjarauður
- › Ólífuoía
- › ½ sítróna
- › Gott brauð

Skerið kjötið í þunnar sneiðar (til

Lamba-tartar.

dæmis vöðva af lambalæri). Staflíð tveimur til þremur sneiðum upp og skerið í þunnar ræmur, þá þvert í litla bita. Setja kjötið í skál og plastfilmu yfir. Þegar bera skal fram blandið lambinu saman við kapers, myntu, sítrónubörk og laukinn í skál. Kryddið með salti og pipar og blandið varlega saman og setjið á disk eða gott brauð. Smyrjið kjötið út og gerið holu fyrir eggjarauðu í miðjuna. Setjið eggjarauðu í hverja holu. Penslið með olíu og kreistið ögn af sítrónusafa yfir. Stráið meira salti yfir eftir smekk.

Gott að framreiða með heimalöguðu majónesi.

Heimalagað majónes með dilli

Það er vel þess virði að eyða tíu mínútum til að fullkoma réttinn með majónesi og góðum kryddjurtum til skrauts.

- › 1 stórt egg

- › 1/4 teskeið salt
- › 1 tsk. hvítvins edik
- › ½ safi úr einni sítrónu
- › 3/4 bolli matarolía
- › 1/4 bolli ólífuoía
- › 1 tsk. ferskt eða þurrkað dill (valfrjálst)

Brjótið egg og setjið í blandara og bætið salti við. Blandið í 2–3 sekúndur þar til grunnurinn er froðukenndur.

Bætið ediki og sítrónusafa við og blandið áfram í 10 sekúndur.

Stillið blandarann á mikinn hraða og hellið oliunni í mjórri bunu í blandarann í hægum og jöfnum straumi. Blandan ætti að þykkna í fallega sósu, stundum gott að setja 1 teskeið af vatni út í ef blandan er of þykk.

Hraerið dilli saman við eða ferskri basilíku eða öðru uppáhalds kryddinu þínu – og bætið jafnvel rauðrófum við.

Páskaunga-lyklakippa

Páskarnir eru alltaf svo skemmtilegir. Gulir, bjartir, fallegir og auðvitað páskaeggín. Tölum nú ekki um að þeir eru alltaf þegar það er orðið hjartara úti og meira líf komið í umhverfið. Páskaungar eru stór hluti af páskunum og er því tilvalið að útbúa nokkra sæta páskaunga til að hengja á páska-greinarnar eða bara til að gefa.

Njótið þess að undirbúa páskana og vera með þeim sem ykkur þykir vænt um.

Lyklakippa
Uppskrift: DROPS Extra 0-632
Efni: DROPS ALPACA frá Garnstudio
50 g nr 2923, sinnepsgulur
50 g nr 3620, rauður
Afgangur af svörtu fyrir augu
Einn páskaungi er ca 8 g.

ATH! Litirnir geta gefið lit og blandast við þæfingu. Forðist því að prjóna páskaungana í hvítu eða natur. DROPS PRJÓNAR NR 3,5 — eða þá stærð sem þarf til að 20 lykkjur og 40 umferðir með garðapríóni og tveimur þráðum verði 10 cm á breidd og 10 cm á hæð. DROPS HEKLUNÁL NR 2,5
GARÐAPRJÓN (prjónað fram og til baka):
Lykkjurnar prjónast slétt í öllum umferðum.

PÁSKAUNGI:
Allur ungin er prjónaður með tveimur þráðum. Fitjið upp 18 lykkjur með tveimur þráðum með sinnepsgulum á prjóna nr 3.5. Prjónið GARÐAPRJÓN — sjá skýringu að ofan — JAFNFRAMT í umferð 5 er fækkað um 1 lykkju á hvorri hlið með því að prjóna 2 næst síðustu lykkjurnar á hvorri hlið slétt saman. Endurtakið úrtöku í 5. hverri umferð alls 6 sinnum (þ.e.a.s. fækkið lykkjum í annað hvert skipti frá réttu og í annað hvert skipti frá röngu) = 6 lykkjur. Prjónið 3 umferðir á eftir síðustu úrtöku.

Tökum á móti hópum utan afgreiðslutíma. Pantanir í síma: 424-6500.

www.galleryspuni.is

gallery spuni

Næsta umferð er prjónuð þannig: 1 lykkja slétt, * sláð uppá prjóninn, 1 lykkja slétt *, endurtakið frá *-* = 11 lykkjur. Í næstu umferð er uppslátturinn prjónaður snúinn slétt (þ.e.a.s. prjónið í aftari lykkjubogann í stað fremri) til að koma í veg fyrir göt. Prjónið 10 umferðir eftir útaukningu. Í næstu umferð er fækkað um 1 lykkju á hvorri hlið með því að prjóna 2 næst síðustu lykkjurnar slétt saman. Prjónið 1 umferð til baka. Næsta umferð er prjónuð þannig: 2 lykkjur slétt saman, 2 lykkjur slétt saman, 1 lykkja slétt, 2 lykkjur slétt saman, 2 lykkjur slétt saman = 5 lykkjur. Fellið síðan af.

FÓTUR:
Heklið með einum þræði rauðum með heklunál nr 2,5. Byrjið með 1 fastalykkju í 6. lykkju inn frá annarri hliðinni við uppfítjunarkant, heklið 27 lausar loftlykkjur, 1 keðjulykkja í 11. loftlykkju frá heklunálinni, 10 loftlykkjur, 1 keðjulykkja í sömu lykkju og fyrri keðjulykkja, 10 loftlykkjur, 1 keðjulykkja í sömu lykkju eins og í tvær fyrri keðjulykkjur, heklið síðan 1 fastalykkju í hverja og eina af 16 fyrstu loftlykkjum, endið með 1 keðjulykkju í bók, klippið frá og festið enda. Heklið annan fót alveg eins í 6. lykkju inn frá hinni hliðinni við uppfítjunarkant.

GOGGUR:
Heklið 6 loftlykkjur með einum rauðum þræði, 1 tvíbrugðinn stuðull í 4. loftlykkju frá heklunál en bíðið með að draga bandið í gegn í lokin, heklið 1 tvíbrugðinn stuðul í næstu loftlykkju, en bíðið með að draga bandið í gegn í lokin, heklið 1 tvíbrugðinn stuðul í síðustu loftlykkju, en þegar draga á bandið í

gegn í lokin er það dregið í gegnum allar 4 lykkjurnar á heklunálinni, heklið 4 loftlykkjur og festið með 1 keðjulykkju neðst í loftlykkjubandið.

Heklið síðan alveg eins hinum megin við loftlykkjubandið, þ.e.a.s. þannig: 3 loftlykkjur, 1 tvíbrugðinn stuðul í hverja og eina af 3 loftlykkjum (sem heklaðar voru allra fyrst), en bíðið með að draga bandið í gegn í lokin í hverja og eina af þeim, heklið síðan 4 loftlykkjur, festið með 1 keðjulykkju í sömu loftlykkju þar sem síðasti tvíbrugðni stuðullinn var heklaður. Klippið frá. Heklið tvo alveg eins gogga.

FRÁGANGUR:
Saumið einn gogg í hvora hlið á höfði (þ.e.a.s. á fram- og bakhlið) — saumið í loftlykkjubandið mitt í gogginn þannig að hann standi opinn út.

Saumið augu með svörtu — saumið þannig að það verða augu bæði á fram- og bakhlið á höfði.

Heklið lykkju efst uppi á höfði með einum þræði rauðum þannig: 1 fastalykkja í höfuð, síðan loftlykkjur í ca 14 cm, festið með 1 keðjulykkju í fastalykkju.

ÞÆFING:
Leggið páskaungann í þvottavél með þvottaefni án enzýma og bleikiefna. Þvoið við 40 gráður með venjulegri vindingu án forþvottar.

Ef goggurinn og fæturnir þæfast saman verður að draga þá varlega í sundur á meðan ungin er enn blautur.

*Kveðja,
Gallery Spuni*

Létt								
			1	4			6	5
7				5		2	8	
4		3				9	1	
		1			9		7	
6		8	3		2	5		9
	4		5			8		
	6	7				4		3
	8	5		2				6
9	2			3	1			

Þung								
1			8				9	
6			2					5
	4	7						
3					9	5	2	
			5		1			
	5	9	7					3
					2	4		
4					2			1
	7				4			9

Sudoku

Galdurinn við Sudoku-þrautirnar er að setja réttar tölur, frá 1–9, í eyðurnar. Sama talan má ekki koma fyrir tvisvar í línu lárétt og lóðrétt og heldur ekki innan hvers reits sem afmarkaður er af sverari línunum.

Miðlungs								
		4	1		9	3		
7								4
	8	5		3		9	2	
	1			8			9	
			7		4			
	5			9			1	
	6	1		5		2	4	
8								1
		3	2		1	6		

Þyngst								
				9			3	
		5			6			
		9						8
		2				5		
8				7				1
		4				6		
9						4		
			5			2		
	7			1				

FÓLKID SEM ERFIR LANDIÐ

Er á leið til LA um páskana

Borgþór er 8 ára gamall glaðlegur drengur frá Selfossi. Hann fæddist 14. febrúar 2009. Hann á eina eldri systur og einn yngri bróður.

Borgþór er rólegur að eðlisfari en þegar kemur að keppni þá gefur hann ekkert eftir.

Nafn: Borgþór Gunnarsson.

Aldur: 8 ára.

Stjórnumerki: Vatnsberi.

Búseta: Ég bý á Selfossi.

Skóli: Vallaskóli.

Hvað finnst þér skemmtilegast í skólanum? Frímínútur.

Uppáhaldsmatur: Bjúgu með uppstúf, rauðkáli og baunum.

Uppáhaldshljómsveit: Áttan.

Uppáhaldskvikmynd: Harry Potter.

Æfir þú íþróttir eða spilarðu á hljóðfæri? Ég æfi fótbolta og handbolta.

Hvað ætlar þú að verða þegar þú verður stór? Markmaður.

Hvað er það klikkaðasta sem þú hefur gert? Einu sinni var ég í fótbolta og ætlaði að reyna að skora en ég klessti á stöngina í markinu.

Ætlar þú að gera eitthvað skemmtilegt í sumar? Ég er að fara til LA um páskana og svo verður gaman á vellinum í sumar og spila fótbolta.

Næst » Borgþór skorar á systur sína, Emblu Dís Gunnarsdóttur, að svara næst.

LESENDABÁS

Meiri vangaveltur um félagsmál

Í 4. tbl. Bændablaðsins (Bbl.), 23. feb. 2017, bls. 50, er að finna pistil minn þar sem ég finn að tregðu BÍ til að veita félagsmönnum sínum upplýsingar um málefni samtakanna, eins og ársreikninga o.fl. Sérstaklega tiltók ég að fundargerð aukabúnaðarþings frá í haust fyndist ekki á heimasíðu BÍ.

Nú hefur verið bætt úr því en í ljós kemur að á henni eru meinelgir annmarkar. Á fundinum var lögð fram tillaga um gagnngerar breytingar á samþykktum BÍ, fram kom breytingartillaga sem var svo dregin til baka. Fram kom önnur breytingartillaga, sem var samþykkt. Tilgreind eru þau þingskjöl, sem innihalda þessar tillögur, en þau er hvergi að finna í eða með fundargerðinni. Við, almennir félagsmenn, fáum því engar upplýsingar um hvað var verið að samþykkja né hvað var ekki samþykkt.

Ég minnst þess ekki að hafa áður séð svo aumlegar fundargerðir að ekki séu a.m.k. skráðar þær tillögur sem samþykktar eru. Þó kastar nú tölfunum þegar lögð er fram og samþykkt tillaga um félagsgjald 2017. Efni hennar er ekki að finna í fundargerðinni, en upphæðin birtist okkur fyrst í heimabankanum eða heimsendum greiðsluseðli. (Athygli vekur að krafan er flokkuð með almennum viðskiptakröfum en ekki valgreiðslukröfum, þar sem hún á auðvitað heima).

Nú sé ég engin líkindi til að þessi vinnubrögð megi rekja til neinna annarlegra hvata, heldur sé um að kenna annaðhvort vankunnáttu í fundarsköpum eða, sem mér finnst líklegra, kæruleysi. Það er eins og þetta ágæta fólk, sem sat þarna innan fjögurra veggja fundarsalarins, hafi aldrei leitt hugann að því að utan þeirra væri að finna fólk, sem hefur bæði áhuga á og hagsmuni af að vita hvað þarna er um vélað.

Því hefur birting þessarar fundargerðar ekki slegið neitt á áhyggjur mínar af einbeittum óvilja BÍ til að gefa grasrót sinni þær upplýsingar sem eðlilegt er að krafist sé.

Þann 3. mars var ársfundur samtakanna haldinn á Akureyri. Stuttlega var frá honum sagt í Bbl. 9. mars. Var þar stiklað á stóru en þó nefndar

nokkrar tölur um rekstur á vegum BÍ. Þær voru hins vegar svo óskipulega fram settar að engin leið er að fá af þeim neina trausta mynd af fjárhagsmálefnum samtakanna.

Nú er það svo að Bbl. er líklega fremur ætlað til almennrar ímyndarsköpunar en fjöllumur um félagsleg eða fagleg málefni bænda, en nú set ég fram kröfu um að á heimasíðu BÍ verði settar greinargóðar upplýsingar um það sem fram kom á ársfundinum:

- Fundargerð fundarins
- Ársreikningar dótturfélaga og hlutdeildarfélaga BÍ, hvers í sínu lagi með skýringum.
- Samstæðureikning móðurfélagsins.
- Rekstraráætlun þessa árs, einkum hvað varðar ætluð útgjöld til RML og búnaðarsambandanna.
- Annað, sem máli kann að skipta í þessu sambandi.

Vilji forráðamenn BÍ ekki verða við þessu stendur upp á þá að tilgreina málefnalegar ástæður fyrir því.

Á heimasíðu BÍ er að finna ábendingar um ávinning manna af félagsaðild. Þar á meðal er fyrirheit um 30% afslátt af greiðslum fyrir not af forritum samtakanna. Til lítills kemur það þegar ekki er ljóst hvert listaverðið er.

Eins og ég benti á í fyrri pistli mínum eru bændur nauðbeygðir til að kaupa afnot af þessum forritum að viðlögðum missi beingreiðslna úr ríkissjóði. Nú hefur ráðherra kynnt þá ætlun sína að lögbinda þetta fyrirkomulag. Með það í huga hlýtur að vera áleitnið álitamál hvort ekki sé um ólögsmæta mismunun að ræða milli þeirra sem skráðir verða sem félagar í BÍ og annarra. Hvar væri þá félagafrælsið?

Því vil ég ítreka þá sjálfsögðu kröfu að verðskráin verði birt, enda hafi hún hlotið staðfestingu ráðherra eins og verðskrár búnaðarsambandanna eiga að hafa. Eins og málið er í pottinn búið verður ekki öðru trúað að óreyndu en þetta þygi sjálfsögð regla. – Sjáum hvað setur.

29. mars, 2017

Guðmundur Þorsteinsson.

Innlend framleiðsla og færri kolefnisspor

Loftslagsmálin eru mál okkar allra og við getum öll lagt okkar af mörkum. Aukinn innlend matvælaframleiðsla er ein leið til að fækka kolefnissporum og tryggja fæðu- og matvælaöryggi.

Að tala fyrir ábyrgð í loftslagsmálum og vilja á sama tíma auka innflutning matvæla til landsins er þversögn sem gengur ekki upp.

Þversögnin

Matarsóunarverkefni eru almennt í tisku, og lífrænn og staðbundinn matur (local food) og fækkun kolefnisspora eru í tisku. Það þykir fint að borða lífrænan „local“ mat og ferðamenn virðast t.a.m. sækjast sérstaklega eftir því sem og heimamenn í auknum mæli. Þess vegna skýtur það skökku við að sama fólk og talar fyrir öllum þessum finu málum vill á sama tíma stórauка innflutning á matvælum – matvælum sem við getum vel ræktað hér á landi. Vissulega þurfum við að kortleggja betur af hvaða tegundum við ættum e.t.v. að framleiða minna af og hvers konar framleiðslu við ættum auka. Það er engum greiði gerður með því að framleiða vöru ef næg eftirspurn er ekki fyrir hendi.

Aukinn innflutningur og fleiri kolefnisspor

Flutningur á matvælum milli landa eykur sóun og fjölgar kolefnissporum. Auknir flutningar matvæla kalla á aukin afföll miðað við að fæðunnar sé neytt sem næst framleiðslustað. Umbúðir auka umfang vörunnar og eru oft óumhverfisvænar. Allt eykur þetta efnis- og orkunotkun og þar með eykst útblástur gróðurhúsa-

Silja Dögg Gunnarsdóttir.

lofttegunda. Að því sögðu þá væri skynsamlegt að stjórnvöld myndu beita sér fyrir aukinni innlendri matvælaframleiðslu og draga úr innflutningi, í stað þess að auka hann, þ.e. ef þeim væri alvara með því að fylgja stefnu sinni í loftslagsmálum.

Þurfum frekari rannsóknir

Talsmenn aukins innflutnings matvæla bera því oft við að innlend framleiðsla skilji líka eftir sig kolefnisspor þar sem að flytja þarf ýmis aðföng fyrir framleiðsluna til landsins. Þessir talsmenn hafa þó ekki látið rannsaka málið heldur er eingöngu um getgátur að ræða. Samtök garðyrkjubænda létu hins vegar vinna fyrir sig stórmerki-

lega skýrslu fyrir ekki svo löngu síðan um kolefnisspor garðyrkjunnar. Í henni er mjög margt áhugavert, t.d. að íslenska agúrkan skilur einungis um 44% af kolefnisspori eftir sig miðað við þá innfluttu. Við eigum mikið inni hjá garðyrkjunni en hár raforkukostnaður hindrar verulega nýjar fjárfestingar í garðyrkjunni. Nauðsynlegt er að garðyrkjubændur fái sérstaka gjaldskrá. Það væri gagnlegt að hafa haldbæran samanburð kolefnisspora á innlendri og erlendri framleiðslu frá fleiri greinum en garðyrkjunni. En auðvitað ættu kolefnissporin ekki að vera eini viðmiðunarþátturinn heldur áhersla á fæðuöryggi þjóðarinnar og matvælaöryggi, þar sem íslensk matvara er í fremstu röð í heiminum.

Matvælaframleiðsla er framtíðin

Skýrsla nefndar Sameinuðu þjóðanna um loftslagsbreytingar, sem kom út

á dögunum, er umhugsunarverð. Þar er talið að loftslagsbreytingar muni ógna fæðuöryggi jarðarbúa í framtíðinni. Mat skýrsluhöfunda er að framboð á matvælum muni ekki haldast í hendur við fjölgun jarðarbúa á næstu áratugum. Þessar fréttir kalla á að við Íslendingar metum stöðu okkar hvað varðar bæði matvælaframleiðslu og framleiðslu á innlendum orkugjöfum. Við þurfum að huga að því hvað við getum lagt af mörkum í loftslagsmálum og landbúnaðurinn er hluti af lausn vandans, þar með talið framlag bænda til aukinnar framleiðslu föðurs og matvæla á Íslandi.

Silja Dögg Gunnarsdóttir, þingmaður Framsóknarflokksins

Enn um ull og brenglaða hugsun

Í síðasta Bændablaði, þ. 23.3. þ.m., er grein um ull og fleira, eftir Davíð Herbertsson. Sem vinur og málsvari sauðkinda verð ég að játa að það var klausa, í þeirri að mörgu leyti ágætu grein, sem stakk mig svo í hjartað að ég get ekki orða bundist. Þar segir greinarhöfundur, eftir að hafa farið faglegum orðum um haust- og vetrarrúning, „það er ill meðferð að láta þær vera í ullinni inni í hlýjum húsum“.

En það er engin klausa, ekkert orð um illa meðferð að láta þær vera mannsberar úti í vorhretum og vornæðingi íslenskrar veðráttu. Þetta kalla ég brenglaða hugsun og hætti ekki, meðan ég get haldið á penna, að reyna að vinda ofan af, þessari á allan handa máta, snarbrengruð, ullareyðileggjandi og mannskemmandi hugsun og framkvæmd við aðbúnað sauðfjár og útrýmingu þels af jörðinni.

Sauðkindin er í eðli sínu sköpuð til útivistar. Það er brenglað að troða henni í kós inn í þröngri kró misjafnlega vel loftræstra húsa, meira en hálft árið, meina henni útivist og hreyfingu. Þessi langa húsvist kostar dýrari húsagerð, meira föður, meiri vinnu og óhreinni ull, heldur en léttbyggðari hús þar sem fé liggur

við opið í góðviðri, stóru baggarnir gefnir í þar til hannaðar grindur og þrífalega farið með föður og fænað. Stórt hús og hlöðurými, hannað til að stúka sundur með léttum grindum um sauðburð, þjónar einnig innistöðu í vondum veðrum að vetri.

Það er brenglað að klæða sauðkindina úr eðlilegri hlífðarkápu sinni, þegar vetur gengur í garð og hennar eðlislæga vörn fer að mynda þéttustu, mykstu og hlýjustu hárin til að verjast vetrarkuldanum. Eyðileggja með því dýrmæta sérstöðu íslensku ullarinnar, kalla fram tvöfaldan kostnað og fyrirhöfn með snoðklippingu rétt fyrir vorkulda, hret og illa liðan skjálfaði, mannsberjúgra skrokka aumingja kindanna, sem vegna þessarar heimsku hafa nú ekkert reyfi eða skjól til að verja sig og lömbin gegn næðingnum. Plastábreiðan, sem strengd var yfir húskróna og nýrúna skrokkana í vetur, vísfjarri, ásamt tillitssemi, meðliðan og vörn, þegar mest á reynir. Að rýja vel fýlda kind að vorinu um leið og flutt er „á fjall“, sleppt á heiði eða aðra sumarhaga, er skemmtilegt, helmingi ódýrara og kindinni eðlilegt. Vorkuldar um garð gengnir og sumarið fram undan.

Fleiri lömb, meira kjöt. Það eitt er stefnan ef stefnu skyldi kalla. Er

ekki kominn tími til að hugsa sitt ráð og huga að fleiru? Var ekki í þessu sama Bændablaði klausa um „stórlega umfram“ framleiðslu á kindakjöti? Voru ekki líka að heimtast ær af útigöngu í einhverjum firði þarna fyrir austan, vel útlitandi ær, tvílemdar samkv. sónarstöðun, því með þeim var þarna í frelsinu tvílembingshrútur undan annarri? Búinn að sýna sitt eðli til undaneldis. Er það ekki besta meðalhófið, 2 lömb á á? Og dagnaður til að nýta sér það sem í boði er? Maðurinn, með sitt drottunar- og húsbóndavald, ber ábyrgð á öryggi og vellíðan skepnunnar, sem hann hefur tekið í sína þjónustu. Hann ber einnig ábyrgð á að forða henni frá hættum, smala til byggða í tíma að hausti, stjórna beit og gjöf þegar vetrar. En talandi um ábyrgð nú á tímum, verður manni á að spyrja: Hvar er hana að finna? Varð hún kannski úti einhvers staðar á öræfum skilningsleysis og sérhyggjuagræðginnar? Og enginn Fjalla-Bensi lengur til að leggja á sig leit að óheimtum manngildum trausts og ábyrgðar?

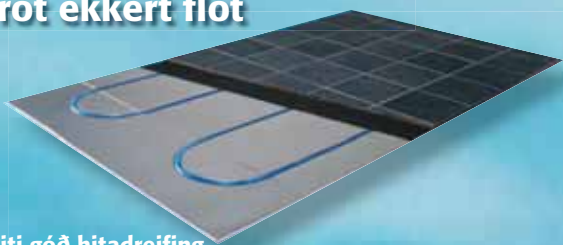
Er ekki kominn tími til að staldra við og skoða áttavitan?

26.3. 2017

Guðrður B. Helgadóttir

Bændablaðið
Smáauglýsingar 56-30-300

Gólfhitakerfi
Ekkert brot ekkert flot

- Þægilegur hiti góð hitadreifing
- Hitasveiflur / Stuttur svörunartími
- Aðeins 12mm þykkar hitadreifiplötur
- Fljótlegt að leggja
- Ekkert brot ekkert flot
- Dreifiplötur límdar beint á gólf
- Gólfefni lagt beint á dreifiplötur (flísar, parket)
- Hentar vel í eldra húsnæði jafnt sem ný hús og sumarhús
- Flooré gólfhitakerfi er einfalt, fljótlegt og þægilegt

Skemmuvegur 10 (blá gata) 200 Kópavogur
Sími 567 1330 Fax 567 1345 www.hringas.is

Hringas ehf.

HITA KÚTAR
Amerísk gæða framleiðsla

30-450 lítrar

Umboðsmenn um land allt

RAFVÖRUR

DALVEGI 16c · 201 KÓPAVOGI
SÍMI 568 6411 · RAFVÖRUR@RAFVÖRUR.IS

– TIL SÖLU –

Mercedes Benz Actros 2641

Árg. 2003. 6x4. beinskiptur. 349.000 km.

Pallur er með hliðarsturtum á laxo lásum. Dráttarstóll á laxo.

Krani er MKG HLK-225 HP. Árgæð 2007 með fimm í glussa og tvö handútdrög.

Verð 6,300,000 kr. + vsk.

Kobelco 250 nlc.

Árg 2002. 18.700 vinnustundir.

Encon ec30. tiltrotator.

Skófla 1200 L. Hraðtengi, S2.

Skipt um tannhjól og keðjur, 18.500 tímar. Ný glussadæla sett í 17.000 vinnustundum.

Verð 4,500,000 kr. + vsk.

Komatsu pc138us.

8000 vinnustundir.

Indexator rt40 rotortilt, skófla

750 L. Hraðtengi er á vélinni,

S60. 80% drifhjól og keðjur.

Verð 4.800.0000 kr. + vsk.

Volvo EW160B.

Árg. 2004. 10.500 vinnustundir.

Engcon ec20 rotortilt. Skófla

750 L. Hraðtengi er á vélinni,

70% 600 twin tiers.

Ný glussadæla var sett í vélina í 8.000 vinnustundum.

Verð 5.870.000 kr. + vsk.

Hafþór s. 849 9605

Smáauglýsingar

Sími: 563 0300 | Netfang: augl@bondi.is | Veffang: www.bbl.is

Hægt er að skrá auglýsingar og greiða með auðveldum hætti á bbl.is

Verð: Textaauglýsing kr. 2.200 m. vsk (innan við 140 slög) og kr. 5.400 texti + mynd.

Skilafrestur: Fyrir kl. 16:00 á þriðjudegi fyrir útgáfu.

Súðarvogi 6

Solis dráttarvélur 20-90 hö. Solis 90 frá 3.820.000 án vsk. www.solis.is, s. 8417300 & 8411200.

Solis 26 er vélín fyrir hobbýbóndann eða í sumarbústaðinn. Sýningarvél: 1.480.000. Ámoksturstæki 680.000. Bakkó 710.000. Allt verð án vsk. www.solis.is, s. 8417300 & 8411200.

Öflug Nugent sturtukerra, 180x370 cm, heildarþyngd 3500 kg. Verð 1.087.000 án vsk, www.vallarnaut.is, s. 8417300 & 8411200.

Kerrur fyrir fjórhjól, gott fyrir sauðburðinn. Verð 198.000 án vsk. www.vallarnaut.is, s. 8417300 & 8411200.

Jar-Met áburðardreifarar, 200-2000 kg. Verð frá 117.000-486.000 án vsk. Ryðfrír belgur í boði. www.vallarnaut.is S-8417300 & 8411200.

Framleiðið yðar eigin Brúnegg :-)
Hænsnakofar með varpkassa og úti-gerði. Verð 62.000. www.vallarnaut.is, s. 8417300 & 8411200.

Belmac 9546L með vökvadælu og sjálfvirkum áfyllibúnaði. Verð 2.100.000 án vsk. www.vallarnaut.is, s. 8411200 & 8417300.

Komatsu 130 til leigu. Góð lítið notuð vél í toppstandi, fjórar skóflur, tiltskófla, skurð-skófla og skurð-skóflur. Er með tönn. Uppl. í síma 822-8844.

Overlock vél í borði. Er í góðu standi. Selst á 40 þús. Uppl. í síma 554-3491 og 895-3191.

Til sölu Hilux 2008, ekinn 166 þ., ssk., dísil. Með húsi og krók á nýjum heilsársdekkjum, í fínu standi. Verð 3,3 m. Uppl. í síma 897-3649.

Til sölu Ford F-350, árg. 1997, Diesel Power Stroke, ekinn 225 þús. km, 4x4 með pto úrtaki og vökvadælu. Heildarþ. 5080 kg. Nýleg neldg vetrardeck og góð sumardeck. Ástand þokkalegt. Ásett verð 700 þús. plús vsk. Uppl. í síma 893-2405.

Peugot 406, vínráður, árg. 2000. Nýir demparar, kúpling og stýrslíður. Nýskoðaður án athugasemda. Er á nýjum nagladekkjum, ný heilsársdekk fylgja með. Verðhugmynd: 180.000.- en skoða öll tilboð. Uppl. í síma 863-2801.

Scania R560, 6x4, árg. 2008. Ekinn 705 þúsund km. Mjög góður og mikið endurnýjaður bíll. Verð 5,9 +vsk. Frekari uppl. í síma 690-3421.

Nugent gripa-/kinda-/hestakerra með milligólfi og skástífum fyrir hesta. Verð 1.600.000 án vsk. www.vallarnaut.is, s. 8417300 & 8411200.

Bella 572 C hraðbátur (5,8 m), árg. 2006. Tilvalinn í skotveiðina. Hægt að ganga fram eða aftur úr stýrishúsi. 90 hp Mercury Optimax tvígengismót- or. Vagn fylgir. Mikið græjaður, GPS/plotter, talstöð, útvarp/CD, björgunarbátur, 60 l aukabensintankur, flapsar. Uppl.: perio@simnet.is

Mitsub Outl PHEV, 4x4, rafm./ben., árg. 2015, ek. 20.000 km. Vel með farinn og flottur bíll. Tilboð kr. 4.100.000, s. 8201744, amarejon@gmail.com

Orkutækni ehf. s: 5876065

3,2 T bilalyfta á lágu verði fyrir alla.

Sími : 892 0016.

Orkutækni ehf s: 5876065

Sími : 892 0016.

Orkutækni ehf. s: 5876065.

Maschio C 280 hnifataetar fyrir 80-130 hö, 3ja hraða PTO, HD hnifafestingum og jöfnunarhlara.

Sími : 892 0016.

Renault Master, árg. 2007, keyrður 223 þús. km til sölu. Skoða öll tilboð. Er í þokkalegu ástandi. Nánari upplýsingar gefur Öttar í síma 864-7733.

Til sölu DAF 85, árgæð 1998, ekinn 294.675 km. Billinn er með krók-hheysi og 4 öxla. Fylgihlutir: Kassi með hliðaropnun, 2 fleti (annað með áföstum krana), ruslagámur, krabbi, mannkarfa, ruslaskó, jibb á kranann. Bíll, krani og dekk í góðu standi. Verð 5.900.000 +vsk. Upplýsingar í síma 840-7917, Jóhannes.

Ertu með okkur á samfélagsmiðlum ?

Kraftvelar

facebook.com/kraftvelar

instagram.com/kraftvelar

Dalvegur 6-8 • 201 Kópavogur • Sími 535 3500
Draupnigata 6 • 603 Akureyri • Sími 535 3526
www.kraftvelar.is • kraftvelar@kraftvelar.is

SILUNGANET!

Flot og sökknét
Breytt felling -
Meiri veiði
Ála- og
Bleikjugildirur

HEIMAVÍK EHF
Sími 892-8655

Sporhamrar 3 - 112 Reykjavík

www.heimavik.is

VINNUKARL

standsaf

Gæða vinnufatnaður frá

StandSAFE á góðu verði.

Magnafsláttur í boði.

Sendum frítt um land allt.

Kíktu á Vinnukarl.is

Bændablaðið

Smáauglýsingar.

563 0300

VÉLATORG.IS**VERÐHRUN
á notuðum
 vélum**

CASE IH MX100C - árg. 2001
Verð áður kr. 2.950.000-án vsk

McCormick CX105 Xtra-Shift - árg. '05
Verð áður kr. 3.950.000-án vsk

Landini Vision 105 - árg. 2007
Verð áður 3.600.000-án vsk

McCormick MC-115 - árg. 2006
Verð áður kr. 4.790.000-án vsk

DEUTZ-FAHR 5110C - árg. 2015
Verð áður kr. 8.950.000-án vsk

John Deere 5115M - árg. 2016
Verð áður kr. 8.150.000-án vsk

Auglýst verð gilda frá 23. mars til 21. apríl 2017
Um staðgreiðsluverð er að ræða.
Verðin gilda einungis í beinni sölu, engar uppþökur koma til greina.
Vélar seljast í því ástandi sem þær eru.

Allar nánari upplýsingar er að finna á VELATORG.IS
Upplýsingar í síma gefa
Baldur 568-1512 og Einar 568-1513

VÉLATORG.IS

Markaðstorg fyrir notaðar búvélar og tæki

f Orkutækni ehf. S:5876065.

Nardi djúplógur vinnsludýpt 25-52 cm.
strengbreidd 55 cm. aflþörf 75-85 hð.

Sími : 892 0016.

Til sölu Polaris sexhjól. Árg 2001,
mikið endurnýjað hjól. Verð 550.000,-
Uppl. í síma 866-4994.

Til sölu kirkjubekkir. Eru staðsettir í
Borgarfirði. Uppl. í síma 863-7398.

Til sölu VW Transporter Kombi 2005.
236.000 km. Einn eigandi, virkilega
gott eintak. Uppl. í síma 891-9193.

Til sölu Volvo FH 6x4, 13L, 480 hð.
Árg. 2007, ekinn 523.000 km. Verð:
5.900.000 kr. Ný kúpling, startari
nýfírfarin, nýlegur loftþurrkari.
Nýkominn úr sm. þjónustu. Framdekk
50%. Afturdekk 15%. Uppl í síma:
661-9590.

Hyundai Terracan, árg. 2005, ekinn
185.000 km. Vel með farinn bíll, nýlegt
í bremsum og nýir afturdemparar.
Uppl. og tilboð í síma 861-8870.

Til sölu Lynx SM vélsleði, dráttar-
klár, árg. 2008. Ekinn 17.413 km.
Vélastærð 810cc. Skráður 330 kg.
Gengur flott, hátt og lágt drif ásamt
bakkgrí. Tilboð óskast. Áhugasamir
hafi samband hér, í síma 866-5960
eða á birgir@orriehf.is

Skádæla. Með öflugum skera.
Frábær hönnun, lítill fyrirferð. Mikil
dælu- og hrærugeta. Dæluöxull úr
ryðfriú stáli í olíubáði. Burðarvirki úr
heitgalf. stáli eða SS stáli. Fáanleg
með hræriskrúfu. Vinnulengd allt að
6 m. Framleiðandi : www.doda.com.
Hákonarson ehf, hak@hak.is, www.
hak.is, s. 892-4163.

90 Hp Tohatsu utanborðsvel. 2 ára
gömul, notuð 140 klst. Verð 900 þús.
Uppl. í síma 894-5785 snj@vortex.is

Skóbursti fyrir utan heimilið eða
vinnustaðinn. Galv.grind með góðum
burstum. Verðið er aðeins kr.8.500:-
m.vsk. Sendum um land allt. Brimco
ehf., Flugumýri 8, Mosf., s. 894-5111,
opið frá kl.13-16.30, www.brimco.is

Farangurskerrur, lengd 2 mtr. X br. og
hæð 1,25 mtr. 750 kg hásing. Hurð
aftan og á hlið. Gæðakerrur – Góð
reynsla. Íslensk smíði. Brimco ehf.,
Flugumýri 8, Mosf., s. 894-5111. Opið
13-16.30, www.brimco.is

Subaru Forester, árg. 2007, ekinn
102.000, nýskoðaður. Verðhugmynd
1 milljón, öll tilboð verða skoðuð en
engin skipti. Upplýsingar veitir Björn
í síma 664-5673

T-080/2A með 2x600mm upphækkun,
lúgu og stiga til sölu. Verð 1.586.160
án vsk. Uppl. í síma 577-1200 og
841-2121.

Isuzu flutningabíll 5,2 l, árg. '09,
85.000 km burðargeta, 3,5 t. lyfta,
rafmagnstjakkur, talstöð, gjaldmælir,
tveir dekkjagangar o.fl. Verð 4,5 millj.
m/vsk. Uppl. í síma 893-2012, Friðrik.

Úrval af viftum og pakblásurum í
flestum stærðum og gerðum. Einnig
úrval af stýringum. Íshúsið ehf., sími
566-6000, www.viftur.is

Fjárhúsmottur. Verð kr. 8.850 stk.
með vsk (kr. 7.137 án vsk). Tilboð
= Frír flutningur. H. Hauksson ehf.,
sími 5881130.

Framleiðingur og eignum á lager krók-
heysisgrindur með eða án gámalása,
sterkar og ódýrar. Framleiðingur einnig
flatpalla á krókgrindur til vélaflutninga
og allskonar flutninga. Vagnasmíðjan.
is - Eldshöfða 21, Rvk. S. 894-6000.

Vökvaknúnar vatnsdælur fyrir tank-
bíla og dráttarvélar. Sjálfsgandi
dælur sem dæla allt að 120 tonnum
á klst. Einnig Centrifugal dælur með
miklum þrýstingi, allt að 10 BAR.
Stuttur afgreiðslutími, hagstætt verð
og örugg þjónusta. Hákonarson ehf.,
sími 892-4163, hak@hak.is, www.
hak.is

Byltingarkennd nýjung í dælingu á
mykju!! Hnífadælur með öflugum
hræriskrúfum og sprautustútum.
Traktorsdrifnar eða með rafmóturum
frá 5,5 kw upp í 30 kw. Brunndælur
eða skádælur, 100 mm, 120 mm,
150 mm, 200 mm. Mikil dælugeta.
Haughræur í mörgum útfærslum og
stærðum. Mykjuskiljur sem framleiða
undirburð. Hákonarson ehf., hak@
hak.is, www.hak.is, s. 8924163.

Weckman 7 tonna sturtuvagn. Verð
kr. 1.095.000 með vsk (kr. 883.064
án vsk). H. Hauksson ehf., sími 588-
1130.

Loftpressur fyrir verktaka og bændur
frá : www.zanon.it. Drifskaftrifnar,
bensín, dísil. Afköst allt að 2800 L /
min, 14 Bar, 20 til 1000 L tankar.
Hentar mjög vel í skógrækt.
Hákonarson ehf., sími : 8924163,
hak@hak.is, www.hak.is

John Deere 6910, árg. 2001. Ekinn
ca 10.000 tíma. 150 hestöfl með
ámoksturstækjum og frambúnaði.
Uppl. gefur Gunnlaugur í síma 892-
8553.

Honda CR-V 06 sjálfsk., ek: 233 þ.
km. 1 eigandi frá upphafi. Vel með
farinn. Verð 990 þús. Allar uppl. í síma
567-4000-Heimsbílar.

BOGS stígvélir eru mjúk og hlý. Pola
frost. Renna ekki í hálfu. Sterkur og
góður sóli. St. upp í 48. Voru valin
bestu kuldastrígv. í USA 2014. Actacor
, s. 899-6400.

Traktorsdrifnar rafstöðvar (Agro-
Watt), www.sogaenergyteam.com -
stærðir : 10,8 kw – 72 kw. Stöðvarnar
eru með eða án AVR (spennujafnara).
AVR tryggir örugga keyrslu á við-
kvæmum rafbúnaði t.d mjólkurþjón-
um, tölvubúnaði, nýlegum rafsuðum
o.fl. Hákonarson ehf. Uppl. í síma
892-4163, hak@hak.is, www.hak.is.

Traktorsdrifnar dælur í mörgum útfær-
slum og stærðum á lager. Sjálfsgandi
dælur í mörgum stærðum fyrir
magndælingu á vatni, skolpi, sjó, olíu.
Háprýstar dælur fyrir vökvun og niður-
brot í haughúsum. Slöngubúnaður
með hraðkúplingum, flatir barkar á
frábæru verði, 2" – 3" – 4". Allur bú-
naður fyrir vökvun á ræktunarsvæð-
um. Haugdælur með vacuum búnaði.
Aðrir afgjafir : rafmagn, bensín / dísil,
glussaknúnar (mjög háprýstar). Við
sérhæfum okkur í öllu sem viðkemur
dælum fyrir iðnað og heimili. Gerum
einnig við allar dælur. Hákonarson
ehf. Uppl. í síma 892-4163, hak@
hak.is, www.hak.

Háprýstibúnaður fyrir stíflulosun í
skolp og drenörum. Getum útvegað
þennan búnað í mörgum útfærslum og
styrkleikum. Fyrir rör frá 30 mm upp í
900 mm. Háprýstislöngur allt að 150
metrar á lengd, 3/8", 1/2", 5/8", 3/4".
Bensín / dísil, vatnsflæði allt að:132
l / min @ 3000 Psi. Búnaður á sér-
smíðuðum vagni með þrýstibremsum
eða á stálgrind. Búnaðurinn hentar
einnig vel fyrir öflugan háprýstipvott.
Vandaður og hentugur búnaður fyrir
sveitafélög og verktaka. Hákonarson
ehf. Uppl. í síma 892-4163, hak@hak.
is, www.hak.is.

Magnaðir gafflar í hirðinguna og
önnur störf. Álskaft og plastgreiða
nær öbrjótanleg. 900 gr. að þyngd.
Verð 9.500:- m.vsk. Sendum um land
allt. Brimco ehf., Flugumýri 8, Mosf.,
s. 894-5111, opið frá kl.13-16.30.

Rafstöðvar með orginal Honda-vélum og YANMAR dísil á lager. Stöðvarnar eru frá ELCOS Srl. á Ítalíu, www.elcos.net. Eigum einnig hljóðlátar stöðvar fyrir ferðavagna. Við bjóðum upp á allar gerðir af rafstöðvum. Mjög hagstætt verð. Hákonarson ehf., www.hak.is, s. 892 4163, netfang: hak@hak.is.

Innihræður fyrir gripahús. Rafdrifnar: 7,5 kw, 9,2 kw, 11 kw glussadrifnar: 8 kw, 60 l/min., 120 bar. Vinnudýpt: 130 cm skrúfa: 200 mm. Hákonarson ehf. Uppl. í síma 892-4163, hak@hak.is, www.hak.is.

Háprýstibúnaður fyrir heitt vatn. Þrýstingur allt að 500 Bar @ 30 l/min. Hákonarson ehf., netfang: hak@hak.is, sími 892-4163, www.hak.is

Lambheldar hliðgrindur. Breidd 4,27 m, hæð 1,10 m. Möskvastærð 10 x 15 cm. Verð fyrir 1 stk. 24.900 auk vsk. Verð 2-4 stk 22.900 auk vsk. 5 stk eða fleiri 19.900 auk vsk. Uppl. í síma 669-1336 og 899-1776, Aurasel ehf.

Tveir 10 feta WC gámar. Verð 800.000 stk. + vsk. Uppl. í síma 894-8620. Facebook: Bíla og Vélasala.

Liprar og léttar fjárgrindur. Hægt að krækja saman án aukahluta. Breidd 180 cm. Hæð 90 cm. Verð pr. stk kr. 7.900 án vsk. Ef keyptar eru 10 grindur eða fleiri, verð pr. stk. kr. 6.900 án vsk. Aurasel ehf. Pöntunarsímar 899-1776 og 669-1336.

New Holland T5.95, árg. '14, 1300 vinnustundir. Ný Alo Quicke Q38 tæki,

210 sm skófla, loftkæling, og skotkrókur. Nánari uppl. í síma 860-7566 á milli kl. 16 og 20.

Seljum vara- og aukahluti í flestar gerðir af kerrum. Sendum um land allt. Brimco ehf., s: 894-5111, www.brimco.is. Opið frá kl.13-16.30.

Brynningartæki. Úrval af brynningar-tækjum frá kr. 5.900 m. vsk. Brimco ehf., www.brimco.is, Flugumýri 8, Mos., sími 894-5111. Opið kl.13-16.30.

Cemtec sænskar skeifur og fjaðrir. Framleitt skv. reglum FEIF. Leitun að betra verði. Afsláttur ef keypt er í magni. Sendum um land allt. Brimco ehf., Flugumýri 8, Mosf., s. 894-5111, opið frá kl.13-16.30 www.brimco.is

Benz 2548, árg. 2008, krókheisibíll. Einn 430 þ. Verð 4,5 millj. + vsk. Uppl. í síma 894-8620. Pallur ekki í verðinu. Facebook: Bíla og Vélasala.

Veniri VF 1033B, árg. 2005. Uppl. í síma 894-8620. Facebook: Bíla og Vélasala

"99 2543, krókheisibíll. Verð 2 millj. + vsk. Einn 800 þús. Uppl. í síma 894-8620. Facebook: Bíla og Vélasala.

Flaghefill/snjótönn. Breidd 3,0 m. Verð kr. 696.000 með virðisaukaskatti (kr. 561.000 án vsk). H. Hauksson ehf., sími 588-1130.

Háprýstipvottadælur fyrir allan iðnað. Öflugar og vandaðar dælur á frábæru verði frá Comet, www.comet-spa.com - aflgjafar; rafmagn, Honda bensín, Yanmardísil, aflúrtak á traktor. Heitt og kalt vatn, mikið vatnsflæði og þrýstingur allt að 500 bar. Hákonarson ehf. Uppl. í síma 892-4163, hak@hak.is, www.hak.is

VERDO. Gæða spónaköggjar, undirburður fyrir hross í 15 kg pokum. Einnig til sölu spónaköggjar í stórsekkjum. Brimco ehf., s: 894-5111, www.brimco.is. Opið frá kl.13-16.30.

Til sölu JCB 526 ,97, árg., ekinn 12.000 vst. Góð dekk, keðjur, skófla og gaflar fylgja með. Vélin er með ,18 skoðun og öll skipti afþökkuð. verð 2,2+ vsk. Uppl. í síma 698-6958 og hkking20@gmail.com

Húsbíll til sölu. Leigðu húsið í sumar og búðu í bílnum. Fiat Hymer 2004, ekinn 53000 km. Ný tímareim og dekk í 44000 km. Uppl. í síma 848-79567.

Ís Kofinn er til sölu. Fyrirtækið hefur starfað síðastliðin tvö sumur með góðum árangri. Við viljum selja fyrirtækið eins og það er (engar skuldir) á 2,5 millj. Sigfús í síma 892-2388.

Nissan Patrol 3.0. Árg. '01, ekinn 202 þús. Með hópferðaleyfi og á nýlegum 35" dekkjum. Verð: 1.350.000 kr eða tilboð. Uppl. í síma 847-6635.

Jcb 8025zts, árg. 2011, ekin 1500 tíma, ný belti, verð 2,8+vsk. Uppl. í síma 898-3344

Valtra A93 1.9.2014, 900 vinnust. Lítið slitin Michelin dekk. 180 sm skófla. 4,9 m + VSK. Nánari uppl. í síma 860-7566 á milli kl. 16 og 20.

Landcruiser 100 vx, árg.'98, ekinn 351.000. Verð 1.990.000. Góður og heillill. Er 35", breyttur. Skoðaður til júlí '18. Uppl. í síma 696-7092

Merlo 35,12, árg. '05 og 35,13, árg. '08. Skóflur og gaflar, mankarfa. Uppl. í síma 894-8620. Facebook: Bíla og Vélasala.

Til sölu

Citroen Berlingo sendibíll, árg. 2005 til sölu. Ekinn 124.000 km. Nýskoðaður, smurður og yfirfarinn. Verð kr. 590.000.- Skipti á kerru hugsanleg. Uppl. í síma 862-0101.

Til sölu JCB traktorsgrafa – 4x4, árg. 2000. Verð 2.500.000 + vsk. Massey Ferguson 35x – árg. 1963. Verð 650.000. Ferguson TF20 – dísil, árg. 1956. Verð 330.000. Allar vélarnar eru uppgerðar og í góðu ástandi. Nánari uppl. gefur Kristján í síma 896-0924.

Ný ónotuð Hancock sumardekk. Stærð: 235/60. R 18. Upplýsingar í síma 840-3027.

Sérsmíðaðir gluggar frá Færeyjum! 10 ára ábyrgð. Tré og álklæddir trégluggar. PVC gluggar og útidyr. Jóhann Helgi & Co jh@johannhelgi.is, s. 8208096.

Plast í fjárhúsgólf og stíur. Bása og drenmottur, Útileiktæki, gúmmihellur og gervigras. Heildarlausnir á leiksvæðum. jh@johannhelgi.is, s. 8208096.

Útungunarvél til sölu. Tekur 48 hænu- eða andaegg. Tölvustýrð með prógrammi fyrir mismunandi egg. Frábær vél. 20 þús. Uppl. í síma 897-1471.

Gravfólar (fræsar) hand- og tölvustýrðir. Íslenskt letur getur fylgt. Hægt að nota í ýmis fræsingarverkefni. Upplýsingar í síma 694-6804 og í tölvupósti gulvaward@gmail.com

Óska eftir

Óska eftir traustum hrossum í litla hestaleigu. bjarkirunar@gmail.com - 897 6750 . Bkv. Bjarki

Kaupi gamlar vínýlplötur, kassettur og aðra tónlist, plötuspilara, gamlar græjur og segulbönd. Staðgreiði stór plötusöfn. S. 822-3710, olisigur@gmail.com.

Óska eftir véldrifnum hjólbörum, mega þarfnast viðgerðar. Hermann s. 896-5502 eða hermannfo@simnet.is

Óska eftir ódýru sumarhúsi til flutnings. Sími 849-7919. Upplýsingar sendist á ruthjalmars@hotmail.com

Óska eftir dráttarvél með tvívirku tækjum til kaups, kr. 500 til 700 þús. Má þarfnast lagfæringar. Helst Massey ferguson en skoða annað. Uppl. í s: 696-9584.

Atvinna

Óskum eftir starfsmanni í hestaleigu í sumar frá júní fram í miðjan september. Erum staðsett í Borgarfirði. Uppl. í síma 692-0294/hoskuldurk@gmail.com

KLETTUR

TÆKI MEÐ REYNSLU

Volvo FH16
YS-010 / Árg. 2005
Einn 765.000 km / 550 Hó
Verð: 2.500.000 kr + vsk.

MultiOne S525
Árg. 2015 / Ekinn: 18 vst.
Lyftigeta: 700 kg./Skotbóma, lyftihæð 2,75 m
25 hp Kubota vél./Skófla/Aukaballest 184 kg.
Verð: 2.300.000 kr + vsk.

MultiOne SL35D
IM-0097 / Árg. 2009 / Ekinn 2000 vst
Aflvél 35 Hp / Lyftigeta 800 kg / Skotbóma,
lyftihæð 2700 mm / Aukaballest að aftan, 184 kg
Þyngd ca 1050 kg / Verð: 1.500.000 kr + vsk.

Yale ERP25
JL-5050 / Árg. 2003 / Lyftigeta 2,5 tonn
Lyftihæð 3,3 m / Hliðarfærsla / Yfirfarinn á
verkstæði Kletts / Verð: 850.000 kr + vsk.

CAT EP20PN
Árg. 2013 / Lyftigeta 2,0 tonn
Lyftihæð 4,8 m / Nýr stýrisgangur
Allur yfirfarinn á verkstæði Kletts
Verð: 2.300.000 kr + vsk.

CAT M313C
EA-0401 / Árg. 2005
Engcon Rototilt
Verð: 4.800.000 kr + vsk.

CAT 442D
EH-1293 / Árg. 2005
Ekinn 3500 vst. / Tvær skóflur
Verð: 5.700.000 kr + vsk.

Komatsu PC350-8
EB-1363 / Árg. 2007
Ekinn 7450 Vst / GPS
Hraðtengi og hamarslagnir
Verð: 10.850.000 kr + vsk.

Scania R420
OV-032 / Árg. 2005
Ekinn 511.000 km / 420 Hó / Opticruise
Retarder / Vökvakerfi fyrir vagn
Verð: 3.450.000 kr + vsk.

KLETTAGÖRÐUM 8-10, 104 REYKJAVÍK

SÍMI: 590 5100

WWW.KLETTUR.IS

McCormick MC115, árg. 2005.
Notkun 6.800 vstd, verð án vsk.
2.900.000

John Deere 6920S, árg. 2007.
Notkun 6.200 vstd, verð án vsk.
6.000.000

John Deere 5720, árg. 2005.
Notkun 4.900 vstd, verð án vsk.
3.600.000

Kubota M108S, árg. 2012.
Notkun 2.300 vstd, verð án vsk.
5.800.000

Volvo BL71, árg. 2006.
Notkun 6.000 vstd, verð án vsk.
4.100.000

Vélboða tankur, árg. 2005, Verð
án vsk. 790.000 kr.

Case 695 SR, árg. 2005.
Notkun 5.300 vstd, verð án vsk.
4.700.000

Vélfang – Gylfaflöt 32 – Reykjavík
Sími 580-8200 og 840-0827
www.velfang.is

Bændablaðið
Smáauglýsingar.
563 0300

Óska eftir laghentri manneskju til starfa á jörð í Ölfusi og/öða A-Skaftafellssýslu næstu mánuði. Ýmis tilfallandi viðhalds- og garðyrkju-störf. Reynsla og góð meðmæli skil-yrði. Umsóknir sendist á klukkugil@gmail.com.

Tilboð óskast í girðingarvinnu. Um er að ræða nýja girðingu í fjallendi allt að 4 km langa. Tilboð óskast sent til sviðsstjóra Umhverfis- og tæknisviðs Dalvíkurbyggðar fyrir 14. apríl 2017 á netfangið borkur@dalvíkurbyggd.is. Allar nánari upplýsingar eru einnig veittar á sama netfangi.

Óskum eftir að ráða starfsmann í heyskap, vélavinnu og ýmislegt fleira. Þarf að hafa bílpróf og vinnu-vélaréttindi. Erum í uppsveitum Árnessýslu. Sími 894-1106, Eiríkur. Tilboð óskast í girðingarvinnu. Um er að ræða nýja girðingu í fjallendi allt að 4 km langa. Tilboð óskast sent til sviðsstjóra Umhverfis- og tæknisviðs Dalvíkurbyggðar fyrir 14. apríl 2017 á netfangið borkur@dalvíkurbyggd.is. Allar nánari upplýsingar eru einnig veittar á sama netfangi.

Vantar aðstoð í sauðburð í maí og kannski lengur. Er á Austurlandi. Uppl. í síma 857-3811, á kvöldin.

Starfskraftur óskast á sauðfjárbú í Eyjafirði í maí. Upplýsingar í síma 661-8432.

Dýrahald

Nokkrar landbúnaðarhænur fást gefins. Einungis á gott heimili. Áhugasamir hringi í 867-9104.

Húsnæði

Herbergi á Akureyri eða í nágrenni. Rútfyrirtæki óskar eftir herbergi til leigu með aðgangi að baði fyrir rútu-bílstjóra í áætlunarakstri frá 28. júní til 31. ágúst 2017. Vinsamlega hafið samband í síma 840-6522, Björk.

Herbergi á Höfn eða í nágrenni. Rútfyrirtæki óskar eftir herbergi til leigu með aðgangi að baði fyrir rútu-bílstjóra í áætlunarakstri frá 28. júní til 31. ágúst 2017. Vinsamlega hafið samband í síma 840-6522, Björk.

Jarðir

Til sölu jörð/land. Eignarland. Gilsvegur 6 í Grímsnes- og Grafningshreppi. Fastanúmer 2345024 (þjóðskrá Íslands). Stærð 7500.0 m². Ásett verð 2,8 milljónir. Til í skipti á bíl/bílum eða staðgreitt 1,6 milljónir. Skúrinn fylgir með - raf-magnstafla í honum. Til í skipti á bíl. Uppl. í síma 6917-834.

Sumarhús

Er með sumarhús til leigu á fallegum útsýnisstað á móti Akureyri. Gistiryfni fyrir 3-5. Upplýsingar í síma 846-8971 eða 823-2565.

Veiði

VEIÐIBÆNDUR. Veiðið regnboga-silunginn í nýju netin frá okkur. Heimavík ehf., Sporhömrum 3, sími 892-8655.

Þjónusta

RG BÓKHALD, Bókhalð, skattfram-töl, uppgjör launaútreikningar, stofnun fyrirtækja fyrir einstaklinga og fyrirtæki. Uppl á rgbokhald@gmail.com, og sími 696-3003.

Tek að mér háprýstipvott og málun á mannvirkjum innan sem utandyra. Einnig viðgerðir og breytingar á pott-ofnum. Mikil reynsla. Uppl. í s. 863-1424.

Öll alhliða hönnun á byggingum. Sumarhús, íbúðarhús, skemmur, fjós, fjárhús og ferðaþjónustubyggingar. BK Hönnun ehf. s. 865-9277 - birkir@bkhonnun.iseo, slide,ljósmyndir á DVD diska eða flakkara. Notum póstin frítt til baka. Sími 863-7265, siggill@simnet.is

Tveggja pósta Trommelberg
bílalyfta, 4 tonn.
Vörunn: TST40E
Verð Kr. 338.710 + vsk

Trommelberg bílalyftur
tvær típur.
Vörunn: TXB30Y/TXB30LS
Verð frá Kr. 322.581 + vsk

Trommelberg legupressa
20, 30 og 50 tonn.
Vörunn: SD0901D/SD0805C
Verð frá Kr. 41.398 + vsk

BOXO
verkfæraskápur m/178
verkfærum.
Verð Kr. 80.000 + vsk
verkfæraskápur
ÁN verkfæra.
Verð Kr. 40.242 + vsk

Orka
Orka ehf - 586 1900
www.bilrudur.is

Smáauglýsinga-
síminn er:

563 0300

Eldri blöð má
finna hér á PDF:

Bændablaðið

www.bbl.is

Kjöttmjölsverksmiðjan.

Mynd/smh

Gripunum fargað vegna smithættu á kúariðu

– Kjöttmjöl óheimilt í fóðri í matvælaframleiðslu

Matvælastofnun lagði á dögunum bann á markaðssetningu afurða til manndis og flutning gripa frá bænum Eystri-Grund við Stokkseyri. Nautgripir á bænum höfðu aðgang að övörðum og göt-uðum sekkjum af kjöttmjöli, sem ætlað var að nota sem áburð í flög. Kjöttmjöl er óheimilt í fóðri fyrir dýr í matvælaframleiðslu, en hentar vel til uppgræðslu lands.

Ástæða þess að kjöttmjöl er óheimilt til notkunar sem fóður eða til föðurgerðar er smithættan á kúariðu sem talið er að geti valdið heilahrönnunar-sjúkdómnum Creutzfeldt-Jakob í fólki. Kúariða smitast eingöngu með fóðri sem inniheldur sláturfurðir af nautgripum.

Sýnt þótti að nautgripirnir hefðu sleikt og étúð kjöttmjölið

Í tilkynningu Matvælastofnunar kom fram að þrátt fyrir að kjöttmjölið hafi verið ætlað til notkunar sem áburð-ur í flög þá var ljóst að nautgripir höfðu óheft aðgengi að sekkjunum um nokkra mánaða skeið. „Göt voru á sekkjunum eftir tæki sem notað hefur verið til að koma sekkjunum á planið og höfðu fuglar gatað sekkina enn frekar. Þó svo að ekki hafi verið um ætlaða föðurgjöf að ræða heldur andvaraleysi þá voru ummerki á staðnum um að nautgripir hafi verið við sekkina, þannig að sýnt þykir að mati Matvælastofnunar að nautgrip-irnir hafi sleikt og étúð kjöttmjöl úr þeim.“

Samkvæmt lögum um matvæli er Matvælastofnun heimilt að stöðva starfsemi að hluta eða í heild ef rök-studdur grunur er um að matvæli séu heilsuspillandi, óhæf til neyslu eða valdi tjóni á öðrum hagsmun-um. Samkvæmt lögum um dýra-sjúkdóma og varnir gegn þeim er Matvælastofnun heimilt að takmarka eða banna flutning dýra, vöru eða tækja milli eða innan sóttvarnarsvæða telji stofnunin að það valdi eða sé lík-

legt til að valda útbreiðslu sjúkdóma meðal dýra.

Í grein sem Hreinn Óskarsson, þáverandi skógarvörður á Suðurlandi og framkvæmdastjóri Hekluskóga, skrifaði í Bændablaðið 23. mars 2016, kemur fram að kjöttmjöl dugi mjög vel til uppgræðslu á allra verstu rofsvæðunum og áburðaráhrif séu endingarbetri en af tilbúnum áburði.

Hann hvetur sláturleyfishafa til að sameinast um að senda sláturúrgang til kjöttmjölsframleiðslu í stað þess að urða hann eða brenna. „Kjöttmjöl hefur verið framleitt hjá Orkugerðinni ehf. í Hraungerði í Flóa í rúm 15 ár úr sláturúrgangi og beinum stór-gripa, sauðfjárum og kjúklinga frá sunnlenskum sláturhúsum. Afurðir framleiðslunnar eru fíta og kjöttmjöl. Fítan nýtist til að kynda verksmiðjuna auk þess sem hluti hennar er seldur til lífdísilframleiðslu. Kjöttmjölið er selt sem áburðarmjöl til uppgræðslu, skógræktar og akurræktar. Með framleiðslunni eru sköpuð verðmæti úr afurðum sem annars þyrfti að urða eða brenna með tilheyrandi neikvæð-um áhrifum á umhverfið. [...]

Upp á síðastið hafa borist fréttir af rekstrarerfiðleikum og íþyngjandi regluverki kjöttmjölsframleiðslu hér á landi. Á sama tíma berast fréttir af því að sláturleyfishafar víða um land vilji taka í notkun brennsluofna fyrir slát-urúrgang í áhættuflokk 1 til að draga úr kostnaði við förgun. Hætta er þó á að annar sláturúrgangur fari einnig í brennslu og er það afar vond og van-hugsuð þróun að mínu mati. Betri leið væri ef sláturleyfishafar tækju hönd-um saman og sameinuðust um að nýta verðmætan sláturúrgang til kjöttmjöls-framleiðslu og færu frekar þá leið að nýta núverandi kjöttmjölsverksmiðju í Hraungerði og jafnvel setja upp nýjar verksmiðjur í öðrum landshlutum. Framleiða þannig úrvals áburð sem nýst gæti til uppgræðslu, skógræktar eða sem áburður á akurlendi,“ sagði Hreinn meðal annars grein sinni.

/smh

Hestasýningin Equitana í Essen í Þýskalandi:

Markaðsverkefnið „Horses of Iceland“

Markaðsverkefnið Horses of Iceland var áberandi á hestasýningunni Equitana sem haldin var í Essen í Þýskalandi fyrir skömmu. Equitana er stærsta hestasýning í Evrópu og er áætlað að um 200.000 gestir hafi sótt sýninguna.

Á sýningunni tóku Íslendingar í fyrsta sinn sameiginlega þátt undir merkjum Horses of Iceland og kynnti Þorgerður Katrín Gunnarsdóttir sjávarútvegs- og landbúnaðarráðherra verkefnið.

Á heimasíðu atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytisins segir að á sýningunni hafi landbúnaðarráðherra fundað, meðal annars, með nýkjör-inni stjórn IPZV sem eru samtök Íslandshestaeigenda í Þýskalandi og lýstu þau yfir mikilli ánægju með Horses of Iceland verkefnið og jafnframt vilja til að taka þátt í því. Næsta heimsmeistaramót íslenska hestsins verður haldið í Berlín 2019 og fundaði ráðherra jafnframt með skipuleggj-endum þess.

Þorgerður Katrín Gunnarsdóttir landbúnaðarráðherra með stjórn IPZV, Auði Eddu fulltrúa sendiherra Íslands í Þýskalandi og Kristjáni Skarphéðinssyni ráðuneytisstjóra.

Markaðsverkefnið Horses of Iceland er samstarfsverkefni Íslandsstofu og fjölmargra aðila sem með einum eða öðrum hætti tengjast íslenska hestinum bæði hér á landi og erlendis. Tilgangur verkefnisins er að auka vitund um og styrkja mynd íslenska hestsins á alþjóðavettvangi. Markmiðið er að leggja grunn að aukinni verðmætasköpun og auknum gjaldeyrstekjum af sölu á hestum, vörum og þjónustu þeim tengdum með faglegu markaðsstarfi undir merkjum Horses of Iceland – bring you closer to nature.

/VH

Landgræðsluskóli Háskóla Sameinuðu þjóðanna: Aldrei fleiri nemendur

Um miðjan mars hóf nýr hópur nemenda nám í árlegu sex mánaða námi í landgræðslu og sjálfbærri landnýtingu við Landgræðsluskóla Háskóla Sameinuðu þjóðanna.

Að Landgræðsluskólanum standa Landbúnaðarháskóli Íslands, Landgræðsla ríkisins, utanríkisráðuneytið og Háskóli Sameinuðu þjóðanna.

Hópurinn í ár er sá stærsti frá upphafi og aldrei hafa nemendur komið frá jafn mörgum löndum en alls eru þetta 14 manns frá átta löndum. Að þessu sinni koma nemarnir frá Eþíópíu, Ghana, Lesótó, Malaví, Mongólíu, Níger, Úganda og Úsbekistan.

Mestur hluti kennslunnar fer fram í húsakynnum Landbúnaðarháskóla Íslands á Keldnaholti en nemarnir dvelja einnig drjúgan hluta sumarsins í höfuðstöðvum Landgræðslu ríkisins í Gunnarsholti á Rangárvöllum.

Nemar Landgræðsluskólans koma

frá þróunarlöndum sem standa frammi fyrir landeyðingu og eyðimerkurmyndun. Þau eru öll starfsmenn samstarfsstofnana Landgræðsluskólans í heimalöndum sínum þar sem þau vinna að landgræðslu, umhverfisstjórnun og/eða sjálfbærri landnýtingu. Samstarfsstofnanir Landgræðsluskólans eru einkum ráðuneyti, umhverfisstofnanir og héraðsstjórnir, en einnig háskólar og aðrar rannsóknarstofnanir. Náminu lýkur með kynningu á rannsóknarverkefnum sem nemarnir vinna að á meðan þeir dvelja hér á landi. /VH

Stuðningur um aðlögun að lífrænum framleiðsluháttum

Framleiðendur sem uppfylla skilyrði 3. gr. reglugerðar nr. 1240/2016 um almennan stuðning við landbúnað og hafa byrjað lífræna aðlögun í landbúnaði undir eftirliti fagglíðrar vottunarstofu og í samræmi við reglugerð nr. 74/2002 um lífræna framleiðslu landbúnaðarafurða og merkingar, með síðari breytingum, geta sótt um aðlögunarstuðning.

Skilyrði fyrir stuðningi eru fullnægjandi skil á skýrsluhaldi í þeim búgreinum sem við á hverju sinni.

Næstu daga verður opnað fyrir rafrænt umsóknarkerfi Matvælastofnunar, en umsóknir skulu berast eigi síðar en 15. maí nk.

www.mast.is

OMAHA REGNKULDAGALLI

Regnkuldagalli í sýnileikastaðlinum EN20471 Class 2, ytra byrðið er 53% PU (polyurethane) og 47% Polyamid 170 gr/m² fóðraður með vatnfóðri.

KH Vinnuföt • Nethyl 2a
110 Reykjavík • Sími: 577 1000
khvinnufot@khvinnufot.is
www.khvinnufot.is

KH Vinnuföt ehf, sérhæfir sig í sölu og þjónustu á öllum tegundum af vinnufatnaði, hlífðarfatnaði, öryggisfatnaði, öryggisskóm, öryggisstígvelum, öryggisvörum og vinnuvettlingum.

White-Westinghouse
- amerísk gæða heimilistæki

11 kg purrkari

- Öflugur > 4500w element
- Tekur 11 Kg - Tengist barka
- Stórt op > auðvelt að hlaða

RAFVÖRUR
DALVEGI 16c • 201 KÓPAVOGI
SÍMI 568 6411 • WWW.RAFVORUR.IS

Hyundai R360LC-7
Árg 2004, 8,400 tímar.
Hraðtengi, fleyglagnir.
Verð 5,900,000 + vsk

JCB 3CX Super
Árg 2008, 4,500 tímar.
Servo, hraðtengi aftan og framan.
Holms fjölplógur, nýleg dekk.
Verð 5,500,000 + vsk

Hitachi ZX280LC-1
Árg 2005, 7,200 tímar.
Hraðtengi, fleyglagnir.
Verð 6,000,000 + vsk

Hitachi ZX38U-5
Árg 2016, 150 tímar.
PAT belti, langur dipper,
hraðtengi og 3 skóflur.
Verð 5,650,000 + vsk

Case WX148
Árg 2014, 200 vst.
Rótortilt, 2 skóflur.
Verð 15,500,000 + vsk

Hamm 3414
Árg 2009, 1,700 tímar.
13 tonn í góðu lagi.
Verð 6,900,000 + vsk

M.Benz Actros
Árg 2001, 320,000 km.
Hliðar sturtur m/vökva í borðum.
Nýleg dekk.
Verð 3,700,000 + vsk

Scania 82H
Árg 1984, ekinn 380,000 km.
Atlas 100, 1krani, sturtupallur.
Verð 350,000 + vsk

VÉLAFL
Uppl. í síma
893-8424 / set@velafl.is
og á 694-3700 / gk@velafl.is
www.velafl.is

Útvegum varahluti í flestar gerðir traktora og vinnuvéla.
Einnig olíuverk í flestar gerðir bíla og tækja.

Við sérhæfum okkur í JCB, Hydrema, Iveco,
New Holland, Case og nú:

Sími: 527 2600

Vélavit

Eldri Bændablöð má finna hér á

Mitsubishi Outlander 4x4 – Árgerð 2005

Vel með farinn

Beinskiptur – 2,0 L bensínvél
Ekinn 110.000 km
Ný tímareim, vatnsdæla og legur. Nýtt púst – Nýjar upphengjulegur á drifskaftri.
Ný kerti og kertapræðir.
Nýlegar bremsur, diskar og klossar allan hringinn.
Þarf að kíkja á abs-skynjara og rúðupphalara að framan farþegamegin.

Upplýsingar
í s. 660-2966
Hörður

SPARAÐU MEÐ VARMADÆLU

Allt að 80% sparnaður á hitunarkostnaði

BOSCH

COP 5,1 A++

SAMSUNG

COP 5,6 A++

LG

Panasonic

VERÐLAUN
fyrir hæsta sparnaðarhlutfall í flokki loft í loft*
Panasonic

VERÐLAUN
fyrir hæsta sparnaðarhlutfall í flokki loft í vatn**
BOSCH

Leiddandi framleiðendur á Varmadælum með áratuga reynslu

Búnaður framleiddur og prófaður fyrir norðlægar slóðir

Hátt sparnaðarhlutfall allt að 80% sparnaður

Loft í loft / Loft í vatn / Vatn í vatn.

Mjög hljóðlátar

SÖLU UPPSETNINGA OG ÞJÓNUSTUADILAR

Kópavogur - Hólmavíkur: Rafhöld ehf.
Ölver Ragnarsson rafvirkir • S: 893 3543
Þingeyri: Viktor Pálsson pípuþingningam. • S: 456 2378
Ísafjörður: AV pípuþingning ehf. • S: 892 4844
Hvammstangi: Tengill ehf. • S: 451 2818
Blönduós: Tengill ehf. • S: 452 4720
Sauðárkrúkur: Tengill ehf. • S: 455 9200
Akureyri: Ljósgeirinn ehf. • S: 460 7799
Vopnafjörður: Straumbrot • S: 824 4081 / 848 9770

Eskifjörður: Rafkul ehf. • S: 822 8567
Djúpivogur: Rafstöð Djúpavogs ehf. • S: 478 2325
Höfn: Rafhorn • S: 478 1859 **Vík:** Rafsúð ehf. • S: 894 3979
Hvolsvöllur: Rafverkstæði Ragnars ehf. • S: 487 8022
Vestmannaeyjar: Geisli Raftækjavinnustofa • S: 481 3333

LOFTTÆKNI
STOFNAÐ 1994

S: 546 9500
www.lofttaekni.is

Kraftblanda-30

30% fiskimjöl
Óerfðabreytt hráefni
Lífrænt selen

Verð á 500 kg stórsekk
aðeins 56.277 kr. m/vsk

Kraftblanda-15

15% fiskimjöl
Óerfðabreytt hráefni
Lífrænt selen

Verð á 500 kg stórsekk
aðeins 45.740 kr. m/vsk

